

VOORWOORD

Voor u ligt de programmabegroting 2024-2027.

Ondanks het naderende financiële ravijn waarmee wij als gemeenten worden geconfronteerd en de actuele uitdagingen op het gebied van energie, klimaat, wonen en armoede zijn wij er in geslaagd om een meerjarig financieel sluitende begroting aan u te kunnen presenteren.

Uiteraard hebben wij daarbij rekening gehouden met uw kaderstelling afgelopen voorjaar en de wensen die u tijdens het debat over de kadernota aan ons heeft meegegeven. Zoals altijd hebben wij de in de begroting opgenomen keuzes geplaatst in het licht van onze bestuurlijke ambities en strategische koers op weg naar Venlo 2040.

Lange termijn ambities nastreven, noodzakelijk voor het behoud van welvaart en welzijn op de langere termijn, betekent niet dat we daarnaast geen oog hebben voor de noden van vandaag. In deze begroting vindt u voorstellen die op korte termijn, beginnend in 2024, naar onze overtuiging bijdragen aan beter leven en wonen in Venlo voor groepen inwoners die met moeite aan een woning komen of met moeite rond kunnen komen. Het zicht dus op de lange termijn, zonder te struikelen over de uitdagingen van vandaag.

Tot slot hebben we goed gekeken naar de balans te zoeken tussen ambities en realisme. Realisme wat betreft de mensen en middelen die wij kunnen inzetten om de bestuurlijke opdrachten in 2024 ook daadwerkelijk te realiseren.

Wij wensen u veel succes toe bij de door u te maken afwegingen,

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD.....	2
INHOUDSOPGAVE.....	3
BELEIDSMATIGE EN FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN.....	5
ONTWIKKELINGEN FINANCIËLE POSITIE	13
Ontwikkelingen 2024-2027	13
Ontwikkelingen kapitaallasten.....	15
Strategisch investeringsfonds.....	16
PROGRAMMA'S EN ALGEMENE MIDDELEN	19
1. Gezond en actief Venlo	20
2. Leefbaar Venlo.....	57
3. Grenzeloos Venlo	93
4. Welvarend Venlo	105
5. Centrumstad Venlo	125
6. Circulaire en duurzame hoofdstad	145
Algemene middelen	156
Prijs- en volumeontwikkelingen 2022 en 2023	168
PARAGRAFEN.....	171
Lokale heffingen	171
Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	189
Grondbeleid.....	201
Onderhoud kapitaalgoederen	204
Financiering	215
Bedrijfsvoering	222
Samenwerkingspartners.....	229
Rekenkameronderzoeken	232
Openbaarheid.....	234
Bijlage I Totaaloverzicht meerjarenbegroting.....	236

Bijlage II Investerings 2024-2027 inclusief kapitaallasten.....	238
Bijlage IIA Kasstromenoverzicht investeringen	241
Bijlage III Kerngegevens	244
Bijlage IV Reserves en voorzieningen.....	246
Bijlage V Gewaarborgde geldleningen	258
Bijlage VI Beleidsindicatoren	259
Bijlage VII Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld	260
Bijlage VIII Financiële positie	266
Jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen.....	266
Geprognosticeerde balans	268
EMU-saldo.....	269
Overzicht van incidentele baten en lasten	270
Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.....	273
Structureel begrotingsaldo.....	274

BELEIDSMATIGE EN FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

Het blijven onrustige tijden binnen de Nederlandse gemeenten. De inflatie lijkt inmiddels iets terug te lopen, net als de prijzen voor energie, maar de oorlog in Oekraïne duurt voort, net als de opvang van vluchtelingen. Dit voorjaar hebben Rijk en VNG afspraken gemaakt over de Hervormingsagenda Jeugd. De onzekerheden rondom het realisme van deze Hervormingsagenda én het financieel perspectief voor gemeenten zijn echter nog lang niet opgelost.

Daarbij komt dat we inmiddels te maken hebben met een demissionair kabinet en het nog onzeker is in hoeverre de voorstellen uit de (Rijks-) voorjaarsnota (en dus de vertaling in de meicirculaire) in de Rijksbegroting worden geëffectueerd. Ook is het nog zeer onduidelijk hoe snel er na de Tweede Kamerverkiezingen in november er een nieuw kabinet op het bordes van Huis Ten Bosch zal staan. Zoals verwacht is de economische situatie verder verslechterd en verkeert Nederland in een (lichte) recessie. De kapitaalmarktrente loopt op en de woningbouwproductie vertraagt. De financiële gezondheid van de organisatie, zeker voor wat betreft incidentele middelen, is echter goed. We kunnen dus wel tegen een stootje.

De gemeente Venlo heeft -met de strategische visie Venlo 2040- gekozen voor een ambitieuze strategische koers en daarmee voor inhoudelijk stevig geladen programmering. Daarop aansluitend hebben de coalitiepartijen accenten gezet op het gebied van armoede, laaggeletterdheid, wonen en verduurzaming. Ook het recent aangetreden provinciebestuur heeft gekozen voor een ambitieus programma dat voor ons -in het licht van onze stedelijke programmering- concrete aanknopingspunten biedt. Daarnaast ronden we op dit moment -in regionaal verband- een propositie voor een nieuwe regiodeal met het Rijk af. Zaken waarvoor u voorstellen aantreft in deze programmabegroting.

Omdat er (nog) veel onzekerheid bestaat over de structurele financiële situatie (vanaf 2026) heeft u nieuwe wensen en daarmee nieuwe lasten gekoppeld aan het ontstaan van een wenkend perspectief (scenario 'hoop'). We hebben er daarom voor gekozen om deze wensen daaraan voorwaardelijk te maken. Dat betekent dus voor een aantal voorstellen geen structurele dekking na 2025 en dus een mogelijke heroverweging volgend jaar bij de programmabegroting 2025-2028.

Dat betekent ook dat we er nadrukkelijk niet voor hebben gekozen om 'papieren stelposten' of taakstellingen op te nemen. U heeft gekozen voor het basisscenario uit de kadernota. Realistisch begroten dus, met de kennis van nu. Kortom, geen rekening houdend met additionele Rijksmiddelen die het financieel ravijn zouden moeten dempen of additionele middelen voor jeugd. De onlangs gepresenteerde Rijksbegroting geeft daar ook geen enkele aanleiding toe. Indien deze middelen alsnog komen of de maatregelen uit de Hervormingsagenda de beoogde daling van lasten ten opzichte van de voorliggende begroting ook daadwerkelijke gerealiseerd kunnen worden, spreken we van het scenario 'hoop'.

We presenteren u daarmee een meerjarig financieel sluitende begroting waarin ook duidelijk is welke keuzes de gemeente Venlo -op dit moment- inhoudelijk maakt indien het (nieuwe) kabinet niet met

additionele middelen over de brug komt. Keuzes die met name betrekking hebben op het structureel honoreren van nieuwe ambities. Een groot aantal gemeenten bereidt, anders de gemeente Venlo, een financieel niet sluitende 'tekortbegroting' voor. Dat doen wij dus niet. Wij laten wel zien welke lasten we (nog) niet structureel hebben opgenomen en dus welke 'tekortbegroting' Venlo zou hebben vergeleken met andere gemeenten. Een overzicht hiervan treft u hieronder aan.

In onderstaande tabel worden, per programma, de voorstellen welke o.b.v. van scenario van 'hoop' zijn bijgesteld, weergegeven.

Programma	Naam	2026	2027
1. Gezond en actief Venlo	Buurt met talent	95	
	Jeugdzorg	749	749
	Maatregelen hervormingsagenda	1.623	884
	SMI	100	100
	Talentontwikkeling en talentherkenning topsport	100	
2. Leefbaar Venlo	Aanpak zwerfafval	230	230
	Beheersing overlastgevende wilde diersoorten	50	50
	Borging en ontwikkeling digitale toegankelijkheid	110	110
	Functioneel beheerder Axxerion en Gisib	80	80
	Integraal onderhoudsbestek Openbare Ruimte	400	400
	MJP Onderhoud begraafplaatsen	60	60
	Nieuwe taken anonimisering en publicatie	63	63
	Toezicht energiebesparingsplicht	107	
	Uitbreiden formatie wijkgericht beheer openbare ruimte	160	160
	Lokale woonlasten (afval-riolen)		3.764
3. Grenzeloos Venlo	Grensoverschrijdende samenwerking	25	25
	Public affairs	25	25
4. Welvarend Venlo	Uitvoering Economische Visie Venlo 2030	52	52
6. Circulaire en duurzame hoofdstad	Warmteconcepten en energiebesparing	250	
Algemene middelen	Binnenhalen en binden - Arbeidsmarktpositie	163	163
	Digitale transformatie/ digitalisering	150	150
	Doorontwikkeling onderzoek (junior onderzoeker)	89	
	Formatieverhoging salarisadministratie	119	119
	Functionaris en ondersteuning Digitale Vaardigheden	80	80
	Informatiebeveiliging ISO functionaris		89
	Leren en ontwikkelen	145	145
totaal voorstellen o.b.v. hoop		5.025	7.498

Een belangrijk aandachtspunt blijft de mogelijkheid om ook daadwerkelijk uitvoering te kunnen geven aan hetgeen we ons hebben voorgenomen en afgesproken. Al eerder hebben wij u geïnformeerd over de uitdaging die we hebben om de daarvoor noodzakelijke personele capaciteit aan te trekken en te behouden. Daar is Venlo overigens niet uniek in, daar zijn gemeenten niet uniek in. Dit is en blijft voorlopig nog een stevige uitdaging.

Venlo staat echter niet stil. Om niet achterop te raken bij andere stedelijke regio's zal Venlo een sprong moeten maken naar de toekomst. Dat betekent dat we de kansen die zich voordoen ook daadwerkelijk dienen te verzilveren. En dat kan, we hebben ons huis op orde. Niet alleen hebben we oog voor de noden van vandaag, we hebben aanvullend voldoende incidentele middelen om te kunnen blijven investeren in majeure, grootschalige ontwikkelingen en daarmee de toekomst van onze stad. Ontwikkelingen die in hoge mate gedragen worden door andere overheden, maatschappelijke partners en private investeerders. Een (in relatie tot de totale omvang) bescheiden gemeentelijke bijdrage biedt ons een perspectief op versnelling en verankering van deze ambities en kansen voor toekomstige generaties. Venlo kan als gemeentelijke organisatie deze ambities en kansen immers onmogelijk alleen realiseren.

Tegen die achtergrond heeft u er -bij de vaststelling van de kadernota- voor gekozen om de instelling van een strategisch investeringsfonds in de programmabegroting op te nemen. Wanneer concrete kansen zich voordoen, als bijdrage aan en dus partiële dekking van een beperkt aantal majeure projecten die -in het licht van de opgaven uit Venlo 2040- van cruciaal belang worden geacht voor de lange termijn ontwikkeling van onze stad. Voor nieuwe generaties Venlonaren. Ter illustratie, wij denken hierbij aan concrete ontwikkelingen zoals de (her-)ontwikkeling van Venlo-Noord, de zuidrand van de Venlose binnenstad en de herstructurering in de Vastenavondkamp.

Dergelijke ontwikkelingen zouden onder deze noemer kunnen worden geschaard en -afhankelijk van de voeding en de omvang van de beoogde onttrekkingen- voor een bijdrage uit dit fonds in aanmerking (kunnen) komen. Het fonds (strikt genomen een bestemmingsreserve) kan worden ingezet voor kansen die zich voordoen (zoals de aankoop van vastgoed) en bijdragen ten behoeve van onrendabele toppen. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling om al onze strategische projecten in zijn geheel te dekken uit deze reserve, het gaat met name om de strategische opgave mogelijk te maken. Daartoe ontbreken overigens ook de middelen. Het fonds dient immers nog gevuld te worden en een eerste stap is de voorgestelde verschuiving van middelen uit de algemene reserve naar deze bestemmingsreserve.

De in deze begroting opgenomen inhoudelijke voorstellen sluiten aan bij de door u gedane kaderstelling, autonome ontwikkelingen en wettelijke verplichtingen. De door u tijdens de behandeling van de kadernota in uw raad gemaakte opmerkingen hebben wij daarbij nadrukkelijk meegenomen en afgewogen. Voor zover mogelijk en inpasbaar hebben we deze meegenomen in de in deze begroting opgenomen voorstellen, meegenomen in de beleidsvoorbereiding of hebben we de uitvoering iets bijgesteld passend binnen de bestaande inhoudelijke en budgettaire kaders. Zo hebben we uw opmerkingen wat betreft de tarifiering van de milieustraat meegenomen in het grondstoffenafvalplan en uw opmerkingen over het versoepelen van de horecamogelijkheden voor accommodaties in het retailbeleid dat u onlangs is aangeboden. En vanzelfsprekend hebben uw zorgen omtrent de huishoudens met laagste inkomens omgezet in daartoe strekkende begrotingsvoorstellen met betrekking tot armoedemaatregelen en sociale raadslieden. Nadrukkelijk vroeg u aandacht voor de stimulering en facilitering van het fietsgebruik. Daarin hebben we voorzien met een fietsplan en een investeringsbedrag voor de door u gewenste fietsenstallingen.

Venlo dient een veilige stad te zijn en te blijven. Het nieuwe integraal veiligheidsplan en het programma Preventie met Gezag dienen hier de komende jaren een significante bijdrage aan te leveren. Preventie met Gezag vullen we in door een herschikking van middelen, dus zonder

additionele inzet. Wij zien net als u mogelijkheden voor een betere benutting van de recreatiemogelijkheden langs de Maas, net als de door u gevraagde aandacht voor topsport, het vrijwilligersbeleid en de kinderraad. Verder hebben we invulling gegeven aan uw wens om particulieren te ondersteunen met de verduurzaming van hun woning en hebben we budget opgenomen ten behoeve van de bevordering van de diversiteit in onze stad en extra middelen gereserveerd ten behoeve van de (ondersteuning van de) exploitatie van onze gemeenschapsaccommodaties.

In de op te stellen concept-begroting is per programma een inleiding opgenomen waarin het karakter en de samenhang van de opgenomen begrotingsvoorstellen wordt gduid. Nieuwe ambities koppelen we, voor wat betreft de structurele component, aan scenario 'hoop'. Dat wil zeggen dat enkel de jaarschijven 2024 en 2025 (volledig) wordt gehonoreerd en de daarop volgende jaren enkel wanneer de van het Rijk te ontvangen middelen en/of de Hervormingsagenda Jeugd de beoogde maatregelen geëffectueerd kunnen worden in financiële zin daar ruimte toe bieden. We stellen geen beleid bij via de middelenkant van de begroting. Dus geen ophoging van subsidie- of uitgavenplafonds indien de middelenvraag groter is dan de budgettaire ruimte. Dat vereist een beleidsmatige afweging, geen financiële.

Ontwikkeling woonlasten

Bij de behandeling van de kadernota 2024 heeft uw raad besloten het kader vastgesteld om deze coalitieperiode de woonlasten (afvalstoffenheffing, rioolrechten, onroerendezaakbelasting) voor alle betrokkenen (eigenaren woningen, eigenaren niet woningen en huurders) op een gemiddeld gelijk niveau te houden. In de voorliggende begroting is dit vertaald. Hierbij is het uitgangspunt van 100% kostendekkende tarieven voor afval en riool gedurende deze coalitieperiode, tot en met het jaar 2026, los gelaten. Daarnaast zullen wij nadrukkelijk kijken naar de ontwikkeling van de kostenkant van deze beleidsonderdelen (bij tussentijdse evaluaties). Voor het jaar 2026 betekent dit dat er een bedrag van per saldo €3,7 miljoen uit de algemene middelen wordt bijgedragen. Vanaf 2027 wordt, vanwege het ontbreken van voldoende structurele middelen, het principe van kostendekkende heffingen in de voorliggende begroting verwerkt. De afweging om de woonlasten ook vanaf 2027 niet of fasegewijs te verhogen is gekoppeld aan het scenario van hoop.

De kostendekkendheidspercentages voor afval zijn daarmee:

	2024	2025	2026	2027
Totaal kosten	14.030	13.813	13.826	13.852
Baten aanslagoplegging	10.864	10.862	10.862	12.430
Overige baten	1.422	1.422	1.422	1.422
Totaal opbrengst	12.286	12.284	12.285	13.852
Tekort	1.743	1.528	1.542	
Percentage kostendekkendheid	87,6%	88,9%	88,8%	100,0%

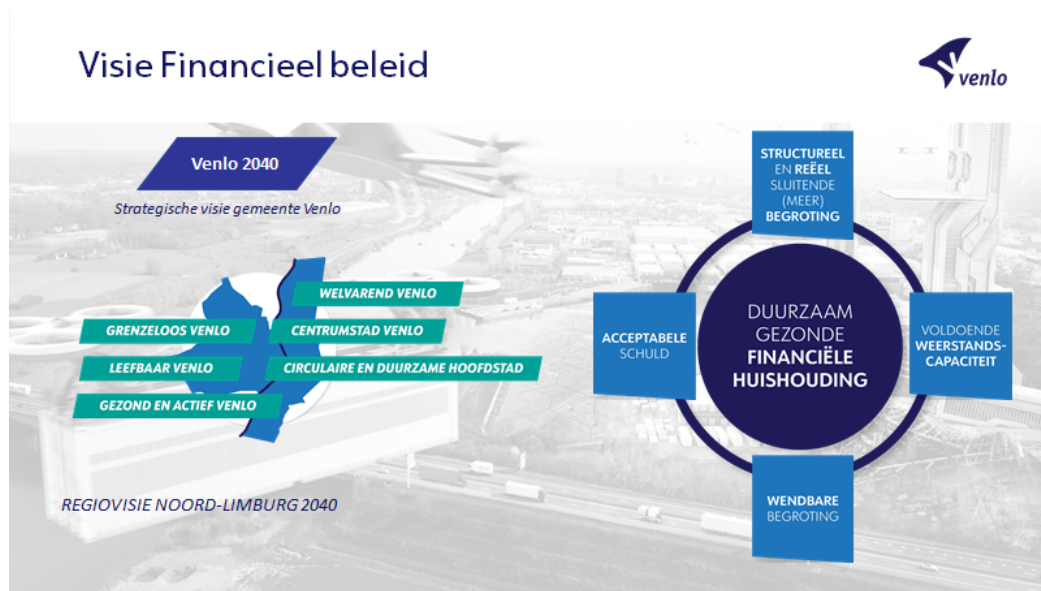
De kostendekkendheidspercentages voor rollen zijn daarmee:

	2024	2025	2026	2027
Totaal kosten	10.002	10.337	10.428	10.444
Baten aanslagoplegging	8.247	8.247	8.247	10.444
Overige baten				
Totaal opbrengst	8.247	8.247	8.247	10.444
Tekort	1.754	2.090	2.181	
Percentage kostendekkendheid	82,5%	79,8%	79,1%	100,0%

In het coalitieakkoord zijn heldere inhoudelijke en financiële kaders opgenomen wat betreft het totaal van de Venlose begroting en een aantal specifieke bestuurlijke wensen en opdrachten per programma. Daarmee heeft u aangegeven welke zaken, gegeven de maatschappelijke context en opgaven, door ons verwerkt zouden moeten worden in begrotingsvoorstellen en met welke belangrijke inhoudelijke en financiële uitgangspunten wij daarbij rekening moeten houden. Uiteraard tegen de achtergrond van de omgevingsanalyse, de strategische koers van de stad en de maatschappelijke en ruimtelijke opgaven.

Beoordeling financiële positie

De beoordeling van de financiële positie, waarop de conclusie gebaseerd is, vindt plaats op basis van de door u vastgestelde strategische en tactische doelstellingen. Schematisch ziet dit er als volgt uit:

De strategische doelstelling is een Duurzaam gezonde financiële huishouding. De tactische doelstellingen zijn:

1. Sluitende begroting
2. Voldoende weerstandscapaciteit

3. Wendbare begroting

4. Acceptabele schuld

Deze tactische doelstellingen zijn elk voorzien van één of meer kengetallen. Deze kengetallen - inclusief een analyse en beoordeling - worden uitgebreid toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing (kengetallen financiële positie). In deze paragraaf zullen de belangrijkste conclusies worden weergegeven.

Doelstelling sluitende begroting

De doelstelling is een reëel structureel sluitende (meerjaren)begroting. De structurele exploitatieruimte is voor alle jaren positief maar daalt wel vanaf 2026. Dit is onder andere het gevolg van de substantiële en structurele daling van het gemeentefonds in 2026. Een deel van de voorgestelde maatregelen en activiteiten waarop wordt ingezet zijn daarom vooral gericht op inzet van (vooralsnog) incidentele middelen. Het doorzetten van de activiteiten i.c. inzet van middelen is voorwaardelijk gekoppeld aan het scenario van hoop. Vanaf 2026 zijn er geen structurele middelen beschikbaar voor het opvangen van structurele tegenvallers. De structurele exploitatieruimte begeeft zich hierbij net boven het minimum van > 0%.

Structurele kortingen gemeentefonds

De onzekerheden met betrekking tot de structurele ontwikkeling van de financiële huishouding zijn groot. In maart 2023 bent u uitgebreid geïnformeerd over deze onzekerheden middels een themabijeenkomst 'Reflectie op (financiële) situatie na 2026'. Naar aanleiding hiervan is het 'basisscenario' vastgesteld en als uitgangspunt genomen voor de begroting 2024-2027. In de voorliggende begroting is de meicirculaire 2023 van het gemeentefonds als uitgangspunt genomen. U bent over de ontwikkelingen van het gemeentefonds uitgebreid geïnformeerd middels een Raadsinformatiebrief.

Zoals in de themabijeenkomst aangegeven zien gemeenten zich geconfronteerd met een structurele korting van € 3 miljard vanaf 2026. In de ALV van de VNG van juni jl. is een [resolutie](#) "Naar een rechtvaardig, duurzaam en solide meerjarig financieel perspectief" aangenomen. In overleg met het kabinet wil de VNG komen tot een rechtvaardig, duurzaam en solide meerjarig financieel perspectief voor gemeenten. Daarbij moet helder worden dat de disbalans die vanaf 2026 ontstaat door de besluitvorming in de Voorjaarsnota niet zonder gevolgen kan blijven. Dat geldt voor de ambities van het kabinet, de uitvoering van wettelijke taken door gemeenten en de ambities van gemeenten. Inmiddels is het kabinet gevallen waarbij de gesprekken eveneens zijn stil komen te liggen en de onduidelijkheden nog onverminderd groot zijn als het gaat om een rechtvaardig, duurzaam en solide financieel perspectief.

Via de dagmail van 4 september 2023 is de brief van de VNG 'Acties naar aanleiding van de val van het kabinet' aan uw gemeenteraad beschikbaar gesteld. In deze brief wordt verwezen naar het advies van de taskforce aan de VNG. Het advies van de taskforce is gebaseerd op het rapport van BMC 'Taken en middelen in balans, onderzoek naar de gevolgen van tekortschietende rijksmiddelen

voor de gemeentebegrotingen'. Dit rapport is onderdeel van de brief van de VNG en te raadplegen middels de dagmail van 4 september 2023.

De taskforce stelt vast dat een structurele korting van € 3 miljard vanaf 2026 gemeenten een zeer ingrijpende en zeer zichtbare bezuinigingsoperatie op zou leggen, met substantiële gevolgen voor hun betrokkenheid bij de grote maatschappelijke opgaven van dit moment. De rol van gemeenten in deze transitie is nu eenmaal groot en in veel gevallen cruciaal. De taskforce roept het (demissionair) kabinet op om op korte termijn tot duidelijkheid te komen, er kan niet gewacht worden op een nieuw kabinet. Tot op heden hebben de gesprekken nog niet geleid tot concrete resultaten.

Val kabinet en verkiezingen

In november vinden er nieuwe verkiezingen plaats. De Studiegroep Begrotingsruimte (SBR) brengt voorafgaand aan verkiezingen advies uit over de begroting van de Rijksoverheid. De politieke partijen hebben dan nog de mogelijkheid om het advies te verwerken in hun verkiezingsprogramma's. De studiegroep adviseert om te komen tot bezuinigingen van € 17 miljard. Dit kan mogelijk gevolgen hebben voor de financiële huishouding van gemeenten, afhankelijk van de te maken keuzes van het nieuwe kabinet.

Stand Kadernota plus actualisatie

	2024	2025	2026	2027
Saldo begroting 2023-2026				-835
Begroting 2023 -2026				-835
Loon- prijsontwikkeling	-400	-400	-100	-100
Ontwikkelingen gemeentefonds	1.700	1.900	7.900	1.100
Reservering t.b.v woonlastenontwikkeling 2026			-1.922	
Structurele doorwerking jaarrekening 2022	140	140	140	140
Saldo kadernota	1.440	1.640	6.018	305
Actualisatie prijsindexering 2024-2028	-45	4	8	-12
Netto resultaat meicirculaire 2023	5.937	1.472	-5.285	1.473
Vertrekpunt begrotingsproces 2024-2027	7.332	3.116	741	1.766
Voorstellen	-6.523	-2.385	-741	-1.766
Saldo programmabegroting	810	731	0	0

Rekening houdende met de reserveringen laat de begroting voor het jaar 2024 en 2025 een onbestemd begrotingssaldo zien van respectievelijk € 810.000 en € 731.000 waar geen concrete bestemming aan gegeven is.

Doelstelling voldoende weerstandscapaciteit

De doelstelling 'voldoende weerstandscapaciteit' betreft het beschikbaar hebben van voldoende middelen (weerstandscapaciteit) voor het opvangen van de geïdentificeerde risico's, waarbij de risicobereidheid is: "Venlo wil geen risicomijdende gemeente zijn". De ratio weerstandsvermogen bedraagt in 2024 1,70 oplopend naar 1,80 in 2026. De ontwikkeling van de ratio weerstandsvermogen is lager dan op basis van de vastgestelde begroting 2023-2026 als gevolg van

een lagere beschikbare weerstandscapaciteit mede als gevolg van de overheveling van € 20.000.000 naar het strategisch investeringsfonds.

De door u vastgestelde streefwaarde ligt tussen de 1,4 en 2,0 (classificatie: $\geq 1,4 < 2,0$). Het gemeenschappelijk financieel toezichtkader van provincies geeft bij deze de classificatie 'Ruim Voldoende'. Op basis van deze begroting voldoen wij aan de beoogde doelstelling.

De solvabiliteitsratio begeeft zich naar verwachting rond de 34% (2025, 2026) en 35% (2024 en 2027). De ontwikkeling is hierbij beter dan bij de vorig jaar vastgestelde meerjarige verwachtingen. De ontwikkeling begeeft zich op of boven de door u vastgestelde streefwaarde van de minimale bandbreedte van 25% - 30% waarbij aan de doelstelling wordt voldaan. Hierbij wordt opgemerkt dat deze verhoging vooral het gevolg is van de ontwikkeling van de overige bestemmingsreserves welke gekoppeld zijn aan het realiseren van de maatschappelijke opgaven. Met andere woorden op basis van de realisatie van de geformuleerde doelstellingen zullen deze reserves op de middellange termijn worden uitgegeven. Het gemeenschappelijk financieel toezichtkader van provincies geeft een signaleringswaarde voor de solvabiliteitsratio van $\leq 20\%$ als meest risicovol.

Doelstelling wendbare begroting

De doelstelling 'wendbare begroting' gaat om de bepaling of de begroting voldoende wendbaar is om tijdig te kunnen anticiperen op nieuwe ontwikkelingen. Het kapitaallastenplafond is, rekening houdende met de vastgestelde uitgangspunten als inflatie (nagenoeg) in omvang gelijk gebleven, hetgeen betekent dat de begroting op termijn met eenzelfde bedrag aan rente en afschrijvingen belast kan worden als in de begroting 2023-2026 voorzien. Voor de jaren 2024, 2025 en 2026 is er nog incidentele ruimte beschikbaar binnen het kapitaallastenplafond

De structurele exploitatieruimte is voor alle jaren positief en bevindt zich vanaf 2027 net boven het minimum van $> 0\%$. De belastingcapaciteit bedraagt in 2024 92,1% en bevindt zich, mede als gevolg van het door u vastgestelde kader om de woonlasten nominaal gelijk te houden, onder de door u vastgestelde streefwaarde van $\leq 105\%$. Deze laat een dalende trend zien.

Doelstelling acceptabele schuld

De schuldpositie van de gemeente Venlo dient zich op een acceptabel niveau te bevinden. De netto schuldquote bedraagt 45% in 2024 en stijgt naar 55% in 2027 (streefwaarde $< 90\%$). De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen bedraagt 40% in 2024 en stijgt naar 51% in 2027 (streefwaarde $< 90\%$). De schuldquotes zijn in lijn met de vorig jaar vastgestelde begroting. De schuldquotes bevinden zich voor de hele periode ruim binnen de door u vastgestelde streefwaarden.

De netto schuld gecorrigeerd voor verstrekte leningen per inwoner bedraagt voor het jaar 2024 € 2.143 en stijgt naar € 2.322 per inwoner voor het jaar 2027. Deze ontwikkeling is in lijn met de vorig jaar vastgestelde begroting.

Wij wensen u veel succes toe bij de door u te maken afwegingen.

ONTWIKKELINGEN FINANCIËLE POSITIE

Ontwikkelingen 2024-2027

Budgettair kader	2024	2025	2026	2027
Baten				
Stand ontwerpbegroting 2023	495.852	478.669	449.587	445.706
Raadsbesluiten na vaststelling begroting	5.015	3.898	847	466
Subtotaal	500.868	482.567	450.435	446.172
Nieuwe ontwikkelingen Baten				
A Kadernota	17.840	18.061	24.143	17.343
B Actualisatie Kadernota	5.937	1.472	-5.285	1.473
C Budgettair neutrale wijzigingen	58.287	36.671	7.402	517
D Aanpassing budgettair beeld als gevolg van voorstellen	13.237	10.609	9.885	9.326
Subtotaal	95.301	66.812	36.145	28.659
Totaal baten budgettair kader	596.169	549.379	486.580	474.830
Lasten				
Stand ontwerpbegroting 2023	495.852	478.669	449.587	446.541
Raadsbesluiten na vaststelling begroting	5.015	3.898	847	466
Subtotaal	500.868	482.567	450.435	447.007
Nieuwe ontwikkelingen Lasten				
A Kadernota	16.400	16.421	18.125	16.203
B Actualisatie Kadernota	45	-4	-8	12
C Budgettair neutrale wijzigingen	58.287	36.671	7.402	517
D Aanpassing budgettair beeld als gevolg van voorstellen	19.760	12.993	10.626	11.092
Subtotaal	94.492	66.081	36.145	27.824
Totaal lasten budgettair kader	595.360	548.647	486.580	474.830
Saldo Programmabegroting	810	731	0	0

Toelichting:

A. Kadernota

Hierin staan de posten die al aan uw Raad zijn gepresenteerd in het budgettair beeld uit de Kadernota 2024. Het betreft de reserveringen voor loon- en prijscompensatie, de middelen die we hiervoor in het gemeentefonds ontvangen, het netto resultaat van de september en decembercirculaire gemeentefonds, de structurele doorwerking van de jaarrekening 2022 en de extra reservering t.b.v. woonlastenontwikkeling 2026.

B. Actualisatie Kadernota

Na de Kadernota 2024 is gestart met de begrotingsvoorbereiding. Daarbij is het budgettair beeld uit de Kadernota geactualiseerd. Deze actualisatie heeft betrekking op et netto resultaat uit de meicirculaire van het gemeentefonds en de ontwikkelingen vanuit de VoRap.

C. Budgettair neutrale wijzigingen

De grootste mutaties in deze categorie hebben betrekking op de actualisatie van verwachte kosten en opbrengsten van (majeure) projecten die betrekking hebben op grondexploitaties, MIRT Goederencorridor - realisatiepact knooppunt Venlo , noodopvang asielzoekers, opvang ontheemden Oekraïne, preventie met gezag; aanpak jeugdcriminaliteit, begroting middelen regio Noord-Limburg en de eenmalige voeding aan het strategisch investeringsfonds uit de algemene reserve.

D. Aanpassing budgettair beeld als gevolg van voorstellen

Na vaststelling van de kadernota heeft op basis van de door u vastgestelde kaders zoals opgenomen in de kadernota 2024, een afweging plaatsgevonden van begrotingsvoorstellen. De begrotingsvoorstellen, exclusief de budgettair neutrale wijzigingen, leiden op totaalniveau tot onderstaande bijstellingen:

	2024	2025	2026	2027
Baten begrotingsvoorstellen 2024-2027	13.237	10.609	9.885	9.326
Lasten begrotingsvoorstellen 2024-2027	19.760	12.993	10.626	11.092
Saldo begrotingsvoorstellen 2024-2027	-6.523	-2.385	-741	-1.766

In het hoofdstuk Programma's en Algemene middelen worden de verschillende begrotingsvoorstellen per programmaliijn toegelicht.

Begrotingsvoorstellen 2024-2027	2024	2025	2026	2027
1. Gezond en actief Venlo	-3.590	-5.099	365	-128
2. Leefbaar Venlo	-5.040	-3.456	-1.866	-1.944
3. Grenzeloos Venlo	-2.475	450	500	500
4. Welvarend Venlo	-179	-107	0	0
5. Centrumstad Venlo	-2.125	-600	-600	-600
6. Circulaire en duurzame hoofdstad	-675	-625	-350	-350
Algemene middelen	7.561	7.052	1.210	756
Totaal begrotingsvoorstellen 2024-2027	-6.523	-2.385	-741	-1.766

In onderstaande tabel een totaaloverzicht per programma van alle nieuwe investeringsbudgetten van 2024 t/m 2027.

Naam	Budget		Voorportaal		
	2023	2024	2025	2026	2027
1. Gezond en actief Venlo	-7.380	25.354			
2. Leefbaar Venlo		14.989	4.632	6.593	18.905
3. Grenzeloos Venlo					
4. Welvarend Venlo		17.856	4.900		
5. Centrumstad Venlo		740			
6. Circulaire en duurzame hoofdstad					
Algemene middelen					
Totaal investeringen	-7.380	58.940	9.532	6.593	18.905

Ontwikkelingen kapitaallasten

Een belangrijk afwegingscriterium voor de investeringen is het Kapitaallastenplafond. De kapitaallasten zijn gemaximeerd middels een plafond om te voorkomen dat de begroting onvoldoende wendbaar is.

Daar investeringsuitgaven onderhevig zijn aan prijsinflatie is zowel het kapitaallastenplafond als het kapitaallastenbudget, conform het investeringsbeleid, bij deze begroting bijgesteld met € 1.100.000. De hoogte van het Kapitaallastenplafond is nu € 31,9 miljoen. Naar behoefte van de inhoudelijke opgaven en in samenhang met de streefwaarden van de financiële kengetallen kan de hoogte van het kapitaallasten-plafond en kapitaallastenbudget gewijzigd worden. Naar aanleiding van het vernieuwde investeringsbeleid en het recente rekenkamer onderzoek zal er nog een nader onderzoek plaatsvinden naar de hoogte van het kapitaallastenplafond en kapitaallastenbudget.

Dit onderdeel laat de ontwikkeling zien van de kapitaallasten.

Bijlage II bevat een overzicht van alle investeringen 2024 t/m 2027 inclusief de bijhorende kapitaallasten. In bijlage IIA is het bijbehorende kasstroomoverzicht opgenomen.

De bijstelling van de kapitaallasten voor de begroting 2024-2027 laat het volgende beeld zien:

	2024	2025	2026	2027
Kapitaallastenplafond	31.884	31.884	31.884	31.884
Totaal kapitaallasten	24.643	28.599	30.777	31.384
Incidenteel vrijgevallen kapitaallastenbudget	-2.251	-1.405		
Totaal kapitaallasten na incidentele vrijval	22.392	27.194	30.777	31.384

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de in deze begroting opgenomen kapitaallasten het huidige kapitaallastenplafond niet overschrijden.

Strategisch investeringsfonds

Venlo kent een strategische koers waarin een toekomst met een autonome demografische groei en een sterke Europese oriëntatie centraal staan. Nieuwkomers vestigen zich in Venlo en er is ruimte gekomen voor nieuwe economische verdienmodellen om ons ook in de toekomst van werk en inkomen te voorzien. Daarnaast is er een nieuwe relatie ontstaan met onze inwoners en tussen inwoners onderling. Ook in 2040 is onze stad een mooie plek op om te wonen, te werken, te studeren en te zijn. Venlo heeft de toekomst omarmd en de regio heeft Venlo omarmd. Als een volwaardige centrumstad. Dat is niet spontaan gebeurd en daarvoor zal er de komende jaren koersvast moeten worden geïnvesteerd in die projecten die hieraan een bijdrage (gaan) leveren.

Niet altijd echter is er op het moment waarop een initiatief of een kans zich voordoet zicht op voldoende financiële dekking of is de casus nog met veel onzekerheden omgeven (zoals bij strategische grondverwerving of onderhandelingen). In die gevallen kan de inzet van de fondsmiddelen worden overwogen. Bij de eerstvolgende begrotingsafweging kan, zodra er sprake is van een geconcretiseerde businesscase, de inzet van middelen integraal worden afgewogen. Daarbij kan mogelijk een deel van de fondsmiddelen terugvloeien naar het fonds.

Uw raad heeft met het oog daarop met het vaststellen van de kadernota 2024 het voornemen uitgesproken tot het instellen van een strategisch investeringsfonds (in de vorm van een bestemmingsreserve) mede te voeden uit incidentele begrotings- en rekeningresultaten.

Dit tegen de achtergrond van de behoefte om de begroting in de toekomst minder te belasten bij afwegingen rondom de voor de toekomst van Venlo majeure strategische opgaven met een groot structureel maatschappelijk rendement. In het licht van de ambities uit Venlo 2040 kan hierbij worden gedacht aan de herontwikkeling van Venlo-Noord, de zuidelijke rand van de binnenstad en de herontwikkeling van de Geresstraat in Vastenavondkamp. Indicatief betreft het hier investeringsbijdragen ter hoogte van €10 miljoen ten behoeve de herontwikkeling van de Geresstraat.

Daarmee houden we zowel oog voor onze strategische koers als oog voor de zorgen en wensen van vandaag. Incidentele middelen beschikbaar stellen als 'mogelijkmaker' om structureel maatschappelijk rendement te realiseren. Het doel is om deze middelen beschikbaar te hebben indien er zich mogelijkheden voordoen om de strategische ontwikkeling van Venlo mogelijk te maken c.q. te versnellen. Hieraan gekoppeld het 'continu'/direct beschikbaar hebben van dekkingsmiddelen vanuit perspectief strategisch onderhandelingspositie partners met een go- no go mogelijkheid voor uw raad, u heeft immers het budgetrecht en bepaalt de concrete inzet van deze middelen.

Er is sprake van een meerjarige investeringsopgave en/of planning waarin inzage wordt geboden in toevoegingen en onttrekkingen aan het fonds waarbij wij tussentijds met voorstellen kunnen komen.

Toegezegd is om in voorbereiding op de begroting aanvullende criteria op basis waarvan wij voorstellen zullen voorbereiden en uw raad voorleggen.

Het betreft de volgende criteria.

1. Doelstelling van het fonds is het in gang zetten van strategische opgaven met een groot maatschappelijk rendement. Uit het fonds kunnen bijdragen worden gedaan ten behoeve van financieel onrendabele investeringen;
2. Investeringswaaraan een bijdrage wordt gedaan dienen inhoudelijk te worden gemotiveerd in het licht van het perspectief zoals dat is opgenomen in de Visie Venlo 2040, de daarvan afgeleide lange termijn doelen en middellange termijn doelen zoals verwoord in de deelvisies: economische visie, visie sociaal domein en de omgevingsvisie. Daarbij dient duidelijk te worden gemotiveerd en aangegeven:
 - Het beoogde maatschappelijk effect van de betreffende investering;
 - Hetgeen er wordt gerealiseerd en op welke wijze dit bijdraagt aan het onder 1. aangegeven effect.
3. Er worden geen bijdragen gedaan aan investeringen die plaats vinden op grond van een wettelijke verplichting of waarvoor van het rijk op een andere wijze in voldoende mate middelen worden ontvangen of beschikbaar gesteld hadden moeten worden;
4. Er is onderzocht welke mogelijkheden er zijn om aan te sluiten bij co - financieringsmogelijkheden van derden;
5. Voorafgaand aan de claim op de fondsmiddelen is navolgbaar onderzocht in hoeverre nieuw voor oud kan worden aangewend ter (gedeeltelijke) dekking van de betreffende investering;
6. Voorbereidingskosten (voorafgaand aan het investeringsbesluit), exploitatielasten (onderhoud en vervanging) en risico's komen niet in aanmerking voor dekking uit het fonds;
7. De minimumomvang van een investeringsvoorstel bedraagt € 1.500.000 (inclusief bijdragen derden);
8. Het fonds kan ingezet worden ten behoeve van nieuwe investeringen. Bestaande investeringen komen niet voor een bijdrage in aanmerking;
9. Investeringsvoorstellen kunnen het hele jaar, passend binnen de doelstellingen, aan uw raad worden voorgelegd;
10. Het gaat om investeringen om de strategisch opgaven mogelijk te maken aan de hand van eerder genoemde criteria (bijv. strategische (grond)aankopen). Op basis van concrete businesscases en toepassing van verslagleggingsregels en (latere) bijdragen van derden zullen de vrijvallende middelen terugvloeien naar het Strategisch Investeringsfonds Venlo;
11. Een vast te stellen bovengrens van € 50 miljoen.

Voeding:

1. Als onderdeel van de begrotingsbehandeling 2024-2027 het onbestemd jaarrekeningresultaat 2022 ad € 17,7 miljoen;
2. Rekening houdende met de bovengrens van € 50 miljoen de intentie uit te spreken 75% van de toekomstige rekeningsresultaten waarbij rekening wordt gehouden met de streefwaarden van de financiële indicatoren (zoals solvabiliteit en weerstandsvermogen), toe te voegen aan het fonds tot de bovengrens van € 50 miljoen. Hierdoor blijft 25% van toekomstige rekeningsresultaten en indien de bovengrens bereikt is het totale rekeningsresultaat beschikbaar voor elke begrotingsbehandeling voor incidentele 'urgente' korte termijn opgaven*. Jaarlijks expliciet middels een voorstel aan uw raad voor te leggen;
3. Om een robuuste 'start' mogelijk te maken en in te kunnen spelen op "actuele ontwikkelingen" ** een éénmalige toevoeging vanuit de algemene reserve van € 20 miljoen in het jaar 2024. Feitelijk gaat het om het verschuiven van vermogen met de volgende overwegingen:
 - De balans tussen de inhoudelijke opgave en de financiële positie blijft aanwezig, passend binnen de kaders van het financieel beleid;
 - Het niet aangesproken deel van het strategisch investeringsfonds maakt onderdeel uit van de solvabiliteitsratio. Het weerstandsvermogen is na deze verschuiving nog altijd op een adequaat niveau;
 - Draagt bij aan de strategische opgave van de stad is incidenteel met een structureel maatschappelijk rendement (zie de criteria).
 - Op basis van financieel beleid wordt de bespaarde rente jaarlijks toegevoegd om de algemene reserve 'waardevast' te houden;

Looptijd:

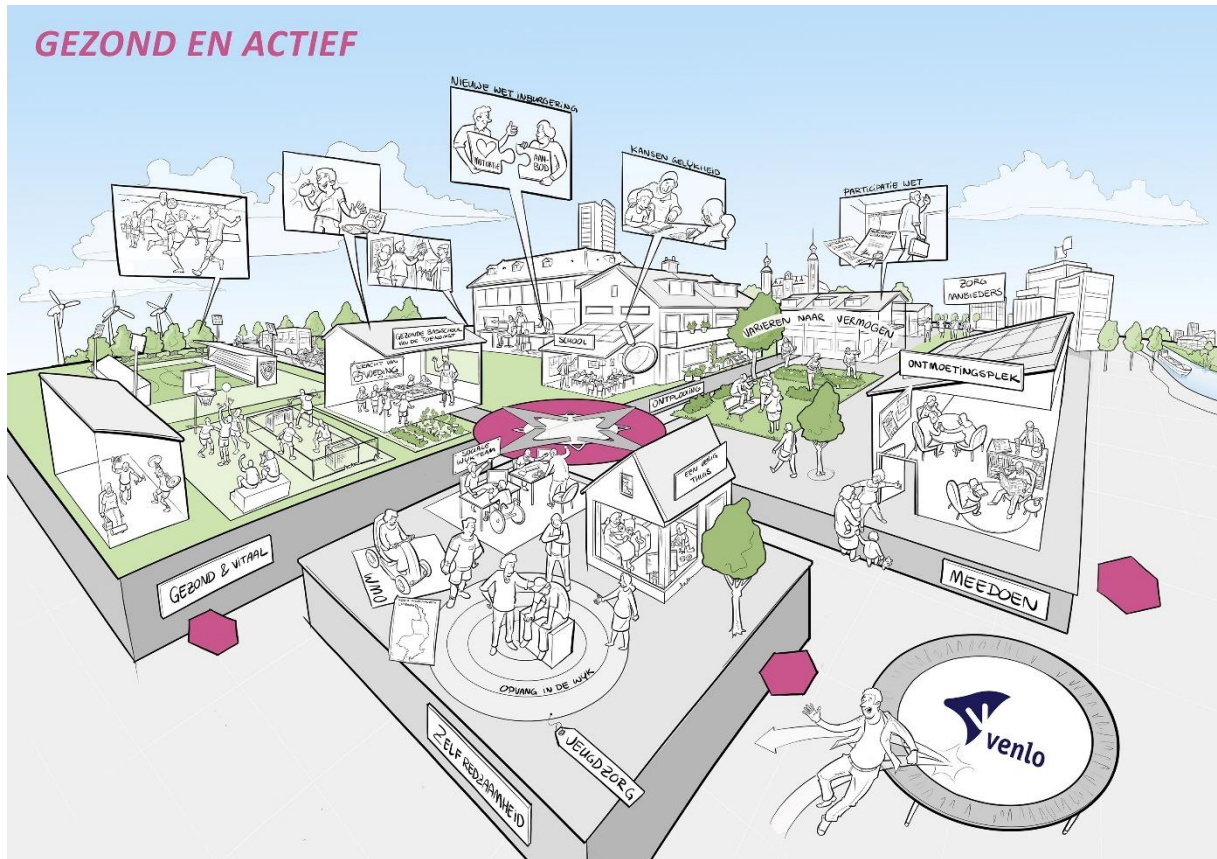
Gekoppeld aan de looptijd van de vastgestelde strategische visie, 2040 dus.

PROGRAMMA'S EN ALGEMENE MIDDELEN

In dit hoofdstuk gaan wij in op de zes inhoudelijke programma's van onze begroting en presenteren wij een overzicht van de algemene middelen.

Onderdeel van de programma's zijn de programma-indicatoren. Wij hebben deze samengesteld per programma en per programmalijn, in overleg met een vertegenwoordiging uit uw raad en uw auditcommissie. Wij hebben deze indicatoren voor u bij elkaar gezet in een apart boekje dat wij jaarlijks gaan actualiseren.

1. Gezond en actief Venlo

Gezond en Actief Venlo is een omvangrijk programma met wettelijke taken op met name het vlak van wmo, jeugd- en participatiewet in combinatie met lokale en regionale ambities.

Het Beleidskader Maatschappelijk Domein 'Fier op Venlo' vormt de basis voor het programma en toekomstige beleidsontwikkelingen. Het beleidskader is samen met het coalitieakkoord een vizier voor de toekomst. Hoe we hieraan uitvoering geven, met wie en met welke activiteiten wordt geconcretiseerd in dit programma.

Het beleidskader omvat het hele maatschappelijk domein en wordt samengevat in onderstaande figuur. Het bestaat uit vier ankers die gelden voor alle beleidsthema's en een viertal (meer concrete) accenten voor vernieuwing. Op termijn moeten deze ontwikkelingen (financieel) effect opleveren.

De vier accenten van het beleidskader ziet u terugkomen bij de programmalijnen. Financieel treft u binnen de programmalijn Meedoen een begrotingsvoorstel aan voor Buurten met Talent voor 2024 en 2025. De overige drie voorstellen worden met bestaande middelen gedekt. Zo wordt in 2024 verder gewerkt aan de ambities van de eerste Venlose voedselagenda voor wat betreft het accent "De Kracht van Voeding".

Uiteraard geeft deze begroting ook invulling aan het coalitieakkoord. De volgende thema's treft u in dit programma aan:

- Doorpakken en versnellen van de sportaccommodatievisie;
- Gemeenschapsaccommodaties;
- Geldzorgen en schuldhulpverlening;
- Jeugdigen, onderwijshuisvesting en doorgaande leer- en ondersteuningsstructuren;
- Diverse sociale basis thema's als eenzaamheid, vrijwilligers, mantelzorgers, dementievriendelijk Venlo, sociale problematiek bij werknemers, etc.;
- Laaggeletterdheid;

- Inkomensondersteuning en arbeidsparticipatie;

Samengevat zien we financieel dat de kosten van jeugdzorg behoorlijk stijgen en er middelen gereserveerd zijn voor de recent vastgestelde beleidskaders "geldzorgen" en "gemeenschapsaccommodaties". Voor wat betreft jeugdzorg zien we dat de stijging zowel in de reguliere jeugdzorg als in de effecten van het woonplaatbeginsel zit. De in de zomer vastgestelde hervormingsagenda is nog onvoldoende concreet om al langjarige effecten te begroten. We verwijzen u naar de algemene inleiding voor een toelichting op de wijze waarop deze agenda in de begroting is verwerkt.

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten/ Lasten	Realisatie 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Gezond en Vitaal	Baten	3.701	5.311	4.534	4.552	4.266	4.190
	Lasten	18.128	19.968	17.404	17.923	18.234	18.430
Subtotaal Gezond en Vitaal		-14.427	-14.658	-12.870	-13.370	-13.968	-14.240
Ontplooiing	Baten	10.710	9.755	8.361	7.479	7.405	7.501
	Lasten	22.504	23.233	21.864	21.400	20.135	20.355
Subtotaal Ontplooiing		-11.794	-13.477	-13.503	-13.921	-12.730	-12.854
Meedoen	Baten	60.300	73.412	62.711	46.071	46.229	46.011
	Lasten	123.230	127.750	113.429	97.946	95.502	94.837
Subtotaal Meedoen		-62.930	-54.338	-50.718	-51.875	-49.274	-48.825
Zelfredzaamheid	Baten	7.834	8.545	7.828	7.740	9.258	9.015
	Lasten	131.401	135.455	143.069	141.240	137.849	138.532
Subtotaal Zelfredzaamheid		-123.567	-126.910	-135.241	-133.499	-128.592	-129.516
Totaal saldo Programma		-212.717	-209.383	-212.332	-212.666	-204.563	-205.436

Investeringsvoorstellen

Programmaliijn	Budget		Voorportaal		
	2023	2024	2025	2026	2027
Gezond en vitaal		12.675			
Ontplooiing	-7.380	12.580			
Meedoen		99			
Zelfredzaamheid					
Totaal Programma 1	-7.380	25.354			

Gezond en vitaal

Wat willen we bereiken?

De programmalijn Gezond en vitaal levert een bijdrage aan de kwaliteit van leven van onze inwoners vanuit een brede kijk op gezondheid, de zogenaamde positieve gezondheid. We willen bevorderen dat inwoners gezond en vitaal zijn, dit ook blijven en dat de gezonde keuze de makkelijkste keuze is. Dat doen we door het verbeteren van de (positieve) gezondheid van onze inwoners en daarmee hun veerkracht. Onder meer het stimuleren van bewegen en het versterken van een gezonde omgeving, waaronder de voedselomgeving, zijn van belang. Met deze programmalijn willen we de inzet van zorg en maatwerkvoorzieningen zoveel mogelijk voorkomen (preventie).

Verder maken we sporten en bewegen zo leuk, toegankelijk en laagdrempelig mogelijk. We bieden alle jeugd van 0 tot 18 jaar (in een doorlopende lijn) een sportieve basis, zodat ze graag een leven lang blijven sporten en bewegen. Daar waar gezinnen vanuit financieel oogpunt moeite hebben om hieraan deel te nemen, bieden we ondersteuning via het jeugdfonds Sport en Cultuur en het beleidskader geldzorgen. Daarnaast creëren we een leefomgeving met een openbare ruimte die uitnodigt tot bewegen.

Het Rijk heeft in 2023 het Gezond en Actief leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorg Akkoord (IZA) vastgesteld. Venlo is ook mandaatgemeente voor het IZA. Met het GALA bouwen we aan het fundament voor een gerichte lokale en regionale aanpak op het gebied van preventie, gezondheid en sociale basis. De stip op de horizon is een gezonde generatie in 2040, met weerbare, gezonde mensen die kunnen opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving, en waarin sprake is van een sterke sociale basis. Samen met de programmalijn Ontplooiing vergroten we zo de kansengelijkheid en vitaliteit van jongeren af aan en verminderen we gezondheidsachterstanden. Dit ligt in lijn met het landelijke GALA. We gaan in 2024 verder aan de slag met het bereiken van de doelen uit het GALA.

Met het IZA beogen we de zorg voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. Het richt zich in hoofdzaak op een bijdrage van de houdbaarheid van het zorgstelsel. Hierbij gaat het en gaat het vooral over structuur, en het vastleggen van samenwerkingsafspraken en de verbinding met zorgpartijen.

Met deze inspanningen willen we de leefstijl, beweegnorm en fitnorm van onze Venlonaren verbeteren en daarmee ook de waardering die inwoners geven aan hun gezondheid. Ook willen we bereiken dat de deelname aan georganiseerde sport stijgt (zie Meetbaar Venlo).

Tot slot zetten we in op een toekomstbestendige infrastructuur van een aantal breed toegankelijke, duurzame en geclusterde sportomgevingen met de uitvoering van de sportaccommodatievisie.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We gaan de (positieve) gezondheid van onze inwoners verbeteren, het bewegen stimuleren en een gezondere leefomgeving creëren. Dit doen we concreet door de volgende thema's vorm te geven.
- Het versterken van de (positieve) gezondheid

- Met het lokaal gezondheidsbeleid 2021-2025, het GALA, het IZA en het innovatiefonds preventie (ambitie uit het coalitieakkoord) hebben we een stevige basis staan om de (positieve) gezondheid van onze inwoners te verbeteren en gezondheidsachterstanden te verkleinen. De inzet op gezondheid wordt, mede door het GALA en het IZA, versterkt en hiervoor gaan we de volgende activiteiten en interventies uitvoeren:
- Het verder implementeren van De 'Gezonde Basisschool van de Toekomst'. We gaan de interventie op meer scholen uitvoeren waarbij prioriteit ligt bij onze aandachtswijken. Hierin wordt nauw samengewerkt met de Gelijke Kansen Alliantie Venlo.
- We intensiveren de provinciale aanpak Kei Gezond Limburg voor kinderen met (ernstig) overgewicht. Als koploper gemeente werken we samen met o.a. provincie, VGZ, MUMC+ en de GGD's de implementatie verder uit.
- We intensiveren de inzet op de gezondheid, vitaliteit en zelfredzaamheid van onze ouderen en kwetsbare inwoners. Belangrijke interventies die we hiervoor inzetten zijn de regionale aanpak valpreventie, de beweegpas, welzijn op recept, integratie in de wijk via sport en bewegen en de aanpak één tegen eenzaamheid.
- Via het regionaal preventieakkoord zetten we in op de aanpak 'op weg naar een rookvrije generatie'. In 2024 rollen we deze aanpak verder uit en willen we meer plekken in de gemeente Venlo rookvrij maken.
- Met de voedselagenda geven we invulling aan het onderdeel 'de kracht van voeding' uit het beleidskader Fier op Venlo. Met de voedselagenda sluiten we zoveel als mogelijk aan bij bestaande interventies en willen we met een gerichte aanpak inwoners stimuleren tot gezond gedrag en het eten van gezonde voeding.
- Deze activiteiten dragen ook bij aan de doelstellingen van diverse andere programma's en programmalijnen, zoals de Investeringsagenda en Regiodeal (gezondste regio), Meedoen (vitale gemeenschappen) en Ontplooiing (opleiding) en vice versa.
- Het bevorderen van sport en bewegen
- Wij gaan ervan uit dat als we sporten en bewegen leuk, toegankelijk en laagdrempelig maken, steeds meer inwoners er plezier uit halen en bovendien vitaler worden. De basis hiervoor is de Venlo.fit sportvisie 2030. Van belang is dat onze jeugd een sportieve basis meekrijgt zodat ze graag een leven lang blijven sporten en bewegen. Dit sluit nauw aan bij een aantal doelen uit het GALA en gebruiken we dit als extra impuls om sport en bewegen te bevorderen. Daarvoor voeren we de volgende activiteiten of interventies uit:
- Voor de jongste doelgroep 0-4 jaar geven we, in samenwerking met de consultatiebureaus, voorlichting op het gebied van bewegen en voeding. Daarnaast werken we samen met de kinderopvang door middel van een menukaart (effectieve) interventies aan te bieden. De focus ligt daarbij op kinderopvanglocaties in de aandachtswijken.
- Op het basisonderwijs komen leerlingen dagelijks in aanraking met bewegen en gezonde voeding via 'de Gezonde Basisschool van de Toekomst'. Voor de overige basisscholen hebben we een menukaart met (effectieve) interventies om kinderen op school zoveel mogelijk in beweging te brengen en een gezonde leefstijl te stimuleren.

- Met het voorgezet onderwijs voeren we een gezamenlijk project uit op het gebied van bewegen, leefstijl en (mentale) gezondheid.
- Ook willen we de 'afstand tot de sport' verkleinen voor groepen inwoners waarvoor sporten en bewegen minder toegankelijk is. Daarbij richten we ons met name op volwassenen en ouderen met of gezondheidsachterstanden, een beperking (fysiek of mentaal), een gedragsprobleem, een afstand tot de arbeidsmarkt of financiële problemen.
- Met een ketenaanpak worden (kwetsbare) inwoners op maat doorverwezen naar een passend beweegaanbod (beweegpas). Bij de doorverwijzing wordt een inwoner op maat begeleid en ontvangt daarbij het een warme overdracht naar het aanbod toe door een 'beweegmakelaar'.
- Verder zijn en blijven sportverenigingen vanuit sportief, maatschappelijk en sociaal oogpunt een belangrijke maatschappelijke partner. We ondersteunen verenigingsbesturen om de vitaliteit van hun sportvereniging te versterken en hun pedagogische taak uit te voeren. Ook continueren we de aanpak talentontwikkeling- en herkenning voor topsporttalenten.
- Doorpakken en versnellen uitvoeren sportaccommodatievisie
- Om te kunnen sporten en bewegen, zijn passende faciliteiten noodzakelijk. Dit kunnen binnensportaccommodaties, sportparken of multifunctionele sportieve omgevingen (sportkernen) zijn, maar ook de openbare ruimte. De basis hiervoor zijn de Venlo.fit sportaccommodatievisie 2030 en het coalitieakkoord. We zetten hierbij in op de volgende activiteiten:
- Het faciliteren van bewegingsonderwijs (wettelijke verplichting). Vanaf 2023 is er een nieuwe wettelijke verplichting van 2 klokuren bewegingsonderwijs per week. Hiervoor exploiteren wij gymzalen, sportzalen en sporthallen en bieden wij bewegingsonderwijs in de sportkernen (buitenruimte) aan.
- Het beter en multifunctioneler benutten van sportkernen, sportparken en binnensportaccommodaties en daarmee de bezettingsgraad verhogen.
- Het herontwikkelen van sportkern Herungerberg, waarbij we het vrijgekomen hockeydeel toekomstbestendig maken voor voetbalvereniging FCV-Venlo. Hiermee clusteren we het aantal buitensportaccommodaties doordat het huidige sportpark van FCV-Venlo (Arenborg) vrijvalt.
- Upgraden en uitbreiden van sportkern Hout-Blerick. Het vervangen van de kleedaccommodaties en kantine functie en deze samenvoegen in een MFC Hout-Blerick (zie ook verderop bij ontplooiing).
- We gaan de afgeschreven sporthal Gulick vervangen voor nieuwbouw. De nieuwbouw gaat gebouwd worden op sportkern Bakenbos. Hiermee clusteren we grotendeels de buiten- en binnensportverenigingen in Tegelen. De huidige locatie van sporthal vervalt als sportlocatie.
- Het nieuwe Zwembad de Wisselslag gaat de realisatiefase in en we gaan in 2024 starten met de bouw. Voor het buitenbad gaan we aan de slag met de aanbevelingen uit het (technisch) onderzoek.

- Met het actieplan ‘hoogwaardige beweegvoorzieningen’ zetten we in om de openbare ruimte meer en beter te benutten als ruimte om te sporten, bewegen en te ontmoeten. In 2024 gaan we conform het actieplan de kansrijke plekken Plexat en Vossenerpark voorbereiden om het te ontwikkelen tot hoogwaardige beweegvoorziening.
- We zetten de subsidie aan het Performance Centre Venlo voort tot en met 2025 om topsport te ondersteunen. Daarnaast beoordelen we bij nieuwbouwplannen voor sporthallen welke topsportelementen toegevoegd kunnen worden.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmalijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmalijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2024.

Middelen per Programmalijn inclusief mutaties reserves	Baten/ Lasten	Realisatie 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Gezond en Vitaal	Baten	3.701	5.311	4.534	4.552	4.266	4.190
	Lasten	18.128	19.968	17.404	17.923	18.234	18.430
Totaal saldo Programmalijn		-14.427	-14.658	-12.870	-13.370	-13.968	-14.240

Begrotingsvoorstellen 2024-2027 Programmalijn Gezond en Vitaal	2024	2025	2026	2027
Talentontwikkeling en talentherkenning topsport	-100	-100		
Gezonde Basisschool van de Toekomst		-215		
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen	70	70		
Totaal programmalijn Gezond en vitaal	-30	-245		

Talentontwikkeling en talentherkenning topsport

	2024	2025	2026	2027
	-100	-100		

Dit begrotingsvoorstel is een vervolg op de aangenomen moties topsport en het amendement topsport. Met het amendement topsport heeft de raad afgelopen jaar eenmalig € 100.000 beschikbaar gesteld voor stichting Performance Centre Venlo (Stichting Performance Centre Venlo geeft uitvoering aan het onderdeel talentontwikkeling- en herkenning uit de Venlo.fit sportvisie 2030). Om dit amendement op te volgen stellen we voor een bedrag van € 100.000 op te nemen tot en met 2025. Jaarlijks zullen we de voortgang monitoren en evalueren.

De toekenning van de subsidie aan stichting Performance Centre Venlo is meerjarig gekoppeld aan het ‘scenario van hoop’ voor 2026. Dit betekent dat de financiële vertaling in meerjarenperspectief vooralsnog alleen heeft plaatsgevonden voor 2024 en 2025.

Gezonde Basisschool van de Toekomst

2024	2025	2026	2027
	-215		

Zoals in het coalitieakkoord, de kadernota en in het GALA is benoemd willen we met de Gezonde Basisschool van de Toekomst (GBT) verder werken aan het terugdringen van gezondheidsachterstanden. FOV is het beleidskader voor GBT. Negen scholen (basis- en speciaal onderwijs) zijn de afgelopen jaren gestart met de interventie of gaan komend schooljaar starten. Deze scholen worden op dit moment gefinancierd door een regiodeal en door het Venlo Fonds (spoor 5). Deze incidentele financiering loopt in 2025 af, voorgesteld wordt om deze effectieve interventie voor deze negen scholen vooralsnog incidenteel voor 2025 te verlengen met dit begrotingsvoorstel. Hiermee borgen we de interventie GBT structureel en blijven we werken aan het terugdringen van gezondheidsachterstanden en het creëren van gelijke kansen.

De kosten zijn gebaseerd op de huidige daadwerkelijke kosten verminderd met de dekking vanuit de huidige begroting en vanuit de middelen van het GALA.

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Naam	U/V	Budget		Voorportaal		
		2023	2024	2025	2026	2027
Bewegtoestellen voor senioren	U		500			
Nieuwbouw zwembad De Wisselslag	V		4.925			
Sporthal Gulick	V		7.000			
Pilot collectorveld sportkern Herungerberg	U		250			
Totaal Programmaliijn Gezond en vitaal			12.675			

Hoogwaardige beweegvoorzieningen Plexat en Vossenerpark

2024	2025	2026	2027
500			

Op 5 november 2021 is unaniem de motie 'onderzoek mogelijkheid trapveldjes in iedere kern' aangenomen. Met deze motie is verzocht onderzoek te doen naar de mogelijkheden voor het aanleggen van hoogwaardige trapveldjes in alle kernen in samenwerking met lokale ondernemers en mogelijke foundations. Op 14 juni 2022 is besloten om de onderzoeksvraag uit te breiden door 'onderzoek te doen naar hoogwaardige beweegmogelijkheden in de openbare ruimte' (zie ook RIB 2022-75). De vervolgaanpak, zoals ook opgenomen in de kadernota, bestaat o.a. uit het voorbereiden van kansrijke plekken Plexat en Vossenerpark voor doorontwikkeling naar hoogwaardige beweegvoorzieningen. Dit voorstel bevat een voorbereidings- en startkrediet van € 500.000 voor beide plekken (zie ook RIB (2023-32)). De kosten van € 500.000 zijn nodig voor de voorbereiding en de aanleg van het eerste deel van de voorzieningen.

BTW Nieuwbouw zwembad de Wisselslag (rendabel)

2024	2025	2026	2027
4.925			

Voor de nieuwbouw van zwembad de Wisselslag is het definitief ontwerp afgerond inclusief de toevoeging van extra duurzaamheidsmaatregelen. Het krediet hiervoor is reeds beschikbaar gesteld. Dit voorstel betreft de kostprijsverhogende btw voor sportinvesteringen ter hoogte van € 4.925.340. De dekking is afkomstig van het btw compensatiefonds van het Rijk. Het betreft een rendabele investering. Er wordt een risico opgenomen indien het subsidieplafond van dit fonds overschreden wordt. In de afgelopen jaren heeft gemeente Venlo 100% gecompenseerd gekregen na verantwoording.

Sporthal Gulick

2024	2025	2026	2027
7.000			

Voor sporthal Gulick is een voorbereidingskrediet ter beschikking gesteld en is er een haalbaarheidsstudie uitgevoerd naar de vervanging van de sporthal. Hieruit volgt dat de huidige sporthal Gulick technisch en economisch is afgeschreven. Renovatie is geen optie, wat betekent dat er een nieuwe sporthal gebouwd dient te worden. Dit begrotingsvoorstel is gebaseerd op het voorkeursscenario (nieuwbouw op sportkern Bakenbos) uit de haalbaarheidsstudie. Hiermee clusteren we de buiten- en de binnensport en komt de huidige locatie van de sporthal vrij te vallen. Met de haalbaarheidsstudie is gekozen voor een sporthal conform de standardeisen van NOC*NSF. Er is bij de bouw van een sporthal op sportkern Bakenbos nog geen rekening gehouden met mogelijke synergievoordelen (gebruik kantine, kleedlokalen, etc.). Dit moet in een volgende fase nog uitgewerkt worden.

De totale kosten voor het voorkeursscenario, voortkomend uit de haalbaarheidsstudie, zijn geraamd op € 7,5 miljoen incl. btw, waarbij de werkelijke uitgaven verspreid zijn over de jaren 2024 t/m 2026. Er is reeds € 500.000 beschikbaar gesteld middels een voorbereidingskrediet.

Pilot collectorveld sportkern Herungerberg

2024	2025	2026	2027
250			

Voor de herontwikkeling sportkern Herungerberg wordt voorgesteld een pilot te starten met een collectorveld. Een collectorveld is een nieuwe innovatieve manier om zonnewarmte via een kunstgrasveld om te zetten in energie die direct bij de warmtebehoefte van een gebouw kan voorzien. Ook kan energie die via een bodemwisselaar (WKO) in de zomer wordt opgewekt in de bodem kan worden opgeslagen. Met een klein kunstgrasveld wordt voorgesteld een pilot draaien om daarmee direct het clubgebouw op het sportpark te verduurzamen. De kosten voor deze pilot zijn € 250.000 exclusief btw.

Ontplooiing

Wat willen we bereiken?

Met de programmaliijn Ontplooiing willen we onze inwoners in staat stellen zich te ontwikkelen en te ontplooien, zodat zij naar vermogen kunnen meedoen in de samenleving.

We richten ons op al onze inwoners, maar in het bijzonder op onze jeugdige inwoners. Uitgangspunt is dat ieder kind recht heeft op optimale en gelijke ontwikkelingskansen, ongeacht waar zijn of haar wieg staat/heeft gestaan.

Bij de ontplooiing van onze jeugdige inwoners is een nadrukkelijke verantwoordelijkheid voor ouders/verzorgers weggelegd. Soms is hierbij ondersteuning gewenst of noodzakelijk, maar als gemeente hebben wij hoofdzakelijk een faciliterende en verbindende rol, bijvoorbeeld op basis van een wettelijke grondslag zoals bij onderwijshuisvesting of bij het toezicht op de deelname van jeugdigen aan het onderwijs.

Binnen de programmaliijn Ontplooiing streven wij naar doorgaande leer- en ontwikkellijnen en doorgaande ondersteuningslijnen, maar ook naar samenwerking. Kinderopvang, primair en voortgezet (speciaal) onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs zijn hierbij belangrijke samenwerkingspartners. Hiervoor is een langjarige aanpak opgestart, zoals het programma "Aanpak voortijdig schoolverlaters (vsv)" en het programma "Gelijke kansen door duurzame samenwerking".

Wat gaan we daarvoor doen?

Programma Aanpak voortijdig schoolverlaters (VSV)

In het programma Aanpak VSV wordt intensief samengewerkt tussen gemeenten en onderwijsbesturen in Noord- en Midden- Limburg. De basis van de aanpak vormt het VSV programma 2020-2024. Onze gezamenlijke doelstelling is dat kinderen of op school zitten of aan het werk zijn, of jongeren zijn bezig met het doorlopen van een route richting onderwijs/(passend) werk. Daarnaast streven we ernaar dat zoveel mogelijk jongeren een startkwalificatie behalen, hoewel dat niet voor alle jongeren haalbaar is.

Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) - Doorstroompunt

Gemeenten zijn in het kader van het recht op onderwijs en het voorkomen van voortijdig schoolverlaten verantwoordelijk voor het toezicht hierop. De Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) is erop gericht dat leerlingen het onderwijs verlaten met een startkwalificatie. Vanaf 1 januari 2024 verdwijnt de verwijzing naar RMC en wordt alleen nog de naam Doorstroompunt gebruikt. Doorstroomcoaches is de nieuwe naam voor onze RMC-consulenten. Onze doorstroomcoaches zullen zich blijven inzetten voor Venlose jongeren en ze helpen 'doorstromen' naar een passende baan of opleiding.

In 2024 wordt gewerkt aan de uitbreiding van de RMC/doorstroom rol naar 27 jaar (thans 23 jaar). Door deze uitbreiding ontstaat er een doorlopende begeleidingslijn en blijven jongeren die geen opleiding volgen of werk hebben in beeld. Samenwerking binnen de gemeentelijke organisatie en met maatschappelijke- en onderwijs partners is hierbij essentieel, zodat jongeren goede en doorlopende ondersteuning krijgen.

De afgelopen periode kenmerkt zich door de stijging van het aantal voortijdig schoolverlaters (indicator Meetbaar Venlo), die landelijk ook zichtbaar is. Onze bestaande aanpak zal worden geïntensiveerd en voortgezet.

Programma Gelijke kansen door duurzame samenwerking

In 2019 hebben wij en de besturen van primair-, speciaal- en voortgezet onderwijs een intentieverklaring tot samenwerking getekend. Kinderopvangorganisaties hebben zich hierbij ook aangesloten. De aanleiding voor deze verklaring is dat we samen verantwoordelijk zijn voor een kwalitatief goed onderwijsaanbod en passende schoolloopbaan voor elk kind van 0-20 jaar. Uitgangspunt is dat ieder kind recht heeft op optimale ontwikkelingskansen, ongeacht waar zijn of haar wieg staat/heeft gestaan. De rijke schooldag is hier bijvoorbeeld ook een onderdeel van. We richten ons samen op de toekomst van het kind en pakken thema's aan die een gezamenlijk belang kennen. We kennen 4 kernthema's: taal, gezondheid, leefbaarheid/veiligheid en onderwijsontwikkeling.

Onderwijsachterstandenbeleid/gelijke kansen (2 tot 12 jaar)

Wij hebben de wettelijke taak om onderwijsachterstanden te voorkomen en te bestrijden bij kinderen vanaf 2 jaar tot het verlaten van het primair onderwijs. Het in 2023 vastgestelde Uitvoeringsplan Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 is de leidraad voor de aanpak in 2024 en volgende jaren. Hierin ligt de focus op de doorgaande lijn, optimaal bereik van de voorschoolse educatie en ouderbetrokkenheid. Het onderwijsachterstandenbeleid maak deel uit van het programma Gelijke kansen door duurzame samenwerking.

Ook in 2024 wordt dit programma voortgezet samen met de kinderopvangorganisaties en het primair-, speciaal- en voortgezet onderwijs. We verwachten een toestroom aan nieuwkomers, inclusief leerplichtige nieuwkomers. We bereiden ons samen met onderwijspartners voor op de komst van die nieuwe Venlonaren; onder andere statushouders, kinderen van arbeidsmigranten en mogelijk ook Oekraïense ontheemden. Daarom starten er in schooljaar 2023-2024 2 extra taalklassen voor leerlingen van 10 tot 14 jaar binnen het primair onderwijs. Doelstelling hiervan is dat deze leerlingen de Nederlandse taal zo goed machtig worden dat zij rechtstreeks in het voortgezet onderwijs kunnen instromen.

Op het voortgezet onderwijs wordt het aantal groepen binnen de Internationale Schakelklas (ISK Valuascollege) uitgebreid worden van 8 naar 10. Binnen Gilde Opleidingen/MBO is in 2023 een ISK-groep gestart voor 16, 17 en 18-jarige leerlingen. Hierbij is aandacht voor de Nederlandse taal maar ook beroepsoriëntatie. De ervaring leert dat dit laatste goed aansluit bij de interesses van de genoemde leeftijdsgroep. Komend schooljaar kan nog een extra groep ISK/MBO opgestart worden.

Passend onderwijs

Het is onze ambitie om samen met de samenwerkingsverbanden passend onderwijs Primair Onderwijs (PO) en Voortgezet Onderwijs (VO) te komen tot een zodanig gedifferentieerd onderwijsaanbod dat ieder kind zich zoveel als mogelijk in een thuisnabije omgeving optimaal kan ontwikkelen. Alle kinderen en jongeren hebben recht op passend onderwijs, passende zorg en een passende opvoeding om goed voorbereid te zijn op een plek in de maatschappij. Lichte/extra ondersteuning heeft de voorkeur boven doorverwijzen naar het speciaal onderwijs en/of doorverwijzen naar specialistische jeugdhulp.

Gedurende het schooljaar 2022-2023 is de druk op de Venlose (voortgezet) speciaal onderwijsvoorzieningen toegenomen. De groei van het aantal jongeren dat behoefte heeft aan extra ondersteuning en het tekort aan docenten was voelbaar. Door de grotere instroom van leerlingen en het hogere aantal aanmeldingen bij VSO de Velddijk, heeft Onderwijsgroep Buitengewoon voor deze school een leerlingenstop moeten inlassen. Deze lijn zet zich in het schooljaar 2023-2024 voort. Bij een aantal scholen zijn tijdelijke plaatsingswachlijsten ontstaan. De kans is zodoende aanwezig dat leerlingen niet het (meest) passende onderwijs geboden krijgen of dat leerlingen zelfs thuis komen te zitten. Onze opdracht is weer te komen tot een dekkend onderwijs aanbod.

In overleg met het Samenwerkingsverband Primair Onderwijs en het Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs (samen verantwoordelijk voor een dekkend onderwijsaanbod), onderwijsgroep Buitengewoon en andere besturen van Venlose scholen (onderwijs kent een zorgplicht voor leerlingen) zal nader onderzoek moeten plaatsvinden naar de oorzaken van de plotselinge stijging van leerlingen met een ondersteuningsbehoefte binnen het Primair- en Voortgezet Onderwijs.

Vanuit deze analyse zal beoordeeld moeten worden welke structurele oplossingen noodzakelijk zijn binnen de ondersteuningsstructuur en het speciaal en regulier onderwijs.

Leerlingenvervoer

In sommige gevallen kunnen kinderen niet zelfstandig naar school. Beoordeeld wordt of de leerling in staat is zelfstandig naar school te reizen of dat dit onder begeleiding mogelijk is. Ook wordt er gekeken in hoeverre de zelfredzaamheid van de leerling kan worden vergroot. Doel is dat de leerling zo zelfstandig mogelijk naar school reist. Wij blijven ook in 2024 in nauwe samenwerking met ouders en scholen, de zelfredzaamheid en zelfstandigheid van leerlingen met een vervoersvoorziening bevorderen.

Onderwijshuisvesting

De gemeente Venlo is verantwoordelijk voor voldoende en adequate onderwijshuisvesting voor het primair- en het voortgezet onderwijs. Het Onderwijshuisvestingsplan gemeente Venlo 2018-2038 is gebaseerd op de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor onderwijshuisvesting van de gemeente en de Venlose schoolbesturen.

Het Onderwijshuisvestingsplan kent een voortschrijdend investeringschema met een horizon van 4 jaar dat periodiek wordt verlengd. Primair wordt gekozen voor een levensduur verlengende renovatie van een schoolgebouw.

In 2024 is de oplevering voorzien van de levensduur verlengende renovatieprojecten:

- Integraal kindcentrum De Toermalijn (basisschool en kinderopvang).
- Integraal kindcentrum Groeneveld (basisschool incl. uitbreiding i.v.m. fusie met Taal en Lent en kinderopvang).

In 2024 is de oplevering voorzien van het nieuwbouwproject:

- Speciaal en voortgezet speciaal onderwijs de Wijnberg.

Hiernaast lopen in 2024 de volgende projecten:

- Voor basisschool De Springbeek wordt gekeken naar een multifunctionele accommodatie met een verbinding met het nabijgelegen sportpark.
- In 2024 wordt de planvorming afgerond voor Praktijkschool De Velddijk, de VSO-school De Velddijk. Herhuisvesting is daarbij nadrukkelijk in beeld.
- Start van project Basisschool de Harlekijn. Onderzoek naar start van project Willibrordusschool en project speciaal basisschool de Lings in verbinding met basisschool Passe Partout.
- De onderwijshuisvesting voor het voortgezet onderwijs is door-gedecentraliseerd naar het schoolbestuur Onderwijsgemeenschap Venlo en Omstreken (OGVO). OGVO staat de komende jaren voor een stevige vervangingsopgave (qua omvang m² en qua kwaliteit) plus een duurzaamheidsopgave van het bestaande vastgoed. In 2023 heeft OGVO kenbaar gemaakt dat zij wil komen tot een nieuw toekomstscenario. De gesprekken hierover moeten nog plaatsvinden.

Volwasseneneducatie en aanpak laaggeletterdheid

Volwasseneneducatie gaat over het verbeteren van de basisvaardigheden taal, rekenen en digitale vaardigheden. Met het aanbod van volwasseneneducatie vergroten wij de zelfredzaamheid van onze inwoners. Wij zijn centrumgemeente voor de Wet Educatie Beroepsonderwijs. Sinds 2020 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de aanpak van laaggeletterdheid. Om deze aanpak vorm te geven zijn zeven Noord-Limburgse gemeenten in 2021 gestart met het opstellen van een regionaal Beleidsprogramma Laaggeletterdheid 2022- 2025. In dit regionale beleidsprogramma zijn gezamenlijke ambities en doelstellingen geformuleerd. In relatie tot dit regionale beleidsprogramma is een lokaal uitvoeringsprogramma voor de gemeente Venlo opgesteld welke in 2022 qua uitvoering is opgestart.

In dit lokale programma is de lijn uitgezet:

- We willen met partners onze krachten bundelen om inwoners naar hun eigen vermogen zo lang en optimaal mogelijk mee te laten doen in de samenleving, waarbij de gemeente niet in de uitvoerende rol gaat zitten maar de regie behoudt op het proces.
- Verder willen we zorgen voor een aanbod van jong tot oud om laaggeletterdheid tegen te gaan. En waar mogelijk zorgen we voor een verbinding tussen het aanbod.

Nieuwe Wet inburgering

Sinds 2022 is de gemeente verantwoordelijk voor de Wet inburgering. Via verschillende sporen werken statushouders aan hun inburgering. Sommigen stromen na voltooiing door naar regulier vervolgonderwijs en anderen richting betaald werk. En voor wie dit (nog) niet haalbaar is wordt er fors ingezet op zelfredzaamheid om mee te doen in de samenleving. In 2023 is de inburgeringsketen op de proef gesteld omdat de taakstelling (lees het aantal personen) verdubbeld is ten opzicht van 2022 en 2021. In 2024 verwachten we, net als in 2023, een hoog aantal statushouders te huisvesten. Dit leidt tot opgaven op het vlak van huisvesting, toegang tot huisartsenzorg en kinderopvang. Samen met maatschappelijke partners verwachten wij hier een goede invulling aan te kunnen geven.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmaliijn gepresenteerd.

Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmaliijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2024.

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten/ Lasten	Realisatie 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Ontplooiing	Baten	10.710	9.755	8.361	7.479	7.405	7.501
	Lasten	22.504	23.233	21.864	21.400	20.135	20.355
Totaal saldo Programmaliijn		-11.794	-13.477	-13.503	-13.921	-12.730	-12.854

Begrotingsvoorstellen 2024-2027 Programmaliijn Ontplooiing	2024	2025	2026	2027
Extra formatie leerplicht	-120	-80		
Administratieve verwerking doordecentralisatie overeenkomst	285	285	285	285
Onderwijsachterstandenbeleid middelen herschikken	325	325	325	
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen				
Totaal programmaliijn Ontplooiing	490	530	610	285

Extra formatie leerplicht

2024	2025	2026	2027
-120	-80		

Bij leerplicht merken we dat in de afgelopen anderhalf jaar het aantal verzuimmeldingen ten opzichte van de periode voor Corona sterk is gestegen. Ook het percentage VroegtijdigSchoolVerlaters (VSV) neemt toe. Op termijn kunnen verzuimmelders ook VSV-ers worden. Zo is het aantal verzuimmeldingen gestegen van 517 in schooljaar 2018-2019 naar 843 in schooljaar 2021-2022. Dit is een stijging van 63%. Ook is het aantal thuiszitters sterk gestegen. Dit voorstel is om de komende twee schooljaren extra inzet bij leerplicht in te zetten om het aantal thuiszitters en VSV-ers te verlagen. Evaluatie zal plaatsvinden na 2 jaar.

Administratieve verwerking doordecentralisatie overeenkomst

2024	2025	2026	2027
285	285	285	285

Alhoewel we nog in gesprek zijn met de Onderwijsgemeenschap Venlo en Omstreken (OGVO) over de nakoming van de afspraken in de doordecentralisatie overeenkomst, verwachten we toch dat we op basis van de nieuwe afspraken die vorig jaar zijn gemaakt, een lagere bijdrage aan de scholengemeenschap blijven houden. Op dit moment staat een structureel bedrag geraamd van € 3.010.921. Dit mag vanaf 2024 structureel afgeraamd worden naar € 2.725.000. Per saldo levert dit een structureel voordeel op van € 285.000.

Onderwijsachterstandenbeleid middelen herschikken

2024	2025	2026	2027
325	325	325	

Dit betreft een herschikking van middelen waardoor er voor 3 jaar € 325.000 vrijvalt.

Activiteiten zijn in de volle breedte opgestart om de onderwijsachterstand aan te pakken. Samenwerking is opgestart met de GGD Noord-Limburg, Kinderopvang partners (VVE), het onderwijs (Gelijke kansen door duurzame samenwerking). Om te komen tot een financiële dekking voor deze activiteiten (bijvoorbeeld GGD en jeugdhulp) wordt een gedeelte van het Gemeentelijk OnderwijsAchterstandbeleid (specifieke uitkering GOAB) intern overgeheveld naar deze activiteiten (bekostigd vanuit de algemene middelen).

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Naam	U/V	Budget		Voorportaal		
		2023	2024	2025	2026	2027
MFC Hout-Blerick	U		9.000			
Basisschool De Springbeek	U		200			
Buitengymzaal BS Sterrenpad	U		330			
Uitbreiding Groeneveldschool	U		125			
Project De Harlekijn	V		2.925			
Velddijk vervangende nieuwbouw	U	-7.380				
Totaal Programmalijs Ontplooiing			-7.380	12.580		

MFC Hout-Blerick

2024	2025	2026	2027
9.000			

De basisschool en de buitensportaccommodatie in Hout-Blerick zijn sterk verouderd en toe aan vervanging. Voor de school is een technisch onderzoek uitgevoerd en daaruit bleek dat renovatie geen optie is, nieuwbouw is nodig. In de begroting is een voorbereidingskrediet opgenomen en besloten een haalbaarheidsstudie uit te voeren naar de vervanging van deze voorzieningen en te komen tot een multifunctionele accommodatie (MFC). In dit onderzoek zijn ook de kinderopvang en gemeenschapshuis Zalzershaaf bij betrokken om te komen tot een integraal MFC.

De haalbaarheidsstudie is uitgevoerd en er zijn diverse scenario's opgesteld. Voorgesteld is een scenario waarin alle partijen (kinderopvang, basisschool, gemeenschapshuis en sportvereniging) samen gehuisvest worden in een MFC. Voor dit scenario betreft het extra benodigde krediet inclusief risicoreservering € 9 miljoen excl. btw, waarbij de werkelijke uitgaven verspreid zijn over de jaren 2024 t/m 2026. Het reeds beschikbare krediet betreft € 3,6 miljoen voor de basisschool. De kinderopvang gaat een kostendekkende huur betalen en HBSV investeert mee aan het horecagedeelte.

Basisschool De Springbeek

2024	2025	2026	2027
200			

De nieuwbouw van basisschool de Springbeek is onderdeel van de planvorming rondom MFC Hout-Blerick. Vanwege een stijging van de bouw- en materiaal prijzen en de duurzaamheidsambitie wordt gevraagd het krediet te verhogen met € 200.000.

Buitengymzaal BS Sterrenpad

2024	2025	2026	2027
330			

Vanaf schooljaar 2023-2024 zijn basisscholen in Nederland verplicht om minimaal twee lessen bewegingsonderwijs aan te bieden. Om dit te kunnen realiseren is het belangrijk dat de scholen beschikken over een locatie of ruimte die geschikt is voor bewegingsonderwijs. Basisschool Sterrenpad in 't Ven beschikt niet over een gymzaal en maakt momenteel gebruik van sporthal Rijnbeek. Leerlingen worden per busvervoer naar deze sportvoorziening gebracht. Omdat busvervoer veel onderwijstijd kost gymmen leerlingen van deze school maar 1 uur per week.

Vanwege het ontbreken van een gymzaal in de omgeving van de school is het voorstel om het schoolplein als bewegingsruimte in te richten (passend bij de wettelijke verplichting voor bewegingsonderwijs). Hiermee maken we deze buitenruimte geschikt voor het (2e uur) bewegingsonderwijs. In de uitvoering maken we een combinatie tussen een Groenblauw schoolplein en een buitengymzaal. Een buitengymzaal is uitermate geschikt voor het bewegingsonderwijs aangezien alle grondvormen van bewegen uitgevoerd kunnen worden. Tevens kan deze voorziening

ook door de omgeving gebruikt worden, wat de leefbaarheid ten goede komt. Een buitengymzaal is tevens goedkoper dan het realiseren van een binnensportvoorziening of het structureel faciliteren van busvervoer.

Uitbreiding Groeneveldschool

2024	2025	2026	2027
125			

In 2023 is gestart met de renovatie en uitbreiding van de Groeneveldschool om te komen tot een integraal kindcentrum (samenvoeging Groeneveldschool en Taal en Lent, uitbreiding met Spring Kinderopvang).

Binnen het beschikbaar gestelde krediet is geen rekening gehouden met de gewenste aanleg van een blauw-groenspeelplein. Het terrein aan de voorzijde van de school is hier geschikt voor. Tevens zullen de bestaande noodlokalen verwijderd moeten worden.

Voor de aanleg van dit speelplein vragen wij een krediet van € 125.000. Dit bedrag zal verhoogd worden met beschikbare subsidies (project 210023).

Project De Harlekijn

2024	2025	2026	2027
2.925			

De renovatie van openbare basisschool de Harlekijn staat opgenomen in het onderwijshuisvestingsplan 2018-2038. In het voorportaal begroting 2023 staat een bedrag opgenomen van € 2.925.000. Dit bedrag is bestemd voor de renovatie van het schoolgebouw plus de vorming van een integraal kindcentrum (samenwerking Akkoord PO! en Spring kinderopvang). Om dit te bereiken worden de tijdelijke lokalen ook omgezet in permanente bouw. De realisatie is in 2024 gepland dus het bedrag van € 2.925.000 moet worden opgenomen in de begroting 2024.

Vrijval Velddijk vervangende nieuwbouw

2023	2024	2025	2026	2027
-7.380				

De gemeente Venlo heeft een wettelijke taak om voor VSO de Velddijk en praktijkonderwijsschool 't Wildveld (beide onderwijsbestuur OG Buitengewoon) te voorzien in adequate onderwijshuisvesting. Locatie VSO de Velddijk is al een aantal jaren toe aan gehele vervanging, ook voor locatie van 't Wildveld nadert de noodzaak van een ingrijpende renovatie. Bovendien kennen beide scholen een gestage stijging qua leerlingaantallen.

Bij de begroting 2023 is besloten om vanuit het nog openstaande krediet een bedrag van € 1 miljoen beschikbaar te stellen voor een haalbaarheidsonderzoek gericht op de renovatie van locatie Wildveld (samenvoeging VSO Velddijk en Pro Wildveld).

Het beschikbaar gestelde bedrag geeft ook de mogelijkheid om andere scenario's te onderzoeken. Het haalbaarheidsonderzoek is in 2023 opgestart.

In overleg met OG Buitengewoon is de planning opgezet om in 2024 het haalbaarheidsonderzoek af te ronden en een begrotingsvoorstel voor 2025 voor te bereiden. Het gaat hierbij om een forse investering.

Om te komen tot een transparant begrotingsvoorstel is besloten het nog openstaande krediet (met uitzondering van de € 1 miljoen) te laten vrijvallen.

Meedoen

Wat willen we bereiken?

Met de programmalijn Meedoen stimuleren en faciliteren we dat iedereen naar vermogen meedoet in de samenleving (economisch en/of maatschappelijk). We zetten in op samenredzaamheid en streven ernaar dat iedereen, voor zover mogelijk, zelfstandig in zijn inkomen voorziet. We hechten veel waarde aan het basisbeginsel van bestaanszekerheid en blijven ons inzetten om het aantal inwoners in armoede -met name het aantal kinderen die opgroeien in armoede- te verminderen (indicator Meetbaar Venlo).

Inwoners werken idealiter samen aan hun toekomst en helpen elkaar waar nodig. Deelnemen aan de samenleving is afhankelijk van de situatie van een inwoner. Daar waar betaald werk nog een stap te ver is, spelen algemene voorzieningen een grote(re) rol. Ondersteunende factoren zijn de sociale basis, de gemeenschapsaccommodaties en inkomensondersteuning. Het nieuwe beleidskader Geldzorgen vormt de basis voor ons armoedebeleid de komende jaren.

Hiermee willen we bereiken dat de maatschappelijke participatie, sociale cohesie en arbeidsparticipatie stijgt en dat minder mensen moeten leven van een sociaal minimum (indicatoren Meetbaar Velo).

Wat gaan we daarvoor doen?

Sociale Basis

Het doel van gemeente Venlo is een solide sociale basis voor jong en oud. Onder de sociale basis verstaan we het geheel van organisaties, diensten en voorzieningen die ondersteunend zijn in het samen kunnen leven in sociale verbanden en kunnen participeren in de samenleving.

Onze speerpunten zijn en blijven:

- Partners werken samen in de sociale basis en zorgen voor een samenhangend aanbod. Kwalitatieve ondersteuning waarin snel op -en afgeschaald kan worden. De inwoners worden zo passend verder geholpen, waarbij integraal werken voorop staat.
- We geven ruimte geven aan burger- en buurtinitiatieven en ondersteunen of faciliteren deze waar nodig;
- De inwoner met een vraag staat altijd centraal, niet de belangen van organisaties die werken in de sociale basis;
- Een herkenbare sociale basis (fysiek en digitaal);
- Een verschuiving van maatwerk-zorg naar de sociale basis; van algemene voorzieningen naar het informele veld, het sociaal netwerk en de eigen kracht van de inwoner.

Inclusio Sociale basis is voor de periode april 2020 tot april 2026 de gecontracteerde partij met de opdracht deze (sterke) sociale basis te realiseren. De opdracht kent voor de komende drie jaar een aanscherping die gericht is op preventie, data-gedreven werken en collectivisering. We willen voorkómen dat problemen erger worden of meer hulp nodig is. Ook geloven we in interventies voor groepen in plaats van aan een individu. Onderliggende problematieken als eenzaamheid worden meteen ondervangen. Het motto is 'collectief tenzij'.

We zetten steeds meer in op het gebruik van data en verhalen om beter aan te sluiten op wat er speelt in de wijken. Dit zorgt voor een verbeterde afstemming op de behoeften van de inwoners. Naast de opdracht voor de sociale basis, stimuleren we ook zelfredzaamheid en samenredzaamheid met initiatieven zoals Buurten met Talent. Daarnaast verlenen we subsidies aan (vrijwilligers)organisaties zoals ouderenverenigingen, laagdrempelige eetpunten, sport- en cultuurverenigingen, taalbijeenkomsten en dergelijke. Een sterke sociale basis is essentieel voor het succes van de transformatie in zorg en ondersteuning en voor het versterken van de sociale cohesie. Werken in deze context vergt een cultuurverandering bij veel interne organisaties van partners in dit veld. Deze verandering is nodig om het denken in vaste patronen, protocollen, zorg en medicalisering te doorbreken en plaats te maken voor een nieuwe benadering.

Tot slot zetten we ons, gezien de toenemende vergrijzing, volop in om ouderen langer en veilig thuis te laten wonen. We besteden specifieke aandacht aan thema's zoals eenzaamheid, zelfredzaamheid, dementie, valpreventie, mantelzorgers en mantelzorgondersteuning.

Gemeenschapsaccommodaties

In 2023 is het gemeenschapsaccommodatiebeleid herijkt om beter aan te sluiten bij de behoeften van Venlo en de veranderende samenleving. Gemeenschapsaccommodaties spelen een cruciale rol in het bevorderen van sociale cohesie en leefbaarheid in de wijken. Ze leveren een bijdrage aan het versterken van de sociale basis. Ze bieden inwoners een plek om elkaar te ontmoeten, te verbinden en te inspireren, waardoor ze minder snel afhankelijk zijn van individuele ondersteuning. Gemeenschapsaccommodaties bieden de fysieke ruimte die nodig is om deze positieve ontwikkeling in de wijken mogelijk te maken. In het herijkte beleid wordt een koers uitgezet voor de periode 2023-2033, waarbij gestreefd wordt naar een ideale situatie van het voorzieningenniveau van gemeenschapsaccommodaties in Venlo. Dit beleid wordt na vaststelling stap voor stap geïmplementeerd, de huidige situatie als referentiepunt gehanteerd wordt. De benodigde acties worden opgenomen in een uitvoeringsprogramma, dat vanaf 2024 wordt uitgevoerd.

Werk en inkomensondersteuning

Werk is een belangrijke vorm van meedoen. Om betaald werk voor zo veel mogelijk inwoners bereikbaar te maken en te houden, werken we met ons netwerk van sociale partners, UWV, SW-bedrijven, private partners en gemeenten in de arbeidsmarktregio Noord-Limburg aan een inclusieve arbeidsmarkt. Dit is een arbeidsmarkt die plaats biedt aan iedereen, waaronder jongeren en ouderen en inwoners met en zonder beperking (indicator: maatschappelijke participatie).

Om dit te bereiken, zetten we vormen van werk in die aansluiten bij de capaciteiten en competenties van inwoners. De vooruitzichten voor de overzienbare toekomst zijn qua werkgelegenheid door de krapte op de arbeidsmarkt positief en rechtvaardigen investeringen om de beoogde ontwikkeling

naar matching tussen vraag en aanbod te blijven realiseren. Stevig inzetten op de ontwikkeling van het in onze stad aanwezige (al dan niet onbenut) talent is noodzakelijk en vraagt om een lange adem. In deze begroting hebben we een aantal samenhangende en elkaar versterkende instrumenten opgenomen. De investeringen op de producten Buurten met Talent concentreren zich daarbij op vraaggerichte en buurtgebonden talentontwikkeling, het product Laaggeletterdheid (programmatisch Ontplooiing) richt zich op verbetering basisvaardigheden en het product re-integratie op het vinden en boeien van onbenut talent.

We zien dat het aantal Participatiewet-uitkeringen redelijk constant is ondanks een licht stijgende aantal statushouders. Tegelijkertijd zien we de groep mensen die langer dan 5 jaar in de bijstand zit groeien. We willen dat ook deze mensen meedoen in de samenleving. Onze verwachting is wel dat hier intensieve begeleiding voor nodig is. We verwachten dat ook voor deze inwoners in bepaalde mate (parttime) werken mogelijk gaat worden. Dit zal echter niet voor een ieder en even snel het geval zijn en mogelijk dat meedoen in de samenleving voor sommige het hoogst haalbare is dat in het vermogen ligt. (indicator: verstrekte bijstandsuitkeringen).

In combinatie met ook de hernieuwde focus op persoonlijke aandacht in het herijkte Geldzorgen-beleid, verwachten we dat - ondanks ook voelbare druk bij de uitvoering vanwege complexe wetgeving in combinatie met personele druk - de focus op menselijke maat constructief gaat bijdragen aan het optimaliseren van het (mee)doen-vermogen van de bijstandsgerechtigde Venlonaren.

Onze prognose van de ontwikkeling van het aantal uitkeringsgerechtigden is gebaseerd op de prognoses die het Rijk nu hanteert, vertaald naar de actuele Venlose stand van zaken en uitgaande van staand beleid (exclusief onvoorziene ontwikkelingen inzake asielproblematiek).

De prognose bedraagt:

2023	2.600 bijstandsuitkeringen
2024	2.576 bijstandsuitkeringen
2025	2.616 bijstandsuitkeringen
2026	2.672 bijstandsuitkeringen
2027	2.714 bijstandsuitkering

Tot slot, is er landelijk is er een start gemaakt met aanpassen van de Participatiewet. Dit betreft een omvangrijke wijziging die ertoe moet leiden dat Participatiewet eenvoudiger word, waarbij vertrouwen en de menselijke maat de basis vormen. Dit zal van invloed zijn op alle aspecten van de wet en zal veel gaan vragen van de uitvoerende organisaties, waaronder gemeenten. We volgen deze landelijke ontwikkelingen en passen onze uitvoering waar nodig aan.

Buurten Met Talent

Het op positieve wijze inzetten op talentontwikkeling heeft een economische, maatschappelijke en sociale dimensie. Het ontwikkelen en benutten van onbenut talent is daarom zowel binnen het maatschappelijk beleidskader 'Fier op Venlo' als vanuit het beleidskader 'Werken in Venlo' een speerpunt. We gaan voor een vitale buurt waarin alle bewoners maximaal meedoen.

In het beleidskader Fier op Venlo is daarvoor als accent de Talentenacademie (later omgedoopt naar Buurten Met Talent (BMT)) aangewezen.

Sinds 2023 is BMT op stoom aan het komen: met de inzet van talentverbinders wordt in 6 buurten ingezet dat buurtbewoners door en in hun buurt uitgenodigd en uitgedaagd worden om (nog) meer tot ontwikkeling en ontmoeting te komen. Vertrouwen geven en krijgen - en dus een lange adem hebben - is daarvoor randvoorwaardelijk.

Er is ambitie om door te groeien en deze aanpak breder te implementeren.

WerkgeversServicePunt, LeerWerkLoket, Regionaal MobiliteitsTeam

Het regionale WerkgeversServicePunt (WSP) heeft een belangrijke taak in het makelen op en bewerken van de arbeidsmarkt. En op het ontwikkelen van 'passende' vacatures, afgestemd op de mogelijkheden van de inclusieve arbeidsmarkt die Venlo voorstaat. Het WSP kent een wettelijke grondslag.

Het LeerWerkLoket is eveneens een regionale functie op het snijvlak van kennisinfrastructuur en arbeidsmarkt. Haar belangrijkste functie is het ontdekken van en verbinden op leer- en ontwikkelmogelijkheden. Ook aan het LeerWerkLoket ligt rijksregelgeving ten grondslag

Tot slot is er ook het Regionaal MobiliteitsTeam, eveneens een regionale en op regelgeving gebaseerd instrument, opnieuw gericht op het maken van verbindingen. Het RMT is vooral gericht op het van werk-naar-werk en het vooral zo integraal mogelijk organiseren van dienstverlening.

Naar aanleiding van de Kamerbrieven Werkcentra wordt onderzocht op welke wijze de arbeidsmarkt-governance efficiënter ingericht kan worden. Of deze landelijk geleide herijking van de regionale arbeidsmarktregio's vertraging gaat oplopen valt nu nog niet te overzien. Het is van belang om, in het kader van een zo goed mogelijk werkende regionale arbeidsmarkt, focus op de benodigde doorontwikkeling te houden

Wsw

De WAA voert de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) uit, die gericht is op het bieden van werkplekken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. De governance van de WAA is in 2023 ingrijpend veranderd, doordat de aandelen in het uitvoeringsbedrijf WAA Groep NV volledig in handen van de gemeente Venlo zijn. De WAA Groep NV werkt sindsdien zowel voor de GR WAA (uitvoering Wsw) als met de gemeente Venlo (Participatiewet). De basisgedachte achter deze wijziging is het bestendigen van de infrastructuur voor onze inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt. Met als voornaamste doel meer verbinding te kunnen realiseren tussen de mogelijkheden (uit het netwerk) van de WAA en de grote groep bijstandsgerechtigden voor wie het in Venlo nog aan passende plaatsingsmogelijkheden ontbreekt. Aan het naar elkaar toe groeien van beide organisaties wordt gewerkt. Voor de eerste paar jaren is in een buffer voor dit groeiproces voorzien. Vanaf 2026 gaat de schaalproblematiek WSW echt spelen. Beoogd wordt dat de inveniëneffecten vanuit de participatiewet ervoor kunnen zorgen dat de bestaande infrastructuur aan kennis en kunde ten behoeve van de onderkant arbeidsmarkt langs die lijn geborgd kan blijven.

KanDoen

KanDoen, het Venlose buurt- en ontwikkelbedrijf waar wordt gewerkt aan inclusie en behoud en vergroting van werknemersvaardigheden, blijft ook in 2024 functioneren als werk- en activiteiten-

locatie in de wijk voor de Venlonaren die met een beperkte loonwaarde naar vermogen bij willen dragen.

De focus in de doorontwikkeling van KanDoen ligt daarbij, indachtig het beleidskader 'Fier op Venlo', nog meer op het langs de lijnen van partnership-samenwerking includeren van KanDoen in de lokale samenleving.

Beleidskader Geldzorgen (voorheen: Armoedebeleid en schuldhulpverlening)

Het sluitstuk van het gemeentelijke vangnet blijft het armoedebeleid (waaronder ook de schuldhulpverlening). Vanwege het stigmatiserende karakter van de term armoede, kiezen we met de herijking van dit beleid in 2023 voor de naam beleidskader Geldzorgen (geldzorgen-beleid).

Met de herijking van het armoedebeleid naar het beleidskader Geldzorgen, is sprake van een op Fier op Venlo uitgelijnde bijstelling. Gebaseerd op positieve gezondheid, zowel preventieve als curatieve ondersteuning en meer persoonlijkere aandacht, vanuit de gehele keten aan samenwerkende partijen in het Geldzorgen-netwerk. En een beleidskader met lange adem dat dan ook door de Venlose gemeenteraad met een looptijd van 8 jaar is vastgesteld.

We verwachten de komende jaren flink te investeren om de gewenste ambitie in het beleidskader Geldzorgen te verwezenlijken. Dit betreft het door ontwikkelen van het netwerk, een persoonlijke en toegankelijke dienstverlening, inzetten op het voorkomen van geldzorgen, verbeteren van interne en externe samenwerking, het opzetten van de impactmeting en de implementatie van nieuwe en verbeterde instrumenten (zoals bijvoorbeeld gratis openbaar vervoer en de stadspas). En natuurlijk de bewustwordings- en communicatiecampagnes. We implementeren dit nieuwe innovatieve beleidskader in een bijzonder tijdsgewricht. Het aantal mensen dat kampt met geldzorgen neemt landelijk, maar ook in Venlo, toe. Dit wordt met name veroorzaakt door externe ontwikkelingen (Corona, stijgende inflatie en energieprijzen). Dit stijgt de komende jaren mogelijk verder, een en ander ook afhankelijk van de nieuwe overheidsmaatregelen in het kader van het thema "bestaanszekerheid".

Het is lastig om de ontwikkelingen de komende jaren te voorspellen. We verwachten dat de inflatie- en energieprijzontwikkeling en de aanstelling van het nieuw kabinet impact heeft op de benodigde middelen om het Geldzorgenbeleid te kunnen implementeren. Daarom maken we jaarlijks de balans op waar we staan en welke interventies ingezet kunnen worden voor het volgende jaar. Hiermee blijven we wendbaar en zoeken we de balans tussen uitvoerbaarheid, beschikbare middelen en de duurzame impact die we willen maken.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmalijs gepresenteerd.

Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmalijs en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2024.

Middelen per Programmalijs inclusief mutaties reserves	Baten/ Lasten	Realisatie 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Meedoen	Baten	60.300	73.412	62.711	46.071	46.229	46.011
	Lasten	123.230	127.750	113.429	97.946	95.502	94.837
Totaal saldo Programmalijs		-62.930	-54.338	-50.718	-51.875	-49.274	-48.825

Begrotingsvoorstellen 2024-2027 Programmalijs Meedoen	2024	2025	2026	2027
Herijking armoedebeleid	-1.568	-1.303	-895	-592
WSW Ontwikkeling WAA-groep NV (dekking Gemeentefonds)	-917	-856	-821	-805
Herijking Gemeenschapsaccommodaties	-838	-778	-300	
Buurten met talent	-169	-95		
Kinderboerderij Hagerhof	-150			
Venlo-Fonds	1.355			
BUIG	1.698			
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen	72	72	72	72
Totaal programmalijs Meedoen	-517	-2.960	-1.944	-1.324

Herijking armoedebeleid

	2024	2025	2026	2027
	-1.568	-1.303	-895	-592

Op 28 juni 2023 heeft de gemeenteraad van Venlo het beleidskader Geldzorgen vastgesteld. Armoede staat hoog op de agenda in gemeente Venlo. Dit begrotingsvoorstel betreft de financiële uitwerking hiervan en hieronder zijn de componenten opgenomen. Het bestaat voor een belangrijk deel uit eenmalige investeringen voor de implementatie van het beleidskader. Denk hierbij aan intensieve trainingen en nieuwe systemen. Dekking voor deze eenmalige investeringen in 2024 wordt gevonden in het omvormen van de restant reserve Venlo fonds uit 2022 naar een reserve armoede.

Tot slot hebben we, conform motie, onderzoek gedaan naar de extra mogelijkheden voor sociale raadsleden in Venlo. Over de uitkomsten wordt u spoedig geïnformeerd.

Het bedrag bestaat uit:

1) Bestaande regelingen

Bovenop de bestaande regelingen is een eenmalige investering benodigd van €98.000 voor de nieuwe leverancier van de Stadspas en exploitatiekosten van het nieuwe IT-systeem van schuldhulpverlening. De bestaande regelingen zijn succesvol (blijkt uit de beleidsherijking) en worden gecontinueerd.

2) Beleid geldzorgen:

- Extra regelingen/activiteiten (conform coalitieakkoord/moties)
- Een bedrag van € 332.000 uit het coalitieakkoord om extra ondersteuning te bieden aan inwoners met een laag inkomen. Deze ondersteuning bestaat uit:
 - o Pilot OV (pilot van twee jaar), een extra meedoen tegoed voor arme jongeren en senioren en de MUPS.
 - o Continuering JPF, waarbij kritisch gekeken wordt naar de vorm in verband met het feit dat er minder gebruik van gemaakt wordt dan gepland.

- o Week van de armoede en investering in netwerken
- o Platform geldzorgen

3) Extra preventie:

Het verbeteren van financiële vaardigheden onder jongeren middels de inzet van een bewezen effectief onderwijsprogramma. In 2025 wordt voorgesteld om hier een programma (pilot van 2 jaar) aan toe te voegen gericht op financiële- en regelvaardigheden van jongeren en het gezin. Jaarlijkse kosten zijn voor 2024 en 2027 € 61.000 en voor de jaarschijven 2025 en 2026 € 209.000.

4) Dienstverlening (Implementatie):

- Om te groeien naar een voor iedereen toegankelijke, integrale en efficiënte dienstverlening waarbij de mens centraal staat, is in 2024 een bedrag nodig van € 658.000. De vraag is om een investering in trainingen, capaciteit, automatisering en het insourcen van Plangroep en budgetbeheer. De kosten zullen vanaf 2025 jaarlijks afnemen. In 2025 € 626.000, in 2026: € 579.000 en 2027 € 443.000.
- In 2024 is investering gevraagd van €471.000 voor vergroten bekendheid regelingen, de doorontwikkeling van huidige dienstverlening. In 2025 en 2026 zakken de jaarlijkse kosten naar € 135.000 tot € 115.000 in 2027

WSW Ontwikkeling WAA-groep NV (dekking Gemeentefonds)

	2024	2025	2026	2027
	-917	-856	-821	-805

Dit betreft een primair technische begrotingswijziging, omdat de hiermee gemoeide lasten dekking binnen bestaande middelen (mei-circulaire en reserve Wsw) vinden.

M.b.t. Wsw is per 1 januari de overname van de aandelen van de WAA Groep gerealiseerd. Deze wijziging in governance betekent ook een wijziging in de begroting, hoewel per saldo de effecten budgettair neutraal zijn. Er is standaard sprake van een tweetal effecten:

- Indexatie-gevolgen (elk jaar ten laste van algemene middelen (mei-circulaire));
- Krimp-effecten.

Doorvertaling van de begroting WAA NV 2024 naar begroting gemeente 2024 leidt tot een begrotingswijziging, welke kosten gedekt kunnen worden uit de daarvoor bij de overname aangelegde reserve Wsw.

Herijking Gemeenschapsaccommodaties

	2024	2025	2026	2027
	-838	-778	-300	

De beleidsherijking GA (Coalitieakkoord/Kadernota) komt in Q4 2023 in de gemeenteraad. Dit voorstel sorteert voor op dit herijkt beleid. Het betreft incidentele begrotingsvoorstellen die na beleidsvaststelling bij de begroting 2025 structureel worden opgevoerd.

Gemeenschapsaccommodaties dragen bij aan de sociale samenhang in wijken en aan preventie, zodat inwoners veerkrachtig zijn en een betekenisvol leven kunnen leiden met als gevolg dat ze minder aanspraak hoeven doen op individuele ondersteuning. De bijdrage die gemeenschapsaccommodaties hieraan leveren is het bieden van fysieke ruimte om deze beweging in de wijken mogelijk te maken. Dit begrotingsvoorstel gaat over de hierbij benodigde middelen:

- Een financiële inzet van € 300.000 per jaar voor een periode van 3 jaar om de accommodaties representatiever, gebruiksvriendelijker en functioneler te maken voor huurders en gebruikers.
- Verhoging van het huidige subsidieplafond met € 350.000 per jaar voor een periode van 2 jaar. Steeds meer gemeenschapsaccommodaties hebben (een hogere) subsidie nodig om tot een sluitende exploitatie te komen.
- Een bedrag van € 87.500 per jaar voor een periode van 2 jaar voor haalbaarheidsstudies gemeenschapsaccommodaties in samenhang met andere wijkvoorzieningen.
- Een bedrag van € 100.000 in 2024 en € 40.000 in 2025 voor een Shared Service Center ter ondersteuning van gemeenschapsaccommodaties.

Hiernaast is er in het begrotingsvoorstel MFC Hout-Blerick ook een forse investering opgenomen voor een nieuwe gemeenschapsaccommodatiefunctie. Een ook via de verduurzaming wordt er bijgedragen aan de gemeenschapsaccommodaties.

Buurten met talent

2024	2025	2026	2027
-169	-95		

BMT (Buurten Met Talent) is als accent van het Sociaal Domein-beleidskader Fier op Venlo na het voorbereidingsjaar 2022 dit jaar goed op stoom aan het komen. Het is ook sterk gelieerd aan het thema gemeenschapsontwikkeling en wijk- en buurtgericht werken uit de Kadernota 'Buurten Met Talent' (BMT). BMT is steeds incidenteel opgenomen in de begroting, vandaar dit voorstel voor 2024 e.v.

BMT richt zich op een laagdrempelige manier op zowel activering en ontwikkeling van buurtbewoners, met de focus op vitaliteit en sociale cohesie in buurten.

Het mes snijdt aan meerdere kanten: groei van sociale cohesie en groei van individueel talent, beiden belangrijk voor onze ambities in het kader van Brede Welvaart. BMT is een wijk- en buurtgerichte investering in maatschappelijk renderende activiteiten.

Buurten Met Talent zorgt in een steeds groter wordend aantal buurten middels inzet van buurtverbinders voor verbindingen tussen buurtgenoten en zet aan tot talentontwikkeling en -benutting.

Dit voorstel is enerzijds voor het doorzetten van de huidige aanpak in de huidige wijken, anderzijds voor het juiste beheer en verantwoording voor derdengelden.

Een uitbreiding naar meer wijken is in dit voorstel niet voorzien.

De continuering van de inzet van deze medewerkers is meerjarig gekoppeld aan het 'scenario van hoop' voor 2026. Dit betekent dat de financiële vertaling in meerjarenperspectief vooralsnog alleen heeft plaatsgevonden voor 2024 en 2025.

Kinderboerderij Hagerhof

2024	2025	2026	2027
-150			

Tijdens de VoRap 2022-38, d.d. 29 juni 2022 heeft de gemeenteraad een amendement unaniem aangenomen omtrent subsidieverlening aan Stichting Hagerhof (kinderboerderij). Momenteel is er nog geen goed zicht op het structureel begrotingstekort van de stichting. Zodra dit er wel is worden structurele afspraken gemaakt. Voorgesteld wordt in de begroting € 150.000 op te nemen met als doel het subsidiëren van Stichting Hagerhof (kinderboerderij) in voor 2024 en een extern onderzoek uit te voeren naar de structurele subsidiebehoefte van de stichting.

Venlo-Fonds

2024	2025	2026	2027
1.355			

De reserve Venlo-Fonds is tot 2024 aangelegd om de doelen van het Venlo-Fonds, gericht op armoedebestrijding, te helpen realiseren. De onderbesteding van 2022 is in reserve gezet en in 2023 lijkt weer sprake te zijn van een onderbesteding. Voorgesteld wordt om deze om te zetten naar een brede reserve armoedebeleid zodat deze middelen voor de doelgroep beschikbaar blijven.

BUIG

2024	2025	2026	2027
1.698			

In onze analyse en prognose op de ontwikkeling van bijstandslasten en budgetten, sluiten we grotendeels aan op de trendlijnen die macro-economisch en door het Rijk worden voorzien. Omdat we vanuit de huidige Venlose situatie geen grote lokale afwijkingen zien om van die landelijke prognoses af te wijken, komen we voor 2024 uit op een voordeel aan zowel baten- als lastenzijde. Dit is primair gebaseerd op de verwachting van het rijk voor een licht dalend bijstandsvolume in 2024.

Opvang Ontheemde Oekraïne

Vanuit het Rijk is de Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne in het leven geroepen. Uitgangspunt is dat de kosten die gemeenten maken voor de opvang van Oekraïners volledig gecompenseerd worden, conform brief ministerie d.d. 14 oktober 2022. De regeling is bij brief van 21 februari 2023 verlengd tot 31 december 2023. Gezien de actuele situatie is de verwachting dat de regering na het zomerreces zal besluiten de regeling met nog een jaar te verlengen.

Verwacht wordt dat de kosten voor de opvang voor het jaar 2024 uitkomen op circa € 11.720.000. Hieronder vallen de kosten van opvang/verblijf, zorgbeheer, leefgeld en uitvoeringskosten. In deze begrotingswijziging worden de kosten budgettair neutraal opgevoerd.

Noodopvang asielzoekers

Vanuit het Rijk is aan de Veiligheidsregio's opdracht gegeven om crisisopvangplekken voor asielzoekers te organiseren. Het College heeft op 27 september 2022 besloten opvang te realiseren voor maximaal 60 asielzoekers.

Alle kosten en ook transitiekosten kunnen integraal gedeclareerd worden bij COA en zijn voor 2024 geraamd op € 2.022.000. Via deze begrotingswijziging worden de kosten budgettair neutraal opgevoerd.

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Naam	U/V	Budget		Voorportaal		
		2023	2024	2025	2026	2027
Aanvraagmodule armoedebeleid	U		99			
Totaal Programmaliijn Meedoen			99			

Aanvraagmodule armoedebeleid

	2024	2025	2026	2027
	99			

Dit betreft een voorstel voor een IT systeem voor de aanvragen en beoordelingen van de bijstandsuitkeringen en minimaregelingen. Hiermee wordt tijd vrijgespeeld die direct aan inwoners met geldzorgen kan worden besteed.

Zelfredzaamheid

Wat willen we bereiken?

Met de programmaliijn zelfredzaamheid beogen we dat inwoners zo zelfredzaam mogelijk zijn en indien noodzakelijk daartoe de passende ondersteuning krijgen. We streven ernaar dat inwoners een zo hoogst mogelijke zelfredzaamheid bereiken. We gaan uit van wonen thuis in de wijk met passende ondersteuning.

Wat gaan we daarvoor doen?

Deze programmaliijn heeft als doelstelling dat we noodzakelijke ondersteuning bieden aan inwoners die dit echt nodig hebben. We willen bereiken dat inwoners zelfredzaam zijn en zoveel als mogelijk zelfredzaam blijven op het gebied van mobiliteit, huishouden, financiën, wonen en zelfzorg, en zodoende zo optimaal mee kunnen doen in onze samenleving (indicator Meetbaar Venlo). Dit doen we o.a. door versteviging van de inzet vanuit de sociale basis (zie ook Meedoen) en waar nodig aangevuld met maatwerkvoorzieningen Wmo en/of jeugdhulp.

Opgroeien, wonen en (samen)leven in de wijk

We willen dat inwoners zo lang mogelijk kunnen blijven wonen in hun wijk. Als dit noodzakelijk is, bieden wij inwoners hierbij ondersteuning. Deze ondersteuning wordt zoveel mogelijk ambulante in de eigen omgeving van de inwoner ingezet en is vooral gericht op jongeren, kwetsbare inwoners en

ouderen. Als het inwoners tijdelijk (nog) niet lukt om zelfstandig met ondersteuning te wonen of als er sprake is van een onveilige thuissituatie, bieden we een vangnet in de vorm van maatschappelijke opvang, beschermd wonen en opvang voor slachtoffers van geweld in afhankelijkheidsrelaties. Samen met het programma Leefbaar Venlo werken we aan de forse woonopgave voor aandachtsgroepen, ouderen en jongeren. Zowel regionaal als lokaal zoeken we naar innovatieve oplossingen in de combinatie van passend wonen met ondersteuning in de wijk.

Zelfstandig opgroeien, zo nodig met ondersteuning

In 2024 zetten we in op het versterken van de beoogde transformatie. We volgen daarbij de bestaande kaders zoals het Regionaal beleidsplan Jeugd 2023 en de contractafspraken met de jeugdaanbieders. Inhoudelijk is er een sterke samenhang met de doelstellingen en de maatregelen in de Hervormingsagenda Jeugd en de integrale aanpak/doorbraakmethode. Verwacht wordt dat er in 2024 meer duidelijkheid komt over het tempo en de nadere invulling van deze maatregelen, waarbij we deels afhankelijk zijn van de kaders die het rijk hiervoor stelt. Zelf geven we invulling aan de hoofdoopgaven: het versterken van de toegang en domeinoverstijgend werken.

We zetten in op regionale samenwerking om voldoende schaalvoordeel te behalen in de samenwerking met alle partners in het jeugdstelsel. En waar nodig wordt dit lokaal opgepakt. Omdat de Hervormingsagenda Jeugd niet alleen een inhoudelijke maar ook een financiële opgave kent onderzoeken we in 2024 welke afspraken ('prikkelers') noodzakelijk zijn om voldoende te (blijven) sturen

In de sociale basis in Venlo wordt laagdrempelige ondersteuning aan kinderen aangeboden. We versterken dit aanbod, door extra in te zetten op ondersteuning van het gezin en de omgeving waarin het kind zich beweegt. De inzet van de Specialistisch Ondersteuner Jeugd (SOJ) wordt uitgebreid. Behalve de huisartsenpraktijken sluiten de SOJ'ers aan bij de jeugdgezondheidszorg (GGD) en het onderwijs.

We maken samenwerkingsafspraken met de gecertificeerde instellingen (GI). De GI is een belangrijke toegang voor (zeer) kwetsbare jeugdigen en gezinnen. We starten met een pilot die zich richt op het versterken van de GI in haar rol als verwijzer, zodat deze passende ondersteuning kunnen inzetten voor kwetsbare kinderen en gezinnen.

De uitgaven voor de maatwerkvoorzieningen jeugdhulp lopen op. Dit wordt deels veroorzaakt door de (structurele) effecten van het woonplaatsbeginsel dat in 2022 is gewijzigd, hiervoor zijn meer middelen nodig dan het rijk extra heeft beschikt. Ook de zorgwaarde neemt toe, ondanks dat het aantal jeugdigen in jeugdhulp licht afneemt in 2023. De toename van de zorgwaarde blijkt uit de omvang van de ingezette maatwerkvoorzieningen voor jeugdhulp en de tijdsduur dat deze worden ingezet. Ook in de inzet van landelijke jeugdzorg zien we dit terug. Op basis van beschikbare data, analyses en ontwikkelingen maken we verbeterafspraken met de andere regiogemeenten, jeugdaanbieders en overige betrokkenen in de jeugdketen om deze toename terug te dringen.

Het aantal maatregelen voor jeugdbescherming en jeugdreclassering daalt. De verwachting is dat dit zich in 2024 voortzet. Om GI's ruimte te geven voor het verlagen van de caseload en de continuïteit van lopende maatregelen te borgen zijn in 2023 de tarieven verhoogd. Dit moet leiden tot een kwaliteitsverbetering en meer beschikbare tijd voor de jeugdigen en gezinnen.

We zetten in 2024 verder in op het versterken van de samenwerking tussen onderwijs en zorg.

Onderwijs en gemeenten werken samen aan een stevige basisvoorziening. Dit gebeurt onder andere

door de verdere doorontwikkeling van de inzet van de schoolcontactpersonen vanuit het sociaal wijkteam, Inclusio, leerplicht en de GGD. Deze inzet sluit aan bij de ambities van het programma Gelijke kansen door duurzame samenwerking. Kinderen die extra ondersteuning nodig hebben, krijgen meer kans zich te ontwikkelen door onderwijs en zorg beter te combineren.

Op scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs krijgen kinderen met complexe zorgvragen onderwijs. Vaak hebben deze leerlingen zorg nodig in de tijd dat zij op school zijn. Om de zorg tijdens onderwijstijd beter te organiseren willen we collectieve financiering organiseren. Doel hiervan is om kinderen goede zorg te bieden, het aantal betrokkenen bij de zorg op scholen te beperken en de financiering eenvoudig en duidelijk te organiseren. Daarnaast zijn er kinderen waarbij het (tijdelijk) nodig is te verblijven op een zorglocatie of in de dagbesteding. Ook dan moet het mogelijk zijn het kind van een onderwijsaanbod op maat te voorzien, verzorgd door de school waar het kind staat ingeschreven.

Doorontwikkeling aanpak Geweld in Afhankelijkheidsrelaties 2024

In 2024 zetten we de regionale aanpak van Geweld in Afhankelijkheidsrelaties voort. Dit doen we samen met de 14 gemeenten in Noord- en Midden-Limburg en de kernpartners. In 2024 wordt onder andere een vervolg gegeven aan het trainen van professionals in de 'visie gefaseerd samenwerken aan veiligheid'. Ook verwachten we in 2024 de eerste resultaten van de pilot MDA++, waarin door middel van een zeer nauw op elkaar afgestemde samenwerking tussen het zorg-, medisch en veiligheidsdomein, de cirkel van geweld in gezinnen vaker duurzaam wordt doorbroken.

Daarnaast anticiperen we op de landelijke ontwikkelingen met betrekking tot het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming en de Hervormingsagenda jeugd. Centrale uitgangspunten hierbij zijn versterking van de lokale (wijk)teams die een centrale rol binnen het systeem innemen en waar naar behoefte en noodzaak expertise ingevlogen kan worden. Professionals werken systeemgericht en in gezamenlijkheid aan het effectief en duurzaam borgen van veiligheid en vormen een lerende omgeving. Op basis van een verkenning door de kwartiermaker Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming (start 2e helft 2023) wordt een voorstel gedaan om te komen tot gezamenlijke uitgangspunten en een plan van aanpak voor onze regio.

Ouderen

Venlo kent een relatief hoge dubbele vergrijzing en het aantal chronisch zieken en dementerenden stijgt behoorlijk. We signaleren nu al een oplopende zorgvraag (zowel Wmo, Zorgverzekeringswet als Wet langdurige Zorg). Daar staat tegenover dat er een nijpend tekort aan zorgpersoneel is. Dit betekent dat de ouderenzorg echt anders georganiseerd moet worden, willen ouderen ook in de toekomst voorzien worden van de benodigde ondersteuning en zorg. Dat vraagt om inzet op verbinding in wijken zodat inwoners en de buurt meer voor elkaar betekenen, een verdergaande samenwerking en mix tussen formele en informele zorg en inzet van e-health. Daarbij moet tijdig ingezet worden op de versteviging van netwerken rondom ouderen en de inzet op eigen zelfstandigheid (reablement), zodat langdurig thuis wonen mogelijk blijft.

In aansluiting op de prestatie afspraken met woningcorporaties en zorgaanbieders, willen we in 2024 in 2 wijken starten met een gebiedsgerichte aanpak om te komen tot zorgzame buurten. Daarbij gaat

het om zorgen voor de passende woningen en voorzieningen, inzet van een mix van informele en formele zorg en actieve betrokkenheid van de inwoners.

Internationale werknemers

Een van de sporen uit de 9-sporen aanpak internationale werknemers is gericht op preventie en de zorg voor uitvallers ofwel dakloze internationale werknemers. Gemeente Venlo is aangesloten bij de landelijke pilot 'Kwetsbare dakloze EU-burgers' waarvoor rijksmiddelen beschikbaar zijn gesteld. Met deze middelen is sinds medio 2023 bij stichting Barka een Pools sprekende straathoekwerker actief. De straathoekwerker brengt in beeld wie deze dakloze internationale werknemers zijn, en hoe ze op straat zijn beland. Het doel is om met behulp van deze inzichten aan de voorkant meer voor deze mensen te kunnen betekenen. Met de verwachte toestroom van het aantal internationale werknemers de komende jaren, zal ook het aantal uitvallers toenemen. Dit vraagt dan ook voortdurende inzet vanuit de gemeente en andere betrokken partijen.

Kwetsbare inwoners

Voor de kwetsbare inwoners stellen we jaarlijks een regionale uitvoeringsagenda op, gebaseerd op de regiovisie Meedoen en Wonen 2022-2026. Deze is onderdeel van de nieuwe samenwerkingsafspraken 2022 rondom beschermd wonen en maatschappelijke opvang van de gemeenten in Noord- en Midden-Limburg. In de uitvoeringsagenda vertalen we de ambities uit de regiovisie naar concrete resultaten en activiteiten. We zetten hierbij vooral in op preventie, het vroegtijdig signaleren van problemen, normaliseren en het toegankelijk maken van voorzieningen voor deze doelgroep zodat zij "gewoon" mee kunnen doen. In de uitvoeringsagenda zijn ook activiteiten opgenomen die aansluiten op de resultaten van de Preventiescanner en de ambities uit het Nationale Actieplan Dakloosheid. Onze activiteiten voor kwetsbaren zijn erop gericht om vroegtijdig problemen te signaleren waardoor eventuele verergering en escalaties van problemen worden voorkomen en we de kans op maatschappelijke uitval verkleinen.

In 2024 start een pool van ervaringsdeskundigen voor Noord- en Midden-Limburg. De opdracht hiervoor is regionaal aanbesteed via de MGR in opdracht van de 14 Noord- en Midden-Limburgse gemeenten. De inzet van ervaringsdeskundigheid is een belangrijke manier om te komen tot meer inclusie en een stevigere sociale basis. En als belangrijke factor in de vernieuwing van de zorg, met daarbij de focus op positieve gezondheid.

We worden geconfronteerd met meer instroom en minder uitstroom uit Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang dan verwacht. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door het ontbreken van passende en betaalbare woonruimte. Anderzijds lijkt de lokale ondersteuning voor inwoners met complexe problematiek niet geheel aan te sluiten. Met de MGR en zorgaanbieders onderzoeken we welke aanpassingen dit vraagt binnen de huidige contracteringsafspraken.

We zorgen ervoor dat iedereen tenminste een dak boven zijn hoofd kan hebben. Het doel is dat iedereen een eigen thuis kan vinden en behouden, in een voorziening of in een eigen, zelfstandige woning. We werken daarom aan nieuwe afspraken met de woningcorporaties en zorgaanbieders van maatschappelijke opvang en beschermd wonen, waarbij we inzetten op het zoveel als mogelijk kleinschalig opvangen en huisvesten van de doelgroep in de wijken. Verder maken we, via het Transferpunt, heldere afspraken met woningcorporaties en zorgaanbieders over de huisvesting van kwetsbare inwoners in de wijk. Daarnaast bekijken we zowel regionaal als lokaal welke nieuwe

woonzorg-concepten nodig zijn voor de doelgroep. Daarbij hebben we oog voor de specifieke huisvestingsproblematiek van jongeren in de leeftijd van 18-23 jaar. We evalueren het nieuwe concept van Wonen Plus en zoeken naar mogelijkheden om het concept van Skaeve Huse te realiseren. Onze ambitie is in 2024 de nieuwe locatie voor maatschappelijke opvang in combinatie met beschermd wonen en winteropvang te openen.

Regionaal wordt in het kader van preventie een 24/7 incidentenaanpak ontwikkeld. Waar de politie of de GGZ Crisisdienst een crisis niet kan oplossen, grijpt het incidententeam deze crisis aan als kans voor verandering bij de inwoner. Door persoonlijke aandacht en laagdrempelig contact wordt na een eerste de-escalatie passende en opvolgende hulp en ondersteuning georganiseerd. Het incidententeam is een verbindingsschakel tussen sociaal domein, GGZ, veiligheid en zorg.

In het kader van integraal werken in het sociaal domein voor inwoners met – complexe - ondersteuningsvragen zijn we in 2023 gestart met de Doorbraakmethode. In het 1e halfjaar 2024 verrichten we een eerste evaluatie naar de ervaringen met deze werkwijze en bekijken we welke acties breed nodig zijn om het integraal werken in het sociaal domein stevig neer te zetten en te verankeren.

Naar verwachting treedt de (concept) Wet Aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (Wams) 1 juli 2024 in werking. Deze wet biedt een wettelijke verankering van de gecoördineerde aanpak van meervoudige problematiek als taak van het college. En biedt de juridische grondslagen voor de daarvoor benodigde verwerking van persoonsgegevens. De implementatie van deze wet draagt net zoals de Doorbraakmethode bij aan de integraal werken in het sociaal domein.

Wmo voorzieningen

Het rijk heeft aangekondigd om vanaf 2026 een inkomensafhankelijke eigen bijdrage voor de Wmo in te voeren. Er is nog geen duidelijkheid over de invulling hiervan. Tot deze invoering blijft het huidige abonnementstarief van kracht. In de lijn van de trend om langer zelfstandig thuis te wonen, zien we een gestage stijging van het aantal indicaties hulp bij het huishouden en woonvoorzieningen.

MGR

De MGR verzorgt sinds de 2e helft 2022 voor de gemeenten in Noord- en Midden-Limburg ook o.a. de contractering met bijbehorende taken en de coördinatie op de beleidsontwikkeling voor Maatschappelijke Opvang, Beschermd Wonen, preventie OGGZ en bemoeizorg. In 2024 wordt een nieuwe regionale verdeelsleutel vastgesteld voor het verdelen van de totale bijdrage van alle regiogemeenten. Deze bijdrage is bedoeld voor de dekking van de lokale kosten van beschermd wonen en opvang. De invoering van het nieuwe landelijke verdeelmodel hangt af van de invoering van de Wet woonplaatsbeginsel beschermd wonen, de huidige streefdatum is 1 januari 2025.

In de Hervormingsagenda Jeugd is als uitgangspunt het standaardiseren van een aantal thema's binnen inkoop en contractering genoemd. Afhankelijk van de uitwerking van deze maatregelen zal duidelijk worden wat de gevolgen zijn voor het takenpakket van de MGR.

Op 1 juli 2022 j.l. is een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen in werking getreden. Op regionaal en provinciaal niveau is een gezamenlijk traject gestart om de bepalingen van de diverse gemeenschappelijke regelingen uniform aan te passen. De MGR is deelnemer aan dit gezamenlijke

traject. De procedure voor het doorvoeren van wijzigingen is gestart in de tweede helft van 2023. Uiterlijk voor 1 juli 2024 wordt een besluit genomen met betrekking tot deze wijziging voor de MGR. Door de invoering van Module 2 en het programma Sturing & Inkoop is de MGR gegroeid en heeft deze op veel fronten een positieve ontwikkeling doorgemaakt. De basis is gelegd voor de doorontwikkeling van een sterk sociaal domein en de regionale ambitie van de Gezondste Regio waar de MGR een bijdrage aan levert. Dit is de kern van het uitvoeringsplan 2023-2025 van de MGR. Ook wordt ingezet op de doorontwikkeling van een aantal organisatorische vraagstukken op het gebied van governance, informatiemanagement, rechtmatigheid en toezicht.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmaliijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmaliijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2024.

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten/Lasten	Realisatie 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Zelfredzaamheid	Baten	7.834	8.545	7.828	7.740	9.258	9.015
	Lasten	131.401	135.455	143.069	141.240	137.849	138.532
Totaal saldo Programmaliijn		-123.567	-126.910	-135.241	-133.499	-128.592	-129.516

Begrotingsvoorstellen 2024-2027 Programmaliijn Zelfredzaamheid	2024	2025	2026	2027
Jeugdzorg	-3.336	-752		
Woonplaatsbeginsel Jeugd	-2.970	-2.374	-2.374	-2.374
SMI	-100	-100		
Herinvoering eigen bijdrage WMO			1.464	1.415
Maatregelen hervormingsagenda			1.623	884
Aanpak wachtlijsten	200			
Begeleiding WMO	500	250	250	250
Begroting MGR 2024-2027	2.129	506	691	691
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen	45	45	45	45
Totaal programmaliijn Zelfredzaamheid	-3.532	-2.424	1.699	911

Voor wat betreft jeugdzorg zijn er drie begrotingsvoorstellen, i.c. jeugdzorg, hervormingsagenda en woonplaatsbeginsel, die verderop toegelicht gaan worden. Vanwege de samenhang en de complexiteit van de problematiek starten we met een inleiding op dit thema alvorens in te gaan op de afzonderlijke begrotingsvoorstellen.

Om te beginnen is er sprake van een autonome groei van kosten van de jeugdzorg vanwege toegenomen zorgzwaarte. We zien dat trajecten intensiever en langduriger worden. Dit betreft gecontracteerd en niet-gecontracteerde aanbod jeugdzorg

Jeugdzorg

2024	2025	2026	2027
-3.336	-752		

Gecontracteerd aanbod/ niet gecontracteerd aanbod jeugdzorg

Vanwege toegenomen zorgzwaarte zien we dat trajecten intensiever en langduriger worden. Dit betekent een toename van kosten: € 1,7 miljoen gecontracteerd en € 140.000 niet gecontracteerd. Deze kosten begroten we incidenteel omdat we verwachten dat de transformatie van de Jeugdzorg, de Hervormingsagenda en de herijking van het armoedebeleid een dempende werking kunnen hebben.

De continuering van de middelen is meerjarig gekoppeld aan het 'scenario van hoop' voor 2026 e.v. Dit betekent dat de financiële vertaling in meerjarenperspectief vooralsnog alleen heeft plaatsgevonden voor 2024 en 2025.

Jeugdzorg overig

- Landelijk Transitiearrangement (LTA): We zien door de toegenomen instroom de kosten voor de landelijke jeugdzorg oplopen en daarom nemen we voor 2024 € 700.000 incidenteel extra op. Omdat we niet kunnen voorzien in hoeverre dit een structurele ontwikkeling is en op basis van de instroom van de voorgaande jaren verhogen we het budget in 2025 met € 300.000.
- Verhoging budget jeugdbescherming / -reclassering NGA: de afgelopen jaren was de realisatie op dit budget € 90.000 terwijl het budget € 53.000 is. De begroting wordt hierop aangepast.
- Verlaging budget jeugd maatwerkdiensten PGB: Als gevolg van een groter gecontracteerd aanbod wordt er minder gebruik gemaakt van een PGB en zijn de kosten PGB jeugd met € 100.000 verlaagd.
- Verhoging budget jeugdvervoer: De toegenomen vraag voor vervoer jeugdhulp is naar verwachting structureel en daarom verhogen we het budget met € 53.000 structureel.
- Regionale aanpassing prognose jeugdbescherming en jeugdreclassering en regionale verdeelsleutel jeugd: De regio Noord-Limburg ziet een afname in het regionale gebruik van jeugdbescherming en jeugdreclassering. Daarentegen is sprake van een stijging van het Venlose aandeel. De kosten van het regionaal gecontracteerde aanbod worden door de gemeenten gedeeld op basis van een verdeelsleutel. Deze verdeelsleutel wordt grotendeels bepaald op basis van het feitelijke zorggebruik in het voorgaande jaar. Het aandeel van de gemeente Venlo is in 2023 44,74%, in 2024 zal het aandeel 53,29% zijn. Het percentage in 2023 was gezien de voorgaande jaren laag. We gaan vanaf 2025 uit van een regionaal aandeel van 50%. Per saldo leveren deze ontwikkelingen een stijging van de kosten op van € 900.000.

Woonplaatsbeginsel Jeugd

2024	2025	2026	2027
-2.970	-2.374	-2.374	-2.374

Door wijziging van het Woonplaatsbeginsel zijn de uitgaven bij Jeugd structureel € 2,4 miljoen hoger. Kosten betreffen met name kleinschalig wonen en pleegzorg (segment 2). Van deze € 2,4 miljoen valt € 1,4 miljoen binnen het gecontracteerde aanbod en is € 1 miljoen niet gecontracteerd. Daarnaast zijn er incidentele kosten, dit betreft zorg uit de overige segmenten (€ 600.000). Dit zien we als incidentele kosten, omdat de verwachting is dat hier uitstroom op plaatsvindt.

De financiële effecten konden bij het opstellen van de Programmabegroting 2023-2026 nog niet worden ingeschat. Dit is de eerste keer dat deze kosten in de begroting meegenomen worden. Het gaat grotendeels om een structureel effect voor zowel gecontracteerd aanbod als niet-gecontracteerd aanbod. In de meicirculaire 2021 zat een structurele bijdrage van bijna € 1,5 miljoen die per 2022 in is gegaan. Hier is destijds geen beroep op gedaan om de hierboven genoemde reden. Achteraf blijkt dit bedrag niet toereikend te zijn voor de werkelijke kostenstijging naar aanleiding van de wijziging woonplaatsbeginsel.

Maatregelen hervormingsagenda

2024	2025	2026	2027
		1.623	884

De Hervormingsagenda Jeugd is definitief vastgesteld. De Hervormingsagenda Jeugd betekent dat alle partijen in Nederland in volle vaart aan de slag gaan met de grootste hervorming van de jeugdzorg sinds 2015. De Hervormingsagenda Jeugd bevat een groot pakket afspraken om de jeugdzorg te verbeteren en financieel houdbaar te krijgen. Daarbij wordt van alle partijen inzet verwacht. Gemeenten en het rijk gaan structureel investeren in de landelijke kwaliteit en effectiviteit van jeugdhulp. Ook komt er een aanpassing van de Jeugdwet, waardoor duidelijker wordt waarvoor kinderen en ouders hulp kunnen krijgen. Op hoofdlijn bestaat de Hervormingsagenda uit maatregelen met (op termijn) het volgende besparingspotentieel:

- € 1 miljard vanaf 2026 op landelijk niveau (Ruim € 6 miljoen Venlo)
- Gereserveerd Rijksbegroting toevoeging gemeentefonds vanaf 2026 ruim € 300 miljoen (€ 1,8 Venlo) 511 miljoen op landelijk niveau aanvullende bezuinigingsmaatregelen en risico Rijk (Ruim € 3 miljoen Venlo)

Één van de principes is dat onvoorziene omstandigheden en autonome groei onder verantwoordelijkheid vallen van het Rijk.

Wij gaan met alle relevante partijen aan de slag met de implementatie van deze majeure en complexe Hervormingsagenda Jeugd. Op basis van een risico – analyse zijn wij, in tegenstelling tot het landelijke beeld, minder positief over de hardheid en realisme van het beoogde besparingspotentieel van de uitgaven van de jeugdzorg zoals verwoord in de Hervormingsagenda Jeugd. Vanwege de inhoudelijke opgave, de uitgevoerde risico – analyse en de complexiteit van de

opgave nemen we in de meerjarenbegroting, in financiële zin, een voorzichtige daling van de kosten op in de begroting 2024-2027 ten opzichte van het vastgestelde financieel kader uit de Hervormingsagenda Jeugd.

Wij voorzien voor 2024 en verder daarom, vooralsnog een incidentele autonome groei van de kosten die voor onze rekening komt, gebaseerd op de Hervormingsagenda en het financieel kader dat onvoorziene omstandigheden en de autonome groei valt onder verantwoordelijkheid van het Rijk. Anderzijds wordt, in structurele zin, ongeveer één derde van het besparingspotentieel van de Rijksbezuinigingen in de begroting opgenomen.

Dit betekent dat, indien de Hervormingsagenda daadwerkelijk leidt tot realisatie van het beoogde begrotingspotentieel zoals opgenomen in de Hervormingsagenda, dit leidt tot een aanvullende daling van kosten en daarmee ruimte voor uitvoering van het scenario van 'hoop'. Indien de Hervormingsagenda niet het beoogde effect oplevert betekent dit dat we als sector opnieuw in gesprek gaan met het Rijk over de toekenning van de in de Hervormingsagenda afgesproken financiële compensatie.

SMI

2024	2025	2026	2027
-100	-100		

Sociaal Medische Indicatie (SMI) wordt ingezet bij kwetsbare gezinnen ter voorkoming van het inzetten van duurdere jeugdhulp. De verwachting is dat de kosten gelijk zijn aan die van 2022 en 2023 derhalve wordt de begroting voor 2024 en 2025 opgehoogd met € 100.000.

De continuering van de middelen is meerjarig gekoppeld aan het 'scenario van hoop' voor 2026 e.v. Dit betekent dat de financiële vertaling in meerjarenperspectief vooralsnog alleen heeft plaatsgevonden voor 2024 en 2025.

Herinvoering eigen bijdrage WMO

2024	2025	2026	2027
		1.464	1.415

In de meicirculaire 2023 is het volgende opgenomen: Het abonnementstarief in de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015 wordt afgeschaft (geraamde opbrengst € 95 miljoen vanaf 2025) en in plaats daarvan wordt de inkomensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo 2015 heringevoerd (geraamde opbrengst € 225 miljoen vanaf 2026). Daarbij is het uitgangspunt dat zoveel mogelijk landelijk wordt aangesloten bij de vormgeving zoals die voorheen was met oog voor inkomenseffecten en het beroep dat wordt gedaan op de Wmo. Anders dan beoogd in het Coalitieakkoord verdwijnt het abonnementstarief niet alleen voor de huishoudelijke hulp, maar voor alle Wmo-voorzieningen waarop het abonnementstarief nu van toepassing is. Hiervoor wordt een

wetsvoorstel voorbereid. Het huidige wetsvoorstel voor invoering van de passende eigen bijdrage huishoudelijke hulp (waarvan de inwerkingtreding per 2025 werd voorzien) wordt ingetrokken.

Aanpak wachtlijsten

2024	2025	2026	2027
200			

Via andere budgetten is reeds inzet gepleegd om instroom te verminderen en eerder te kunnen afschalen. Het totale ingeschatte budget blijkt als gevolg hiervan niet volledig opgebruikt te worden, wat maakt dat er in 2024 € 200.000 kan vrijvallen ten gunste van het begrotingstekort op jeugd.

Begeleiding WMO

2024	2025	2026	2027
500	250	250	250

Op basis van de huidige bestedingen op het totaal aan producten begeleiding prognosticeren we voor 2023 nu een voordeel. Dit voordeel ontstaat met name omdat bij het opstellen van de begroting 2023 nog vanwege de nieuwe inkoopsystematiek en overzetting cliënten een aantal zaken onzeker waren. Op basis van de prognose 2023 en rekening houdend met een aantal ontwikkelingen ramen we voor 2024 een voordeel van € 500.000. De komende periode krijgen we te maken met uitwerking van plan om uitstroom uit Beschermd Wonen naar complexe ondersteuning lokaal te stimuleren, aanscherping criteria van de Wet Langdurige Zorg (WLZ) die druk gaat leggen op lokale begeleiding en verlenging van indicaties op begeleiding complex. En daarnaast vindt er een regionaal herijkingsonderzoek naar contract/prijsafspraken plaats. Dit alles gaat kostenverhogend werken. In 2024 verwachten we dan meer duidelijkheid te hebben over de impact van genoemde ontwikkelingen en de effecten op de kosten, vooralsnog ramen we het voordeel voor 2025 en verder op € 250.000.

Begroting MGR 2024-2027

2024	2025	2026	2027
2.129	506	691	691

Met deze begrotingswijziging wordt de begroting van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) 2024 verwerkt (college d.d. 9 mei. Registratienummer 22062). De MGR heeft in haar begroting een indexatiepercentage van 8% gehanteerd. Verder hebben we de kosten voor de uitvoering van de regionale beleidsagenda opgenomen (aandeel Venlo € 250.000). Dit betreft onder andere de kosten voor het organiseren van een pool van ervaringsdeskundigen en kosten voor een regionale anti-stigmacampagne. Daarnaast wordt een structureel bedrag van € 25.000 opgenomen voor de verhoging van de subsidie herstelacademie en indexering soepbus.

Bij de doordecentralisatie is er een verdeelsleutel afgesproken waarbij het aandeel Venlo voor 2022 en 2023, 28,47% is. Vanaf 2024 was de inschatting dat dit aandeel zou dalen naar 21% en hiermee is ook rekening gehouden in jaarschijf 2024 van de meerjarenbegroting 2023-2026. Ondertussen is de verwachting dat de verdeelsleutel pas vanaf 2025 wordt aangepast en blijft het aandeel Venlo in

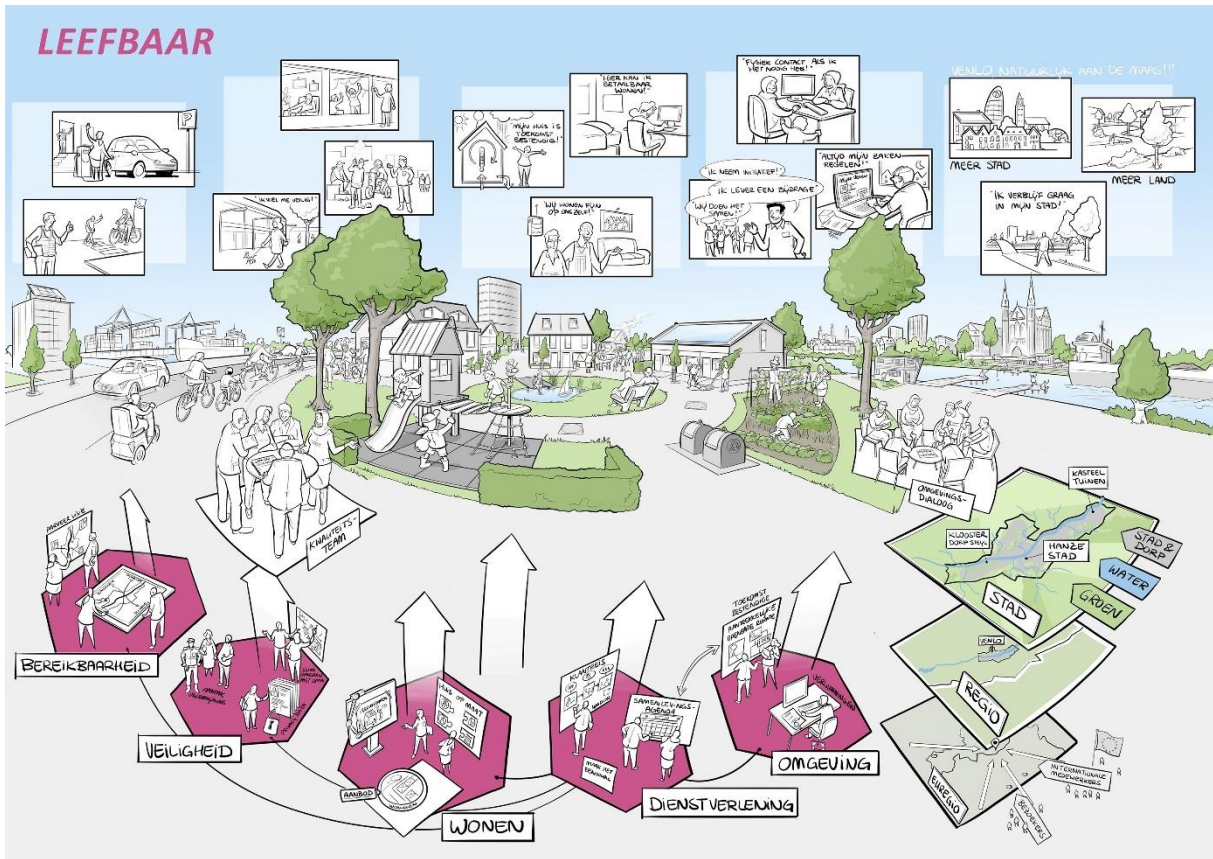
2024 dus nog 28,47%. Dit heeft een incidenteel voordeel tot gevolg. Conform raadsbesluit worden de structurele middelen vanuit de meicirculaire 2023 van € 3,3 miljoen als dekking ingebracht.

Een voorlopige inschatting is dat er vanaf 2025 ook nog een voordeel blijft. Dit is een voorlopige raming die bij de volgende begroting wordt bijgesteld.

Tijdelijke opvanglocatie maatschappelijke opvang als gevolg van vertraging nieuwe locatie

Tot de tijd dat de duurzame opvang locatie voor zowel de winteropvang als ook ter vervanging van de opvanglocatie aan de Hogeweg 297 operationeel is, zijn hier meerkosten voor Venlo aan verbonden die voornamelijk bestaan uit beveiligingskosten en het organiseren van een winteropvang. We houden rekening met realisatie in Q4 2024 waardoor het realistisch is uit te gaan van meerkosten voor heel 2024 van € 230.000. Dit is gebaseerd op de begrote kosten in 2023. Deze kosten worden ten laste van de reserve Brede aanpak dak- en thuislozen gebracht en is hiermee budgettair neutraal.

2. Leefbaar Venlo

Doelstelling Leefbaar Venlo	Indicatoren Meetbaar Venlo	Norm 2024	Realisatie 2023
Een betrouwbare overheid zijn;	2.0.1 Gevestigde en vertrokken personen	+50	209*
bereikbaar, transparant, doen	2.0.2 Sociale cohesie in de wijk	6,5	6,4**
wat je zegt en zeggen wat je doet	2.0.3 Woon-aantrekkelijkheid	44 ^e plaats	47 ^e plaats

* cijfers 1ste helft 2023 | ** cijfers Stadspeiling 2021

Het programma Leefbaar Venlo is een breed geformuleerd programma waarin een variëteit aan producten, diensten en projecten is ondergebracht die de leefwereld van inwoners direct raken. Omgevingsvisie, bouwinitiatieven en projecten, openbare ruimte, bereikbaarheid, wijkgericht werken, openbare orde en veiligheid, vergunningverlening, handhaving en gemeentelijke dienstverlening komen hier bij elkaar. Dit vraagt om een integrale aanpak binnen de gemeentelijke organisatie. Een hechte samenwerking met de woningcorporaties, de veiligheidsregio, politie, het waterschap en andere partners is daarbij onmisbaar. Het belangrijkste aangrijpingspunt voor dit programma is 'een betrouwbare overheid zijn'; bereikbaar, transparant, doen wat je zegt en zeggen wat je doet. Het programma kent 5 programmalijnen: I Dienstverlening, II Openbare Orde en Veiligheid, III Wonen, IV Omgeving en V Bereikbaarheid.

Ook in 2024 staat voor ons voorop dat wij een betrouwbare én bereikbare overheid zijn, dat onze inwoners zich gehoord voelen en onze dienstverlening en gebouwen toegankelijk zijn voor iedereen. Voor ons betekent dat, dat wij werken op het schaalniveau van de wijk en dat er ruimte is voor betrokken burgers om mee te denken en initiatieven te ontplooiën. Daarbij hoort een veilige en schone leefomgeving, zonder afval! Daarbij hoort ook een groene en toekomstbestendige openbare ruimte, met accent op robuuste groenstructuren en water. Met slimme bereikbaarheid- en mobiliteitsoplossingen. Er komt meer aandacht voor het versnellen van woningbouw (procedures), doorstroming en ruimte voor kleinschalige, creatieve oplossingen zoals CPO's, tiny houses en hofjes, maar ook voor grootschalige wooncampussen. Permanente oplossingen voor tijdelijke bewoners. Ruimtelijke kwaliteit blijft een sleutelbegrip, waarbinnen het gaat om de juiste programma's voor wonen, werken, recreëren en voorzieningen. We zetten in op hergebruik en herbestemming, behoud en restauratie van cultureel erfgoed, en bewaken daarmee onze Venlose identiteit. De verbinding met de Maas versterken en de landschappelijke, toeristische en recreatieve gebiedsontwikkelingspotentie van onze Maasoevers gebruiken. Ruimtelijke kwaliteit betekent de balans zoeken tussen **én** verder verdichten binnen de stedelijke contour **én** waar nodig verder verstedelijken **én** verder ontspannen van het karakteristieke open landschap: meer stad, meer land, met behoud van blauw groene structuren.

Daarnaast blijven wij de verbinding zoeken met andere raadsprogramma's, met regionale initiatieven zoals de Regiovisie en de Regionale Investeringsagenda en onderzoeken we de mogelijkheden hoe we gebruik kunnen maken van de verschillende (stimulerings)regelingen op rijksniveau. Daarmee willen wij een maximale efficiency realiseren bij de inzet van de beschikbare middelen door middelen te bundelen of te zoeken naar vormen van cofinanciering.

Middelen per Programmalijn inclusief mutaties reserves	Baten/ Lasten	Realisatie 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Dienstverlening	Baten	5.309	2.470	3.835	4.439	4.406	4.406
	Lasten	14.086	11.250	12.833	13.492	13.269	13.212
Subtotaal Dienstverlening		-8.777	-8.779	-8.998	-9.052	-8.862	-8.806
Openbare orde en veiligheid	Baten	1.280	190	1.181	1.181	1.117	117
	Lasten	13.277	13.510	14.868	15.034	14.927	13.829
Subtotaal Openbare orde en veiligheid		-11.997	-13.320	-13.687	-13.853	-13.810	-13.712
Wonen	Baten	12.439	20.539	30.967	22.614	20.903	20.833
	Lasten	20.143	28.090	38.001	28.880	26.870	26.762
Subtotaal Wonen		-7.705	-7.551	-7.034	-6.266	-5.968	-5.929
Omgeving	Baten	27.170	31.223	31.797	32.851	26.258	26.509
	Lasten	58.548	54.038	55.891	60.184	50.947	51.378
Subtotaal Omgeving		-31.378	-22.815	-24.095	-27.333	-24.690	-24.869
Bereikbaarheid	Baten	2.521	2.322	2.756	2.756	2.756	2.756
	Lasten	2.464	1.944	2.201	2.064	1.962	1.964
Subtotaal Bereikbaarheid		57	378	555	692	794	792
Totaal saldo Programma		-59.799	-52.088	-53.258	-55.813	-52.535	-52.524

Investeringsvoorstellen

Programmalijn	Budget		Voorportaal		
	2023	2024	2025	2026	2027
Dienstverlening		275			
Openbare orde en veiligheid		700			
Wonen		1.244			
Omgeving		12.770	4.632	6.593	18.905
Bereikbaarheid					
Totaal Programma 2		14.989	4.632	6.593	18.905

Dienstverlening

Inleiding

Doelstelling Dienstverlening	Indicatoren	Norm	Realisatie
		2024	2023
Het op een betrouwbare en klantgerichte wijze leveren van gemeentelijke diensten en producten.	2.1.1 Tevredenheid over dienstverlening	7,5	7,2*
	2.1.2 Klantgemak	75	73

* cijfers Stadspeiling 2021 | ** cijfers Q1 2023

Deze programmalijn omvat klassieke gemeentelijke taken als burgerzaken, gemeentearchief en publieke informatievoorziening, maar ook de organisatie brede thema's ten aanzien van dienstverlening en wijkgericht werken. Dienstverlening is per slot van rekening een kerntaak en verantwoordelijkheid van de totale organisatie waarbij de leefwereld van de inwoners, bedrijven, instellingen en bezoekers centraal staat.

Wat willen we bereiken?

De maatschappij verandert in snel tempo steeds meer in een informatie- en netwerksamenleving. Nieuwe wetgeving is steeds meer gericht op het versnellen en bevorderen van de digitalisering van overheidsdiensten. Hiermee veranderen ook de verwachtingen van onze inwoners ten aanzien van de kwaliteit en snelheid van de gemeentelijke dienstverlening. Maar ook de relatie tussen burger en overheid verandert. Steeds meer burgers streven naar meer transparante en democratische besluitvormingsprocessen en meer invloed op ontwikkelingen in hun lokale omgeving. De samenleving organiseert zich ook makkelijker. Zo maken steeds meer mensen deel uit van buurtpreventiegroepen, beheren gezamenlijk het openbaar groen, organiseren

buurtschoonmaakcampagnes, onderhouden speeltuinen en ontwikkelen zorg- en energiecoöperaties. Het is daarom belangrijk dat inwoners zich verantwoordelijk voelen én kunnen zijn voor hun eigen leefomgeving. En problemen die zich voordoen in hun dorp, wijk of buurt gezamenlijk weten op te lossen. We hebben een sterke sociale infrastructuur nodig, met actieve inwoners en organisaties, die wij waar nodig helpen te verbinden en te versterken in maatschappelijke netwerken.

Dit hebben we in 2023 vastgelegd in het beleidskader **burgerbetrokkenheid** "Samen maken wij Venlo". In 2024 werken we verder langs de lijnen die hierin uitgezet zijn. Niet het stadskantoor, maar de wijk is het middelpunt van Venlo. Dicht bij de mensen en meer in overleg met onze inwoners, samen met onze dorps- en wijkraden. Daarmee bouwen we aan een breed palet aan initiatieven op het gebied van leefbaarheid, verkeer, duurzaamheid, openbare ruimte en groen in alle wijken en dorpen die Venlo rijk is. Het **wijkgericht samenwerken** krijgt steeds meer ruimte!

Waar in de commerciële sector bedrijven elkaar beconcurreren op prijs, kwaliteit en serviceniveau, vindt gemeentelijke dienstverlening doorgaans plaats met gedwongen winkelnering: onze inwoners, bedrijven en instellingen hebben over het algemeen geen keuze waar ze hun vergunning, paspoort of uitkering kunnen halen. Of een van de pakweg 400 andere producten en diensten die de gemeente Venlo levert.

Dat ontslaat ons niet van de verplichting om die producten en diensten zo goed mogelijk te maken. Integendeel, juist omdat de externe concurrentieprikkel bij een gemeente van nature minder sterk aanwezig is, is het aan ons om zelf expliciet werk te maken van kwaliteitszorg en een optimale aansluiting te vinden bij de behoeften van onze klanten. Ook hebben wij als gemeente niet de keuze om strategische marktsegmenten aan te wijzen waarop we ons willen richten. We zijn er voor iedereen in onze mooie gemeente: jong of oud, arm of rijk, zelfredzaam of hulpbehoevend.

Als indicator voor de kwaliteit van onze dienstverlening rapporteren we '**klantgemak**' zoals ervaren door onze inwoners, ondernemers en andere klantgroepen. Het ervaren klantgemak wordt continu gemeten bij vier centrale dienstverleningskanalen: aan de publieksbalies in het stadskantoor, aan de telefoon op ons algemene nummer 14 077, op de website www.venlo.nl en bij vragen via webchat op die site. We vragen na een dienstverleningscontact: "Hoeveel moeite heeft u moeten doen om uw vraag beantwoord te krijgen?" We streven ernaar dat in 2024 tenminste 75% van de ondervraagden op die vraag antwoordt (zeer) weinig moeite te hebben hoeven doen. In het eerste deel van 2023 was dit 73,1%.

Wat gaan we daarvoor doen?

Om het ervaren gemak van gemeentelijke dienstverlening te vergroten gaan we in de komende jaren door met de geleidelijke transformatie van multichannel naar **omnichannel** dienstverlening. Dit houdt in dat we onze verschillende dienstverleningskanalen bij elkaar brengen, slimmer inrichten en goed op elkaar afstemmen. De focus voor 2024 ligt daarbij vooral op de digitale dienstverleningsopgave. Een belangrijke stap daarbij is de ontwikkeling van een centraal online portaal waar inwoners en ondernemers al hun zaken en contacten met de gemeente kunnen vinden en bijhouden. De digitale ontwikkelopgave wordt overigens ook wettelijk afgedwongen: in juli 2024

treedt de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (WMEBV) in werking, die burgers het recht geeft digitaal zaken met overheden te doen.

Vindbaar, bereikbaar, benaderbaar

Niet iedere inwoner kan of wil altijd alles online regelen. De gemeente Venlo blijft **persoonlijk** en fysiek benaderbaar. In 2023 hebben we de inrichting van de publiekshal in het stadskantoor geëvalueerd met zowel bezoekers als medewerkers. De uitkomsten daarvan zullen in 2024 worden vertaald in een concreet plan voor aanpassingen ter verbetering van zowel de klantbeleving als de werkomstandigheden in de hal. Daarbij houden we ook rekening met de aankomende reisdocumentenpiek: het aantal te verstrekken paspoorten en ID-kaarten zal de komende vijf jaren fors hoger liggen dan in voorgaande jaren. Ook blijven wij het belangrijk vinden dat de gemeentelijke organisatie telefonisch goed bereikbaar is.

Communicatie bij dienstverlening

Bij de ontwikkeling van omnichannel dienstverlening hoort een herijking van de dienstverleningscommunicatie op de verschillende kanalen. Met het project **Heldere Taal** vervolgen we onze inspanningen om de kwaliteit en leesbaarheid van onze schriftelijke communicatie te toetsen en waar nodig te verbeteren. Verder onderzoeken we of het zinvol en wenselijk is nieuwe keuzes te maken bij dienstverlening aan **anderstaligen** in Venlo.

Toegankelijkheid van documenten

Als lokale overheid dient Venlo te voldoen aan wettelijke toegankelijkheidseisen voor (digitale) documenten, zoals het tijdelijk besluit digitale **toegankelijkheid overheid**, de richtlijnen voor toegankelijke websites ('webcontent accessibility guidelines', WCAG) en de Wet open overheid. De hiervoor benodigde aandacht is van blijvende aard. Ons gemeentearchief blijft ter ontwikkeling van de publieke dienstverlening volop inzetten op digitalisering van de archieven en collecties, te raadplegen via archieff.venlo.nl. Het archief blijft echter ook gewoon op afspraak fysiek toegankelijk. Vanaf 2024 wordt in een periode van 5 jaar de voormalige bibliotheek van het gemeentebestuur van Venlo 'De Magistraatsbibliotheek' (1473 tot 19e eeuw) over bestuur, geschiedenis en wetgeving geconserveerd en gerestaureerd. Het geheel heeft grote cultuurhistorische en financiële waarde, en zal in een latere fase ook gedigitaliseerd worden voor een optimale toegankelijkheid.

Verbetering adreskwaliteit

Een hoge kwaliteit van gegevens in basisregistraties (juistheid, volledigheid, actualiteit) is een voorwaarde voor de kwaliteit van alle processen en diensten die van deze gegevens gebruik maken. We zetten daarom in op verbetering van de adreskwaliteit in de Basisregistratie Personen (BRP). Vanuit de landelijke aanpak adreskwaliteit (LAA) worden regelmatig adressen aangedragen als risicovol. De aansturing en uitvoering van onderzoek naar deze adressen wordt versterkt.

Wijkgericht werken

Elke wijk is anders. De samenstelling, de ligging, het voorzieningenniveau en de fysieke inrichting beïnvloeden het leefbaarheids- en veiligheidsniveau in hoge mate. We blijven onze inzet verdelen over alle Venlose wijken en schenken relatief meer aandacht aan de wijken die dit nodig hebben. In het wijkgericht werken ligt de nadruk op het werken vanuit de **kracht van inwoners** en de **kracht van wijken**. We gaan onderzoeken op welke vernieuwende wijze(n) we nog meer inwoners kunnen bereiken, om hen te stimuleren om aan de slag te gaan in hun eigen buurt, en voor ons om dat

mogelijk te maken. Deze aandacht manifesteert zich concreet in het werken met buurtinitiatieven en -budgetten en een dynamische agenda per wijk; maar ook andere methoden, zoals werken met serviceteams en ontwikkelend beheer, om onze inwoners beter te betrekken bij de vraagstukken die er in hun woonomgeving spelen. Op die manier worden gemeente, bewoners, ondernemers en maatschappelijk instellingen steeds meer coproducten van leefbaarheid en veiligheid. De participatieve democratie krijgt steeds duidelijker vorm. Als een waardevolle aanvulling op de bestaande representatieve democratie, zoals vastgelegd in het beleidskader burgerbetrokkenheid. En als een middel om vorm en inhoud te geven aan eigen verantwoordelijkheid, eigenaarschap en identiteit op het schaalniveau van buurten en wijken; dicht bij de burger zelf. Dat betekent ook dat we vanaf 2024 op een andere manier omgaan met de bekostiging van buurt- en wijkraden, dat er een eenduidig proces komt voor de intake en afhandeling van bewonersinitiatieven, dat bestaande subsidieregelingen voor micro-initiatieven zoals het SAM fonds geëvalueerd worden, en de financiering voor micro-initiatieven vanaf 2026 structureel herzien wordt.

Vastenavondkamp (bijdrage gemeente € 10.000.000, totaal investeringsvolume € 50 miljoen)

Onderdeel van de wijkenaanpak in Vastenavondkamp zijn de Geresflats. Bij de Geresflats is er sprake van een zeer complexe problematiek op het gebied van veiligheid en leefbaarheid. Mede door illegale verhuur en achterstallig onderhoud van particulier woningbezit. Deze situatie heeft een uitstraling naar de rest van Vastenavondkamp en vraagt om inmenging vanuit de overheid.

Voor de aanpak van de Geresflats is een beperkt krediet beschikbaar van € 410.000 voor aanpassing van de openbare ruimte binnen het Uitvoeringsplan Vastenavondkamp. Dit krediet is onvoldoende om tot structurele oplossingen te komen bij de Geresflats. Gezien de omvang en complexiteit die de aanpak van de Geresflats is een investering nodig € 20 miljoen. Deze investering kan mede gefinancierd worden met middelen vanuit het Rijk (o.a. Volkshuisvestingsfonds) en de provincie Limburg. Aanvullend is een investering vanuit de gemeente Venlo zelf nodig van € 10 miljoen.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmalijn gepresenteerd.

Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmalijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2024.

Middelen per Programmalijn inclusief mutaties reserves	Baten/ Lasten	Realisatie 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Dienstverlening	Baten	5.309	2.470	3.835	4.439	4.406	4.406
	Lasten	14.086	11.250	12.833	13.492	13.269	13.212
Totaal saldo Programmalijn		-8.777	-8.779	-8.998	-9.052	-8.862	-8.806

Begrotingsvoorstellen 2024-2027	2024	2025	2026	2027
Programmalijs Dienstverlening				
Uitvoering nieuwe & wettelijke taken team Levenszaken	-450	-450	-200	-200
Structurele borging taken gemeentearchief	-166	-202	-202	-202
Wijk- en dorpsraden	-135	-135	-135	-135
Inzet WAA-medewerkers bij Gemeentearchief	-125	-250	-250	-250
Borging en ontwikkeling digitale toegankelijkheid	-110	-110		
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen	-117	-115	-115	-115
Totaal programmalijs Dienstverlening	-1.103	-1.262	-902	-902

Uitvoering nieuwe & wettelijke taken team Levenszaken

	2024	2025	2026	2027
	-450	-450	-200	-200

Voor het verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening en de Basis Registratie Personen is meer capaciteit en senioriteit nodig. In de breedte van het vakgebied 'Burgerzaken' wordt een steeds hoger kennisniveau gevraagd voor het uitvoeren van onze wettelijke taken. Meer in het bijzonder (en met name) is dat geval voor het verbeteren van de adreskwaliteit in de BRP. Vanaf 2024 moet de capaciteit voor het uitvoeren van (verplichte) adresonderzoeken fors omhoog, evenals de capaciteit voor binnen-en buiten gemeentelijke samenwerking op dat vlak. Dit als gevolg van nieuwe wetgeving t.a.v. de landelijke aanpak adreskwaliteit. Risicovolle adressen die de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens bij ons aandraagt moeten verplicht onderzocht worden. Het huidige formatieplan van team Levenszaken voorziet momenteel niet in deze ontwikkelingen. Daartoe is voor 2024 en 2025 ophoging van het PKB nodig, ter grootte € 450.000 en vanaf 2026 structureel € 200.000.

Structurele borging taken gemeentearchief

	2024	2025	2026	2027
	-166	-202	-202	-202

Om te kunnen voldoen aan de wettelijke verplichting om archieven in goede, geordende en toegankelijke staat te brengen en te houden en dus ervoor te zorgen dat informatie binnen de organisatie vindbaar is en blijft, alsmede om onze taken op gebied van openbaarheid en goede dienstverlening te kunnen waarborgen. Dit alles in lijn met het in 2020 vastgestelde beleidsplan. Zoals in dat plan aangegeven, heeft het archief er nieuwe taken bijgekregen (informatiebeheer, actieve acquisitie en samenwerking) en nieuwe doelstellingen geformuleerd (restaureren en conserveren oude archieven, digitaliseren archieven en collecties, verbeteren (online) dienstverlening, zakelijkere inzet vrijwilligers). Om al deze doelstellingen te halen is structurele handhaving van de PKB op het niveau van 2023 noodzakelijk.

Wijk- en dorpsraden

2024	2025	2026	2027
-135	-135	-135	-135

De gemeente Venlo telt 15 wijk- en dorpsraden. Deze raden zijn een belangrijk instrument in de ontwikkeling van duurzame vitale gemeenschappen en burgerbetrokkenheid. De belangrijkste rol van wijk- en dorpsraden is het versterken van de wijk- en dorpsgemeenschap door het uitvoeren van een representatieve, adviserende, activerende en/of verbindende functie. Een deel van onze inwoners bereiken wij via de wijk- en dorpsraden cf. coalitieakkoord.

Om hun rol te kunnen oppakken en uitvoeren hebben de wijk- en dorpsraden jaarlijks financiële middelen nodig. Ze maken vergader- en communicatiekosten.

Gemiddeld is er vanaf 2024 per wijk- en dorpsraad € 9.000 per jaar nodig om in deze behoefte te kunnen voorzien.

Inzet WAA-medewerkers bij Gemeentearchief

2024	2025	2026	2027
-125	-250	-250	-250

Sinds een aantal jaren beschikt het Gemeentearchief over een budget van € 250.000 voor de inzet van WAA-ers bij archiefwerkzaamheden. Hiervan is € 90.000 bestemd voor begeleiding en € 160.000 voor de kosten van de inzet van momenteel 13, op afzienbare termijn 9 (overwegend parttime-) medewerkers. De financiering loopt tot juli 2024. De WAA-medewerkers leveren een cruciale bijdrage aan de realisering van een zowel projectmatige als doorlopende werkzaamheden, zoals de digitalisering (scanstraat Hulsterweg) en metadatering van bouw- en milieudossiers voor Team Bouwen & Milieu, de routinematige digitalisering van brondocumenten voor Team Levenszaken, interne scan- en archiefwerkzaamheden bij het Gemeentearchief. Nieuwe projecten t.b.v. andere teams zullen volgen. De WAA-ers leveren daarmee een onmisbare bijdrage aan de digitalisering van de archiefketen en daarmee aan de digitale dienstverlening. Een en ander wordt aangestuurd vanuit het Gemeentearchief. Voorgesteld wordt om de WAA medewerkers voor 4 jaar in te zetten voor deze noodzakelijke werkzaamheden vanaf juli 2024 t/m juni 2028. Daarmee kan duurdere inhuur voorkomen worden.

Borging en ontwikkeling digitale toegankelijkheid

2024	2025	2026	2027
-110	-110		

Overheidsorganisaties hebben sinds 1 juli 2018 de wettelijke verplichting om in- en externe websites, apps en documenten toegankelijk te maken voor iedereen, ongeacht een functiebeperking. Dit is vastgelegd in het Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid overheid. Het gewenste resultaat van het vervolg digitale toegankelijkheid en inclusie is dat alle informatie die digitaal wordt gedeeld in - en extern voldoet aan dit Tijdelijk besluit. We moeten dit resultaat ook structureel borgen voor de toekomst. Hiermee profileren we ons als (digitaal) inclusieve gemeente: we sluiten niemand uit, ongeacht welke beperking.

De gemeente Venlo is de afgelopen jaren gestart met het actualiseren van toegankelijkheidsverklaringen, het uitfaseren van de diverse platformen naar drie digitaal toegankelijk hoofdwebsites (Venlo.nl, Archief.Venlo.nl en Nu.Venlo.nl), het toegankelijk maken van al gepubliceerde documenten en het borgen van de digitale toegankelijkheid documenten in de toekomst. We gaan dit onderwerp breder oppakken en borgen door: aanspreekpunten in teams te ondersteunen in de uitvoering van de wettelijke verplichting. We faciliteren met software en het aanbieden van trainingen. We voeren het vastgestelde redactieproces voor online communicatie uit. Het beheer van een groot aantal gemeentelijke websites is gecentraliseerd bij team Communicatie zodat de informatie- en communicatiekanalen blijvend voldoen aan alle wettelijke eisen en eisen van informatiebeheer (drie hoofdwebsites: Venlo.nl, Archief.Venlo.nl en Nu.Venlo.nl).

De continuering van de inzet van medewerkers voor het borgen van de digitale toegankelijkheid is meerjarig gekoppeld aan het 'scenario van hoop' voor 2026 e.v. Dit betekent dat de financiële vertaling in meerjarenperspectief vooralsnog alleen heeft plaatsgevonden voor 2024 en 2025.

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Naam	U/V	Budget		Voorportaal		
		2023	2024	2025	2026	2027
Documentendistributiesysteem	V		175			
Hardware documenten-/ID-fraude	U		100			
Totaal Programmalijs Dienstverlening			275			

Documentendistributiesysteem

	2024	2025	2026	2027
	175			

Paspoorten, ID-kaarten en Rijbewijzen worden na binnenkomst en verwerking in het souterrain middels een zogeheten 'docudistri' opgeslagen en getransporteerd naar de loketten in de publiekshal, waar de uitgifte plaatsvindt. Een veelgebruikte oplossing bij gemeenten om de verwerking zo snel, veilig en efficiënt mogelijk te laten verlopen. De huidige oplossing is in 2024 acht jaar oud. De hardware is storingsgevoelig geworden en aan vervanging toe. Bovendien biedt de huidige oplossing een te beperkte opslagcapaciteit. Met de vervanging en uitbreiding anticiperen we tevens op de forse toename in uit te geven reisdocumenten de komende jaren. De totale eenmalige investering bedraagt €175.000. Het lopende onderhoudscontract hoeft in 2024 niet opnieuw te worden aanbesteed.

Hardware documenten/ID fraude

	2024	2025	2026	2027
	100			

In de publiekshal worden tal van producten en diensten geleverd waarbij het vaststellen van de identiteit cruciaal is. Zo ook het beoordelen van de authenticiteit van een brondocument. Denk bijvoorbeeld aan een eerste inschrijving in de Basisregistratie Personen (BRP) vanuit het buitenland of de aanvraag van een reisdocument (etc.). Het risico op documentfraude en ID-fraude is de afgelopen jaren toegenomen. Valse documenten zijn steeds lastiger te onderscheiden van authentieke

documenten. Daarnaast worden fraudeurs steeds creatiever, vaak geholpen door technologie zoals bijvoorbeeld 'photo-morphing'. Daarmee wordt ook het risico van look-a-like fraude steeds groter. Ook binnen de programmaliijn openbare orde & veiligheid is de aanpak van digitale criminaliteit een prioriteit. De impact van dergelijke risico's is namelijk groot. Naast structurele bijscholing biedt de inzet van technische hulpmiddelen ook een oplossing. Documentscanners en gezichtsvergelijkingscamera's helpen de medewerkers bij het bepalen van de authenticiteit van documenten en de identiteit van personen. De loketten waar we 'Niet Ingezetenen' registreren (arbeidsmigratie op basis van tijdelijke verblijf in Nederland) waren in opdracht van de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens (RvIG) reeds voorzien van deze hulpmiddelen. Deze loketten verhuizen in juli 2023 naar een externe locatie. In 2024 is het nodig de overige loketten in het stadskantoor van deze hulpmiddelen te voorzien.

De investering bedraagt € 100.000. De jaarlijkse exploitatiekosten bedragen € 49.000.

Onderstaand een overzicht van de aanvullende exploitatielasten.

2024	2025	2026	2027
	- 49	- 49	- 49

Openbare orde en veiligheid

Inleiding

Doelstelling	Indicatoren Meetbaar Venlo	Norm	Realisatie
		2024	2023
Burgers, bezoekers en bedrijven voelen zich veilig en zijn veilig in Venlo.	2.2.1 Waardering veiligheid woonomgeving	7,4	7,2*
	2.2.2 Sociale veiligheid; index criminaliteit	78	71*

* cijfers Veiligheidsmonitor CBS 2021

Binnen deze programmaliijn zijn alle taken en verantwoordelijkheden ondergebracht die een ordentelijk verloop van het maatschappelijk verkeer in de openbare ruimte raken inbegrepen de fysieke en sociale veiligheid van inwoners, bedrijven, instellingen en bezoekers, alsook het accounthouderschap voor de veiligheidsregio.

Wat willen we bereiken?

Wij gaan -samen met politie en justitie- de (ondermijnende) criminaliteit terugdringen en het veiligheidsniveau van Venlo verhogen. Dat doen we met zowel repressieve als preventieve maatregelen, want: “**repressie** zonder preventie is eindeloos, **preventie** zonder repressie is tandeloos”. De acties en maatregelen die Venlo veiliger maken worden mede geïnitieerd vanuit verschillende programma’s en disciplines, zoals wonen, onderwijs, jeugd, vergunningverlening, vastgoed, werk en inkomen, et cetera.

Voor zowel een repressieve als preventieve aanpak is een versterking van onze gemeentelijke **informatiepositie** aan de orde. Enerzijds om onze bestuurlijke maatregelen gericht in te zetten, niet alleen op basis van meldingen en signalen, maar ook op basis van onze gemeentelijke data. Anderzijds om te voorkomen dat we als gemeente - vanwege een gebrek aan informatie - onbewust een faciliterende rol gaan spelen in criminele processen

Een en ander komt tot uitdrukking in het Integraal Veiligheidsbeleid ‘Aanpakken!’ 2023-2026. De prioriteiten voor deze periode zijn: **maatschappelijke onrust** en overlast (onder meer radicalisering en polarisatie, jeugd- en woonoverlast, overlast van mensen met verward gedrag); **ondermijnende criminaliteit** (criminele aanwas/jeugdcriminaliteit; drugscriminaliteit; mensenhandel; [zorg]fraude); digitale criminaliteit en **cybercrime**.

De manier waarop we deze prioriteiten vorm en inhoud geven, kenmerkt zich door de volgende rode draden. **Maatschappelijke verbondenheid**: als gemeente onze blik verbreden, de dialoog zoeken en vinden en niet in de laatste plaats op onszelf blijven reflecteren. **Wijkgericht**: samen met de wijkbewoners kijken waar de behoeften en de kansen liggen. Focus ligt hierbij op de aandachtswijken Vastenavondkamp, Klingerberg, Tegelen -Op de Heide en VenloOost-Zuid. Preventie door bewustwording en voorlichting; **voorkomen is beter dan genezen**; zware problematiek voorkomen door meer bewustwording en voorlichting op de veiligheidsthema’s. **Informatie gestuurd**: een continu proces dat ons in staat stelt om onderbouwde keuzes te maken, doelgerichte acties te ondernemen en op basis van inzichten proactief en preventief te werken. Het verhaal vertellen!

hierdoor zien de bewoners dat de lokale overheid actief is, hetgeen ook het **vertrouwen** in diezelfde overheid ten goede komt. En dat vertrouwen kan weer leiden tot vitale samenwerkingsverbanden tussen gemeente, politie en bewoners.

De effecten van klimaatverandering zijn juist dóór het specifieke karakter van de Maas als valleirivier heel zichtbaar met grote gevolgen van dien in Venlo. Bij hevige en langdurige regenval leidt dit tot **hoogwater** en veiligheidsrisico's voor het leven in de Maasvallei. Hoogwaterbescherming en gebiedsontwikkeling gaan daarom hand in hand, met het landschap als basis. Dit vereist een sterke eenduidige visie en uitvoeringsorganisatie, samenwerking tussen overheidsorganisaties en versnelling van waterkerende, en rivierverruimende maatregelen en daarmee samenhangende gebiedsontwikkeling. En last but not least **betrokkenheid** van onze inwoners langs de Maas.

Wat gaan we daarvoor doen?

Een goed geoutilleerd **camerasysteem** is niet meer weg te denken uit het integrale veiligheidsbeleid, verkeers- en parkeermanagement, en openbare ruimte beheer. Zoals het jaarverslag cameratoezicht 2022 laat zien bewijst het zijn diensten overtuigend op het vlak van vermiste personen, criminaliteit, overlast etc. Op dit moment zijn er op verschillende plaatsen in de organisatie camerasystemen actief. Deze systemen moeten onder één eenduidig regime gebracht worden ten aanzien van aankoop, vervanging, gebruik, beheer en onderhoud. Daarmee wordt uitvoering gegeven aan de toezegging die door de burgemeester in november 2022 aan de gemeenteraad is gedaan.

Op 1 juli 2023 is de **Wet Goed Verhuurderschap** in werking getreden. Deze wet ziet op het beschermen van internationale werknemers tegen uitbuiting en het voorkomen van ongewenste verhuursituaties. Ter uitvoering van deze wet wordt vanaf 2024 een meldpunt ingericht en zal een voorstel voorbereid worden om vanaf 2025 een verhuurvergunningstelsel in te richten.

In oktober 2023 hebben we de buurt draaiboeken hoogwater opgeleverd. Per dorps- en wijkraad zijn er werkgroepen gevormd waarmee wij in gesprek zijn. Op basis daarvan en een jaarlijkse evaluatie stellen wij de handboeken bij. En kennis en kunde van aanwonenden te gebruiken binnen een versterkte en eendrachtige uitvoeringsorganisatie. Daarnaast wordt er voor het hoofdwatersysteem (RWS) en het regionale watersysteem (WL) gewerkt aan een '**early warning systeem**'.

De **Veiligheidsregio Limburg-Noord** (VRLN) is erop gericht om inwoners en bezoekers in onze regio beter te beschermen tegen (gezondheids)risico's, rampen en crises. Het betreft een gemeenschappelijke regeling van vijftien gemeenten waarbij besluitvorming plaatsvindt op basis van het standpunt van de meerderheid. De financiële gevolgen van besluiten door het Algemeen Bestuur VRLN worden door de vijftien gemeenten gedragen. Wij maken ons daarom binnen deze gemeenschappelijke regeling sterk om de invloed van de deelnemende gemeenten, en van Venlo in het bijzonder, te vergroten. Zodat deze beter aansluit op onze gemeentelijke ambities en plannen en meer recht doet aan onze financiële inbreng. Op dit moment wordt de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling voorgelegd aan de gemeenteraad en wordt de nieuwe GR in 2024 vastgesteld. Verder worden eind dit jaar / begin volgend jaar de beleidsplannen aangeboden en zal er binnen de Oranje Kolom verder gewerkt worden aan de landelijke doorontwikkeling / professionalisering.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmalijn gepresenteerd.

Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmalijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2024.

Middelen per Programmalijn inclusief mutaties reserves	Baten/ Lasten	Realisatie 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Openbare orde en veiligheid	Baten	1.280	190	1.181	1.181	1.117	117
	Lasten	13.277	13.510	14.868	15.034	14.927	13.829
Totaal saldo Programmalijn		-11.997	-13.320	-13.687	-13.853	-13.810	-13.712

Begrotingsvoorstellen 2024-2027	2024	2025	2026	2027
Programmalijn Openbare orde en veiligheid				
Veiligheidsregio Limburg Noord (VRLN)	-214	-267	-320	-335
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen				
Totaal programmalijn Openbare orde en veiligheid	-214	-267	-320	-335

Veiligheidsregio Limburg Noord (VRLN)

	2024	2025	2026	2027
	-214	-267	-320	-335

De bijdrage aan de veiligheidsregio stijgt ten gevolge van indexering, de noodzakelijke verhoging van de kapitaallasten en de versterking van medische milieukunde binnen het werkveld van de VRLN.

Preventie met Gezag, aanpak jeugdcriminaliteit

Het Rijk kent aan een aantal geselecteerde gemeenten middelen toe om jeugdcriminaliteit aan te pakken in het kader van Preventie met Gezag. De aanpak van jeugdcriminaliteit is onderdeel van het in april 2023 door de raad vastgestelde Integraal Veiligheidsbeleid 'Aanpakken!'. Gemeente Venlo kan aanspraak maken op € 1 miljoen per jaar voor de jaren 2024 t/m 2026 en hiermee budgettair neutraal (SPUK-uitkering). Hiervoor dient Venlo een plan van aanpak 'Preventie met Gezag' in. Na goedkeuring van dit plan ontvangt Venlo deze rijksmiddelen. Onder leiding van een in 2023 aan te stellen programmacoördinator Preventie met Gezag wordt uitvoering gegeven aan het plan van aanpak. Doel is om fors in te zetten op het voorkomen dat jongeren in de criminaliteit terecht komen of blijven.

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Naam	U/V	Budget		Voorportaal		
		2023	2024	2025	2026	2027
Camerasysteem	V		700			
Totaal Programmaliijn Openbare orde en veiligheid			700			

Aanschaf generiek camerasysteem

2024	2025	2026	2027
700			

Het doel is om de vervanging, beheer en onderhoud van de bestaande camera's aan te besteden en te komen tot een generiek en veilig camerasysteem, dat voldoet aan alle wettelijke en functionele eisen. Onderzocht wordt nog in welke vorm er een samenwerking aan gegaan kan worden met buurgemeenten.

Wonen

Inleiding

Doelstelling	Indicatoren Meetbaar Venlo	Norm 2024	Realisatie 2023
Het realiseren van een aantrekkelijk, passend en toekomstbestendig woningaanbod.	2.3.1 Gemiddelde rapportcijfer woonstad	7,0	7,1*
	2.3.2* Aantal gerealiseerde woningen en verdeling over de woningbouwsegmenten	PM	nvt

* Cijfers Stadspeiling 2021

**De realisatie van de gewenste woningaantallen en kwaliteit is inmiddels te volgen via de woonmonitor Venlo InZicht, hiervoor wordt nog een indicator aan Leefbaar Venlo toegevoegd.

Deze programmaliijn herbergt het woningbouwprogramma waarbinnen een gevarieerd en passend woningaanbod wordt gerealiseerd voor de huidige en toekomstige inwoners, alsook het accounthouderschap voor de woningcorporaties.

Wat willen we bereiken?

We werken aan een gezonde **woningvoorraad** om te kunnen voorzien in de groeiende behoefte aan kwaliteit en differentiatie van het aantal woningen. De stad groeit, verstedelijking neemt toe en ook steeds meer tijdelijke Venlonaren zoeken een goede plek om te wonen. Bovendien verplicht de wet ons tot het opstellen van een huisvestingsverordening voor urgente doelgroepen zoals mensen die uitstromen uit de GGZ, maatschappelijke opvang, beschermd wonen, of een ernstige medische aandoening etc.

Via de Nationale Woon- en Bouwagenda pakt het rijk de regie op de woningbouwopgave in Nederland (het realiseren van 900.000 woningen in de periode tot en met 2030). Om deze versnelling op gang te krijgen is in 2023 via regionale woondeals vastgelegd wat daarvoor nodig is. De Woondeal Limburg (rijk, provincie, gemeenten en corporaties) gaat uit van een versnelling van de realisatie van de huidige planvoorraad (tot 2024) en het scherp krijgen van de ambitie voor de periode 2025-2030. Als regio Noord-Limburg hebben we deze ambitie, die groter is dan hetgeen in de Woondeal is vastgelegd, onderbouwd in het 'Woonprogramma Noord-Limburg'. Daarmee geven we invulling aan de Venlose '**offensieve ambitie**' in lijn met de doelstelling uit de Strategische Visie 2040 om te groeien naar een 110.000+ gemeente. Om deze ambitie ook waar te kunnen maken is het nodig om, eerder dan gepland, de regionale woonvisie te actualiseren.

Uiteraard heeft ook het relatiebeheer met de woningcorporaties in 2024 de aandacht. We leggen de doelstelling van een passend (sociaal) woningaanbod bestaande uit sloop, renovatie en nieuwbouw voor huidige en toekomstige inwoners van Venlo, vast in **meerjarige prestatieafspraken**. In lijn met de woonvisie bekijken we samen met de corporaties hoe we deze opgave kunnen versnellen.

In de afgelopen jaren zijn vrijwel alle woonwagencentrales in de gemeente geherstructureerd en voor beheer overgedragen aan de woningcorporaties. Alleen voor **woonwagencentrale Kaldenkerkerweg** resteert nog een herstructureringsopgave en bodemsanering, waarbij de huidige situatie naar legaal gebruik zal worden teruggebracht.

Bij het realiseren van nieuwe woongebieden zoeken we aansluiting bij het bestaand stedelijk gebied, en kiezen we voor herbestemming en herontwikkeling. Waar nodig kijken we ook buiten de stedelijke contour naar gebieden waar extra woningbouw kan bijdragen aan het versterken van de leefbaarheid en de ruimtelijke kwaliteit. Naast het realiseren van nieuwe aantrekkelijke woonmilieus is het van belang de bestaande woningvoorraad goed te blijven benutten, dat kan bijvoorbeeld door het bevorderen van **doorstroming**.

Wat gaan we daarvoor doen?

In 2023 hebben we een versnelling in gang gezet die we, in lijn met de woondeal, doorzetten in de komende jaren. Daar maken we extra capaciteit voor vrij, zetten we waar mogelijk ons maatschappelijk vastgoed en gronden in de markt en maken we ons instrumentarium op orde. Met behulp van ons nieuwe **Actief Grondbeleid** kunnen we kansen benutten c.q. knelpunten oplossen om de woningbouwopgave een impuls te geven, de ruimtelijke kwaliteit van de stad te verbeteren en daarmee het economische vestigingsklimaat te versterken. We gaan proactief gebiedsgerichte verkenningen uitvoeren waar we de woningbouw kunnen verbinden aan andere opgaven, om de kernvoorraad sociale huurwoningen op peil te houden dan wel die woonvragen te kunnen faciliteren die minder vanzelfsprekend hun weg vinden binnen de particuliere markt.

In de **Omgevingsvisie** concretiseren we in 2024 onze ambitie voor woningbouw kwantitatief en kwalitatief, vanuit een progressief en realistisch perspectief en onderbouwd op basis van ruimtelijk, economische en maatschappelijk trends en ontwikkelingen als impulsen voor de woningbouwopgave. Denk hierbij aan de doorontwikkeling van de kenniseconomie, de verbeterde (spoorse) bereikbaarheid, de aantrekkingskracht van de stad op jongeren en jonge gezinnen en het verjongen van de arbeidsmarkt. We maken een verdiepingsslag naar de potentie van ontwikkellocaties en het optimaliseren van stadsrandzones.

Om de positie van jongeren op de woningmarkt te versterken en doorstroming op gang te brengen continueren we de **startersleningen**. Deze worden verstrekt via een revolverend fonds in cofinanciering met de provincie Limburg.

Tenslotte ligt de focus op het realiseren van structurele hoogwaardige woonvormen voor wisselende doelgroepen met eenzelfde woningprofiel, zoals internationale werknemers, starters, studenten, wonen met zorg, asielzoekers en statushouders en ontheemden. Daarom zetten we in op het bevorderen van de doorstroming op woningmarkt op doorstroming voor middengroepen en op het versterken van het vestigingsklimaat voor een brede en kennisintensieve economische structuur.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmaliijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmaliijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2024.

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten/ Lasten	Realisatie 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Wonen	Baten	12.439	20.539	30.967	22.614	20.903	20.833
	Lasten	20.143	28.090	38.001	28.880	26.870	26.762
Totaal saldo Programmaliijn		-7.705	-7.551	-7.034	-6.266	-5.968	-5.929

Begrotingsvoorstellen 2024-2027 Programmaliijn Wonen	2024	2025	2026	2027
Verhuisvouchers	-163			
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen	-60			
Totaal programmaliijn Wonen	-223			

Verhuisvouchers

	2024	2025	2026	2027
	-163			

Bij de begrotingsbehandeling 2022 heeft de raad budget beschikbaar gesteld voor het instellen van verhuisvouchers voor 2 jaar. Doelstelling van de verhuisvoucher is het bevorderen van de doorstroming door senioren in een eengezinswoning te verleiden om te verhuizen naar een levensloopbestendige woning. Voor zowel 2022 als 2023 was € 163.000 beschikbaar. In 2022 is gestart met het opstellen van de regeling, samen met de corporaties, zorgpartijen en Includio om de regeling onder de aandacht te brengen bij de doelgroep en te helpen bij de aanvraag. De regeling verhuisvouchers is sinds 1 januari 2023 van kracht. De in 2022 niet bestede middelen zijn -onbedoeld- vrijgevallen in het resultaat 2022. Om de regeling toch 2 jaar (2023 en 2024) in de lucht te houden wordt voorgesteld de middelen in 2024 alsnog in te zetten. Hiermee kunnen ook in 2024 54 verhuisbewegingen gestimuleerd worden om zo de doorstroming op de woningmarkt mogelijk te maken. De verhuisvouchers hebben een waarde van € 3.000 per stuk.

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Naam	U/V	Budget		Voorportaal		
		2023	2024	2025	2026	2027
Herinrichting woonwagenlocaties	V		1.244			
Totaal Programmaliijn Wonen			1.244			

Extra dekkingsmiddelen herinrichting woonwagenlocatie Kaldenkerkerweg

2024	2025	2026	2027
1.244			

Als gevolg van de planuitwerking, de bestemmingsplanprocedure en de gewijzigde exploitatievorm zijn extra middelen ad € 1.244.000 nodig voor de uitvoering van de herinrichting.

Met het oog op de herinrichting is de afgelopen jaren alleen noodzakelijk onderhoud uitgevoerd. Grote investeringen zijn jarenlang uitgesteld. Met de herinrichting wordt nu ook de zogenaamde nul-situatie gerealiseerd. Concreet betekent dit dat de bestrating vervangen wordt en bergingen opgeknapt worden. Omdat vooralsnog het uitgangspunt is dat de locatie niet verkocht wordt aan een woningcorporatie valt de dekking door verkoop weg en is BTW niet verrekenbaar. Daarnaast wordt het gebied aan de noordzijde van de locatie sociaal veilig en toegankelijk ingericht, hebben we te maken met hoeveelheidsverschillen en hogere voorbereidingskosten.

De herinrichting leidt daarnaast tot een incidentele claim voor de wettelijk verplichte sanering van de bodem als gevolg van grondroerende werkzaamheden en legalisatie. In 2017 was het uitgangspunt dat alleen onder de nieuw aan te leggen weg en standplaatsen grond verwijderd moest worden, welke grotendeels verwerkt kon worden op de locatie. Het gebied dat noodzakelijkerwijs gesaneerd wordt, is vervijfvoudigd ten opzichte waarvan in 2017 is uitgegaan. Bovendien kan de af te graven grond niet verwerkt worden op de locatie, waardoor deze afgevoerd moet worden.

De sanering leidt tot een kostenverhoging van € 1.240.000. Conform regelgeving 'Besluit Begroting en Verantwoording' kunnen deze kosten niet geactiveerd worden, maar dienen deze ten laste van de reguliere exploitatie 2024 gebracht te worden.

Onderstaand een overzicht van de aanvullende exploitatielasten.

2024	2025	2026	2027
- 1.240			

Omgeving

Inleiding

Doelstelling	Indicatoren	Norm	Realisatie
		2024	2023
Het realiseren van een kwalitatieve en toekomstbestendige leefomgeving	2.4.1 Venlo is een groene gemeente	58	54*
	2.4.2 Venlo is een schone gemeente	75	67*
	2.4.3 Ontwikkeling groen areaal	2023	PM**
	I. Agrarisch	47%	
		3237ha	
	II. Natuurareaal	43%	
		2902ha	
	III. Parken	3%	
		180ha	
	IV. Overig stedelijk groen	7%	
		495ha	
		V. Water areaal	PM
	2.4.4 Verhouding groen&water / verharding	2023	PM**
	I. Groen	59%	
	II. Verharding	31%	
	III. Water	4%	
	IV. Overig	6%	

* Cijfers Stadspeiling 2021

**Dit is een nieuwe indicator die vanaf 2023 (0-situatie) gefaseerd wordt ingevoerd. De indicator laat in percentage en oppervlakte zien hoe het groenareaal binnen de gemeente Venlo zich ontwikkelt. Deze ontwikkeling wordt vanaf 2023 gemonitord. Vanaf de meerjarenbegroting 2024 kunnen gegevens hieruit worden gebruikt om een ambitie te formuleren. Vanaf 2024 wordt ook voor water areaal de 0-situatie bepaald en de ontwikkeling gemonitord.

De programmalijn Omgeving levert een bijdrage aan het creëren en het in standhouden van een aantrekkelijke leefomgeving: schoon, heel, veilig, duurzaam en toekomstbestendig. Ruimtelijke kwaliteit is daarbinnen een sleutelbegrip waar het gaat om de juiste programma's voor wonen, werken, recreëren en voorzieningen. De juiste uitstraling en identiteit. Hergebruik en herbestemming van cultureel erfgoed.

Wat willen we bereiken?

Kwaliteit leefomgeving

Versterking van de **ruimtelijke kwaliteit** blijft een sleutelbegrip. Identiteit, oriëntatie, leef kwaliteit en vestigingsklimaat hangen hiermee samen. De groei van de stad en het aantal woningen naar een 110.000+ niveau vraagt om een (her)oriëntatie op de ruimtelijke structuur, waarbij zowel een verdere kwalitatief hoogwaardige verstedelijking van het binnenstedelijk gebied – **meer stad** – als het versterken van natuurwaarden in het buitengebied – **meer land** – als het ruimtelijk invullen van nieuwe energiebronnen en klimaatopgave gelijkwaardige aandacht moeten krijgen. Als een drager van lokale en regionale identiteit vormt behoud, benutting en versterking van erfgoed een cruciale factor hierin. Dit alles komt tot uitdrukking in de nieuwe **Omgevingsvisie** (vaststelling in 2024).

In 2024 treedt de **Omgevingswet** in werking. Vanuit de doelen van de Omgevingswet (integraal, gebiedsgericht en participatief) blijven we werken aan de verbetering van de begeleiding/uitwerking van nieuwe initiatieven én van de besluitvorming bij vergunningverlening. De participatie van omwonenden en andere belanghebbenden, wordt onder de Omgevingswet in meer gevallen verplicht en dat vraagt in toenemende mate om juridische expertise. Bovendien komen met de inwerkingtreding van de Omgevingswet méér wettelijke bodemtaken vanuit de kleinere gemeenten in RUD-verband naar Venlo toe.

De **Wet kwaliteitsborging voor het bouwen** (Wkb) treedt samen met de Omgevingswet in werking. De Wkb moet zorgen voor een betere bouw kwaliteit tegen lagere kosten waarbij bouwers en initiatiefnemers meer eigen verantwoordelijkheid krijgen. Deze wijzigingen kunnen vanaf 2024 (negatieve) financiële effecten hebben op de inkomsten uit (bouw)leges. Dat vraagt om een herziening van de toetsingskaders, voor vergunningverlening, toezicht en handhaving.

We zien dat de verhoudingen in het ruimtelijk domein in de afgelopen 2 jaar zijn verschoven doordat het rijk de regie weer naar zich toetrekt. Vanuit de rijksprogramma's NOVEX en Mooi NL is in 2023 heeft de provincie de opdracht gekregen om te komen met een 'ruimtelijk voorstel' op basis waarvan

integrale en gebiedsgerichte keuzes ten aanzien van de verdeling van de ruimte kunnen worden gemaakt. De komende jaren zal dit steeds concretere vertaald worden in zogenaamde ruimtelijke arrangementen tussen provincie en rijk. We proberen vanuit Venlo c.q. vanuit de regio onze lokale en regionale opgaven hieraan te verbinden.

De Maas is in vele opzichten belangrijk en beeldbepalend voor Venlo en de regio. De ruimtelijke kwaliteit van het unieke terrassenlandschap en de cultuurhistorische waarden van de **Maasvallei** bieden kansen om een ruimtelijke én economische meerwaarde te creëren op het gebied van wonen, werken, en recreëren. De **bescherming tegen hoogwater** door het waterschap (het realiseren van veilige en duurzame dijken) staat nooit op zichzelf, maar raakt aan de verstedelijking en dorpsontwikkeling, openbare ruimte, toerisme en natuur. Vanuit de gemeente zetten we bij deze projecten in op het verbeteren van de leefkwaliteit en de ruimtelijke kwaliteit. Door waar mogelijk het slim combineren van onze eigen (gebiedsontwikkelings) opgaven met dijkversterkingen, dijkverlegging en rivierverruiming. Dit is ook onze insteek bij maatregelen (zoals beekherstel, aanleg natuurvriendelijke oevers en kwelgeulen) die het waterschap en Rijkswaterstaat uitvoeren om de ecologische **waterkwaliteit te verbeteren** (Kaderrichtlijn water).

Op basis van integrale gebiedsvisie voor de wijk **Vastenavondkamp**, waarin fysieke, economische en sociale maatregelen samenkomen, geven we uitvoering van de versterking van het winkelcentrum, het verbeteren van de openbare ruimte en de sociale woningvoorraad. In 2024 wordt een begin gemaakt met de planontwikkeling voor de herstructurering van de **Geresstraat** e.o.

In de Integrale Visie op de Openbare Ruimte is vastgelegd dat de **openbare ruimte** steeds meer ook het directe leefgebied is van inwoners, bezoekers en gebruikers van de stad. Daar hoort bij dat planmatig beheer & onderhoud en vervangingsinvesteringen gekoppeld worden aan andere beleidsdoelstellingen zoals klimaatadaptatie, energietransitie, vergroening, gezondheid, inclusiviteit maar ook aan specifieke gebiedsontwikkelingen (werk met werk maken) en burgerbetrokkenheid. Daardoor wordt een integraler niveau van werken bereikt, dat kosteneffectiever en vriendelijker is voor inwoners: **ontwikkeld beheer**.

In 2021 is het beheerplan **Groen en Water** vastgesteld en is gestart met het uitvoeren van uitgesteld onderhoud. Inmiddels zijn we de achterstand in het beheer en onderhoud van groen en water aan het wegwerken. En dat betekent dat we nu in de fase komen om de basis op orde te houden en zodoende structureel invulling kunnen geven aan het gewenste ruimtelijke kwaliteitsniveau in de stad en de opgaven op het gebied van klimaatadaptatie, biodiversiteit, ecologische groenbeheer en leefbaarheid verder vorm te geven.

We willen een schone gemeente, tevreden bewoners, geen vervuiling van het milieu en circulair gebruik van maaisel. Dit sluit aan bij de wensen uit het coalitieakkoord en het grondstoffenkader **Van afval naar grondstof** dat eind 2023 is vastgesteld. Als gemeente kunnen we een belangrijke bijdrage aan een circulaire economie door het ontstaan van afval zoveel mogelijk te voorkomen, geproduceerd afval maximaal te scheiden en recyclen, en grondstofketens te sluiten. De noodzaak hiervoor is tweeledig, en wordt zowel vanuit economisch als vanuit ecologisch oogpunt ingegeven. De kosten voor inzameling en verwerking van afvalstoffen nemen (wereldwijd) toe en de opbrengsten nemen (wereldwijd) af. Deze kosten dragen, samen met de rioolheffing en onroerendzaakbelasting, rechtstreeks bij aan de woonlasten van inwoners. Van afval naar grondstof moet helpen deze kosten te beheersen, en de stijging van de woonlasten te beperken.

Venlo bruist, de stad is het visitekaartje en een positieve beleving en adequaat voorzieningenniveau zijn hierin essentieel. Het **gemeentelijk vastgoed** speelt hierin een grote rol. Ons vastgoed is immers dienstbaar aan onze inwoners die gebruik maken van sportvoorzieningen, maatschappelijke accommodaties en cultuurgebouwen als ook aan onszelf (ambtelijke huisvesting). Dit merken we in toenemende mate in de dynamiek, de benodigde middelen, maar ook in de complexiteit die hiermee gepaard gaat. We zetten de aanpak van de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed/sport en onze ambtelijke huisvesting stevig voort om niet alleen de hoge energiekosten te temperen, maar ook om in 2030 de landelijke doelstelling van minimaal 55% CO-2 reductie te behalen.

Portefeuillemanagement, het sturen op de vastgoedportefeuille, is essentieel: het stelt ons in staat om gronden en gebouwen effectief dienstbaar te maken aan onze gemeentelijke beleidsdoelen en te sturen op maatschappelijk rendement. Het stelt ons bovendien in staat om te sturen op de toekomstbestendigheid (en waardevastheid) van de vastgoed-voorraad, waardoor we bewuste en verantwoorde keuzes maken gerelateerd aan de actuele ontwikkelingen en daarmee gemoeide investeringen.

Wat gaan we daarvoor doen?

In 2023 zijn we gestart met het opstellen van een nieuwe **Omgevingsvisie** waarin we onze ambities, opgaven en stedelijke ontwikkelstrategie vanuit een samenhangend perspectief vastleggen. Op basis van de Atlas Venlo 2040 (waar staan we nu?) en de Hoofdlijnennotitie (waar willen we naar toe?) werken we samen met ketenpartners en in samenspraak met inwoners en andere belanghebbende de visie in 2024 verder uit. Ook zetten we de transformatie van de bestemmingsplannen naar het **omgevingsplan** onverminderd voort.

Om de Venlose ambities waar te kunnen maken zoals de versnelling woningbouwopgave, economische structuurversterking en herstructurering bedrijventerreinen, klimaatadaptatie en energietransitie zal het **grondbeleidsinstrumentarium** worden doorontwikkeld en vaker (pro)actief worden ingezet.

In 2022 is een start gemaakt met het actualiseren van het **erfgoedregister** conform de uitgangspunten van het beleidskader Venlo maakt van erfgoed Erfgoud. Streven is om gefaseerd objecten toe te voegen, maar ook te schrappen. Per saldo zal het gemeentelijk erfgoedregister straks zo'n 400 gebouwen en objecten omvatten. Dat doet een extra beroep op vergunningverlening, toezicht en handhaving.

We gaan via de RUD nieuwe én extra **bodemtaken** op het gebied van vergunningverlening en toezicht, beleid en ondersteuning uitvoeren en intensiveren het toezicht en de handhaving op de wettelijke verplichting voor bedrijven om **energiebesparende** maatregelen te nemen. Samen met de regiogemeenten onderzoeken we op welke manier we de RUD-organisatie verder kunnen versterken en robuuster kunnen maken..

Vanuit het **Hoogwaterbeschermingsprogramma** (HWBP) zijn we nauw betrokken bij een groot aantal gebiedsontwikkelingen, waar we nadrukkelijk de synergie met de uitvoeringsorganisatie van het waterschap opzoeken. En met behulp van eigen **investeringen** de toegevoegde waarde van de hoogwateringrepen vergroten ten behoeve van de landschappelijke, toeristische en recreatieve ontwikkeling van onze **Maasoever**s. Bovenal gaan we ook het gesprek aan met buurten en wijken,

zodat we hun wensen kennen en hun kennis kunnen gebruiken binnen de samenwerking met de (uitvoerende) overheidsorganisaties.

In **Belfeld** en **Steyl** combineren we inrichtingselementen en fietspad met de dijkversterkingsingrepen. In **Baarlo- Hout-Blerick** leveren we een bijdrage aan de ontwikkeling van het middengebied en woningbouw. In **Vierwaarden** (Arcen/Hertogbroek, Velden) is, naast ruimtelijke kwaliteit en veiligheid, ook de economische en ruimtelijke uitwerking voor Venlo van belang (verplaatsen jachthaven, Océ-Weerd). Het HWBP heeft grote impact op het dorp Arcen. Daar willen we zorgen voor een goede overall afweging en de meekoppelkansen benutten via de integrale gebiedsvisie **Panorama Arcen**. Uiteraard hebben we ook belang bij een goede verbinding en ontwikkeling vanuit het stadscentrum bij het **'t Bat/Maaskade**. Verder staat het traject Venlo-Zuid (tussen Viecurie en Stadskantoor) op de planning waar een relatie ligt met de ontwikkelingen op het veilingterrein. In 2024 start ook de vervolgaanpak voor het Traject Venlo Maas 2050.

In de toekomst verwachten we meer en vaker extreme weersituaties. Het principe **water en bodem sturend** wordt meer dan ooit leidend in de ruimtelijke ordening. Samen met het waterschap en provincie beogen we een versnelling in de realisatie door intensievere samenwerking, een meer omgevingsgerichte werkwijze en burgerbetrokkenheid. Bovendien leveren we een ook bijdrage in de toekomstige aanpak van de hoogwateropgave en klimaatadaptatie via het Deltaprogramma's (Maas, Ruimtelijke Adaptatie en Hoge Zandgronden), Maas 2050, het Integraal Riviermanagement en het Programma Waterveiligheid en Ruimte Limburg (WRL).

Onderdeel van de wijkenaanpak in **Vastenavondkamp** zijn de **Geresflats**. Bij de Geresflats is er sprake van een zeer complexe problematiek op het gebied van woonkwaliteit, veiligheid en leefbaarheid. Mede door illegale verhuur en achterstallig onderhoud van particulier woningbezit. Deze situatie heeft een uitstraling naar de rest van Vastenavondkamp en vraagt om inmenging vanuit de overheid. Voor de aanpak van de Geresflats is een beperkt krediet beschikbaar voor aanpassing van de openbare ruimte binnen het Uitvoeringsplan Vastenavondkamp. Dit krediet is onvoldoende om tot structurele oplossingen te komen bij de Geresflats. Gezien de omvang en complexiteit die de aanpak van de Geresflats kenmerkt is een **langjarige investering** nodig. Deze investering kan mede gefinancierd worden met middelen vanuit het Rijk (o.a. Volkshuisvestingsfonds) en de provincie Limburg. En is daarom ondergebracht in het **strategisch investeringsfonds**.

We rollen wijkgericht werken en de aanpak 'ontwikkelen beheer' verder uit. Hierdoor kunnen we steeds vaker beleidsdoelen koppelen aan het planmatig beheer & onderhoud en vervangingsinvesteringen. We betrekken daarbij ook de **initiatieven vanuit de samenleving** die betrekking hebben op de openbare ruimte en bijdragen aan het vergroten van de leefbaarheid. Beheer en onderhoud wordt zo klantvriendelijker én kosteneffectiever.

We investeren in groot onderhoud en renovaties en **klimaatbestendig** maken van het groen en het ontsteden van de openbare ruimte. In 2023 zijn we gestart met de voorbereidingen voor het vervangen van de bomen Maastraat Arcen en zal in 2024 gestart worden met de uitvoering. Tegelijkertijd zien we steeds meer overlast van **wilde diersoorten** (niet te verwarren met plaagdieren). Door de uitvoering van preventieve maatregelen (en monitoring) kunnen risico's op onveilige situaties in de openbare ruimte en hoge (herstel)kosten worden voorkomen. Daarnaast gaan we extra inzetten op de aanpak van **invasieve exoten** (zoals de Japanse Duizendknoop en de

Reuzenberenklauw). Middels het nieuwe Meerjarenonderhoudsplan Begraafplaatsen geven we invulling aan de motie om de uitstraling van de begraafplaatsen te verbeteren.

In 2021 heeft het college het Meerjarenplan voertuigen vastgesteld met de ambitie zoveel mogelijk over te schakelen op **elektrische materieel**. De laatste jaren is de ontwikkeling van elektrische voertuigen in een stoomversnelling geraakt, waardoor steeds meer voertuigen ook (of alleen maar) elektrisch te bestellen zijn.

Voor de uitvoering van het nieuwe Grondstoffenkader '**van afval naar grondstof**' zetten we in op een nieuwe moderne manier van inzamelen en onderzoeken we mogelijkheden om het milieustation te transformeren naar één of meerdere moderne circulaire **grondstoffenhub(s)**. We mobiliseren inwoners, ondernemers en organisaties om als **partners** mee te ontwikkelen naar een afvalvrije samenleving. We onderzoeken de mogelijkheden om samen met de regiogemeenten de afvalinzameling in noord Limburg te optimaliseren en kosten te besparen.

We gaan voor het zorgvuldig **beheren van vastgoeddata** nieuwe applicaties introduceren om beter sturing te kunnen geven aan de maatschappelijk en ruimtelijke opgaven waarbij vastgoed als middel wordt ingezet.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmaliijn gepresenteerd.

Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmaliijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2024.

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten/ Lasten	Realisatie 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Omgeving	Baten	27.170	31.223	31.797	32.851	26.258	26.509
	Lasten	58.548	54.038	55.891	60.184	50.947	51.378
Totaal saldo Programmaliijn		-31.378	-22.815	-24.095	-27.333	-24.690	-24.869

Begrotingsvoorstellen 2024-2027 Programmaliijn Omgeving	2024	2025	2026	2027
Aanpassen beheerplan Groot Onderhoud Wegen 2023-2032	-680	-680	-680	-680
Integraal onderhoudsbestek Openbare Ruimte	-400	-400		
Aanpak zwerfafval	-330	-330	-100	-100
Afval / riolen	-194	39	61	-1
Uitbreiden formatie wijkgericht beheer openbare ruimte	-160	-160		
Toezicht energiebesparingsplicht	-116	-117		
Hondenbelasting kostendekkend	-112	-112	-112	-112
Lasten dierenopvang service openbare ruimte	-110	-110	-110	-110
Herschikking speelvoorzieningen	-100	-100	-100	-100
Leges omgevingsvergunningen	465	465	465	465
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen	-253	-253		
Totaal programmaliijn Omgeving	-1.990	-1.758	-576	-638

Aanpassen beheerplan Groot Onderhoud Wegen 2023-2032

2024	2025	2026	2027
-680	-680	-680	-680

In het beheerplan wegen is het beschikbare budget voor planmatig onderhoud van wegen vergeleken met het benodigde budget voor de periode 2023-2032. Conform de financiële prognose van het Meerjarig Onderhoudsplan Verhardingen 2023-2032 dient de structurele storting vanaf 2024 verhoogd te worden met € 680.000. Het huidige budget is niet meer toereikend om het planmatig beheer van de verhardingen uit te voeren conform de vastgestelde kwaliteitsambities.

Integraal onderhoudsbestek Openbare Ruimte

2024	2025	2026	2027
-400	-400		

Het integraal onderhoudsbestek regelt vrijwel alle maatregelen voor het dagelijks beheer en onderhoud aan groen, water, verharding en weekendreiniging (binnenstad) die noodzakelijk zijn voor het op orde houden van de openbare ruimte. Het integraal onderhoudsbestek is in 2022 opnieuw aanbesteed en vanaf 1-1-2023 in de huidige vorm in uitvoering.

Door een aantal factoren zien we in korte tijd de kosten voor dit dagelijks beheer van de openbare ruimte stijgen. Het gaat hier dan om gestegen kosten door loon- en prijsstijgingen boven de jaarlijkse index en het herstellen van een aantal omissies in het oorspronkelijke bestek:

Voor het beleid op het gebied van invasieve exoten zijn inmiddels plannen van aanpak vastgesteld voor de aanpak van Japanse Duizendknoop en de Reuzenberenklauw. Daarnaast zijn ook de kosten voor het verwijderen van zwerfvuil in beplantingsvakken niet in het oorspronkelijke bestek opgenomen.

De continuering van de middelen is meerjarig gekoppeld aan het 'scenario van hoop' voor 2026 e.v. Dit betekent dat de financiële vertaling in meerjarenperspectief vooralsnog alleen heeft plaatsgevonden voor 2024 en 2025.

Aanpak zwerfafval

2024	2025	2026	2027
-330	-330	-100	-100

We willen een schone gemeente, tevreden bewoners, geen vervuiling van het milieu en circulair gebruik van maaisel. Dit sluit aan bij de wensen uit het coalitieakkoord en het grondstoffenplan (dat in september 2023 door de gemeenteraad is vastgesteld).

- Om hier uitvoering aan te geven is er een zwaardere inzet nodig (via rayon groen en/of lokale vrijwilligersgroepen) om dusdanig zwerfafval op te ruimen dat beeldkwaliteit B (en in het centrum A) gerealiseerd kan worden. De kosten hiervoor bedragen € 230.000.

Dit budget is meerjarig gekoppeld aan het 'scenario van hoop' voor 2026 e.v. Dit betekent dat de financiële vertaling in meerjarenperspectief vooralsnog alleen heeft plaatsgevonden voor 2024 en 2025.

- Daarnaast moet er voldoende geld zijn voor het faciliteren van vrijwilligers, educatie, plaatsen afvalbakken, communicatie, monitoring (samen ongeveer € 100.000) en (eventueel) extra opruimen voor maaibeurten.

Afval / riolen

2024	2025	2026	2027
-194	39	61	-1

Het uitgangspunt van het 100% kostendekkend tarief voor afval en riolen is losgelaten voor de jaarschijven 2024, 2025 en 2026. De tarieven blijven in deze periode gelijk, waardoor de opbrengsten moeten worden bijgesteld. Daarnaast wordt de onttrekking aan de voorziening afval en riolering, om de baten aan te laten sluiten bij de lasten binnen de gesloten huishouding, bijgesteld.

Via Afval Samenwerking Limburg (ASL) heeft een nieuwe aanbesteding van het afvalverwerkingscontract GFT plaatsgevonden. Dit leidt vanaf 2024 tot structureel € 260.000 hogere kosten i.v.m. de nieuwe verwerkingstarieven welke in deze begroting is verwerkt.

Eind 2023 is het Grondstoffenkader Van Afval naar Grondstof door uw Raad vastgesteld. Binnen dit kader wordt rekening gehouden met een onvermijdelijke stijging van kosten voor de afvalinzameling door een aantal externe ontwikkelingen (ontwikkelingen in de markt en aankomende rijksmaatregelen). Door de ontwikkelingen bij de inzameling van het rest- en PMD afval is er vanaf 2024 een kostenverhoging noodzakelijk. In 2024 is het bedrag hoger in verband met de opstartkosten.

Uitbreiden formatie wijkgericht beheer openbare ruimte

2024	2025	2026	2027
-160	-160		

De afgelopen twee jaar is geëxperimenteerd met het meer wijkgericht en integraal beheer van de openbare ruimte (1 fte Beheer Groen en 1 fte Beheer Civiel). Deze werkwijze werpt zowel voor inwoners als intern binnen de gemeente vruchten af. En is in lijn met het in 2023 vastgestelde beleidskader burgerbetrokkenheid. Hiermee kunnen veel kleinere (burger)initiatieven gerealiseerd worden. In de kadernota 2024 is reeds aangegeven dat deze sleutelfuncties gecontinueerd moeten worden. Zij zijn voor inwoners vaak het eerste aanspreekpunt voor micro-initiatieven. De werkwijze wordt na 2 jaar geëvalueerd.

De continuering van de inzet van medewerkers voor wijkgericht beheer is meerjarig gekoppeld aan het 'scenario van hoop' voor 2026 e.v. Dit betekent dat de financiële vertaling in meerjarenperspectief vooralsnog alleen heeft plaatsgevonden voor 2024 en 2025.

Toezicht energiebesparingsplicht

2024	2025	2026	2027
-116	-117		

Intensivering van het toezicht en handhaving op de wettelijke verplichting voor bedrijven om energiebesparende maatregelen te treffen met een terugverdientijd van vijf jaar. Dit komt bovenop toezicht en handhaving die uitgevoerd worden binnen de basistaken van de RUD en gefinancierd worden door een specifieke uitkering van het Rijk.

Binnen de doelgroep kiezen we alle activiteiten binnen de branches met de grootste verwachte energiewinst: bedrijfshallen en de branches sport, gezondheid en recreatie. Die in de jaren daarna weer om opvolging vragen. De planning:

2024: 200 keer handhaving en 50 nieuwe bedrijfsbezoeken

2025: 50 keer handhaving en 100 nieuwe bedrijfsbezoeken

Naast de energiebesparingsplicht uit de Wet Milieubeheer, is er op grond van het Bouwbesluit een specifieke verplichting voor kantoren: per 1 januari 2023 moeten kantoren voldoen aan energielabel C of beter. Dit betekent dat alle energiebesparingsmaatregelen, die tot minimaal label C leiden, getroffen moeten zijn. De gemeente handhaaft die wetgeving. Daartoe ontvangen we tot 2029 jaarlijks een extra compensatie via de algemene uitkering van het Rijk. Deze middelen zouden we graag specifiek willen labelen en inzetten voor die extra handhavingstaak bij kantoren.

De continuering van het extra toezicht op de energiebesparingsplicht door bedrijven is meerjarig gekoppeld aan het 'scenario van hoop' voor 2026. Dit betekent dat de financiële vertaling in meerjarenperspectief vooralsnog alleen heeft plaatsgevonden voor 2024 en 2025.

Hondenbelasting kostendekkendheid

2024	2025	2026	2027
-112	-112	-112	-112

Team Realisatie en Beheer Openbare Ruimte voert uiterlijk in de eerste helft van 2024 een onderzoek uit naar verbeterkansen voor hondenfaciliteiten (losloopgebieden, uitrenplekken, hondenpaden) en naar mogelijkheden om de overlast door hondenpoep te verminderen. Daarbij worden ook bewoners (hondenbezitters en niet-hondenbezitters) betrokken. Aan de hand van de uitkomsten worden verbetermaatregelen vanaf de tweede helft van 2024 gerealiseerd. Concreet denken we bijvoorbeeld aan het plaatsen en beheren van extra afvalbakken zodat hondenbezitters hierin makkelijk hun hondenpoepzakjes weg kunnen gooien, het aanbrengen van extra hekwerken op plekken waar veiligheid in het geding is en/of extra inhuur handhaving om vervuilers aan te pakken.

Lasten dierenopvang service openbare ruimte

2024	2025	2026	2027
-110	-110	-110	-110

Op 31 december 2023 loopt de overeenkomst met het asiel in Smakt (Venray) af. Uit een marktonderzoek voorjaar 2023 komt maar 1 partij naar boven die de werkzaamheden kan en wil verrichten. Prijsstelling voor de wettelijke taak is steeds per inwoner. Voor Smakt was dat € 0,75 per inwoner. De prijs van het nieuwe asiel is € 1,85 per inwoner. De prijs van Smakt is duidelijk niet marktconform. We hebben de afgelopen jaren ook concessies gedaan aan de dienstverlening om de dienst te kunnen blijven afnemen (niet meer bereikbaar 24/7 maar 16/7). We hebben het tarief van de nieuwe aanbieder vergeleken met het tarief van de dierenbescherming elders in den lande. Dat is € 1,50 per inwoner, en is aan te merken als een marktconform tarief. Bij ons nieuwe asiel krijgen we nog extra de bestrijding van (de explosie van) wilde katten. Daar betalen we circa € 0,30 per inwoner voor.

Herschikking speelvoorzieningen

2024	2025	2026	2027
-100	-100	-100	-100

Het betreft een herschikking van middelen. Als gevolg van aanpassing nota investeringsbeleid worden de speelvoorzieningen niet meer geactiveerd, maar direct ten laste van de exploitatie gebracht. Voor het dagelijks onderhoud en de duurzame instandhouding van bovengenoemde voorzieningen is ruimte binnen de onderhoudsbegroting gereserveerd.

Leges omgevingsvergunningen

2024	2025	2026	2027
465	465	465	465

Met betrekking tot de leges omgevingsvergunningen is het beleid dat inkomsten 100% kostendekkend zijn voor de gerelateerde uitgaven. Sinds 2023 is de dekkingsgraad afgenomen. Dit is voornamelijk het gevolg van een toename van toegerekende loonkosten en een toename van overhead.

Het voorstel is om de legesinkomsten vanaf 2024 te verhogen met € 494.000, waarmee we op een kostendekkendheidspercentage van 91% komen. Daarnaast is er een budget voor bezwaar en beroep voor de leges aanvragen omgevingsvergunning met structureel € 29.000 opgenomen.

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Naam	U/V	Budget		Voorportaal		
		2023	2024	2025	2026	2027
Vervangen voertuigen	V		860	802	705	803
Vervangen bomen Arcen 2023-2026	V		500			
Netwerk Openbare verlichting	V		300			
Vervangen Openbare verlichting	V		866	866	866	866
Basis op orde houden groen	V		1.875	1.875	1.875	
Vervangen Civiele objecten	V		195	638	221	
Verkeersregelininstallaties	V			451	426	235
Maasopgaven: Vierwaarden/Jachthaven (verplaatsing)	U					17.000
Maasopgaven: Vierwaarden/Jachthaven (onderzoek)	U		2.100			
Maasopgaven: Meekoppelkansen Arcen en Belfeld	U		4.000			
Maasopgaven: Maaskade/'t Bat	U		2.074			
Maasopgaven: Laerbroeck (Tangveld/Middengebied)	U				2.500	
Totaal Programmaliijn Omgeving			12.770	4.632	6.593	18.905

Vervangen voertuigen

2024	2025	2026	2027
860	802	705	803

In 2021 heeft het college een meerjarenplan voertuigen vastgesteld. Hoewel we uit zijn gegaan van zoveel mogelijk elektrisch waren 2 jaar geleden veel voertuigen nog niet elektrisch te bestellen en zijn die voertuigen ook niet als raming elektrisch opgevoerd. Inmiddels zijn een aantal type voertuigen wel elektrisch te bestellen. Om elektrische voertuigen te bestellen, hebben we vanaf 2024 € 200.000, t.o.v. het voorportaal van de programmabegroting 2023-2026, extra krediet nodig. Het alternatief is of minder voertuigen te bestellen met als gevolg een minder operationele dienst (achteruitgang van de service verlening) of voertuigen niet elektrisch te bestellen. Dat laatste lukt ook bijna niet, aangezien dergelijke voertuigen nog bijna uitsluitend tweedehands te verkrijgen zijn.

Vervangen bomen Maasstraat Arcen 2024-2026

2024	2025	2026	2027
500			

Conform besluitvorming is in 2023 gestart met de voorbereidingen voor de vervanging van de bomen in de Maasstraat in Arcen. Vanaf 2024 wordt gestart met de realisatie. De vervanging verloopt daarbij in fasen en wordt afgestemd met het waterschap i.v.m. de realisatie van de hoogwaterkades. De totale uitvoering loopt daarbij van eind 2024 t/m 2026, gevolgd door een periode van voor nazorg en groeigarantie.

Ondergronds netwerk openbare verlichting

2024	2025	2026	2027
300			

Deze investering is nodig om de grote calamiteiten openbare verlichting in Venlo en Blerick op te vangen en dat deze blijft functioneren.

Vervangen openbare verlichting

2024	2025	2026	2027
866	866	866	866

Voor Openbare Verlichting onderhouden we lichtmasten en verlichtingsarmatuur. De lichtmasten en verlichtingsarmatuur hebben een technische levensduur van respectievelijk 46 en 23 jaar. Omdat alle meeste masten en armaturen (geplaatst voor 2013) niet opgenomen zijn in de lijst van activa, is er geen sprake van vrijval van kapitaallasten. We willen voor openbare verlichting structureel elk jaar ongeveer 2% van alle lichtmasten en 4% van de verlichtingsarmaturen structureel vervangen overeenkomstig hun technische levensduur. Het betreft dus vervangingsinvesteringen. Dat kost structureel € 866.000 per jaar. Voor het areaal wat we nu willen vervangen, zijn er geen kapitaallasten in de begroting opgenomen. We gaan dus niets vervangen wat niet al volledig is afgeschreven. In afwijking van de nota investeringsbeleid (2008) wordt de afschrijvingstermijn gelijk gesteld aan de huidige technische levensduur.

Basis op orde houden groen bomen en beplantingen

2024	2025	2026	2027
1.875	1.875	1.875	

Bomen vormen een belangrijke groene massa binnen onze stedelijke omgeving. Zeker in tijden van klimaatverandering. Daarom zetten we steeds meer in op het verbeteren van bestaande groeiplaatsen om de levensduur van bomen te verlengen en benutten we steeds vaker kansen om extra bomen aan te planten. Dat is vastgelegd in de Integrale Visie op de Openbare Ruimte (IVOR) en de Agenda Groen en Water. In het beheerplan Groen en Water zijn de kosten bepaald op basis van het actueel areaal.

Het periodiek vervangen van beplantingen is noodzakelijk om plantvakken in de toekomst functioneel en aantrekkelijk te houden. Daarnaast wordt onnodige verharding omgevormd naar groenvoorzieningen om onze omgeving klimaatbestendiger te maken. Met als doel een openbare ruimte die bijdraagt aan het verminderen van wateroverlast, de biodiversiteit verhoogt en hittestress terugdringt. Dit hebben we vastgelegd in de Integrale Visie Openbare Ruimte (IVOR), de Agenda Groen & Water en het Actieplan Venlo Klimaatbestendig

In het beheerplan Groen en Water 2021 zijn de kosten opgenomen voor jaarlijkse vervangingen, (gebiedsgerichte) omvormingen en nieuwe aanleg op basis van de kwaliteit van onze groenvoorzieningen.

Vervangingsinvestering Civiele objecten

2024	2025	2026	2027
195	638	221	

Conform raadsbesluit d.d. 29 juni 2022 is het 'Meerjarenplan Onderhoud Civiele Objecten 2023-2032' vastgesteld. Dit meerjarenplan onderhoud civiele objecten is opgesteld om te voorkomen dat civiele objecten buiten gebruik moeten worden gesteld of zelfs bezwijken met hoge (onverwachte)

herstelkosten tot gevolg. Dit plan geeft inzicht in het aantal civiele objecten, het voorgestelde kwaliteitsniveau en de middelen die verbonden zijn aan het beheren en onderhouden van deze objecten in het kwaliteitsniveau. Het beheer en onderhoud van civiele objecten kan hierdoor op een efficiënte en verantwoorde wijze uit worden gevoerd.

Vervangen verkeersregelininstallaties

2024	2025	2026	2027
	451	426	235

Om de verkeersveiligheid en doorstroming in Venlo te kunnen garanderen dienen de verkeerslichten vervangen te worden bij einde levensduur. Hiertoe is een vervangingscyclus opgesteld en wordt jaarlijks een krediet aangevraagd. Bij vervangingen wordt tevens gekeken of het mogelijk is om beleidsdoelstellingen zoals verkeersveiligheid, fiets en parkeren te kunnen realiseren. In 2024 wordt uitvoering gegeven aan de nog resterende opgaven uit eerdere jaren. Er is derhalve geen budget nodig voor 2024. Voor de komende jaren worden de volgende vervangingskredieten aangevraagd:

2025: € 451.000 (130.000 dekking door bijdrage RWS)

2026: € 426.000 (125.000 dekking door bijdrage Provincie Limburg)

2027: € 235.400

Maasopgaven: Vierwaarden incl. verplaatsing Jachthaven (verplaatsing)

Maasopgaven: Vierwaarden incl. verplaatsing Jachthaven (onderzoek en proceskosten)

2024	2025	2026	2027
			17.000
2.100			

Om de doorontwikkeling van de industriehaven van de gemeente Venlo mogelijk te maken is verplaatsing van de jachthaven naar de Océ-weerd noodzakelijk. In november 2022 heeft de minister van Infrastructuur en Waterstaat het besluit genomen om te starten met het project Vierwaarden. Daarmee is het noodzakelijk om ook voor het gemeentelijk aandeel in het project de financiering vast te stellen. Hiermee kan de verkenningsfase starten.

Dit project richt zich primair op de noodzakelijke hoogwaterbeschermingsmaatregelen. In de realisatie van de graafwerkzaamheden wordt de aanleg van de nieuwe jachthaven en bijbehorende gebiedsontwikkeling meegenomen. Het project Vierwaarden is een samenwerking tussen de gemeente Venlo, de gemeente Horst aan de Maas, provincie Limburg en het waterschap Limburg.

In de begroting 2023 is een krediet van € 450.000 beschikbaar gesteld voor de verplaatsing van de jachthaven. Met deze middelen kan een 1e bijdrage geleverd worden voor de verkenningsfase. Het Waterschap Limburg heeft de totale bijdrage van de gemeente Venlo voor de proceskosten van de verkenningsfase geraamd op € 2,1 miljoen. Voor de volledige realisatie van een nieuwe jachthaven is

een bedrag geraamd van € 19,1 miljoen. De kosten voor de verplaatsing van de jachthaven komen volledig voor rekening van de gemeente Venlo. De aanpassingen op het gebied van hoogwatermaatregelen worden uitgevoerd en gefinancierd vanuit het Waterschap Limburg.

Maasopgaven: Meekoppelkansen Arcen en Belfeld

Maasopgaven: Maaskade/'t Bat

Maasopgaven: Laerbroeck (Realisatie Tangveld/Herinrichting Middengebied)

	2024	2025	2026	2027
	4.000			
	2.074			
			2.500	

Venlo beschermen tegen overstromingen, alsmede het borgen van de water- en natuurlijke kwaliteit, bevaarbaarheid van de rivier, drinkwatervoorziening en ruimtelijke economische ontwikkeling.

Dat in samenhang met de (gebieds)ontwikkelingen van Venlo, wordt uitgevoerd. Het is een van de belangrijke strategische investeringsopgaven in Venlo.

Via het hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) is Venlo partner bij de toekomstige beveiliging van de (water)keringen, rivierverruiming en ruimtelijke kwaliteit langs de Maas. Het is onderdeel van een landelijke aanpak om de gebieden langs de rivieren en kust in Nederland voor 2050 te laten voldoen aan nieuwe veiligheidsnormen. Concreet betekent dit o.a. rivierverruiming, verhoging van keringen en versterking van ruimtelijke kwaliteit.

In Venlo lopen en gaan diverse projecten komende jaren van start. Venlo heeft aanzienlijke belangen; voor haar inwoners, direct en ook indirect via gebiedsontwikkelingen die in de nabijheid van de Maas spelen. Denk bijvoorbeeld aan de integrale aanpak Panorama Arcen, meekoppelkansen Belfeld en de gebiedsontwikkeling Laerbroeck/middengebied.

Gemeente Venlo is betrokken als projectpartner bij de Maasprojecten. We leveren inbreng, toetsen de plannen en voegen meekoppelkansen in, waarmee we efficiënter werk met werk maken. Bij aanpalende gebiedsontwikkelingen nemen we regie, koppelen we investeringen, trekken we samen met het Waterschap Limburg op en zijn we mede investeerder en uitvoerder vanuit onze belangen en strategische opgaven.

Bereikbaarheid

Inleiding

Doelstelling	Indicatoren	Norm 2024	Realisatie 2023
Het realiseren van een verkeersveilige en bereikbare leefomgeving	2.5.1 Rapportcijfer voor verkeersveiligheid	6,2	6,3*
	2.5.2 Waardering van parkeren in de wijk	7,2	6,0*
	2.5.3 Ernstige slachtoffers in het verkeer	0	0,35**

* cijfers Stadspeiling 2021 | ** cijfers Bestanden Geregistreerde Ongevallen (BRON/SWOV) 2022

Deze programmalijn bedient de bereikbaarheid en verkeersveiligheid tussen en binnen kernen, wijken en buurten. Het omvat tevens thema's als straatparkeren, betaalde parkeercapaciteit, parkeren in de stadsdeelcentra etc.

Wat willen we bereiken?

Trendspatial biedt inwoners, bedrijven, belangstellenden en overheden een moderne visie op een duurzame, veilige en slimme mobiliteit voor morgen in Noord-Limburg. Voor Venlo is het essentieel dat de stad zich als een economisch goed bereikbare én veilige entiteit kan ontwikkelen. Trendspatial heeft de afgelopen jaren ook steeds meer uitwerking gekregen op het lokale niveau van de stad; via deelvisies op parkeren, fiets en infrastructuur voor elektrische auto's.

De omvang en aard van stedelijke mobiliteit veranderen in een snel tempo. Verdergaande verstedelijking, de digitalisering van de maatschappij, nieuwe vervoerwijzen en vervoerdiensten hebben invloed op de bereikbaarheid van Venlo. Het **mobilitieitsplan** wordt in het eerste kwartaal van 2024 vastgesteld en geeft o.a. richting aan de uitvoering. Op basis van de potentiële en de

geplande ruimtelijke ontwikkelingen geeft het antwoord op welk niveau van bereikbaarheid gewenst is: voor de voetganger, de (elektrische) fiets en verwante (nieuwe) vervoermiddelen, de auto en het openbaar vervoer. Hieruit volgen dan de benodigde voorzieningen voor de afwikkeling van het verkeer, met de bijbehorende infrastructuur en (technologische) inrichting. Bovendien willen we de mobiliteit in Venlo verduurzamen (verminderen, veranderen en verschonen).

Vanuit het Rijk is het Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV) uitgerold om oplopende ongevalscijfers een halt toe te roepen. Het Rijk stuurt hierbij op een risico gestuurde aanpak (investeren daar waar de risico's het grootste zijn). Ook in Venlo hanteren we deze risico gestuurde **verkeersveiligheidsaanpak**. De output van de risicoanalyse en de input van de betrokken partners en inwoners leveren projecten en maatregelen op ter verbetering van de verkeersveiligheid.

Uit het Ambitiedocument Fiets komt naar voren dat er door de sterke toename van het (elektrisch) fietsverkeer nieuwe investeringen noodzakelijk zijn in de kwaliteit en kwantiteit van onze **fietsinfrastructuur** en fietsparkeervoorzieningen (o.a. via Plan Binnenstad), maar ook op het gebied van **gedragsbeïnvloeding** en **educatie**. Hiermee dragen we bij aan een gezonder leefklimaat en aan de vitaliteit van onze inwoners. De fiets vervult immers een sleutelrol in de ontwikkeling van Venlo naar een toekomstbestendige, gezonde en leefbare gemeente.

Het Ambitiedocument **Parkeren** is in 2023 uitgewerkt in een uitvoeringsplan met maatregelen waarmee de vastgestelde parkeerknelpunten kunnen worden aangepakt. In relatie tot het straatparkeren besteden we ook aandacht aan de **laadinfrastructuur**. Op basis van de Nota Parkeernormen gaan we de mobiliteitsvraag ten behoeve van nieuwe ruimtelijke ontwikkeling toetsen en in de praktijk brengen bij de vergunningverlening. In lijn met het nieuwe parkeerbeleid zien we al een verschuiving van kortparkeerders 'op straat' naar de parkeergarages.

Wat gaan we daarvoor doen?

Bij de uitvoering van de ambities op het gebied van **bereikbaarheid, veiligheid en mobiliteit** bekijken we op welke locaties een combinatie met beheer en onderhoud (ontwikkeld beheer) te maken is. Door de opgaven kunnen we "werk met werk" maken zodat de gemeentelijke middelen zo efficiënt mogelijk ingezet worden, en bewoners zo min mogelijk overlast ondervinden.

In **Velden-oost** vinden een groot aantal ruimtelijke ontwikkelingen plaats die gevolgen (kunnen) hebben voor de **verkeersveiligheid** in dit (buiten)gebied. Gerelateerd aan deze nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen stellen we een plan voor de verkeerscirculatie en verkeersveiligheid in het gebied op zodat eventuele maatregelen meegenomen kunnen worden bij de realisatie van de verschillende ruimtelijke initiatieven in het gebied (vanaf 2025).

Op basis van het Uitvoeringsplan Parkeren gaan we aan de slag met het introduceren van **parkeerregulering** in buitenwijken (via een pilot), het invoeren van **tariefdifferentiatie** tussen parkeren op straat en parkeren in parkeergarages en of terreinen, het verbeteren van de **bewegwijzering** naar parkeervoorzieningen en een aanscherping van de POET-regeling om bewoners zo veel mogelijk op eigen terrein te laten parkeren.

We gaan 2x per jaar in het bestuurlijk overleg Q-park het effect van het nieuwe parkeerbeleid volgen en eventueel bijsturen. De financiële gevolgen van het parkeerbeleid nemen we mee in de parkeerexploitatie. We gaan werken aan een efficiëntere vorm van handhaving.

Een groot aantal **fietsmaatregelen** worden opgepakt binnen Ontwikkelen beheer. De Straelseweg wordt ingericht als fietsstraat, er komen vrij liggende fietspaden langs de St. Urbanusweg en fietsvoorzieningen op de Pastoor Stassenstraat. Bestaande verkeerslichten op de Krefeldseweg en Roermondsepoort worden omgebouwd naar slimme verkeersregelininstallaties waarbij fietsers sneller groen krijgen. Binnen ruimtelijke ontwikkelingen worden fietsvoorzieningen gerealiseerd zoals op Greenport Venlo. In de stedelijke centra binnenstad en Blerick gaan we bewaakte fietsenstallingen realiseren.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmaliijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmaliijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2024.

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten/Lasten	Realisatie 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Bereikbaarheid	Baten	2.521	2.322	2.756	2.756	2.756	2.756
	Lasten	2.464	1.944	2.201	2.064	1.962	1.964
Totaal saldo Programmaliijn		57	378	555	692	794	792

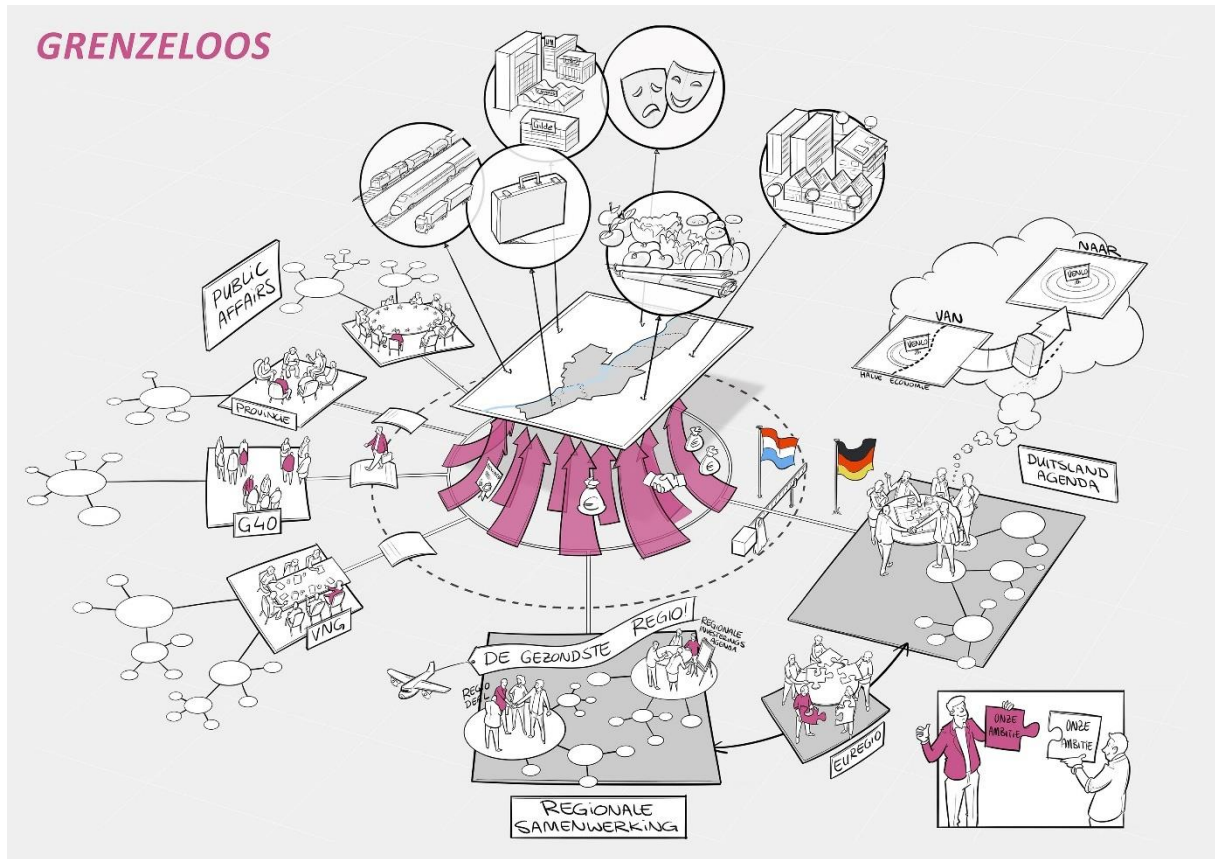
Begrotingsvoorstellen 2024-2027 Programmaliijn Omgeving	2024	2025	2026	2027
Uitvoeringsplan parkeren	-200	-100		
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen	-50			
Totaal programmaliijn Bereikbaarheid	-250	-100		

Uitvoeringsplan parkeren

	2024	2025	2026	2027
	-200	-100		

Ter uitvoering van het in 2021 vastgestelde ambitedocument parkeren, is een uitvoeringsprogramma opgesteld dat eind 2023 door het college zal worden vastgesteld. Zoals aangegeven in de Kadernota 2024 leidt de uitvoering tot incidentele kosten voor een pilot Introduceren van parkeerregulering in buitenwijken, het invoeren van tariefdifferentiatie tussen parkeren op straat en parkeren in parkeergarages en of terreinen, het verbeteren van de bewegwijzering naar parkeervoorzieningen en een aanscherping van de POET-regeling om bewoners zo veel mogelijk op eigen terrein te laten parkeren.

3. Grenzeloos Venlo

Het programma Grenzeloos Venlo komt voort uit de geografische ligging en positie daarbinnen van Venlo. Denk hierbij aan de grensligging met Duitsland en de centrumpositie in de Regio Noord-Limburg. Het programma bestaat naast ondersteuning van het bestuurlijk relatiebeheer uit randvoorwaardelijke activiteiten ten dienste van opgaven binnen de andere programma's. Hierbij gaat het om profilering en samenwerking met strategische partners om daarmee de doelstellingen en ambities van de stad, dichterbij te brengen. Het programma heeft dan ook als doel om de ambities en opgaven van de stad dichterbij te brengen door profilering en samenwerking met de strategische partners in de stad en in de regio. Het programma is verdeeld in drie programmalijnen:
Het programma is verdeeld in drie programmalijnen:

- Regionale Samenwerking
- Public Affairs
- Grensoverschrijdende samenwerking

Middelen per Programmalijn inclusief mutaties reserves	Baten/ Lasten	Realisatie 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Regionale samenwerking	Baten	7.009	21.540	15.017	14.762	2.854	2.854
	Lasten	7.090	21.149	14.591	14.586	2.714	2.714
Subtotaal Regionale samenwerking		-81	391	426	177	140	140
Public Affairs	Baten						
	Lasten		240	357	25		
Subtotaal Public Affairs			-240	-357	-25		
Grensoverschr samenwerking	Baten						
	Lasten	20	20	20	20		
Subtotaal Grensoverschr samenwerking		-20	-20	-20	-20		
Totaal saldo Programma		-101	131	50	132	140	140

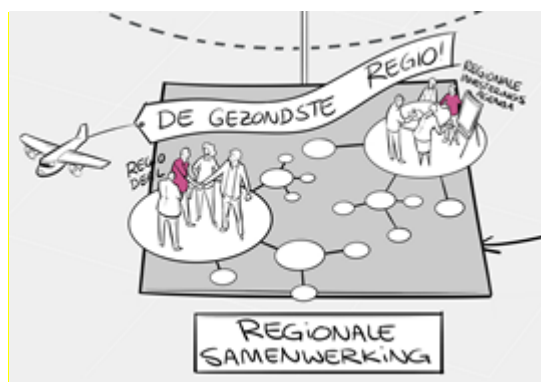
Regionale samenwerking

Inleiding

De programmalijs regionale samenwerking heeft als doel de samenwerking op het niveau van de acht Noord-Limburgse gemeenten te onderhouden ten behoeve van het realiseren van de opgaven en ambities benoemd in de Regiovisie Noord-Limburg 2040 – de Gezondste Regio en in het verlengde daarvan het regionaal uitvoeringsprogramma.

Hiervoor kijken we o.a. naar het uitoefenen van invloed bij andere overheden in Limburg en de regio en de mate samenwerking op de schaal van Noord-Limburg.

Venlo is gebaat bij een sterke regionale samenwerking. Veel regionale opgaven zijn voor de gemeenten in Noord-Limburg hetzelfde. Venlo heeft grotendeels hetzelfde profiel als de regio; zijnde een stedelijk centrum en landelijk gelegen dorpen. Tevens zijn er overlappende economische belangen (logistiek, agrofood, maakindustrie, vrijetijdseconomie) en sociaal-maatschappelijk gezien zijn er ook regionaal complementaire opgaven. Door regionaal samen te werken is Noord-Limburg in staat om meer massa te maken en daardoor meer invloed uit te oefenen bij andere partijen zoals de provincie, het Rijk en Europa. Naast de samenwerking op de schaal van Noord-Limburg laat de praktijk zien dat er steeds meer samenwerking is op de schaal van Noord- en Midden-Limburg, denk hierbij aan thema's als veiligheid (veiligheidsregio), duurzaamheid (RES) etc.

Wat willen we bereiken?

Binnen de programmalijs regionale samenwerking vindt de coördinatie en advisering plaats met betrekking tot het geheel aan activiteiten zoals benoemd in de Regiodeal en de Regionale Investeringsagenda. De beleidsinhoudelijke advisering en afweging over de afzonderlijke activiteiten binnen de regiodeal en investeringsagenda vindt plaats in de andere raadsprogramma's. Die worden daar dan ook zichtbaar gemaakt en verantwoord.

Uiteindelijk is het doel van onze inspanningen om de brede welvaart en de bestuurlijke samenwerking in Noord- en Midden-Limburg verder te verbeteren en te stimuleren.

Wat gaan we daarvoor doen?

Maximaal benutten van kansen

Venlo zal zich opnieuw inzetten voor het benutten van de kansen van de regionale Investeringsagenda. Hierbij gaat het om het samenwerken aan strategische projecten op regionaal schaalniveau op zowel sociaal maatschappelijk vlak als op ruimtelijk-economisch vlak.

Tegelijkertijd verkent Venlo, tezamen met partners in de regio en eventueel aan de andere zijde van de grens, de mogelijkheden voor een volgende Regiodeal. In lijn met de ambities van het Rijk worden de mogelijkheden verkend om hier ook grensoverschrijdende projecten in op te nemen.

Maximaal benutten kansen Regionale Investeringsagenda Noord-Limburg

Met de Investeringsagenda hebben de regiogemeenten de handen ineengeslagen om fors te investeren in de toekomst van onze regio en de onderlinge samenwerking; de samenwerking met partijen in de regio en met de provincie Limburg. De Investeringsagenda is opgebouwd uit zes strategische thema's en zeven icoonprojecten. De regio en de provincie hebben de ambitie uitgesproken om meerjarig in te zetten op een investeringsimpuls.

De inhoudelijke ambities uit de investeringsagenda zijn opgenomen in het regionale uitvoeringsprogramma. Regionaal wordt ruimte gegeven aan initiatieven die passen bij deze ambitie. Ten behoeve van de regionale investeringsagenda is er nog een beperkt aantal rondes met projecten en investeringen voorzien, alvorens alle middelen geheel zijn ingezet. Het is onduidelijk in welke mate de partners van de Investeringsagenda nog financieel kunnen participeren in een volgende ronde. Desondanks zal Venlo maximaal blijven inzetten op het benutten van deze kansen. Daarbij gaat het niet alleen om het verdubbelen van de regionaal opgebrachte euro door provinciale middelen, maar ook door het gezamenlijk werken aan strategische projecten op regionaal schaalniveau, versterken van de regio op zowel sociaal maatschappelijk vlak als op ruimtelijk-economisch vlak.

Verkenning (grensoverschrijdende) regiodeal

De huidige Regiodeal bevindt zich inmiddels in de realisatiefase. Alle aan de Regiodeal gekoppelde Rijksmiddelen zijn ingezet, inclusief de financiële bijdragen van de acht gemeenten en de provincie Limburg. Om maximaal invulling te geven aan de kansen met betrekking tot de realisatie van de Regiodeal is de afloop van de huidige Regiodeal verschoven naar 2025.

Met het einde van de huidige Regiodeal in het zicht is de regio gestart met de voorbereidingen voor een volgende mogelijkheid om daarmee het innovatieve regionaal-economische ecosysteem te blijven versterken. De samenwerking op het niveau van de acht Noord-Limburgse gemeenten vormt daarbij de basis. Tegelijkertijd wordt verkend wat de mogelijkheden zijn om (op onderdelen) samenwerking te zoeken met partners aan de andere zijde van de grens. Hiermee zou de regio de positie in Europa kunnen versterken en de samenwerking met Europese partners, met name Duitsland, intensiveren. Het is echter ook denkbaar dat er (op onderdelen) wordt samengewerkt met gemeenten in Midden-Limburg. Voor Venlo is het van belang dat een eventuele nieuwe Regiodeal voldoende aanknopingspunten heeft met de ambities zoals geformuleerd in de strategische visie 2040 en de daarvan afgeleide visies 2030 (maatschappelijke visie 'Fier op Venlo', economische visie 2030 'Van volume naar waarde' en de omgevingsvisie die wordt voorbereid). Het schaalniveau en de samenwerkingspartners worden bepaald door de gezamenlijke inhoudelijke ambities en de welwillendheid voor samenwerking binnen de context van een (nieuwe) Regiodeal.

Uitvoeringsprogramma 2024-2027 en governance regio

2023 heeft in het teken gestaan van de voorbereiding van het programma voor de nieuwe programmaperiode 2024-2027. Parallel hieraan hebben we aandacht gegeven aan de gevoelde noodzaak om opnieuw naar de governance te kijken van de regio. Met andere woorden, is de huidige vorm nog passend bij de regionale opgaven?

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmalijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmalijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2024.

Middelen per Programmalijn inclusief mutaties reserves	Baten/ Lasten	Realisatie 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Regionale samenwerking	Baten	7.009	21.540	15.017	14.762	2.854	2.854
	Lasten	7.090	21.149	14.591	14.586	2.714	2.714
Totaal saldo Programmalijn		-81	391	426	177	140	140

Begrotingsvoorstellen 2024-2027	2024	2025	2026	2027
Programmalijn Regionale samenwerking				
Regionale investeringsmiddelen 2024-2027		-2.900		
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen				
Totaal programmalijn Regionale samenwerking		-2.900		

Regionale investeringsmiddelen 2024-2027

2024	2025	2026	2027
-2.900			

Wij willen een financiële bijdrage leveren aan de bekostiging van een nieuw regionaal uitvoeringsprogramma 2024-2027 en daarbij gebruik maken van de mogelijkheden tot cofinanciering. Leidend daarbij is de vastgestelde regionale visie Noord-Limburg 2040. Het regionaal uitvoeringsprogramma beslaat inhoudelijke alle (gemeentelijke) programma's. €4,0 miljoen, zijn 40% (het relatieve aandeel van Venlo in de regionale samenwerking) van de nog niet benutte investeringsruimte à €10 miljoen uit de bestaande investeringsagenda. In de bestaande bestemmingsreserve regiodeal/ regionale investeringsagenda is nog €1,1 miljoen beschikbaar, derhalve is nodig €2,9 miljoen incidenteel.

Regio Noord-Limburg

Het begrotingsvoorstel bevat een herschikking van de middelen investeringsagenda over de komende jaren. Oorspronkelijk was de regionale bijdrage aan de investeringsagenda van € 20.000.000 begroot over de jaren 2020 t/m 2023. De uitvoering loopt echter langer door, conform uitvoeringsovereenkomst tot en met 2025 en mogelijk wordt de uitvoering verlengd. Vandaar dat de middeleninzet over meerdere jaren verspreid wordt.

Daarnaast worden de deelnemersbijdrage en de algemene lasten aangepast aan de Kaderbrief 2024 van de Regio Noord-Limburg.

De totale bijdrage en de uitgaven zijn voor de jaren 2024 en 2025 met € 12.023.000 respectievelijk € 12.009.000 bijgesteld.

Beide aanpassingen hebben geen financieel effect op het begrotingsaldo van gemeente Venlo.

Public affairs

Inleiding

Bij Public Affairs gaat het om de belangenbehartiging op verschillende niveaus: beïnvloeding van wet- en regelgeving, fondsenwerving en positieve beeldvorming over Venlo, om daarmee de programmadoelstellingen (in alle raadsprogramma's) te verwezenlijken. Door onze belangen in diverse fora en bij verschillende stakeholders te behartigen, kan Venlo wet- en regelgeving beïnvloeden en ook cofinanciering genereren voor projecten en ontwikkelingen die de vastgestelde ambities verder helpen.

De indicatoren die hierbij horen zijn het aantal Europese subsidieprojecten en de hoeveelheid Europese subsidie in Euro's. Venlo heeft de afgelopen jaren tamelijk veel subsidies verworven zowel in aantallen als in Euro's. De inzet is om dit de komende jaren vast te houden en zo mogelijk te uit te breiden.

Een andere indicator die bij deze programmalijn hoort is het aantal bestuursposities in landelijke en Europese netwerken. Afgelopen jaren is het aantal posities beperkt geweest tot twee, terwijl de streefwaarde op vier ligt. De inzet is om deze coalitieperiode steviger vertegenwoordigd te zijn in de netwerken.

Wat willen we bereiken?

Sterke lobby/ belangenbehartiging

Public Affairs of belangenbehartiging vindt plaats op verschillende niveaus: provinciaal, landelijk, Europees en in Nordrhein-Westfalen, in afstemming met veel verschillende partners. Via de inhoudelijke focus via de Venlose lobbyagenda vragen we aandacht voor de Venlose opgaven bij cruciale stakeholders. De Public Affairs- en lobbyactiviteiten richten zich op de onderwerpen die

aansluiten bij de Venlose ambities, die kansrijk zijn en waarvoor we coalities kunnen aangaan met andere overheden. Venlo blijft in het kader van de Limburgse lobbyagenda ook samenwerken met Limburgse partners aan actuele thema's, zoals hoogwaterveiligheid, brede welvaart, een circulaire economie, majeure infrastructuur en grensoverschrijdende samenwerking. De lobbyagenda's ontwikkelen zich telkens op basis van de actualiteit en de Venlose prioriteiten.

Verwerving derde geldstromen

De verwerving van subsidies van Europese, nationale en provinciale overheden blijft in 2024 van onverminderd belang. Daarbij werpen we een bredere blik op de mogelijkheden over de verschillende beleidsterreinen heen en koppelen we onze projecten met de voorwaarden van externe subsidieprogramma's. De nadrukkelijke koppeling met onze Public Affairs-inzet moet ertoe leiden dat we steeds beter in staat raken beleidsbeïnvloeding om te zetten naar financiële bijdragen.

De Europese Commissie en de Rijksoverheid zetten de komende jaren fors in op de verduurzamingstransitie in al haar facetten. Voor de gemeente Venlo is het zaak de uitwerking van de Europese 'Green Deal' en het nationale klimaatbeleid nauwgezet te blijven volgen en in te spelen op de kansen die zich in 2024 ongetwijfeld weer gaan voordoen.

Inzet op een breder palet aan fondsen doet niet af aan de blijvende aandacht voor subsidieregelingen waarmee Venlo eerder successen heeft behaald. Vanwege Venlo's geografische ligging en economische positionering als logistieke transporthub blijven we alert op de mogelijkheden van de Connecting Europe Facility (CEF) die investeringen in majeure infrastructuur ontsluit. Op sociaal vlak biedt het Europees Sociaal Fonds onverminderd kansen.

Citybranding

In 2023 is gestart met de uitvoering van de citybranding strategie. Daarbij is vooral geïnvesteerd in het bouwen van een 'brand' (het merk Venlo; wat wil je uitstralen als stad), o.m. via diverse stakeholdersessies. Vanaf 2024 wordt gestart met de uitrol van citybranding en een meerjarig plan waarbij inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners van Venlo betrokken worden. Het vertrekpunt is dat Venlo de afgelopen jaren een grote maatschappelijke en economische ontwikkeling heeft doorgemaakt en inmiddels een stevige positie in de regio inneemt. Ons doel is om te komen tot een breed gedragen visie/merkstrategie over waar Venlo voor staat en welke positie Venlo wil innemen, waarin ook inwoners, bedrijven en partners zich kunnen herkennen. Hun enthousiasme en ambassadeurschap zal ertoe leiden dat Venlo (nog) beter op de kaart komt te staan. Dat is goed voor de ontwikkeling van Venlo en vormt de basis voor onze externe profilering (beurzen, acquisitie, Public Affairs etc.).

Wat gaan we daarvoor doen?

Public Affairs

Om de Venlose belangen beter onder de aandacht te krijgen bij belangrijke stakeholders werken we in 2024 onverminderd verder aan de professionalisering van Public Affairs (lobby en de verwerving van derde geldstromen). Op basis van de inhoudelijke focus die met de Venlose lobbyagenda is aangebracht en voorzien van de nodige kennis en vaardigheden, gaan we bestuurlijk en ambtelijk verder aan de slag met de professionalisering lobby. De lobbyfiches, tot stand gekomen in nieuwe coördinatiestructuren, zijn dan gereed, de acties benoemd en de ondersteunende materialen beschikbaar. In 2024 investeren we verder in de inbedding van het thema Public Affairs in de

organisatie door middel van trainingen, workshops en werkbezoeken. De professionalisering van de Venlose Public Affairs moet in samenhang worden gezien met de uitrol van de city branding strategie, de professionalisering van representatie en de Limburgse lobbyagenda.

Op het vlak van Derde Geldstromen bestendigen we de professionaliseringslag die in 2023 is ingezet. Met behulp van gerichte trainingen vergroten we het subsidieverwervingsvermogen van de organisatie. Daarnaast verbeteren we onze informatiepositie door te voorzien in een bredere toegang van informatieproducten en actieve communicatie over subsidiekansen binnen nieuwe coördinatiestructuren.

City Branding Venlo

Venlo heeft zich de afgelopen decennia ontwikkeld tot een bloeiende economisch krachtige centrumstad binnen de regio Noord-Limburg. Vanuit Public Affairs en vanuit economisch perspectief is het van belang Venlo als '100.000-plus gemeente' krachtig, eenduidig en vanuit één gedragen (samen met partners, ondernemers, creatieve professionals en inwoners) visie te positioneren. In 2024 ligt de nadruk op de implementatie van de meerjarige strategie met aandacht voor eigenaarschap van de ambassadeurs van onze gemeente. Op basis van een startdocument maken we helder welke positie Venlo wil gaan innemen. Daar zullen we de raad ook in consulteren. Uiteindelijk doel is te komen tot een merkstrategie die we gaan uitwerken en visualiseren.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmalijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmalijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2024.

Middelen per Programmalijn inclusief mutaties reserves	Baten/ Lasten	Realisatie 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Public Affairs	Baten						
	Lasten		240	357	25		
Totaal saldo Programmalijn			-240	-357	-25		

Begrotingsvoorstellen 2024-2027 Programmalijn Public Affairs	2024	2025	2026	2027
Derde geldstromen	500	500	500	500
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen	-45	-25		
Totaal programmalijn Public Affairs	455	475	500	500

Derde geldstromen

	2024	2025	2026	2027
	500	500	500	500

We gaan een analyse maken van welke subsidieregelingen of Specifieke Uitkeringen, -die de gemeente Venlo op dit moment aanspreekt-, zich lenen om invulling te geven aan het financiële

uitgangspunt dat we bij het verwerven van derde geldstromen/inkomende subsidies in de eerste plaats inzetten op substitutie van eigen middelen.

Public affairs

In 2024 gaan we door op de ingezette weg van de Venlose Public Affairs, m.n. de lobby en de verwerving van derde geldstromen. We zorgen ervoor dat we de thema's uit de lobbyagenda evenals de ad hoc thema's goed uitwerken en daaraan acties verbinden en professioneel communicatiemateriaal ontwikkelen. We investeren ook verder in de kennis en inbedding van PA in onze organisatie.

Voor het slagen van een professionele PA-inzet, lobby en het verwerven van derde geldstromen is een lange adem nodig. Om die reden zullen er ook langjarig middelen beschikbaar nodig zijn voor PA. We doen dit om onze impact te vergroten en resultaten op strategische opgaven en thema's sneller en beter te bereiken, Venlo te profileren als aantrekkelijke stad om te wonen, werken en leven, en om op niveau mee te doen als 100.000 plus gemeente. We stellen voor voorsnog een bedrag van € 45.000 voor 2024 voor training, communicatiemiddelen, werkbezoeken, ontvangsten beschikbaar te stellen en een bedrag van € 25.000 in 2025 voor een professionele PA-inzet.

Citybranding

Voor 2023 beschikken we over een bedrag van € 150.000 om invulling te geven aan het plan van aanpak dat in 2024 leidt tot een citybranding strategie. Voor 2024 is al eerder nog eens € 300.000,- begroot. De ambitie is om in 2024 de citybranding strategie gereed te hebben waarna in 2025 de uitvoering ter hand kan worden genomen.

Grensoverschrijdende samenwerking

Inleiding

Binnen deze programmalijn gaat het over het onderhouden en benutten van relaties met overheden en strategische partners over de grens om programmadoelstellingen te verwezenlijken en goed nabuurschap te tonen. Hierbij gaat het in eerste instantie om de relaties richting Duitsland met gemeenten, steden en Wirtschaftsförderungen in Nordrhein-Westfalen en de euregio rijn-maas-noord. Bij grensoverschrijdende samenwerking dient altijd voorop te staan dat het moet bijdragen aan een of meerdere doelstellingen zoals geformuleerd in programma Grenzeloos en de andere raadsprogramma's.

De indicatoren die bij deze programmalijn horen zijn het aantal middelbare school leerlingen met Duits in het vakkenpakket. De gemeente heeft geen invloed op deze indicator. De cijfers blijven achter op de ambitie.

Een andere indicator is het aantal projecten in het Interreg Nederland-Duitsland programma waarbij de gemeente actief is betrokken. De afgelopen jaren was Venlo -in lijn met de ambitie- actief betrokken bij meerdere projecten.

De laatste indicator bij deze programmalijn is het aantal bezoeken aan Duitsland. Dit is een vraag in de stadspeiling die tweejaarlijks wordt gehouden. De laatste uitvraag was in 2021 en de volgende zal in 2023 zijn.

Wat willen we bereiken?

(Bestuurlijke) Netwerkontwikkeling met Duitse partners

Venlo is een grensstad bij uitstek en dat maakt een goede relatie met de Duitse burens van belang. De afgelopen jaren hebben we flink geïnvesteerd in een goede relatie met de Duitse buurgemeenten. Ons netwerk willen we onderhouden en waar mogelijk verbreden om op deze manier grensbelemmeringen voor onze inwoners, organisaties en bedrijven weg te nemen en gebruik te maken van de voordelen die onze grenslegging brengt.

De band met partnerstad Krefeld is goed en krijgt een extra dimensie door het gezamenlijke projectpartnerschap met de Oekraïense stad Kropywnytskyi.

Aanbrengen van inhoudelijke focus

Inhoudelijk gaan we focus aanbrengen door in 2024 in te zetten op thema's waarop aan beide kanten van de grens veel animo is om elkaar (beter) te leren kennen en gezamenlijke activiteiten te organiseren. Het eerste thema dat we verder uitwerken omvat vrijetijdseconomie, cultuur en leisure. Cultuur muss man schnuppern oftewel cultuur moet je beleven en cultuur werkt als katalysator om vertrouwen te scheppen voor meer inhoudelijke samenwerking op andere terreinen. In onze regio is veel te doen en te beleven, ook aan de andere kant van de grens. Dit biedt kansen om grensoverschrijdend samen te werken op het gebied van vrijetijdseconomie. Daarnaast brengen we kennis over de Duitse taal, cultuur en de grensregio dichterbij onze inwoners door de voortzetting van het Duitsland-Nederlandse Huis. Voor dit thema verwachten we de al bestaande grensoverschrijdende samenwerking relatief gemakkelijk te kunnen verbreden, zelfs in de uitdagende context die grensoverschrijdende samenwerking met zich meebrengt.

Het andere thema is gezondheid. Dit thema is een speerpunt voor Venlo en voor de regio Noord-Limburg als (streven naar het zijn van de) gezondste regio. Op vele terreinen en thema's kan binnen dit thema aansluiting worden gevonden bij Duitse partners, zoals sport, agrofood en wijkaanpak.

Wat gaan we daarvoor doen?

(Bestuurlijke) Netwerkontwikkeling met Duitse partners

Met de deelname aan verschillende conferenties en netwerkbijeenkomsten willen we Venlo beter op de kaart zetten. Voorzien zijn deelname aan de EXPO REAL en de Grenslandconferentie.

Verder dragen de bilaterale contacten met de Duitse buurgemeenten en andere (overheids)organisaties ertoe bij dat Venlo steeds meer wordt gezien als een adequate (gespreks-) partner bij allerlei ontwikkelingen met een grensoverschrijdend karakter.

De stedenband met partnerstad Krefeld ontwikkelt zich in 2024 verder met bestuurlijke en politieke samenwerking, ondersteuning van externe partijen die grensoverschrijdend willen samenwerken en gezamenlijke (Europese) projecten. Gezamenlijk zullen Krefeld en Venlo het projectpartnerschap met Kropywnytskyi vormgeven.

Aanbrengen van inhoudelijke focus

De toenemende grensoverschrijdende samenwerking op de eerdergenoemde thema's juichen we toe en zullen we ondersteunen.

De Euregio

De Venlose bijdrage aan de euregio rijn-maas-noord zetten we in 2024 voort. Deze uit zich via een actieve rol in het bestuur van de euregio en deelname in alle commissies van de Euregio, waarbij Venlo ontwikkelingen aanjaagt met nieuwe inhoudelijke bijdragen en (Interreg) projectvoorstellen.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmalijs gepresenteerd.

Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmalijs en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2024.

Middelen per Programmalijs inclusief mutaties reserves	Baten/ Lasten	Realisatie 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Grensoverschrijdende samenwerking	Baten						
	Lasten	20	20	20	20		
Totaal saldo Programmalijs		-20	-20	-20	-20		

Begrotingsvoorstellen 2024-2027	2024	2025	2026	2027
Programmalijs Grensoverschrijdende samenwerking				

Overige voorstellen < € 0,1 miljoen

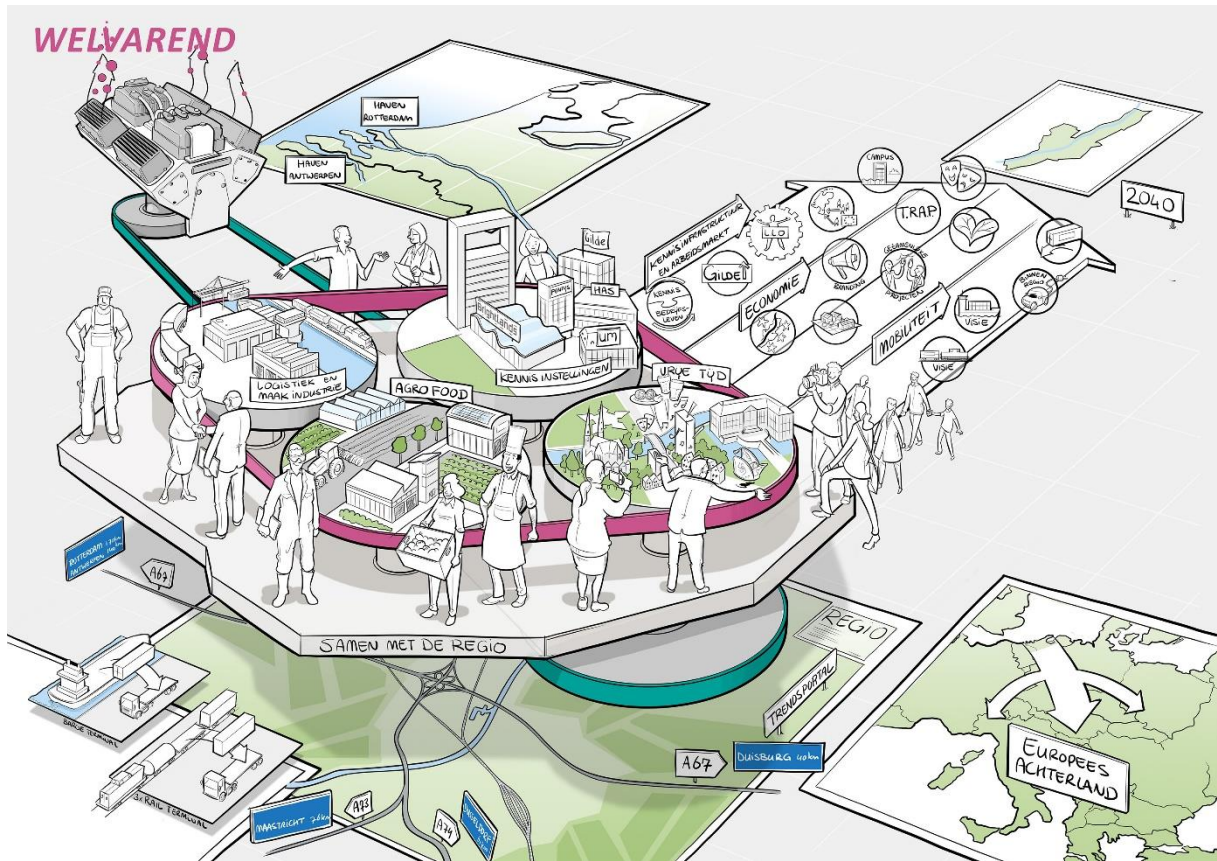
Totaal programmalijs Grensoverschrijdende samenwerking

Grensoverschrijdende samenwerking

Venlo is een grensstad bij uitstek en dat maakt een goede relatie met de Duitse burens van belang. We willen in 2024 focus aanbrengen door in te zetten op thema's waarop aan beide kanten van de grens veel animo voor is. De band met Krefeld is goed en krijgt een extra dimensie door het gezamenlijke projectpartnerschap met de Oekraïense stad Kropywnytskyi. De toenemende grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van cultuur en sport juichen we toe en zullen we waar nodig ondersteunen, bijvoorbeeld in de vorm van een projectleider. Daarnaast anticiperen we op projecten

die volgend jaar zullen lopen en zetten hiervoor middelen aan de kant. Rondom de mijlpalen met Krefeld, zoals het 60-jarig partnerschap en de grenslandconferentie in Krefeld organiseren we aanvullende activiteiten. Daarnaast bezoeken we onze andere Duitse partners en ontvangen we hen in Venlo. We nemen deel aan netwerkbijeenkomsten om relaties te onderhouden. In 2024 hebben we daarvoor € 30.000 nodig. Voor 2025 is naar verwachting € 25.000 nodig om onze ambities te bereiken. Het extra bedrag in 2024 is nodig voor het jubileumjaar met Krefeld en de grenslandconferentie in Krefeld.

4. Welvarend Venlo

Welvarend Venlo zet in op het – samen met strategische partners - realiseren van een optimale en duurzame economische ontwikkeling en multimodale bereikbaarheid als basis voor brede welvaart. Het programma draagt er toe bij dat Venlo een inclusieve, circulaire en goed bereikbare stad is waar het prettig werken, wonen, verblijven, recreëren en leren/studeren is.

De Venlose economie kenmerkt zich door een brede economische basis. In de 'Economische Visie Venlo 2030; Van volume naar waarde', die in 2023 is vastgesteld, onderscheiden wij vijf speerpuntsectoren, namelijk agrofood, maakindustrie, logistiek, vrijetijdseconomie en zorg. Daarnaast beschikt Venlo over veel arbeidsplaatsen, een sterke kennisinfrastructuur, een groot areaal en kwaliteit van werklocaties en een sterke multimodale ontsluiting.

Centrale doelstelling

De op basis van de economische visie geactualiseerde centrale doelstelling van dit programma is van Venlo een centrumstad te maken in de (Eu)regio met een brede, duurzame, innovatieve en inclusieve economische basis, die excelleert op de cross-overs tussen de vijf speerpuntsectoren en op het gebied van duurzame en multimodale mobiliteit.

Om dat te bereiken liggen in de periode 2024-2027 de inhoudelijke accenten, conform de economische visie, op het benutten van talenten in samenhang met het versterken van Venlo Kennisstad, het beter benutten van de bestaande ruimte, het versnellen van transities en de positionering van Venlo als veelzijdig centrum van de (Eu)regio. Ten opzichte van voorgaande jaren betekent dit een bijsturing van de koers, meer focus en een grotere samenhang met andere programma's. Continuïteit staat daarbij echter voorop; wij maken af waar we aan begonnen zijn. We zetten de - in eerdere jaren ingezette inspanningen - voort in 2024.

Een algemene indicator van dit programma is het percentage economische groei van Venlo afgezet tegen de groei van Nederland. Er bestaat namelijk een relatie tussen economische groei en brede welvaart, waarbij wordt aangetekend dat economische groei niet vanzelf leidt tot brede welvaart. De gemeente Venlo heeft daarom in de economische visie gekozen voor een economische koerswijziging: van volume naar waarde. Er wordt ingezet op een betere balans tussen enerzijds economische groei en anderzijds sociale inclusiviteit (meer mensen moeten ervan profiteren) én op duurzame ruimtelijke inrichting van belangrijke deelgebieden in de gemeente.

Sterke relatie met de regio Noord-Limburg

De economie van Venlo vervult een sterk regionale functie. Net als andere jaren is de samenhang van dit programma met de opgaven uit de regio dan ook groot en levert dit programma een belangrijke bijdrage bij aan de doelstellingen van de Regiovisie. Thema's als arbeidsmarkt, kennisinfrastructuur, (innovatieve) economie, vrijetijdseconomie, mobiliteit en strategische infrastructuur zijn immers per definitie regionale thema's. We blijven dan ook inzetten op het maximaal benutten van kansen door samenwerking en heldere en open communicatie met onze regionale partners.

Programmaliijnen

Het programma kent drie programmaliijnen met elk hun eigen subdoelstellingen en indicatoren:

- Kennisinfrastructuur & Arbeidsmarkt
- Economie
- Mobiliteit

In 2024 en de daaropvolgende jaren wordt de samenhang tussen deze drie programmaliijnen en met andere programma's geïntensiveerd op basis van de vier uitgangspunten uit de economische visie:

- Versterken van Venlo Kennisstad
- Beperkt nieuwe ruimte toestaan, bestaande ruimte beter benutten
- Actief de uitvoering van transitie versnellen
- Positionering als veelzijdig centrum van de (Eu) regio

Bestaande programmabudgetten worden optimaal binnen en waar wenselijk tussen deze drie programmaliijnen ingezet. Daar waar nieuwe (exploitatie- of investerings-)budgetten aan de orde zijn, worden deze in deze begroting verder toegelicht.

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten/ Lasten	Realisatie 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Kennisinfra en arbeidsmarkt	Baten	303	91	75			
	Lasten	775	2.896	2.752	2.750	364	361
Subtotaal Kennisinfra en arbeidsmarkt		-472	-2.805	-2.677	-2.750	-364	-361
Economie	Baten	13.005	3.162	1.556	550	519	519
	Lasten	15.478	6.857	5.082	4.009	3.916	3.870
Subtotaal Economie		-2.473	-3.696	-3.526	-3.459	-3.396	-3.351
Mobiliteit	Baten	2.034	2.598	2.392	1.515	1.123	1.056
	Lasten	5.601	4.238	4.005	2.983	2.613	2.519
Subtotaal Mobiliteit		-3.567	-1.639	-1.613	-1.467	-1.489	-1.463
Totaal saldo Programma		-6.511	-8.140	-7.817	-7.676	-5.250	-5.175

Investeringsvoorstellen

Programmaliijn	Budget		Voorportaal		
	2023	2024	2025	2026	2027
Kennisinfra en arbeidsmarkt		17.856			
Economie			4.900		
Mobiliteit					
Totaal Programma 4		17.856	4.900		

Kennisinfra en arbeidsmarkt

Inleiding

Deze programmaliijn sluit met name aan bij het uitgangspunt 'Versterken van Venlo Kennisstad', en de daarbij horende richtinggevende keuzes uit de economische visie. Kennis vormt de basis voor de ontwikkeling en innovatie in de speerpuntsectoren en zorgt voor een beter opleidingsniveau, inkomen en zelfregie voor de inwoners. Dit komt tot uiting door bijvoorbeeld op het voormalig Veilingterrein, daar ontstaan nieuwe publiek private samenwerkingen in de sector Zorg met de gebiedspartners Gilde, Fontys en VieCuri. Ook geeft Fontys in 2024 verder vorm aan hun 'Sticky Campus' waar ruimte is voor onderwijshuisvesting en andere functies.

Doel van deze programmaliijn is het versterken van de onderwijs- en kennisinfrastructuur voor stad en regio met een duidelijk profiel en goede onderzoeksfaciliteiten inclusief een goed functionerende, inclusieve arbeidsmarkt, waarbij de facilitering van de samenwerking tussen ondernemer, onderwijs en overheid van groot belang is.

Het realiseren van deze doelstelling vormt een grote uitdaging in deze tijd van arbeidsmarktkrapte, die voelbaar is in alle sectoren. Om het arbeidspotentieel te vergroten, zet Venlo talent centraal. Het gaat daarbij om het benutten, behouden, aantrekken en ontwikkelen van talent. De bijbehorende indicator is het aantal banen als percentage van de beroepsbevolking. Dit zegt namelijk iets over de talentontwikkeling in relatie tot werkgelegenheid.

Kennis(infrastructuur) is nodig om talenten te ontwikkelen en aan te trekken, bovendien is kennis van belang voor het versterken van de innovatiekracht van bedrijven en vergroten van de inclusiviteit. De inzet hierbij is om de onderwijs- en kennisinfrastructuur te versterken voor stad en regio waarbij ingezet wordt op een duidelijk profiel en goede onderzoeksfaciliteiten. Bij kennisontwikkeling gaat het om het versterken van het bestaande onderwijsaanbod (MBO, HBO, WO in relatie met het voortgezet onderwijs) en de doorontwikkeling van de Brightlands Campus Greenport Venlo. De wijze waarop zich dit ontwikkelt is zichtbaar in de indicator 'aantal studenten'. De omvang van de studentenpopulatie is gerelateerd aan de beoogde kennisontwikkeling.

Wat willen we bereiken?

Talent centraal bij vergroten van het arbeidspotentieel en inclusiviteit

Samen met het programma Gezond en actief en strategische partners wordt in het integraal beleidskader arbeidsmarkt en de uitvoeringsagenda 'Werken in Venlo' ingezet op het benutten, ontwikkelen, behouden en aantrekken van talent. Het doel is optimaliseren van de aansluiting van de (potentiële) beroepsbevolking op de regionale economie, zodat het arbeidspotentieel toeneemt en de arbeidsmarkt inclusiever wordt. Een verdere inzet op Leven Lang Ontwikkelen is hierbij één van de basisuitgangspunten. De aandacht gaat daarbij uit naar zowel de huidige inwoners als nieuwkomers. Een deel van de vacatures in Venlo wordt ingevuld door internationale werknemers. Werknemers die vanuit andere landen naar Venlo komen om te werken. Veel van deze internationale werknemers wonen en werken voor een kortere periode in Venlo, een deel van deze doelgroep besluit om ook op langere termijn te blijven in Venlo en in de regio. De internationale werknemers zijn van belang voor de economische ontwikkeling van Venlo en de regio. Naast kansen, brengt de toestroom ook uitdagingen met zich mee. Voldoende, kwalitatief passende huisvesting is een van de grote uitdagingen. In 2024 en de daaropvolgende jaren ligt (door daadwerkelijke realisatie van initiatieven) de aandacht minder dan in voorgaande jaren op de realisatie van short stay huisvesting voor uitsluitend internationale, maar meer in de breedte op flexwonen voor meerdere doelgroepen. Het gaat daarbij behalve om internationale werknemers, ook om spoedzoekers, studenten, statushouders, ontheemden et cetera.

Daarnaast blijft het groeiend aantal internationale werknemers om extra aandacht vragen op diverse (sociaal-maatschappelijke) onderdelen. Dit is bijeen gebracht in een 9-sporenaanpak. Deze 9-sporen dragen bij aan het gastvrij ontvangen, wegwijzen maken en laten wonen van deze tijdelijke - en mogelijk nieuwe - inwoners van Venlo. Een duurzame deelname aan de arbeidsmarkt door de internationale werknemers is een belangrijk aspect voor de komende jaren. Daarbij willen we de talenten van internationale medewerkers meer tot hun recht laten komen in Venlo. In praktijk betekent dit dat we samen met werkgevers, uitzenders en onderwijsinstellingen op maat ontwikkeltrajecten voor internationale medewerkers gaan aanbieden, die aansluiten bij

competenties en vaardigheden. Daarnaast is de ontwikkeling en inzet op taalvaardigheid een belangrijk aspect. Met voorgaande aanpak zetten we in op een doorgroei van flexarbeid naar duurzame deelname aan de arbeidsmarkt in Venlo en de regio.

Het versterken van de kennisinfrastructuur op alle niveaus

De vraag naar een passend aanbod van zowel praktisch als theoretisch opgeleide Venlonaren is hoog. Het onderwijsaanbod moet hierop blijven aansluiten. Daarom moeten we leerlingen in het voortgezet onderwijs verleiden om voor een opleiding in Venlo kiezen en afgestudeerden van de MBO-, HBO- en WO-opleidingen om - in de concurrentie met andere steden - in Venlo te blijven of komen werken en wonen. Het is van belang dat jongeren vanaf de start in het voortgezet onderwijs een beeld krijgen van de bedrijven die in Venlo en de regio aanwezig zijn. Verbinding met, en kansen/mogelijkheden die het regionale bedrijfsleven te bieden heeft, dragen bij aan het werken en wonen in Venlo. Kwalitatief hoogwaardig onderwijs en voldoende perspectief op werk dragen hieraan bij. Het verder versterken van de publiek-private samenwerking tussen bedrijfsleven en onderwijs blijft onverminderd belangrijk om deze ambities te realiseren. Het versterken van deze twee werelden is daarom nadrukkelijk onderdeel van dit programma.

Venlo heeft de ambitie om meer studenten aan te trekken, deze ambitie wordt versterkt door de groeiambitie van de Universiteit Maastricht op de Brightlands Campus. Universiteit Maastricht heeft de ambitie om de komende jaren in Venlo nieuwe opleidingen, onderzoeksprogramma's en onderzoeksfaciliteiten rondom de thema's Future Farming, Future Earth, Sustainable Nutrition en Bio-Circular Economy te starten. Daarbij zoekt de Universiteit Maastricht nadrukkelijk de verbinding en samenwerking met de andere MBO en HBO kennisinstellingen. Bij het versterken van de kennisinfrastructuur hoort ook het faciliteren van Venlo studentenstad. Om voor de student aantrekkelijk te zijn en te blijven moet Venlo blijven werken aan het 'zijn' van een studentenstad. Studeren is meer dan alleen goede onderwijsfaciliteiten. Met het meerjarenprogramma 'Venlo Studentenstad' wordt ingezet op het boeien, binden en behouden van studenten (MBO, HBO en WO).

Doorontwikkeling Brightlands Campus Greenport Venlo

Kennisontwikkeling is van groot belang voor behoud van de sterke economische positie van in Venlo gevestigde bedrijfsleven, bovendien kan Venlo met kennisontwikkeling een grotere bijdrage leveren aan duurzame en slimme oplossingen voor maatschappelijke opgaven. Nieuwe kennis wordt ontwikkeld en benut door onderzoek en valorisatie. De Brightlands Campus Greenport Venlo vormt een belangrijke schakel in de beweging richting een meer kennis georiënteerde economie. De samenwerking op de Brightlands Campus Greenport Venlo versterkt de innovatiekracht en het concurrentievermogen van het bedrijfsleven en maakt Venlo als centrumstad in de (Eu)regio aantrekkelijker voor innovatie. De innovatiekracht van de campus focust op de sector agrofood met crossovers naar logistiek, maakindustrie en gezondheid. In de ambitie zoals deze is verwoord in het groeiplan van de Campus wordt stevig ingezet op meer hoogwaardige bedrijven (start-ups en scale-ups), meer studenten (inclusief huisvesting) en meer onderzoekers waarbij de regio functioneert als fieldlab. Een groei die de komende jaren overigens wel gefaciliteerd zal moeten worden met vastgoedinvesteringen (nieuwe werkplekken en 'shared facilities').

Wat gaan we daarvoor doen?

Uitvoeringsprogramma 'Werken in Venlo'

We gaan samen met onze strategische partners en in verbinding met het programma Gezond en Actief door met het in 2022 vastgestelde uitvoeringsagenda 'Werken in Venlo' en blijven dus inzetten op het benutten, ontwikkelen, behouden en aantrekken van talent. De focus ligt daarbij in 2024 op de volgende drie geprioriteerde projecten in de uitvoeringsagenda:

- verkenning van het talentenpaspoort; hierbij gaat het om een breed beschikbare digitale matchingsapplicatie, waar op basis van talenten, competenties en vaardigheden, een match wordt gemaakt tussen vraag en aanbod
- jongeren kennis laten maken met bedrijven, beroepsbeeld en beroepsonderwijs in de regio; concreet gaat het om een pilot in het VO en MBO om gezamenlijk en in samenhang programma te ontwikkelen ten aanzien van beroepsbeeld kennismaking bedrijven te komen, inclusief afstemming met programma voortijdig schoolverlaten
- verhogen van de instroom van leerlingen Voortgezet Onderwijs naar het regionale beroepsonderwijs. Dit doen we in samenwerking met de partners uit het onderwijs en de triple helix organisaties. In dit kader zijn de verbindingen met onder andere Stichting Economic Development Board Crossroads Limburg, Supply Chain Valley, Land van de Makers en Ondernemend Venlo van belang, zeker voor wat betreft de ontwikkelingen van een Human Capital Agenda('s).

Flexwonen

In 2024 en de daaropvolgende jaren groeit de opgave voor de opvang en tijdelijke huisvesting van diverse doelgroepen, zoals spoedzoekers, internationale werknemers, asielzoekers, Oekraïense ontheemden, de extra plaatsing van statushouders en mogelijk andere groepen.

De kosten voor de opvang van tijdelijk verblijf van (Oekraïense) ontheemden en asielzoekers worden door de Rijksoverheid gedekt, toch komt er meer bij kijken. Zoals bijvoorbeeld het organiseren van onderwijs voor kinderen en extra (huisartsen)zorg.

In 2023 is het perceel Daelweg 6, 6A, 6B strategisch aangekocht en daarmee is een aaneengesloten plangebied ontstaan samen met Daelweg 10 dat al gemeentelijk eigendom was. Het doel is om hier tijdelijk (10 jaar) 96 flexwoningen te realiseren die worden gekocht van het Rijk. Voor de eerste 2 à 3 jaren worden hier vooral Oekraïense ontheemden gehuisvest die doorstromen uit de noodopvanglocaties. In een kwart van de woningen worden starters en/of studenten gehuisvest. Daarna groeit dit toe naar een 100% bewoning door studenten/starters.

Op termijn wordt dit plangebied geïntegreerd in de ontwikkeling van Fase 2. Kazernekwartier. Daarom wordt voorgesteld om grip op deze grondpositie te houden en snel in eigen beheer te ontwikkelen en te realiseren zonder afhankelijkheden van derden partijen.

Naast de Daelweg is de gemeente voornemens Oekraïense ontheemden van de noodopvanglocaties door te laten stromen naar het Mobile Home Park Californië aan de Venrayseweg. Om deze locatie te benutten voor tijdelijke huisvesting willen we een impuls geven aan het woon- en leefklimaat in de openbare ruimte direct grenzend aan het plangebied door het treffen van maatregelen. Doel is een veilig en goed woon- en leefklimaat te realiseren.

9-sporen aanpak Internationale werknemers

In 2024 blijven we onverminderd aandacht schenken aan de maatschappelijke uitdagingen die de verwachte groei van het aantal internationale werknemers met zich meebrengt. We blijven in verbinding met de programma's Gezond en actief Venlo en Leefbaar Venlo inzetten op de 9-sporen aanpak. Afgelopen jaar lag het accent op de huisvesting en de ontwikkeling van de aanpak. De aandacht verschuift in 2024 naar een specifieke aanpak voor uitvallers, een actieplan Toezicht en handhaving (meldingen illegale bewoning), een brede aanpak ondermijnende criminaliteit en Planmatige invoering Wet Goed Verhuurderschap/Verhuurdersvergunning. Aanvullend is er aandacht voor het benutten van talenten in het spoor arbeidsmarkt (in combinatie met taal, participatie en talentenpaspoort). Hierbij gaat het er om dat de talenten van internationale werknemers zo goed mogelijk worden benut waardoor er (meer) mogelijkheden ontstaan voor het omzetten van flexcontracten naar vaste contracten en deelname aan de Venlose gemeenschap.

Doorlopend blijven we aandacht schenken aan goede communicatie en informatie (MYinfoNL-app) en de RNI registratie. Daarnaast is het van belang om een middellange termijn perspectief te schetsen die aansluit op de voorgestelde koers vanuit de economische visie 2030. Vanzelfsprekend wordt regionaal en grensoverschrijdend afstemming gezocht op het vraagstuk internationale werknemers.

De ondersteuning en begeleiding van de dakloze (ex-)internationale werknemer in Venlo (spoor 7) heeft zich gevestigd in een door stichting Groenewold aangepaste en ter beschikking gestelde locatie. Het werken vanuit een vaste locatie biedt voordelen voor de hulpverlening en ondersteuning van deze daklozen. De locatie voorziet sinds de verbouwing in 2022 in een douche, wasmachine, spreekkamer, kantoor, inzet vrijwilligers etc., die noodzakelijk zijn voor de ondersteuning van deze doelgroep.

Doorontwikkeling Brightlands Campus Greenport Venlo

De Brightlands Campus Greenport Venlo blijft het kristallisatiepunt van de publiek-private samenwerking tussen bedrijfsleven, onderwijs en onderzoek. Deze samenwerking moet resulteren in een versterking van het bedrijfsleven en van de kennisinfrastructuur, waarbij in 2024 en daaropvolgende jaren nadrukkelijk aandacht zal worden besteed aan de doorgroei naar een volwassen campus. De campusorganisatie staat aan de lat om samen met de Universiteit Maastricht het aanbod aan onderzoekslijnen en opleidingsmogelijkheden op de campus uit te breiden. De reeds door de raad ter beschikking gestelde middelen maken het voor de gemeente mogelijk om een faciliterende en stimulerende rol te pakken hierin, waarbij ook nadrukkelijk de link zal worden gelegd met het versterken van het aanbod bij de MBO en HBO kennisinstellingen.

Buiten de link tussen de campus en de kennisinstellingen is het van belang om de band met het gevestigde bedrijfsleven te versterken. Hierbij is het de bedoeling dat de campus zich steeds meer ontwikkelt als een onderzoeksinstituut voor het gevestigde bedrijfsleven (m.n. lokaal en regionaal MKB). Ook hier kunnen de reeds ter beschikking gestelde middelen een bijdrage aan leveren door aan de slag te gaan met het aanjagen van langjarige publiek-private samenwerkingen met het bedrijfsleven en onderwijs op het gebied van onderzoek/onderwijs.

De campusorganisatie zelf staat aan de lat om nieuwe bedrijvigheid aan te trekken (start ups en 'scale ups') om daarmee de samenhang tussen onderzoek en bedrijfsleven verder te laten groeien. Om de campusontwikkeling verder te stimuleren is het van belang dat ook de voorbereidingen voor studentenhuysvesting geëffectueerd worden. De gemeente staat aan de lat voor de voorbereidingen. De realisatie en exploitatie is aan derden.

Uitrol Venlo studentenstad

Venlo kennisstad zal niet alleen zichtbaar zijn op de Brightlands Campus maar tevens in andere delen van de stad. In 2024 zal dan ook samen met onze strategische partners worden doorgepakt bij de realisatie van kwantitatief en kwalitatief voldoende huysvesting voor studenten. Venlo wil zich hiermee onderscheiden van andere studentensteden, zodat studeren in Venlo nog aantrekkelijker wordt. Dit moet bijdragen aan de ambities om door te groeien als Venlo kennisstad. Er is in Venlo ruimte voor nieuwe studentenhuysvesting op bijvoorbeeld Kazernekwartier en het voormalige Veilingterrein en dat is hard nodig vanwege de groeiambities op het aantal studenten. Samen met derden, zowel woningcorporaties als private partijen, moet dit gerealiseerd worden. De binnenstad nog meer bruist door de studenten die daar wonen, studeren en leven.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmaliyn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmaliyn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2024.

Middelen per Programmaliyn inclusief mutaties reserves	Baten/ Lasten	Realisatie 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Kennisinfra en arbeidsmarkt	Baten	303	91	75			
	Lasten	775	2.896	2.752	2.750	364	361
Totaal saldo Programmaliyn		-472	-2.805	-2.677	-2.750	-364	-361
Begrotingsvoorstellen 2024-2027							
Programmaliyn Kennisinfra en arbeidsmarkt				2024	2025	2026	2027
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen				-55	-55		
Totaal programmaliyn Kennisinfra en arbeidsmarkt				-55	-55		

9 sporen aanpak internationale werknemers, spoor 7

We zien de economische ontwikkeling de komende jaren verder toenemen en daarmee ook de inzet van internationale werknemers die in onze gemeente en regio wonen en werken. Een klein percentage wordt door omstandigheden dakloos. Doordat de inzet van internationale werknemers komende jaren nog toeneemt, neemt daarmee ook het aantal uitvallers toe. De ondersteuning van deze (dakloze ex-) arbeidsmigranten in Venlo heeft zich gevestigd in een door stichting Groenewold aangepaste en ter beschikking gestelde locatie. Het werken vanuit een vaste locatie biedt voordelen voor de hulpverlening en ondersteuning van daklozen. De locatie voorziet sinds de verbouwing in 2022 in een douche, wasmachine, spreekkamer, kantoor, inzet vrijwilligers etc. welke noodzakelijk zijn

voor de ondersteuning van de dakloze arbeidsmigranten. Om dit mogelijk te maken zijn in 2024 en 2025 extra middelen nodig voor spoor 7.

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Naam	U/V	Budget		Voorportaal		
		2023	2024	2025	2026	2027
Flexwoningen Daelweg	U		16.643			
Maatregelen t.b.v. MHP Californië/Venrayseweg	U		1.213			
Totaal Programmalijs Kennisinfra en arbeidsmarkt			17.856			

Flexwoningen Daelweg

	2024	2025	2026	2027
	16.643			

Met de aankoop van 96 flexwoningen aan de Daelweg willen we tijdelijk (voor 10 jaar) huisvesting creëren voor starters, studenten en in de eerste periode voor Oekraïense ontheemden. De verwachting is dat gemeenten tot 4 maart 2025, plus een overgangperiode van 12 maanden, verantwoordelijk blijven voor de opvang van Oekraïense ontheemden. Het uitgangspunt is dat deze flexwoningen herplaatst kunnen en zullen worden, zodat ze langjarig geëxploiteerd worden. Er is financieel rekening gehouden met de herplaatsing (verzoek tot vorming reserve) en ook met tussentijds groot onderhoud, waarvoor een extra dotatie voorziening groot onderhoud meegenomen is. In de aanvangsjaren van de exploitatie zullen, mede door dotatie reserve herplaatsing en voorziening groot onderhoud, de kapitaallasten niet gedekt kunnen worden vanuit de exploitatie. Hierna is naar verwachting dekking kapitaallasten mogelijk vanuit de positieve exploitatie. Aan de realisatie van de flexwoningen is een garantieregeling gekoppeld om het (financiële) risico van onzekerheid omtrent herplaatsing te mitigeren.

Maatregelen t.b.v. MHP Californië/Venrayseweg

	2024	2025	2026	2027
	1.213			

Door het aflopen van de huidige contracten van de tijdelijke opvangplekken, de verwachting van een langsepende oorlog en het tekort aan huisvesting, zijn mogelijkheden verkend om mensen die tijdelijk opvang nodig hebben te laten doorstromen naar de Venrayseweg 111 (MHP Californië). Om 400 opvangplekken te benutten op deze locatie willen we een impuls geven aan het woon- en leefklimaat in de openbare ruimte direct grenzend aan het plangebied. Dit naar aanleiding van de omgevingsdialogen die zijn gevoerd met omwonenden. Doel is een veilig en goed woon- en leefklimaat te realiseren voor de bewoners en omgeving.

De maatregelen hebben betrekking op:

- Het verlagen van de maximale snelheid op de Venrayseweg naar 60 km per uur.
- Het plaatsen van straatverlichting op de Berkter Hei, Kievitweg en Heierhoevenweg.
- Creëren van veilige oversteekplaats Venrayseweg Heierhoevenweg-Kievitweg.
- Aanleg riolering omwonenden.

Het ministerie van Justitie en Veiligheid verstrekt ons op basis van de Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne transitiekosten voor het geschikt maken van opvanglocaties. Op basis van een eerste verkenning is een inschatting gemaakt van de kosten voor de maatregelen. Voor deze kosten is een aanvraag gedaan bij het ministerie van Justitie en Veiligheid. Deze aanvraag is op 20 juli 2023 goedgekeurd voor een bedrag van € 1.213.000 incl. BTW.

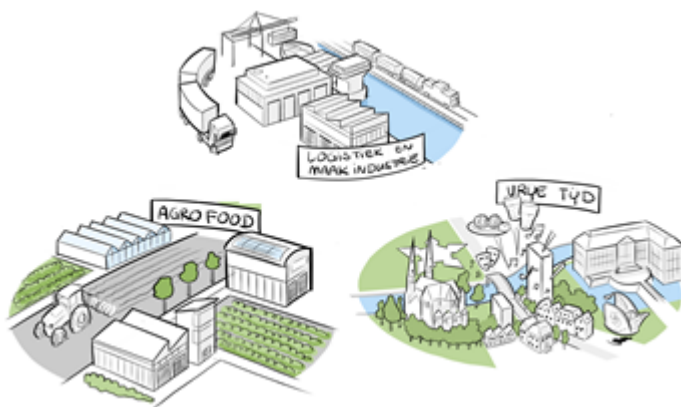
Economie

Inleiding

Deze programmaliijn sluit aan bij alle vier de uitgangspunten en de daarbij horende richtinggevende keuzes uit de economische visie. Het doel van deze programmaliijn is het versterken van de (cross-overs tussen de) sectoren agrofood, logistiek, maakindustrie, vrijetijdseconomie en zorg.

De indicatoren die hierbij horen zijn het aantal vestigingen en de procentuele groei daarvan. Hiermee wordt de ontwikkeling van nieuwe bedrijven scherper. Een andere indicator van deze programmaliijn is het aantal toeristische overnachtingen in de gemeente Venlo. Dat geeft de kracht van de sector vrijetijdseconomie goed weer.

In de aanpak blijft de samenwerking met ondernemers, kennisinstututen en andere partners cruciaal om de gewenste resultaten te realiseren. Op het gebied van innovatie vormt Brightlands Campus Greenport Venlo, het centrale kristallisatiepunt voor onderzoek en samenwerking met bedrijfsleven. In de samenwerking met ondernemers vormt de Stichting Economic Development Board Crossroads Limburg de centrale spil. Daarnaast wordt intensief samengewerkt met (regionale) ondernemersnetwerken op diverse thema's waaronder parkmanagement en verduurzaming en zal worden ingezet op de intensivering van de samenwerking met de zorgsector.

Wat willen we bereiken?

Door ontwikkelen van het instrument economisch uitvoeringsprogramma

Het bestaande Economisch Uitvoeringsprogramma (EUP) vormt geen doel op zich, maar is het belangrijkste instrument om de doelen in de economische visie te realiseren. Het geactualiseerde EUP, als economisch uitvoeringsprogramma van deze economische visie, richt zich niet meer primair op de programmaliijn economie, maar ook nadrukkelijk op de samenhang tussen de

programmaliijnen in dit, maar ook andere programma's. Binnen de programmaliijn economie is bovendien sprake van een verbreding (meer speerpuntsectoren) en tegelijkertijd meer focus voor wat betreft de werklocaties (meer aandacht voor bestaande werklocaties). Dit betekent tevens een verbreding en intensivering van de samenwerking met onze strategische partners.

Vergroten van de aantrekkelijkheid van ruimte om te ondernemen

Twee van de uitgangspunten en de daarbij horende richtinggevende keuzes hebben direct betrekking op werklocaties, namelijk de uitgangspunten 'Beperkt nieuwe ruimte toestaan, bestaande ruimte beter benutten' en 'Actief de uitvoering van transitie versnellen'. We gaan actiever en versneld inzetten op herstructurering en verduurzaming van bestaande bedrijventerreinen.

We gaan daarentegen de komende jaren geen nieuwe Tradeports meer ontwikkelen, maar mogelijk wel een bedrijventerrein voor MKB-bedrijven. Daarnaast blijven we ook inzetten op de acquisitie van start-ups en scale-ups om de regionale concurrentiekracht in de speerpuntsectoren te versterken.

Versterken van de vrijetijdseconomie

De vrijetijdseconomie werd de afgelopen jaren relatief sterk getroffen door de Corona-pandemie. Onze aandacht en inspanningen werden hierdoor in sterke mate bepaald. In 2024 verleggen wij het accent van onze inspanningen. De focus van onze inspanningen zullen worden bepaald door nieuw lokaal beleid en bijbehorend uitvoeringsprogramma inzake Vrijetijdseconomie. Hierbij sluiten we aan op het herijkte regionale actieprogramma Vrijetijdseconomie.

In de economische visie is vrijetijdseconomie opgenomen als één van de vijf economische pijlers binnen de gemeente Venlo. 'Verbreding en kwaliteitsslag vrijetijdseconomie' is daarnaast één van vier richtinggevende keuzes binnen het uitgangspunt 'Positionering als veelzijdige centrum van de (Eu)regio' in de economische visie. Dit is gebeurd vanwege het bredere belang van deze sector voor Venlo, om ook de uitstraling en aantrekkingskracht te vergroten.

Uitgangspunt is een vitale sector die bijdraagt aan een gezonde, aantrekkelijke en gastvrije gemeente. Inzet zijn de toeristische speerpunten Steyl, Arcen en de Venlose binnenstad, onderling verbonden door de Maas en het groene buitengebied. Dit doen we nadrukkelijk niet alleen voor gasten die onze gemeente bezoeken, maar ook voor onze (nieuwe) inwoners. Vrijetijdseconomie draagt bij aan de 'Quality of life'; het versterkt de aantrekkingskracht van Venlo voor het binden en aantrekken van inwoners (ofwel talent).

Focus aanbrengen in structuurversterkende projecten

Vanuit deze programmaliijn worden van oudsher bijdragen geleverd aan structuurversterkende projecten. In de economische visie zijn de majeure projecten opgenomen die de komende jaren bijdragen aan de economische doelstellingen en koerswijziging. Vanuit de programmaliijn economie gaat in 2024 de aandacht primair uit naar de herstructurering en verduurzaming bestaande bedrijventerreinen en gebiedsontwikkeling Venlo Noord. Maar in verbinding met de beide andere programmaliijnen in dit programma zal ook nadrukkelijk aandacht worden besteed aan de majeure projecten, zijnde de doorontwikkeling Brightlands Campus Greenport Venlo en toekomstbestendige haven. Tevens liggen er inhoudelijke relaties met andere majeure gebieden die in andere

programma's zijn opgevoerd, zoals: City branding, Greenport Venlo, , Binnenstad/spoorzone, Veilingterrein, en Kazernekwartier.

Wat gaan we daarvoor doen?

Uitvoering Economische Visie Venlo 2023 met een vernieuwd Economisch

Uitvoeringsprogramma

Het vernieuwde Economische Uitvoeringsprogramma (EUP) vormt een actiegericht programma tot economische structuurversterking en een aanjaagfonds voor economische ontwikkeling. 2024 en daaropvolgende jaren staan in het teken van de uitvoering van het EUP dat, zoals eerder gemeld, het belangrijkste instrument is om de economische doelstellingen en koerswijziging uit de economische visie te realiseren. Dit gaan wij doen samen met onze strategische partners.

Ten opzichte van de afgelopen jaren zal er sprake zijn van een verbreding en intensivering van de acties die niet volledig uit het bestaande budget en reallocatie van bestaande middelen uit andere budgetten in het programma Welvarend Venlo gefinancierd kunnen worden.

De inhoudelijke focus zal op de herstructurering van werklocaties en de daaraan gekoppelde procesmiddelen komen te liggen. Tevens is er procesbegeleiding bij het nieuw op te stellen beleid en bijbehorend uitvoeringsprogramma inzake Vrijtijdseconomie voorzien. Ook gewenste economische acties in lijn met de Economische Visie Venlo 2030, die niet in lopende programma's kunnen worden ondergebracht, kunnen uit dit budget worden bekostigd. Eveneens kan worden gedacht aan nieuwe co-financieringsafspraken op specifieke projecten met het georganiseerd bedrijfsleven. Daarnaast kan worden ingespeeld op maatschappelijke initiatieven, zoals maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Herstructurering en verduurzaming bestaande bedrijventerreinen

De herstructurering en verduurzaming van bestaande bedrijventerreinen, is een project in lijn met het vernieuwde EUP. De aandacht voor bedrijventerreinen blijft in 2024 onverminderd groot. Samen met onze strategische partners blijven we inzetten op herstructurering en verduurzaming van bedrijventerreinen. In 2024 zal de aandacht uitgaan naar de werklocaties Keulse Barrière, Venlo Trade Port en Windhond. De focus zal daarbij liggen op de Keulse Barrière en (delen van) Venlo Trade Port door actief aan de slag te gaan met de voorbereiding van de herstructurering van dit bedrijventerrein. Er zal daarnaast in 2024 en nadere inhoudelijke verdieping met inbegrip van een gestandaardiseerde methodiek worden uitgewerkt.

Ondersteuning Toeristisch Platform Steyl

De aandacht voor Arcen en de binnenstad van Venlo blijft in 2024 onverminderd groot, terwijl de aandacht voor de Maas en Steyl wordt geïntensiveerd. Zo gaan wij investeren in nieuwe kansen op gebied van waterrecreatie. Daarnaast gaan we in samenhang met het project Doorontwikkeling Kloosterdorp Steyl, meer aandacht besteden aan de toeristische opgave in Steyl. In tegenstelling tot Arcen en de Venlose binnenstad beschikte Steyl de afgelopen jaren nog niet over een toeristisch platform of informatiepunt. In 2024 en verder willen we het in 2023 opgerichte Toeristisch Platform Steyl op dezelfde financiële wijze gaan ondersteunen als het Toeristisch Platform Maasduinen-Venlo en het Toeristen Informatiepunt Venlo.

Gebiedsontwikkeling Venlo Noord

De ontwikkeling van Venlo Noord biedt een versterking van het economische profiel en imago van Venlo.

Corporatie Woonwenz is bezig met een herstructurering van de oostzijde van de Nijmeegseweg. Aan de westzijde 2022 heeft de minister van Infrastructuur en Waterstaat in november 2022 het besluit genomen om te starten met het project Vierwaarden, waaronder de herinrichting van de Océ-weerd. In het project ontstaat een herinrichting van bedrijfsterrein naar campus-model, natuurontwikkeling, woningbouw en aangepaste infrastructuur. Daarnaast biedt deze ontwikkeling mogelijkheid om strategische positie te verkrijgen ten behoeve van de hoogwateropgave en daarmee tevens verplaatsing van de jachthaven vanuit de industriehaven naar de Océ-weerd te faciliteren -en mogelijk zelfs te versnellen.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmaliijn gepresenteerd.

Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmaliijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2024.

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten/ Lasten	Realisatie 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Economie	Baten	13.005	3.162	1.556	550	519	519
	Lasten	15.478	6.857	5.082	4.009	3.916	3.870
Totaal saldo Programmaliijn		-2.473	-3.696	-3.526	-3.459	-3.396	-3.351

Begrotingsvoorstellen 2024-2027 Programmaliijn Economie	2024	2025	2026	2027
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen	-92	-52		
Totaal programmaliijn Economie	-92	-52		

Uitvoeringsprogramma Economische Visie

Om de ambities uit recent vastgestelde Economische Visie te kunnen uitvoeren, zijn meerjarig concrete uitvoeringsmiddelen nodig. Het bestaande Economisch Uitvoeringsprogramma (EUP) biedt daarvoor een prima instrument, echter het is noodzakelijk om dit te herijken en te verbreden. Het vernieuwde EUP vormt dan in 2024 een actiegericht programma voor economische structuurversterking alsook een aanjaagfonds voor economische ontwikkeling. De inhoudelijke focus zal op de herstructurering van werklocaties en de daaraan gekoppelde bestaande procesmiddelen komen te liggen. Tevens is er procesbegeleiding bij het nieuw op te stellen beleid en bijbehorend uitvoeringsprogramma inzake Vrijtijdseconomie voorzien. Gewenste economische acties in lijn met de Economische Visie Venlo 2030, die niet in lopende programma's kunnen worden ondergebracht, kunnen uit dit budget worden bekostigd. Eveneens kan worden gedacht aan nieuwe co-financieringsafspraken op specifieke projecten met het georganiseerd bedrijfsleven. Daarnaast kan worden ingespeeld op maatschappelijke initiatieven, zoals maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Om dit te realiseren is het nodig om het budget voor EUP voor 2024 incidenteel te verhogen naar € 310.000 en voor 2025 te verhogen naar € 270.000. Vooralnog zetten we in op middelen voor 2024 en 2025. Dit begrotingsvoorstel is grotendeels gedekt door herschikking van middelen binnen het programma tot een totaal van € 173.000. Vanaf 2026 denken wij meerjarig middelen nodig te hebben, die in lijn liggen met de middelen uit 2024 en 2025.

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Naam	U/V	Budget		Voorportaal		
		2023	2024	2025	2026	2027
Campusontwikkeling Greenport Venlo	U			4.900		
Totaal Programmalijs Economie				4.900		

Vastgoedinvesteringen Campus Greenport

2024	2025	2026	2027
	4.900		

Met het raadsbesluit 2022-34 van 29 juni 2022 heeft de raad een bedrag ad € 4,9 miljoen uit de terugbetaling aandelenkapitaal van de BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo gelabeld voor eventuele toekomstige nieuwe aanvullende huisvesting van de BV Campus Vastgoed Greenport Venlo. Op dit moment ligt er nog geen concreet investeringsvoorstel voor nieuwe huisvesting. Wij voorzien dit op zijn vroegst in 2025. De ontwikkeling m.b.t. de Campus bevat op dit moment nog onzekerheden met name op vastgoedexploitatie-gebied. Eerst willen wij constateren dat de in de begroting 2023 voorgestelde maatregelen ertoe leiden dat de ontwikkeling van de exploitatie van de BV Campus Vastgoed de komende jaren in een stabiele fase terechtkomt. Wanneer vervolgens blijkt dat de verdere groei van de Campus geremd wordt door het ontbreken aan beschikbaar vastgoed zullen wij een voorstel voor bijdragen aan uw Raad voorleggen. Dit kan dan gedekt worden uit de reeds gelabelde middelen. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan uw eerder genomen besluit.

Mobiliteit

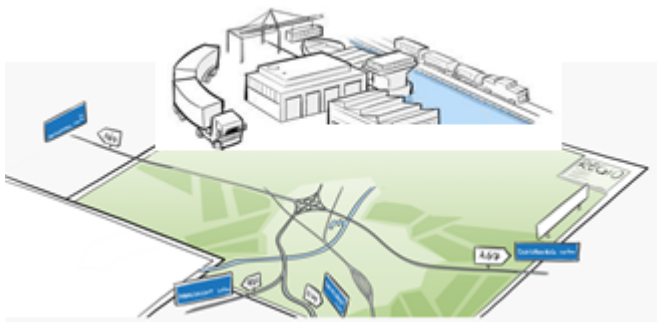
Inleiding

Het thema mobiliteit is in twee raadsprogramma's verankerd. De thema's 'Hoofdinfrastructuur' en 'Duurzame mobiliteit' maken deel uit van het programma Welvarend Venlo, de thema's 'Actieve en sociale mobiliteit' en 'Verkeersveiligheid en lokale bereikbaarheid' van het programma Leefbaar Venlo.

De programmalijs mobiliteit binnen dit programma sluit aan bij het uitgangspunt 'Beperkt nieuwe ruimte toestaan, bestaande ruimte beter benutten' en dan met name bij de hierbij horende richtinggevendende keuze 'Investeren in duurzame bereikbaarheid'. In deze programmalijs gaat het de komende jaren om de verdere uitwerking van de ambities rondom de strategische infrastructuur zoals geformuleerd in de spoor- en havenvisie die beide zijn verankerd in de economische visie, maar ook de realisatie van de ambities van Trendsportal met duurzame mobiliteit als speerpunt.

Het doel van deze programmalijn is het regionaal, nationaal en internationaal aantrekkelijk houden van Venlo door samen te werken met strategische partners aan het verbeteren van de multimodale bereikbaarheid en het realiseren van een aantrekkelijk duurzaam mobiliteitssysteem.

De indicatoren die hierbij horen zijn modal shift containervervoer en modal shift personenvervoer. De combinatie van beide indicatoren geeft een goed beeld van de verandering van modaliteiten, zowel voor bedrijven als voor inwoners.

Wat willen we bereiken?

Trendsportal (regio)

In het vastgestelde Jaarplan Trendsportal 2023-2024 zijn (regionale) projecten opgenomen. Deze worden in regionale samenwerking met externe partijen zoals de provincie en SmartwayZ.NL uitgevoerd. Al deze projecten dragen bij aan de Venlose mobiliteitsdoelstellingen:

- Verhogen kwaliteit van leven
- Verbeteren verkeersveiligheid
- Aantrekkelijk mobiliteitssysteem
- Ondersteunen milieu- en energietransitie
- Verbeteren ruimtelijk-economische bereikbaarheid

Voorbeelden van deze projecten die bijdragen aan deze doelstellingen zijn duurzaam deelvervoer voor werknemers van gemeenten en voor inwoners, uitvoering Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV), fietsstimulering en de logistieke aanpak.

Duurzame mobiliteit

We stellen ons tot doel dat Venlo behouden blijft als aantrekkelijke, leefbare en bereikbare stad, voor zowel bezoekers, bewoners als ondernemers, medewerkers en leveranciers. 2024 staat in het teken van de verdere uitwerking van het kader duurzame mobiliteit met als concrete toepassing de invoering van een zero-emissiezone en de uitrol van deelmobiliteit. Daarbij zal focus liggen op prioritering en samenhang van de projecten en het betrekken van belanghebbenden bij de invoering van de zero-emissiezone in de binnenstad en de uitrol van duurzame deelmobiliteit in diverse wijken.

Toekomstbestendige haven

De havenontwikkeling is in de economische visie opgenomen als één van de majeure projecten. Het streven is om het vervoer van het goederen zo duurzaam mogelijk te laten plaatsvinden en de noordoever (greenfield) en zuidoever (brownfield) zo optimaal en duurzaam mogelijk te (her)inrichten passend bij de locatie, Venlose economie en klimaatopgaven. Maar ook bij de nationale opgaven zoals die zijn geformuleerd in kader van het MIRT Goederenvervoercorridors en de bovengemiddelde knooppunten op deze corridors, zoals Venlo. We gaan dan ook door met de uitvoering van projecten die voortvloeien uit de havenvisie en het Europese PIONEERS-project. Deze projecten dragen bij het maximaal faciliteren van vervoer over water, verduurzaming van vervoer en reductie van de uitstoot en zorgvuldig ruimtegebruik. Vanwege de grote (financiële) opgaven blijven we inzetten op het via lobby binnenhalen van subsidies. De afgelopen jaren zijn op deze manier al CEF-middelen verkregen. Via het realisatiepact met het rijk in kader van het MIRT Goederenvervoercorridor wordt ingezet op (een proces tot) het verkrijgen van aanvullende rijksmiddelen voor de korte en lange termijn voor de haven (en de spoorzone).

We continueren de uitvoering van projecten die voortvloeien uit de havenvisie en het Europese PIONEERS-project. Deze projecten dragen bij aan het maximaal faciliteren van vervoer over water, verduurzaming van vervoer en reductie van de uitstoot en zorgvuldig ruimtegebruik. Hiervoor worden studies uitgevoerd. Vanwege de grote (financiële) opgaven blijven we inzetten op het via lobby binnenhalen van subsidies.

Om de doorontwikkeling van de haven mogelijk te maken is verplaatsing van de jachthaven noodzakelijk. In november 2022 heeft de minister van Infrastructuur en Waterstaat het besluit genomen om te starten met het project Vierwaarden. Dit project richt zich op hoogwaterbeschermingsmaatregelen. In dit project wordt de verplaatsing van de jachthaven opgenomen. Dit maakt deel uit van het programma Leefbaar Venlo.

Toekomstbestendige stedelijk OV-knooppunt Venlo Centraal

Ook dit is een majeur project in de economische visie. Dit project maakt daarnaast deel uit van de majeure gebiedsontwikkeling 'Van Maas tot station'. Om de doelstellingen uit de spoorvisie, die verankerd zijn in zowel de strategische als economische visie, te realiseren zijn niet alleen financiële middelen, maar ook beleidsbeïnvloeding nodig en vooral een hele lange adem. De inzet is meerledig. Wij willen intercityverbindingen in alle windrichtingen. Maar ook herontwikkeling van het emplacement en de directe omgeving. Het gaat daarbij om fysieke aanpassingen van de spoorse infra door ProRail, verbetering van het station, stedelijke ontwikkelingen in de directe omgeving van het station en op lange(re) termijn een volwaardige verbinding tussen de binnenstad en Venlo-Zuid gecombineerd met een stedelijke ontwikkeling in de spoorzone in Venlo-Zuid. Voor het emplacement, zijn dankzij lobby al CEF-middelen verkregen. Ook voor dit project wordt via het realisatiepact met het rijk in kader van het MIRT Goederenvervoercorridor ingezet op (een proces tot) het verkrijgen van aanvullende rijksmiddelen voor de korte en lange termijn.

Benutten van de kansen die de Delta Rhine Corridor biedt

Delta Rhine Corridor is een project van een internationaal privaat consortium. Het rijk vindt dit energieproject dusdanig belangrijk dat zij de rijkscoördinatieregeling gaat toepassen. Beoogd is de realisatie van ondergrondse verbindingen van waterstof, CO₂, gas, LPG, propeen, ammoniak en gelijkstroomverbindingen. Nadat in 2023 de verkenning is afgerond, staat 2024 in het teken van de planuitwerking. Gestart wordt dan met de MER, vergunning aanvragen en het ter inzage leggen van het ontwerp projectbesluit. Onze inzet is en blijft het maximaal benutten van de kansen die de Delta Rhine Corridor biedt en de negatieve ruimtelijke en maatschappelijke impact zoveel mogelijk te beperken. Het gaat daarbij primair om het verhogen van de veiligheid op en langs de Brabantroute en Maaslijn en de verduurzaming van de regionale economie, waarbij onze aandacht primair naar een (regionale) aansluiting voor afname en invoer op de waterstof- en CO₂-buisleiding en op de gelijkstroomverbinding en mogelijk CO₂-buisleiding. Daarnaast zetten we in op een goede ruimtelijke inpassing en compensatie, waaronder de realisatie van de ontbrekende ecologische schakel tussen het Jammerdal en de Grote Heide.

Wat gaan we daarvoor doen?

Uitvoering regionale projecten Trendsportal

In 2024 worden de regionale projecten uit het Jaarplan Trendsportal 2023-2024 uitgevoerd, te weten:

- Fietsstimulering
- Deelvervoer voor inwoners
- Vervoersgelijkheid
- Logistieke aanpak
- Werkgeversaanpak
- Gedragsbeïnvloeding/verkeersveiligheid
- Havenontwikkeling Venlo
- Corridoraanpak in de regio

Deze projecten dragen bij aan een duurzame bereikbaarheid van Venlo en Noord-Limburg maar ook een aan goed functionerend en toegankelijk regionaal en lokaal mobiliteitssysteem.

Uitvoeren realisatiepact knooppunt Venlo: haven en emplacement en omgeving

Eind 2023 is een besluit genomen over het realisatiepact knooppunt Venlo met daarin afspraken over het vervolgproces inzake de haven en het emplacement en omgeving conform het in 2022 door ons college vastgestelde knooppuntplan Venlo. In 2024 wordt gestart met het in gang zetten van stappen gericht op de eerste maatregelen voor de korte termijn en met integrale MIRT-onderzoeken voor de lange termijn. Het Rijk is in het kader van het Realisatiepact bereid middelen beschikbaar te stellen, voor het opstarten van de integrale (MIRT-)onderzoeken op basis van een 50-50-regeling. Dat wil zeggen dat het Rijk uitgaat van een even grote bijdrage van de regio (gemeente Venlo, provincie Limburg en het bedrijfsleven).

Havenontwikkeling

In het havengebied vinden studies plaats om de ontwikkelstrategie voor de industriehaven te bepalen. Deze studies zijn nog niet afgerond. De planning is om eind 2024 de ontwikkelstrategie te bepalen en door de gemeenteraad te laten vaststellen. Deze ontwikkelstrategie zou een combinatie moeten zijn van investeringen vanuit de markt én investeringen vanuit de overheid. De voorbereidingskosten hiervan bekostigen we uit het reeds beschikbare voorbereidingskrediet.

Lobby en onderzoek inzake de Delta Rhine Corridor

Wij zullen in 2024 samen met de regio en de provincies Limburg en Noord-Brabant opgestarte lobby richting rijk voorzetten met als doel dat na de realisatie van de buizen, het spoorvervoer van Ipg, propeen en ammoniak via de Brabantroute en Maaslijn wordt afgebouwd ten behoeve van de leefbaarheid en stedelijke ontwikkelingen rond het spoor. Ook blijven we samen met de regio en de provincie Limburg inzetten op een verkenning naar de mogelijke realisatie een 380 kV station in (de regio) Venlo. Daarnaast zullen we in 2024 de studies die wij samen met de regionale partners (regiogemeenten, ondernemers en provincie Limburg) uitvoeren naar de haalbaarheid van regionale aansluitingen op de Delta Rhine Corridor afronden en de resultaten daarvan voorleggen en bespreken met het consortium en rijk.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmalijs gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmalijs en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2024.

Middelen per Programmalijs inclusief mutaties reserves	Baten/ Lasten	Realisatie 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Mobiliteit	Baten	2.034	2.598	2.392	1.515	1.123	1.056
	Lasten	5.601	4.238	4.005	2.983	2.613	2.519
Totaal saldo Programmalijs		-3.567	-1.639	-1.613	-1.467	-1.489	-1.463

Begrotingsvoorstellen 2024-2027 Programmalijs Mobiliteit	2024	2025	2026	2027
---	------	------	------	------

Overige voorstellen < € 0,1 miljoen -32

Totaal programmalijs Mobiliteit -32

Egalisatiereserve Fonds Havenontwikkeling

Een overschot op de begrote baten en lasten haven vloeit naar de egalisatiereserve haven. De inhoud van deze reserve kan uitsluitend worden besteed aan de haven. Hiermee wordt onder meer het periodiek uitbaggeren van de haven gefinancierd (elke 5 tot 8 jaar).

MIRT Goederencorridor - Realisatiepact knooppunt Venlo

Voor het goederenvervoer richten we onze blik naar het water en het spoor en gaan we aan de slag met de ambities uit de haven- en spoorvisie. Dit vraagt om een herontwikkeling van:

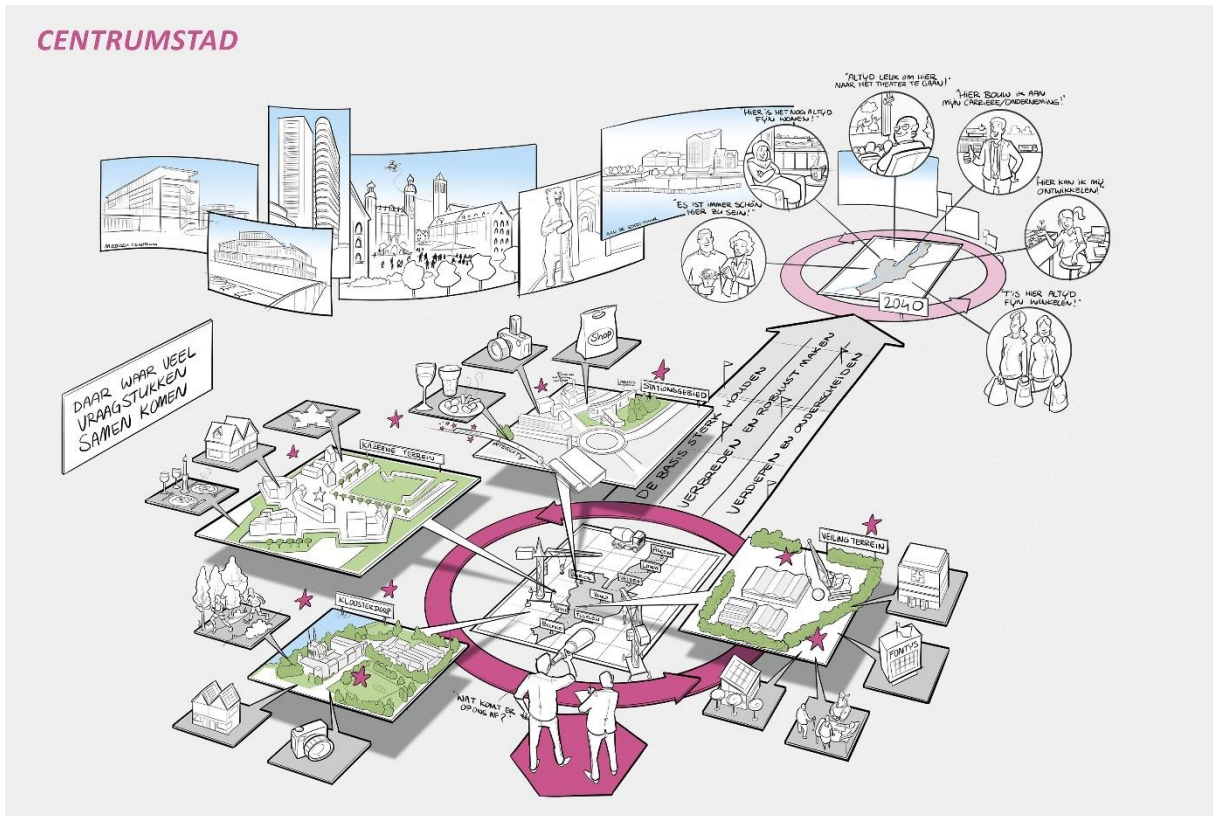
- het emplacement en de directe omgeving. Fysieke aanpassingen van de spoorse infra door ProRail, verwachte woningbouw vanuit de markt en inrichting van de openbare ruimte door de gemeente. Hierbij ligt een duidelijke relatie van de spoorzone met de zuidelijke rand van binnenstad 'van Maas tot Station'
- de haven (bestaande havengebied en noordoever)

Beide opgaven zijn opgenomen in de Economische Visie, benoemd als strategische gebiedsopgaven en sluiten aan op de ambities in de haven- en spoorvisie. In het Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport van november 2022 hebben Rijk en regio afgesproken het multimodale knooppuntplan van Venlo nader uit te werken in een Realisatiepact. Dit vormt de basis voor het formuleren van de planvorming, de eerste stappen te zetten met behulp van financiële aanjaagmiddelen en gezamenlijk te kijken naar een financieringsconstructie (Rijk-Regio-bedrijfsleven-Europa).

Rijk en regio staan nu op het punt om afspraken te maken over het vervolg over de haven en emplacement volgens het vastgestelde knooppuntplan Venlo. Voor de korte termijn zetten we in op het op gang brengen van een aantal eerste maatregelen in de haven (jachthavenverplaatsing) en emplacement (740 m opstelsporen, spanningssluis, perronverlenging IC D'dorf). Voor de lange termijn zetten we in op integrale (MIRT-)onderzoeken naar de haven (herstructurering zuid-oever en nieuwbouw op de noordoever) én spoorzone (optimalisaties in Blerick en mogelijke herontwikkeling van het emplacement en de zuidelijke rand van de binnenstad).

De totale kosten van de haven- én emplacementontwikkeling (incl. spoorzone) zijn onbekend. Het Rijk is in het kader van het Realisatiepact bereid middelen beschikbaar te stellen, voor het opstarten van de integrale (MIRT-) onderzoeken. We schatten de kosten voor de onderzoeken in op € 775.000. Op basis van een 50-50 regeling (cofinanciering) is een bijdrage van Venlo nodig van € 387.500 in 2024, met mogelijke extra financiering in volgende jaren. Dekking voor deze bijdrage kan gevonden worden in de bestemmingsreserve Regiodeal/Investeringsagenda en is hiermee budgettair neutraal.

5. Centrumstad Venlo

De ambitie in het programma 'Centrumstad Venlo' is om Venlo het bestuurlijk, cultureel en economisch kloppend hart te maken van de regio. De centrumfunctie van Venlo biedt het vanzelfsprekende middelpunt voor stedelijk wonen, werken en leven van bewoners, ondernemers en bezoekers, nu en in de toekomst.

Het programma Centrumstad Venlo gaat over deze bijzondere positie, die Venlo inneemt als stad in de regio. Onze samenleving verandert snel en iedere tijd en gebeurtenis stelt nieuwe eisen aan de stad en regio. Daar moeten we als gemeente en samenleving snel en adequaat op in kunnen spelen ten gunste van een breed welvaartspectief. Zo zien we in Venlo de stuwende economische sectoren kennisintensiever worden en de concurrentie om bedrijven, maar vooral werknemers, toenemen. Om ons profiel en identiteit op economisch én maatschappelijk vlak toekomstbestendig te maken, vraagt dit meer dan ooit om sturing en flankerende investeringen in het stedelijk woon- en leefklimaat. We moeten een goede balans creëren in vraag en aanbod van wonen, werken, onderwijs, verblijfskwaliteit van de openbare ruimte en voorzieningen en tegelijkertijd ambitie tonen om het profiel en de identiteit van Venlo verder aan te scherpen. We moeten dan ook blijven verjongen, streven naar demografische diversiteit en een gezonde balans qua opleidings- en inkomensniveau. Kortom: verleiden, aantrekken en vasthouden van talent op alle niveaus voor een sterke regionale economie en een stad in balans.

Maar de tijd is ook rijp om onze blik te verbreden. Steeds meer gebieden en voorzieningen in en om de stad hebben (in potentie) een regionale impact op bewoners, bedrijven en bezoekers. Nieuwe ontwikkelingen, nieuwe voorzieningen en nieuwe samenwerkingen kondigen zich aan en moeten voortvarend worden opgepakt binnen vertrouwde, maar ook nieuwe verbanden. Denk hierbij aan een nieuw toekomstperspectief voor het voormalige veilingterrein in samenwerking met zorg-, sport en onderwijsinstellingen. Of de ontwikkelpotentie van de zuidrand van de binnenstad als het treinstation Venlo in de nabije toekomst een intercity-verbinding heeft in vier richtingen, waarvan één naar Düsseldorf en nabijgelegen internationale luchthaven. Maar ook de inzet op het benutten en vergroten van de verblijfskwaliteit van de openbare ruimte, zoals de verbinding tussen Maaswaard en de binnenstad, draagt bij aan het verbreden van het profiel van Venlo als aantrekkelijk stad om te wonen, werken en recreëren. Tegelijkertijd verdienen de klassieke structuren, binnen de context van alle nieuwe trends en ontwikkelingen, de komende jaren nog de nodige de aandacht, zoals de centra van de stadsdelen Tegelen en Blerick.

We werken de ambitie voor Centrumstad Venlo uit langs drie programmalijnen met als doel de centrumfunctie van Venlo vanuit een solide en sterke basis te verbreden en daarmee robuust te maken, waarin ook volop aandacht is voor dat wat Venlo bijzonder en uniek maakt of kan maken. Aan de hand van deze programmalijnen is in één oogopslag duidelijk met welk doel een activiteit of middel wordt ingezet om de aantrekkingskracht van Venlo te versterken.

Kenmerkend zijn het meerjarige karakter én de complexiteit en dynamiek van de opgaven. In het programma Centrumstad Venlo komen een aantal ambities en doelstellingen van de andere programma's samen. Denk hierbij aan wonen, erfgoed, openbare ruimte, mobiliteit, onderwijs, cultuur en economie. De uitvoering van het programma leunt daarmee ook op de ambities, (sub)doelen, middelen en/of activiteiten uit de andere programma's.

Middelen per Programmalijn inclusief mutaties reserves	Baten/ Lasten	Realisatie 2022	2023	2024	2025	2026	2027
De basis sterk houden	Baten	1.836	4.130	2.338	1.138	1.138	1.138
	Lasten	16.899	17.816	17.160	14.965	14.832	14.798
Subtotaal De basis sterk houden		-15.063	-13.686	-14.821	-13.827	-13.694	-13.660
Verbreden en robuust maken	Baten	26.809	9.144	22.914	25.599	8.304	2.625
	Lasten	28.767	11.635	25.503	28.356	9.717	4.038
Subtotaal Verbreden en robuust maken		-1.958	-2.491	-2.590	-2.757	-1.413	-1.413
Verdiepen en onderscheiden	Baten		57				
	Lasten		541	558	1.047	497	497
Subtotaal Verdiepen en onderscheiden			-541	-501	-1.047	-497	-497
Totaal saldo Programma			-17.562	-16.678	-18.458	-17.081	-15.603

Investeringsvoorstellen

Programmalijn	Budget		Voorportaal		
	2023	2024	2025	2026	2027
De basis sterk houden		640			
Verbreden en robuust maken		100			
Verdiepen en onderscheiden					
Totaal programma 5		740			

De basis sterk houden

Inleiding

Venlo biedt de regio het stedelijk centrum voor burger, ondernemer en bezoeker een basisaanbod van voorzieningen, faciliteiten en uitstraling op het gebied van stedelijk wonen, werken en leven.

Wat willen we bereiken?

We blijven samen met private partners en andere overheden de komende jaren investeren in voorzieningen en structuren die burgers, bedrijven en bezoekers bewust of onbewust als het basispakket beschouwen.

Winkelen is nog altijd belangrijk in de binnenstad en de stadsdeelcentra, maar wordt minder dominant. Het aanbod van winkels is onderweg naar een nieuwe balans tussen fysiek en digitaal. In het omgevingsprogramma Retail (2023) wordt hier nader op ingegaan. Maar ook wonen, cultuur, onderwijs en werken in de vorm van dienstverlening en 'schone bedrijvigheid' hebben de binnenstad, en in mindere mate de stadsdeelcentra, herontdekt. De centra evolueren gestaag verder van een 'place to buy' naar een 'place to be' of 'place to meet'. Hierbij hebben we steeds meer oog voor de verblijfskwaliteit van de openbare ruimte. Deze ontwikkeling zal de dynamiek verhogen, vormt een antwoord op structurele leegstand en kan de (nieuwe) stedeling beter faciliteren. Bewoners, ondernemers en bezoekers hechten namelijk steeds meer waarde aan combinatiebezoeken met cultuur en horeca en zijn op zoek naar nieuwe ontmoetingsplekken, binnen en buiten. De doorontwikkeling van de binnenstad en de stadsdeelcentra vraagt om een goede balans tussen voorzieningen en de toenemende woonfunctie, een wakend oog voor de complementariteit van voorzieningen én ruimte voor experiment, innovatie en kruisbestuiving. In de binnenstad verdienen de randen van het kernwinkelgebied de nodige aandacht, zoals het Flujasplein en omgeving, de

Bolwaterstraat en de Maaskade. Structurele leegstand in deze gebieden vraagt om nieuwe programma's en gebruik. Een bezoek aan de binnenstad moet een belevenis zijn, waarin het decor een belangrijke rol speelt. Er wordt dan ook met onze partners blijvend ingezet op het behoud van erfgoed, creëren van bijzondere architectuur en onderscheidende openbare ruimtes met voldoende plek voor groen, water, verkoeling, gezonde lucht en schone mobiliteit. Het 'Plan Binnenstad 2030' en de plannen 'Samen vooruit' voor de stadsdeelcentra Blerick en Tegelen vormen hiervoor een gedegen en gedragen basis en bieden nog volop inspiratie voor een gefaseerde uitvoering.

De cultuursector heeft in de afgelopen jaren grote slagen gemaakt om de Venlose strategische agenda te dienen, ook in lijn met het cultuurbeleid. De uitvoering van de cultuurvisie "Het culturele vermogen van Venlo" krijgt onverminderd aandacht. De sector is echter kwetsbaar. De afgelopen jaren is veel gefinancierd met incidentele middelen. Daarnaast hebben de coronamaatregelen, de inflatie en de druk op de arbeidsmarkt grote impact op de bedrijfsvoering van onze culturele partners. De ambitie van Venlo is om meer studenten vast te houden, hoger opgeleiden een plek in onze stad te bieden, bezoekers te trekken en een aantrekkelijk woon- en verblijfsklimaat bieden. We willen geen stad zijn van uitsluiting maar een stad van meedoen. Een volwassen en volgroeide stad is voor al deze uitdagingen niet meer dan een voorwaarde. Allereerst is daarom inzet van middelen nodig om de culturele sector toekomstbestendig te maken. Daarnaast vereisen het karakter van onze stad, maar ook de ambities voor de toekomst, continue inzet op vernieuwing en doorontwikkeling. Vergelijking met andere steden leert dat Venlo per inwoner nog steeds substantieel minder besteedt aan cultuur. Ook de inzet van andere overheden en fondsen is nog te beperkt. De culturele sector kan daarom geen gelijke tred houden met de vernieuwingsdrift en innovatiecapaciteit van de stad. De voorstellen voor de begroting 2024 en verder hebben als doel de sector toekomstbestendig te maken en ruimte te maken voor vernieuwing waardoor er ook aanspraak gemaakt kan worden op middelen van andere overheden en fondsen.

Venlo maakt van Erfgoed Erfgoud! Dit is het motto van het erfgoedbeleid van Venlo. Samen met partners zet de gemeente de komende periode sterk in op positionering en profilering van Venlo. Samen willen we Venlo nog aantrekkelijker maken en erfgoed is daarbij één van de middelen. Het erfgoedbeleid focust daarom op behoud, verduurzaming, benutting en versterking van erfgoed als cruciale factor voor de aantrekkelijkheid van Venlo.

Doel van deze programmalijs is om Venlo een basisaanbod te bieden van voorzieningen, faciliteiten en uitstraling op het gebied van stedelijk wonen, werken en leven. Dit meten we door de Venlonaar naar het voorzieningenniveau te vragen en het aantal bezoekers van culturele instellingen en de mate van cultuurparticipatie te meten. Tevens tellen we het aantal bezoekers van de binnenstad en brengen we de leegstand in beeld. En tenslotte meten we het aantal meldingen en klachten in relatie tot openbare ruimte en veiligheid van de binnenstad.

Wat gaan we daarvoor doen?

Aan het Plan Binnenstad 2030 is een uitvoeringsprogramma gekoppeld waarmee sinds 2021 wordt ingezet op een toekomstbestendige binnenstad. Deze lijn wordt de komende jaren voortgezet. Ook aan de projecten voor de stadsdeelcentra van Tegelen en Blerick, op basis van de plannen 'Samen Vooruit', wordt reeds uitvoering gegeven en die lijn wordt de komende jaren voortgezet, met name met het herinrichten van de openbare ruimte in grote delen van deze centrumgebieden. Bij de herinrichting van (een deel van) de Antoniuslaan in Blerick wordt de Carlysplaat en het

parkeerterrein voor de Antoniuskerk ook opnieuw ingericht. Met deze herinrichting kan het parkeerterrein deels worden gebruikt door de kerk en deels als openbare parkeerplaats ten behoeve van het centrum van Blerick.

De benodigde inspanningen om het Plan Binnenstad 2030, alsmede de plannen voor de centra van Tegelen en Blerick, succesvol ten uitvoer te kunnen brengen vragen meerjarige investeringen.

Veranderend en toenemend gebruik van de binnenstad vraagt om een integrale visie op de ruimtelijke kwaliteit: hoe kunnen we de uiteenlopende belangen en doelen/ambities op een evenwichtige manier verenigen en hoe vertaalt zich dat in gebouwen en de openbare ruimte? Doel is om de identiteit, uniformiteit en het onderscheidend karakter van de Venlose binnenstad te behouden en te versterken. In samenspraak met belanghebbenden wordt een beeldkwaliteitsplan voor de historische binnenstad (inclusief Maasfront, Singelzone en Julianapark) opgesteld.

Het huidige reclamebeleid voor de hele gemeente is verouderd en zal in 2024 worden herzien. Het nieuwe reclamebeleid moet toezien op reclamevoering in onder andere de (kern) winkelgebieden, op bedrijventerreinen en in het buitengebied. Een nieuw reclamebeleid voor de hele gemeente is wenselijk om daarmee in te kunnen spelen op actuele ontwikkelingen en nieuwe technologieën op het gebied van reclame-uitingen. Het draagt bij aan betere regie op reclame-uitingen ten gunste van een aantrekkelijke fysieke leefomgeving en economisch sterker Venlo.

Ook in 2024 wordt, samen met de binnenstadspartners, een aantal projecten uit het gezamenlijk opgestelde Plan Binnenstad 2030 voortgezet. Doel is om de aantrekkingskracht en ruimtelijke kwaliteit van de binnenstad te versterken voor onze bezoekers, ondernemers en inwoners door het toevoegen van groen op cruciale locaties en langs gevels op looproutes. Vanuit de vastgestelde Integrale Visie Openbare Ruimte (IVOR) en de Agenda Groen & Water (AGW) zijn deze ambities vastgelegd met als vertrekpunt om een gezonde en prettige leefomgeving voor iedereen als basis te kunnen bieden. Het plan Binnenstad 2030 vormt een gedegen en gedragen basis voor de uitvoering van deze ambities. Vervolgens zijn in nauwe samenwerking met lokale stakeholders locaties en route aangewezen. Dit zijn locaties die erg versteend zijn of waar aanvullend groen de meeste impact heeft. Ook in de stadsdeelcentra liggen soortgelijke opgaven van herpositionering, hergebruik en het verbeteren en vergroenen van de openbare ruimtes, met een duidelijke focus op het verbeelden van de eigen identiteit. Zo hebben zowel Tegelen als Blerick zelf een plan ontwikkeld "visie openbare ruimte". Het visiedocument is voor beide stadsdelen door de gemeente omarmd als inspiratie en uitgangspunt. De aan het plan Binnenstad 2030 gerelateerde (proces-)kosten zullen deels ten laste van het Transformatiefonds gebracht worden en deels ten laste van de reguliere exploitatie. Het Transformatiefonds is daarmee één van de instrumenten voor de uitvoering. Voor het centrum van Tegelen zijn de plannen al dusdanig uitgewerkt dat hiervoor in 2023 een krediet beschikbaar is gesteld en de uitvoering wordt voorbereid. Ten aanzien van het centrum van Blerick vindt aansluiting plaats, zowel voor wat betreft de inhoud als de fasering, bij het in uitvoering zijnde Centrumplan Blerick. Wij dragen derhalve bij door te investeren in de openbare ruimte, maar ook door intensief samen te werken met de ondernemerscollectieven en hun centrummanagers. De ondernemerscollectieven worden deels bekostigd door financiële bijdragen van de ondernemers in de vorm van een BIZ bijdrage (belasting) en deels door een gemeentelijke subsidie. De inkomsten uit de BIZ bijdragen worden op basis van de BIZ verordening (2021-2025) gebaseerd op de WOZ waarden van de panden in de stadsdeelcentra. In de afgelopen jaren zijn deze WOZ-waarden

gedaald, waardoor de BIZ inkomsten ook dalen. Deze ontwikkeling staat haaks op de prijsstijgingen voor vrijwel alle activiteiten die worden uitgevoerd vanuit het ondernemerscollectief, zoals het organiseren van evenementen en markten, het uitvoeren van promotie en marketing en het sfeervol inrichten van het centrum, bijvoorbeeld in de feestmaanden. We stellen voor om voor 2024 en 2025, zowel voor Blerick als Tegelen een bedrag van € 15.000,= per jaar toe te voegen aan de bijdrage aan de BIZ.

Op de Markt, het kloppende hart van de binnenstad, staat beleving centraal. De vele terrassen op het plein zorgen voor een aangenaam verblijfsklimaat. Door het jaar heen is de Markt op diverse momenten ook de centrale plek voor evenementen. Historische gevels op de Markt leveren een essentiële bijdrage aan beleving en sfeer. De afgelopen periode is flink geïnvesteerd in het opknappen van panden en gevels om en nabij het meest monumentale plein van de stad. In 2023 wordt het onderzoek afgerond voor groot onderhoud van het belangrijkste gebouw: het stadhuis. In 2024 zijn onderhoudswerkzaamheden voorzien, ook zullen daarbij de beschadigingen en vervuiling van de gevels van de afgelopen eeuw worden aangepakt. Om het monumentale stadhuis (nog meer dan nu) dé blikvanger van de binnenstad te laten zijn zullen we voorstellen indienen voor het onderhoud. Daarnaast wordt verkend hoe het gebruik van het stadhuis en de directe omgeving kan bijdragen aan een uitnodigende en klimaatbestendige binnenstad. Deze voorbereidende werkzaamheden en onderzoeken worden gedekt door het beschikbare voorbereidingskrediet. Voor de uitvoering zullen deels bestaande budgetten - zoals het meerjarenonderhoudsbudget - worden ingezet en voor een deel van de kosten zullen aanvullende middelen in 2024 worden voorgesteld.

Er zijn reeds maatregelen genomen om de inflatie te corrigeren voor de (5) basisinstellingen cultuur. Toch blijkt dit niet voldoende om zeker en innoverend de toekomst in te kunnen. Met name voor de bibliotheek, theater De Maaspoort, poppodium Grenswerk en Museum van Bommel van Dam dreigen structurele tekorten, dat zal leiden tot het verschromelen van het aanbod. De bibliotheek zal haar maatschappelijke taak niet met dezelfde voortvarendheid uit kunnen voeren. En we willen investeren in nieuwe huisvesting van de bibliotheek in Tegelen en Blerick; de huidige filialen bieden te weinig ruimte om alle taken uit te kunnen voeren. Ook de hoofdvestiging in de binnenstad vraagt om vernieuwing. Het onderzoek hiernaar wordt in 2024 voortgezet. Theater De Maaspoort is een theater voor iedereen en voor elk gezelschap, van amateurkunstvereniging, musical van het Valuascollege tot de professionele producties. Juist de producties die specifiek van en voor de stad zijn, leggen een groot beslag op de begroting van De Maaspoort. Indien de gemeente niet bijspringt zullen hier keuzes gemaakt moeten worden. Bij Grenswerk zal het ook betekenen dat er minder geïnvesteerd kan worden in educatieve projecten, ondersteuning van bands en projecten met en voor de stad. MvBvD maakt onderdeel van het museumkwartier en draagt belangrijk bij aan de (culturele) beleving van de stad. Met blockbusters worden regionaal en landelijk publiek getrokken. Door toegenomen personeel- en materiaalkosten kunnen deze niet meer binnen de huidige begroting bekostigd worden. Gezien de ambities van de stad en de bijdrage die de grote culturele instellingen hier aan kunnen leveren, is dit geen gewenste ontwikkeling. Voor de vier genoemde basisinstellingen wordt daarom voorgesteld de subsidie structureel te verhogen.

Venlo kent een groot aantal musea. Van grote gesubsidieerde musea tot hele kleine particuliere museale collecties en alles daartussenin. Bovendien zijn er enkele musea waar geen structurele subsidie aan wordt verleend maar die wel een waardevolle plek hebben in de culturele en museale

infrastructuur, zoals bijvoorbeeld het Missiemuseum. De uitdagingen van de museale sector vragen een meer specifieke aanpak, een visie naast de algemene cultuurvisie. In 2024 gaan we een museumvisie opstellen waarin we de museale infrastructuur in samenhang willen bekijken op de waarde voor de stad, voor het land en voor de (Eu-)regio.

In afwachting van het nog te ontwikkelen museumbeleid stellen we voor om het Missiemuseum in 2024 eenmalig te ondersteunen met een bedrag van € 255.000. Met dit bedrag kan het museum ook in 2024 de huidige activiteiten voorzetten. Voor de lange termijn zijn de exacte huurkosten nog onbekend; in 2024 is dit gelijk aan de huidige kosten. Zonder financiële ondersteuning vanuit de gemeente zal het Missiemuseum haar deuren moeten sluiten.

In het najaar van 2024 zijn we voornemens een grootstedelijk evenement op het gebied van kunst en cultuur te organiseren. Onderdeel daarvan wordt een grote overzichtstentoonstelling van de in Venlo geboren Evert Thielen in Museum van Bommel van Dam. In de lijn van de ambities van Citybranding grijpen wij deze bijzondere expositie aan om een grootstedelijk evenement te organiseren. We plaatsen de kunstenaar, zijn werk en zijn betekenis voor onze stad breed in de etalage door extra activiteiten te organiseren; in het museumkwartier, de binnenstad en betrekken inwoners en ondernemers bij deze bijzondere gebeurtenis. Uiteraard doen we dit in samenwerking met het bedrijfsleven, culturele en maatschappelijke partners. De vorige tentoonstelling van deze kunstenaar heeft geleerd dat het tot veel dynamiek en economische spin-off leidt in de stad. We zien de overzichtstentoonstelling en aanpalende activiteiten als een mooie aanleiding om Venlo breder te etaleren. Met de overzichtstentoonstelling en de activiteiten is er in het najaar altijd iets te doen in Venlo. We zien deze manifestatie als een pilot om Venlo op het gebied van kunst en cultuur (inter)nationaal op de kaart te zetten. Op basis van een evaluatie kan dit een structureel karakter krijgen.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmalijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmalijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2024.

Middelen per Programmalijn inclusief mutaties reserves	Baten/ Lasten	Realisatie 2022	2023	2024	2025	2026	2027
De basis sterk houden	Baten	1.836	4.130	2.338	1.138	1.138	1.138
	Lasten	16.899	17.816	17.160	14.965	14.832	14.798
Totaal saldo Programmalijn		-15.063	-13.686	-14.821	-13.827	-13.694	-13.660

Begrotingsvoorstellen 2024-2027	2024	2025	2026	2027
Programmaliijn De basis sterk houden				
Gezonde culturele basisinfrastructuur	-500	-500	-500	-500
Grootstedelijk evenement kunst en cultuur (eenmalig)	-500			
Missiemuseum Steyl (eenmalig)	-255			
Behoud & doorontwikkeling brede culturele infrastructuur (eenmalig)	-200			
Reclamebeleid	-100			
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen				
Totaal programmaliijn De basis sterk houden	-1.555	-500	-500	-500

Gezonde culturele basisinfrastructuur

	2024	2025	2026	2027
	-500	-500	-500	-500

De coronamaatregelen, de inflatie en de druk op de arbeidsmarkt hebben grote impact op de bedrijfsvoering van onze culturele partners. Er zijn reeds maatregelen genomen om de inflatie structureel te corrigeren voor de basisinstellingen cultuur. Toch blijkt dit niet voldoende om zeker en innoverend de toekomst in te kunnen. Voor de vijf basisinstellingen dreigen structureel aanzienlijke tekorten. Dit zal leiden tot het verschralen van het aanbod en het niet volwaardig kunnen vervullen van de culturele en/of maatschappelijke taak. Gezien de ambities van de stad zoals vastgelegd in de Strategische Visie en de bijdrage die de grote culturele instellingen hieraan leveren, is dit een ongewenste ontwikkeling. Voor de culturele partners wordt daarom voorgesteld de subsidie structureel te verhogen. Het totaalbedrag dat hiermee gemoeid is, bedraagt structureel € 500.000.

Grootstedelijk evenement kunst en cultuur (eenmalig)

	2024	2025	2026	2027
	-500			

In het najaar van 2024 zijn we voornemens een grootstedelijk evenement op het gebied van kunst en cultuur te organiseren. Onderdeel daarvan wordt een grote overzichtstentoonstelling van de in Venlo geboren Evert Thielen in Museum van Bommel van Dam. In de lijn van de ambities van Citybranding grijpen wij deze bijzondere expositie aan om een grootstedelijk evenement te organiseren. We plaatsen de kunstenaar, zijn werk en zijn betekenis voor onze stad breed in de etalage door extra activiteiten te organiseren; in het museumkwartier, de binnenstad en betrekken inwoners en ondernemers bij deze bijzondere gebeurtenis. Uiteraard doen we dit in samenwerking met het bedrijfsleven, culturele en maatschappelijke partners. De vorige tentoonstelling van deze kunstenaar heeft geleerd dat het tot veel dynamiek en economische spin-off leidt in de stad. We zien de overzichtstentoonstelling en aanpalende activiteiten als een mooie aanleiding om Venlo breder te etaleren. Met de overzichtstentoonstelling en de activiteiten is er in het najaar altijd iets te doen in Venlo. We zien deze manifestatie als een pilot om Venlo op het gebied van kunst en cultuur (inter)nationaal op de kaart te zetten. Voor het totale programma is een budget nodig van € 500.000.

Missiemuseum Steyl (eenmalig)

2024	2025	2026	2027
-255			

Het Missiemuseum kent een hoge collectiewaarde; de volkenkundige collectie, gepresenteerd in vitrines en gebouw ontworpen in de jaren '20 van de vorige eeuw, vormen een unieke tijdschapsule van grote cultuurhistorische waarde. Dit wordt onderschreven door de Rijksdienst Cultureel Erfgoed (RCE). Vervolgens geldt dat alle andere museale waarden – de educatieve waarde, kenniswaarde, belevingswaarde, verbindende waarde en economische waarde – in potentie groot zijn. Deze waarden komen echter (nog) niet of onvoldoende uit de verf vanwege het gebrek aan menskracht en middelen. Door het Missiemuseum te ondersteunen stellen we hen in staat om te werken aan een (toekomstige) gezonde en duurzame exploitatie. Het museum kan zich door ontwikkelen tot dé cultureel-toeristische trekpleister binnen Kloosterdorp Steyl / Venlo maar ook nationaal en internationaal. Daarmee levert het Missiemuseum een belangrijke bijdrage aan de speerpunten zoals geformuleerd binnen gemeentelijk vastgesteld beleid.

In afwachting van het nog te ontwikkelen museumbeleid stellen we voor om het Missiemuseum in 2024 eenmalig te ondersteunen met een bedrag van € 255.000. Met dit bedrag kan het museum ook in 2024 de huidige activiteiten voorzetten. Voor de lange termijn zijn de exacte huurkosten nog onbekend; in 2024 is dit gelijk aan de huidige kosten. Zonder financiële ondersteuning vanuit de gemeente zal het Missiemuseum haar deuren moeten sluiten.

Behoud & doorontwikkeling brede culturele infrastructuur (eenmalig)

2024	2025	2026	2027
-200			

Naast de culturele basisinstellingen kent Venlo een groot aantal andere culturele voorzieningen die binnen hun eigen mogelijkheden en ambities een belangrijke bijdrage leveren aan het realiseren van de gemeentelijke ambities. Veel van deze voorzieningen en activiteiten zijn niet structureel ingebed in de begroting en/of hebben geen positie binnen het voorzieningenpalet. Dit doet geen recht aan de bijdrage die zij leveren.

Daarnaast zijn er enkele uitdagingen bij de Venlose musea die vragen om een meer specifieke aanpak. Ook signaleren we vernieuwende initiatieven en sterke culturele programma's die zich steeds meer beginnen te wortelen in Venlo, maar op dit moment onvoldoende, niet of niet structureel ondersteund kunnen worden.

We stellen voor om eenmalig een bedrag van € 200.000 vrij te maken. Met dit bedrag:

- Zetten we in op een verbeterde positionering van de meerjarenvoorzieningen en de overige culturele voorzieningen. Daarbij leggen we een link met diverse accommodatie-vraagstukken (o.a. de herhuisvesting van de Nieuwe Scène). Mogelijk leidt dit tot nieuwe (structurele) voorstellen in de gemeentelijke begroting per 2025;

- Ondersteunen we waardevolle bestaande en nieuwe culturele projecten en urban initiatieven, in lijn met de speerpunten zoals opgenomen in de cultuurvisie en het vastgestelde meerjarenprogramma Urban en onderzoeken we hoe we hier structureel invulling aan kunnen geven. Daar waar het gaat om culturele evenementen, zoeken we aansluiting bij het Evenementenbeleid wat op dit moment ontwikkeld wordt;
- Ontwikkelen we naast de algemene cultuurvisie specifiek beleid op de Venlose museale sector waarbij we de museale infrastructuur in samenhang bekijken op de waarde voor de stad en voor de (eu)regio. Naast enkele lopende museumdossiers (zoals het Missiemuseum) worden de grote als kleinere musea met bijvoorbeeld particuliere collecties hierin meegenomen.

Reclamebeleid

2024	2025	2026	2027
-100			

Het huidige reclamebeleid voor de hele gemeente is inconsistent en verouderd, daarom gaan we aan de slag met een nieuw reclamebeleid. Dit reclamebeleid moet toezien op reclamevoering in onder andere de (kern) winkelgebieden, op bedrijventerreinen en in het buitengebied. Het gemeente brede reclamebeleid dateert uit 2001 en dat voor de binnenstad uit 2014. Een nieuw reclamebeleid voor de hele gemeente is wenselijk om daarmee in te kunnen spelen op actuele ontwikkelingen en nieuwe technologieën op het gebied van reclame-uitingen. Het stuk draagt bij aan betere regie op reclame-uitingen ten gunste van een aantrekkelijke fysieke leefomgeving en economisch sterker Venlo.

Voor het opstellen van dit reclamebeleid zijn middelen nodig voor zowel de inhuur van een procesbegeleider als voor de inzet van een adviesbureau dat ons ondersteunt bij het opstellen. Hiervoor wordt een eenmalig bedrag van € 100.000 gevraagd voor 2024.

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Naam	U/V	Budget		Voorportaal		
		2023	2024	2025	2026	2027
Herinrichting O.R. Antoniuslaan	U		340			
Bewaakte fietsenstallingen Venlo en Blerick	U		300			
Totaal Programmaliijn De basis sterk houden			640			

Verhoging investeringsbudget herinrichting openbare ruimte Antoniuslaan Blerick

2024	2025	2026	2027
340			

In 2024 staat de herinrichting van de Antoniuslaan gepland, voor het deel tussen het Antoniusplein/De Helling tot net voorbij de Antoniuskerk. Deze herinrichting sluit aan op de herinrichting Antoniuslaan vanuit het 'Centrumplan Blerick'.

Voorgesteld wordt om het gebied waar de herinrichting betrekking op heeft uit te breiden met, de aan het Antoniusplein grenzende, Carlysplaats en het parkeerterrein voor de Antoniuskerk. Dit parkeerterrein werd in het verleden alleen gebruikt door de kerk. In de afgelopen periode zijn hier kleine ingrepen verricht, onder andere ten behoeve van tijdelijk parkeren voor het CBR, die er

inmiddels geen gebruik meer van maken. Met de herinrichting kan het parkeerterrein deels worden gebruikt door de kerk en deels als openbare parkeerplaats ten behoeve van het centrum van Blerick. Door het meenemen van de Carlysplaat en het parkeerterrein bij de Antoniuskerk worden een aantal nieuwe (openbare) parkeerplekken gerealiseerd en wordt voorkomen dat de kans om 'werk met werk' te maken verloren gaat.

Bewaakte fietsenstallingen Venlo en Blerick

2024	2025	2026	2027
300			

Het realiseren van gratis bewaakte fietsenstallingen in Venlo en Blerick centrum. In Venlo betreft het een inpandige stalling die met personeel wordt bewaakt. In Blerick is het een locatie in de openbare ruimte die met camera's wordt bewaakt. In de Kadernota 2024 is aangegeven dat nieuwe investeringen noodzakelijk zijn qua fietsparkeervoorzieningen. Daarnaast is deze maatregel ook in het vastgesteld Ambitiedocument Fiets en in het Plan Binnenstad 2030 opgenomen. In de aangenomen motie 'Groen licht voor de fiets' is opgenomen om in het Uitvoeringsprogramma Fiets een geschikte locatie te onderzoeken in samenspraak met alle relevante partners voor een gratis bewaakte fietsenstalling in/rondom de binnenstad van Venlo.

Onderstaand een overzicht van de aanvullende exploitatielasten.

2024	2025	2026	2027
- 20	- 20	- 20	- 20

Verbreden en robuust maken

Inleiding

Venlo bouwt aan een stabiel en robuust draagvlak voor het stedelijk wonen, werken en leven door te stimuleren wat ons sterker maakt en te voorkomen wat ons verzwakt.

Wat willen we bereiken?

De vraag naar stedelijk wonen met veel voorzieningen om de hoek heeft de laatste jaren een sterke vlucht genomen, ook in Venlo. Op korte termijn worden de laatste ontwikkelvelden in Q4 en Maaswaard voltooid, waarin stedelijk wonen de boventoon voert. Hierbij is het van belang dat het gebied Maaswaard op een uitnodigende wijze wordt verbonden met de binnenstad. Ingezet wordt op een aantrekkelijke en veilige route langs de Maas die de barrièrewerking van de bruggen slecht, zorgt voor verwevenheid van routes, de verkeers- en sociale veiligheid vergroot en het stadskantoor beter bereikbaar maakt.

Het ontwikkelplan voor fase 1 van het Kazerne Kwartier is gereed en het bestemmingsplan is vastgesteld, de eerste nieuwe woningen en voorzieningen worden in 2024 in aanbouw genomen om de eerste bewoners in 2025 welkom te kunnen heten. Eerder al zullen (tijdelijke) voorzieningen een plek krijgen in de bestaande bebouwing. In 2021 is het woningbouwprogramma voor de eerste fase voor het Kazerne Kwartier versneld. Passend bij de aanhoudende vraag en druk op de woningmarkt

zullen voorstellen worden uitgewerkt om de versnellingsopgave voor het stedelijk wonen verder gestalte te geven. Onder andere voor fase 2 van Kazerne Kwartier en andere gebieden met een hoge dynamiek en mix van voorzieningen, zoals het Veilingterrein. Voor deze ontwikkeling is het stedenbouwkundig plan vastgesteld en worden nu concrete stappen gezet om ook hier tot ontwikkeling te komen. Het Veilingterrein vormt het vliegwiel voor de herpositionering van het Middengebied. Het Veilingterrein wordt getransformeerd naar een gebied waar rond het thema positieve en gezonde leefstijl een nieuw stadsdeel ontstaat met plaats voor wonen en een innovatief programma rondom zorg, leren en innoveren, werken en ondernemen en bewegen, ontspannen en verzorgen. Dit als antwoord op de uitdagingen van een sterke vergrijzing van stad en regio en de groeiende tekorten op de arbeidsmarkt in de zorg. De herontwikkeling van het Veilingterrein staat niet op zichzelf en brengt een aantal opgaven met zich mee waar ook stappen gezet gaan worden: het verminderen van de huidige barrièrewerking van de Tegelseweg en de ontwikkeling van een robuuste groen-blauwestructuur die de natuurgebieden van de oostelijke Maasoever en de Jaomerdaalse Hei met elkaar verbindt. Hiermee ontstaat een verbinding op structuurniveau van de stad, maar vormt ook een verbindende schakel tussen de verschillende deelgebieden van het Middengebied.

Met deze programmalijn bouwt Venlo aan een stabiel en robuust draagvlak voor het stedelijk wonen, werken en leven door te stimuleren wat ons sterker maakt en te voorkomen wat ons verzwakt. Dit meten we o.a. door de (ontwikkeling van) de gemiddelde WOZ-waarde van het stedelijk centrum en de omzetontwikkeling van detailhandel, horeca en dienstverlening.

Wat gaan we daarvoor doen?

De doelstellingen van het programma Centrumstad worden voor een groot deel bereikt door (de uitvoering van) een aantal grote integrale gebiedsontwikkelingen in het stedelijk centrum; ontwikkeling Kazernekwartier, Museumkwartier, Q4 en Maaswaard, alsmede de ondertunneling van de Vierpaardjes, de herontwikkeling van het Veilingterrein en de hieraan gekoppelde gebiedsoverstijgende opgaven. Het Museumkwartier is opgeleverd en als sluitstuk worden nu de twee vrijkomende vleugels van het voormalig postkantoor voorbereid voor transformatie en herbestemming. Ook naderen de gebiedsontwikkelingen van Q4 en Maaswaard hun voltooiing. Komend jaar zullen al deze opgaven, in overleg met ontwikkelende partijen en corporaties verder worden gerealiseerd. De kaders voor de ontwikkeling van het Kazernekwartier, fase 1, zijn vastgesteld en vastgelegd in het bestemmingsplan. Samen met onze partners wordt nu hard gewerkt aan de voorbereiding en realisatie. Voor fase twee van het Kazernekwartier zullen de programmatische en inhoudelijke kaders alsmede de ontwikkelrichting verder worden vastgelegd en uitgewerkt. Het stedenbouwkundig plan en de programmatische kaders voor het Veilingterrein zijn vastgesteld en vormen het vertrekpunt voor de herontwikkeling van het terrein. In 2024 wordt het bestemmingsplan/ omgevingsplan vastgesteld. Hiermee kan gestart worden met de daadwerkelijke herontwikkeling van het terrein naar een gemengd gebied waar wonen en een innovatief programma een plek gaan krijgen.

De financiële implicaties van bovengenoemde gebiedsontwikkelingen en projecten worden grotendeels verantwoord binnen het Grondbedrijf (grondexploitaties), de investeringsagenda en kredieten hebben een plek in de risicoparagraaf.

In en rond Venlo worden gebieden ontwikkeld met een hoge stedelijke dynamiek, mix van functies en aantrekkingskracht met een sterke wisselwerking. Om deze gebieden optimaal te laten excelleren is een goede onderlinge verbondenheid essentieel. Samen met onze partners moet worden geïnvesteerd in robuuste en aantrekkelijke verbindingen tussen binnenstad, het Kazernekwartier, het Middengebied, de Brightlands Campus Greenport Venlo en andere clusters met (in potentie) een hoge dynamiek. Het meest concreet zijn de verbindingen tussen binnenstad en Kazernekwartier (hier wordt de mogelijkheid van een oeververbinding onderzocht), het verdiepen of verleggen van de Tegelseweg ten gunste van de gebiedsontwikkeling op en rond het voormalige Veilingterrein en de robuuste blauw-groene verbinding tussen de oostelijke Maasoever en de Jaomerdaalse Hei (Maas tot Hei route). In 2024 zal hier nader onderzoek naar worden gedaan en wordt gestart met visievorming.

In het stedelijk centrum wordt ingezet op het intensiever benutten en vermarkten van de recreatieve en toeristische potentie voor bewoners en bezoekers. Fysiek is langs de Maas de verbinding met Q4 gemaakt met de realisatie van de recreatieve Lage Loswal. Na de oplevering van de woningbouw Aan de Stadsmuur zal de openbare ruimte Maaskade worden ingericht. Door de herinrichting van de openbare ruimte worden onze doelstellingen op het gebied van verkeer, erfgoed, en klimaatadaptatie met elkaar verbonden en wordt een onderscheidende openbare ruimte gecreëerd met grote verblijfskwaliteit. De inzet op het vergroten van de verblijfskwaliteit komt ook terug met het oppakken van de route langs de Maas die Maaswaard en het stadskantoor verbindt met de binnenstad. In 2024 wordt gewerkt aan een concreet plan waarbij door herinrichting van de openbare ruimte een aantrekkelijke, veilige wandel- en fietsroute ontstaat die beide gebieden verbindt. Met het Waterschap Limburg loopt een proces van onderzoek om - in een integraal ontwerp- en realisatietraject - ook de waterkeringen ter plaatse van de Maaskade klimaatadaptief te vernieuwen. De ambitie is om dit op zodanige wijze, en met inpassing van de gerestaureerde vestingmuren, te doen dat daar het Venlose vestingverleden tastbaar en beleefbaar wordt.

Plekken en panden in de binnenstad die kwalitatief onvoldoende zijn worden actief onder de loep genomen, met name als het waardevol erfgoed betreft. Bijzondere aandacht vragen de transformatie en het hergebruik van (economisch) verouderde panden op kwetsbare plekken in het stedelijk centrum. We onderzoeken welke instrumenten (waar onder strategische aankoop en subsidiering) we kunnen inzetten om het tij te keren, vooral waar de markt dit niet oppakt.

Het culturele profiel van de stad draagt in belangrijke mate bij aan de identiteit. De waarden zien, ervaren en beleven worden verankerd in de stad en dragen bij aan de transformatie naar het binnenstadsprofiel van place to be in plaats van place to buy. Er wordt geïnvesteerd in de robuustheid van het cultureel profiel door de basis sterk te houden en in te zetten op een verbeterde positionering van de culturele voorzieningen. Daarnaast zijn er ook nog uitdagingen in de binnenstad waar cultuur het profiel van de stad kan verstevigen en de dynamiek in de binnenstad kan bevorderen. In de ontwikkeling van de Zuidrand van de binnenstad zal toevoeging van een culturele functie voor reuring kunnen gaan zorgen, en de belevingswaarde vergroten. Culturele voorzieningen die om herhuisvesting vragen zijn De Bibliotheek en Filmtheater De Nieuwe Scene. In 2024 zal binnen de herontwikkeling van de genoemde gebieden gekeken worden of deze functies daar een plek kunnen krijgen.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmalijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmalijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2024.

Middelen per Programmalijn inclusief mutaties reserves	Baten/ Lasten	Realisatie 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Verbreden en robuust maken	Baten	26.809	9.144	22.914	25.599	8.304	2.625
	Lasten	28.767	11.635	25.503	28.356	9.717	4.038
Totaal saldo Programmalijn		-1.958	-2.491	-2.590	-2.757	-1.413	-1.413

Uitbreidings- (U) en Vervangingsinvesteringen (V)

Naam	U/V	Budget		Voorportaal		
		2023	2024	2025	2026	2027
Verbinding Maaswaard en binnenstad	U		100			
Totaal Programmalijn Verbreden en robuust maken			100			

Vorbereidingskrediet Verbinding tussen Maaswaard en binnenstad (Maaspromenade)

2024	2025	2026	2027
100			

In de huidige situatie wordt de verbinding tussen binnenstad en Weerdpark als weinig uitnodigend en zelfs sociaal onveilig ervaren door fietsers en voetgangers. Dit cruciale koppelstuk – onder de Maasbruggen door – vormt de ‘missing link’ in een attractieve Maaspromenade die de binnenstad met het Weerdpark en zuidelijke stadsdelen verbindt en de potentie van de verweving van stad en rivierlandschap ten volle benut. Er is een studie uitgevoerd met een beknopte en pragmatische insteek. Gekeken is op welke wijze met relatief beperkte en op korte termijn inzetbare ingrepen, subtiele en doeltreffende aanpassingen van de inrichting van het openbaar gebied kunnen worden gedaan. Daarbij wordt ook ingespeeld op de actuele ontwikkelingen zoals de bouw van de ‘Weertoren’. We gaan deze studie samen met de belanghebbenden in 2024 uitwerken tot een concreet plan, waarbij de inrichting dient aan te sluiten bij die van de haven en de Lage Loswal en de aansluiting tot de parkeergarage Maaswaard dient te worden meegenomen.

Voor 2024 is een voorbereidingskrediet benodigd. Hiervoor wordt € 100.000 als dekking uit de bestemmingsreserve Transformatiefonds gevraagd. Uitvoering is voorzien in 2025-2026. Het benodigde krediet moet nog beschikbaar gesteld worden. Er zullen voorstellen in de meerjarenbegroting opgenomen worden.

Verdiepen en onderscheiden

Inleiding

Venlo zet in op een onderscheidend profiel van het stedelijk centrum in de regio en daarbuiten om de aantrekkingskracht van Venlo te versterken op bewoners, ondernemers en bezoekers.

Wat willen we bereiken?

We bouwen gestaag en met succes aan een heel eigen profiel voor Venlo op gebied van onderwijs, economie, erfgoed, cultuur, wonen en evenementen. Niet alleen in de regio, maar ook al ver

daarbuiten. Vanuit onze ondernemende inborst verdiepen we dit profiel om onderscheidend te blijven. De kruisbestuiving tussen onderwijs, economie, cultuur, erfgoed, wonen en evenementen leidt tot een unieke positie. Niet alleen in de regio, maar ook al ver daarbuiten. Vanuit onze ondernemende inborst verdiepen we dit profiel om onderscheidend te blijven.

In de zuidrand van de binnenstad zijn de afgelopen jaren al flinke stappen gezet om te komen tot een hoogwaardig educatief en cultureel cluster. Nu wordt de stap gezet om in de gehele zone 'van Maas tot station' te komen tot een nieuw en toekomstbestendige perspectief voor dit deel van het stedelijk centrum. Hierbij ontstaan nieuwe kansen voor de zuidrand van de binnenstad door de transformatie van retail-gebied naar een gebied met (semi-)publieke functies. Om een impuls te geven aan die transformatie van place-to-buy naar place-to-be kan het nodig zijn om strategisch panden aan te kopen. Hierbij hoort ook het verder optimaliseren van de openbare ruimte met hierbij aandacht voor erfgoed, verkoelend en aantrekkelijk groen en water. Er is een aantal ontwikkelingen te onderscheiden die vragen om een nieuw handelingsperspectief en die later tot begrotingsvoorstellen kunnen leiden zoals de herontwikkeling van het Flujasplein, de herontwikkeling van de zuidzijde van de Dominicanenstraat, het hergebruik en/of herontwikkeling van de twee bankgebouwen op beide hoeken van de Spoorstraat en de Keulsepoort. Daarnaast ligt er het emplacement met een grote ruimtelijke en functionele impact. Ingrepen aan het emplacement kunnen kansen creëren voor de zuidzijde van het spoor. Kortom een groot gebied op een zeer centrale locatie waar transformatie of een kwaliteitsimpuls nodig is. Hier liggen koppelkansen om een slag te maken met de opgaven waar we als gemeente, maar ook als rijksoverheid voor staan voor staan: woningbouw, tegengaan van hittestress, beleefbaar maken van erfgoed etc. Het verbinden van de opgaven en de kansen vraagt om een toekomstvisie voor het gehele gebied, waarbij het voorstelbaar is dat het uitwerkingsniveau kan verschillen voor de verschillende deelgebieden. De samenhang tussen de verschillende gebieden is echter noodzakelijk om tot een geslaagde transformatie te komen.

Naast het stand houden en doorontwikkelen van de culturele infrastructuur, investeren we ook in projecten voor jongeren, culturele makers en het verankeren van urban culture & sports. Vernieuwing ontstaat van onderop, bij onze verenigingen, de culturele makers, en jongeren. Onderzoek heeft aangetoond dat urban culture in onze stad beleidsmatige en financiële ondersteuning behoeft. Om de vernieuwingen kans te geven zich te ontplooiën heeft u een stimuleringssubsidie ingesteld. Om ruimte te bieden aan makers en urban blijvend te ondersteunen, wordt dit budget verhoogd. Jongeren worden bij cultuur betrokken door het plan Skin in the Game en het toevoegen van een extra cultuurcoach.

We constateren dat er enkele culturele programma's zijn die aansluiten bij o.a. de beleidsvoornemens uit de Cultuurvisie (vastgesteld) en die zich steeds meer beginnen te wortelen in Venlo. Daarmee dreigen de genoemde programma's uit Venlo te verdwijnen. Verankering (en doorontwikkeling) van deze culturele programma's en evenementen in Venlo om verder invulling en uitvoering te geven aan de gemeentelijke beleidsdoelen (Cultuurvisie, Venlo City Branding, Toeristische Visie) is wenselijk. Daarnaast streven we naar meer flexibiliteit binnen de vastgestelde kaders om innovatie en doorontwikkeling ook structureel mogelijk te maken.

Steyl wordt gekenmerkt door zijn vele kloosters, veelal bestaande uit Rijksmonumentale panden en tuinen. Het ensemble is uniek in Nederland. Het monumentale erfgoed (zowel de kloosters als de tuinen) dreigt echter steeds verder in verval te raken. Daarom is het van groot belang om nieuwe

functies te creëren waardoor het erfgoed kan worden gerestaureerd en behouden blijft voor de toekomst. In maart 2023 is er een samenwerkingsovereenkomst getekend met de provincie Limburg en Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed met als doel om gezamenlijk te gaan investeren in het Kloosterdorp, zowel in financiële zin als in menskracht. De provincie heeft een bijdrage van € 1 miljoen in het vooruitzicht gesteld. Daarnaast is in september 2022 het ambitiedocument "Samen voor Steyl" vastgesteld. Het ambitiedocument vormt de opmaat voor een vergaande en duurzame samenwerking tussen de verschillende partijen in Steyl, waaronder de erfgoedorganisatie Boei. Er vinden samenwerkingen plaats op het gebied van toerisme, cultuur en erfgoed. Daarnaast zullen er ook in de randvoorwaardelijke sfeer ingrepen worden gedaan in Steyl, denk bijvoorbeeld aan het herinrichten van de Kloosterstraat/St. Michaëlstraat, het aanleggen van parkeerplaatsen e.d. De opgaven voor toerisme, cultuur en erfgoed zijn allemaal groot, er is werk aan de winkel. In 2023 en verder wordt gewerkt aan een krachtige organisatie om de opgave te kunnen oppakken. Met de komst in 2023 van de erfgoedorganisatie Boei en met hun inzet bij de aanpak - beheer, onderhoud en doorontwikkeling - van het monumentale vastgoed en de tuinen is de duurzame toekomst van het kloosterdorp een stap dichterbij gekomen.

In de binnenstad wordt blijvend ingezet op transformatie en herbestemming van leegstaand vastgoed met erfgoedwaarde in het project 'wonen in erfgoed boven winkels'. Het herstellen en activeren van deze ruimtes biedt een unieke kans om een onderscheidende woonvorm aan Venlo toe te voegen, verder verval van de erfgoedwaarde te voorkomen en de binnenstad levendig en aantrekkelijk te houden buiten winkeltijden. De afnemende behoefte aan winkelruimte biedt daarnaast de mogelijkheid om de binnenplaatsen te vergroenen. Om de (historische) kwaliteit die de binnenstad en de vestinggordel heeft, te borgen en te versterken wordt er in 2023 en 2024 een beeldkwaliteitsplan voor het centrum opgesteld. Daarnaast zal met steun van de Provincie de restauratie en herbestemmingsprojecten van met name religieus en industrieel erfgoed gemeentebreed worden gecontinueerd. In de meerjarenbegroting zullen we voorstellen doen om de bestaande budgetten hiertoe te behouden.

Een aantrekkelijke avondbeleving is van belang om bezoekers aan de binnenstad zo lang mogelijk vast te houden, met name gedurende de donkere periode van het jaar. In 2023 is een begin gemaakt met de uitvoering van het zogenaamde verlichtingsplan, waarbij we de binnenstad letterlijk (op een duurzame wijze) in de spotlights plaatsen. Monumentale, beeldbepalende gebouwen en pleinen en de historische/economische hoofdroutes worden in samenhang verlicht, waardoor de bezoekers op een logische en aansprekende manier door de binnenstad worden geleid. Het duurzame 'lichtsnoer' wordt in de komende jaren verder over de binnenstad uitgerold.

Met deze programmaliijn zet Venlo in op een onderscheidend profiel van het stedelijk centrum in de regio en daarbuiten om de aantrekkingskracht van Venlo te versterken naar bewoners, ondernemers en bezoekers. Dit meten we o.a. door de Venlonaar te vragen naar het onderscheidend vermogen van het stedelijk centrum en de waardering voor de kwaliteit van het stedelijk centrum. Daarnaast meten we het aantal toeristische overnachtingen in het stedelijk centrum.

Wat gaan we daarvoor doen?

In 2024 worden belangrijke vervolgstappen gezet voor een tweetal gebieden met de potentie om het onderscheidende profiel van Venlo in de toekomst verder aan te scherpen: het Kloosterdorp Steyl en de zuidrand van het centrum 'van Maas tot station'.

De doorontwikkeling in kloosterdorp Steyl vraagt het komende jaar investeringen op het gebied van proces, onderzoeken, uitvoeren urgente maatregelen en inhuur van personeel. Het betreft de onderwerpen vrijetijdseconomie, erfgoed (gebouwen en tuinen), ruimtelijke functioneel kader en mobiliteit. Voor de totale opgave is naar verwachting € 120.000 nodig. Dit betreft procesmiddelen; de feitelijke aanpak van het monumentale vastgoed en tuinen ligt bij Stichting Kloosterdorp Steyl cq. Boei. Met de inzet van erfgoedorganisatie Boei bij de aanpak - beheer, onderhoud en doorontwikkeling - van het monumentale vastgoed en de tuinen is de duurzame toekomst van het kloosterdorp een stap dichterbij gekomen.

De zuidelijke rand van de binnenstad, de spoorzone, het stationsgebied en de zuidzijde van het station staan aan de vooravond van een grote transformatie. Het biedt Venlo de kans om een schaa sprong te maken en op de kaart te zetten. Dit vraagt om een toekomstvisie die helpt om langjarig koers te houden. Maar ook om actie op de korte termijn, zoals het aankopen van strategische panden. In 2024 wordt de stap gezet om in samenhang naar de zuidzijde van het centrum te kijken. Zo wordt de kans aangegrepen om onze opgaven te verbinden aan de opgaven die andere partijen zoals ProRail (rondom het spoor) en het Rijk (woningbouwopgave, klimaatbestendige steden) hebben. Er is nu momentum om een toekomstvisie neer te leggen en opgaven van Venlo landelijk te agenderen. Dit vraagt om een duidelijke koers die wordt vastgelegd in een (ontwikkel)visie voor de zuidrand van het centrum.

We gaan de avondbeleving van monumentale pleinen, hotspots en routes in de binnenstad in de lijn van het "Plan Binnenstad" versterken. Op de Keulse Poort is de eerste fase in 2023 tot uitvoering gebracht. Het is zaak nu door te pakken. Een mooie kans ligt daarvoor bij de Luif aan Maaskade. Tevens is onderzoek nodig naar waar de verdere uitrol van het lichtsnoer het meest kansrijk is.

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmaliijn gepresenteerd.

Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmaliijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2024.

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten/ Lasten	Realisatie 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Verdiepen en onderscheiden	Baten		57				
	Lasten	541	558	1.047	497	497	497
Totaal saldo Programmaliijn		-541	-501	-1.047	-497	-497	-497

Begrotingsvoorstellen 2024-2027	2024	2025	2026	2027
Programmalijn Verdiepen en onderscheiden				
Zuidrand Centrum	-200			
Doorontwikkeling Kloosterdorp Steyl	-120			
Wonen in Erfgoud	-100	-100	-100	-100
Duurzaam lichtsnoer Binnenstad	-100			
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen	-50			
Totaal programmalijn Verdiepen en onderscheiden	-570	-100	-100	-100

Zuidrand Centrum

	2024	2025	2026	2027
	-200			

Op een aantal plekken aan de zuidrand van het centrum staan we voor transformatie. Dit vraagt enerzijds om visievorming en anderzijds om invulling van concrete locaties. Het doel is om een nieuw perspectief voor de zuidrand van het centrum op te stellen, inclusief de stationsomgeving, de spoorzone en het gebied ten zuiden van het station (inclusief emplacement). Met een toekomstvisie wordt richting gegeven en jagen we ontwikkelingen aan die een bijdrage leveren aan een toekomstbestendig stedelijk centrum.

De zuidrand van het centrum wordt nu nog gekenmerkt door enerzijds een spoorzone midden in het stedelijk gebied die nu nog vooral een rol vervult als vervoersas. En anderzijds een deel van het centrum van Venlo dat aan functieverandering onderhevig is: van place-to-buy naar place-to-be. Daarnaast ligt er het emplacement met een grote ruimtelijke en functionele impact. Ingrepen aan het emplacement kunnen kansen creëren voor de zuidzijde van het spoor. Kortom een groot gebied op een zeer centrale locatie waar transformatie of een kwaliteitsimpuls nodig is. Daarnaast liggen er kansen om een slag te maken met de opgaven waar we als gemeente, maar ook als rijksoverheid voor staan: woningbouw, tegengaan van hittestress, beleefbaar maken van erfgoed etc.

Het verbinden van de opgaven en de kansen vraagt om een toekomstvisie voor het gehele gebied, waarbij het voorstelbaar is dat het uitwerkingsniveau kan verschillen voor de verschillende deelgebieden. De samenhang tussen de verschillende gebieden is echter noodzakelijk om tot een geslaagde transformatie te komen.

Enerzijds is er dus visievorming nodig, daarnaast zijn er ook lopende trajecten die nu al gefaciliteerd dienen te worden om geen kansen te missen. Denk hierbij aan de strategische aankoop van panden. Daarnaast speelt concreet de transformatie en herbestemming van de twee vrijkomende vleugels van het voormalig postkantoor. Hierbij hoort ook de herinrichting van de openbare ruimte van de Nassaustraat. Het gaat hier om zeer specifieke panden die vragen om een bredere verkenning van de mogelijkheden van de transformatie en het stellen van kwaliteitseisen, voordat beide vleugels in de markt gezet kunnen worden.

Voor het opstellen van de visie en deelonderzoeken wordt een voorbereidingskrediet gevraagd van € 200.000. Uit de verschillende onderzoeken en visies zal voor nadere en de concrete uitvoering extra budget gevraagd worden. Dit zal mogelijk leiden tot claims voor de begroting 2025 en verder, al dan niet vanuit het strategisch investeringsfonds.

Doorontwikkeling Kloosterdorp Steyl

2024	2025	2026	2027
-120			

De doorontwikkeling in Steyl vraagt het komende jaar investeringen op het gebied van proces, onderzoeken, uitvoeren urgente maatregelen en inhuur van personeel. Het betreft de onderwerpen vrijetijdseconomie, erfgoed (gebouwen en tuinen), ruimtelijke functioneel kader en mobiliteit. Voor de totale opgave is naar verwachting € 120.000 nodig. Dit betreft procesmiddelen; de feitelijke aanpak van het monumentale vastgoed en tuinen ligt bij Stichting Kloosterdorp Steyl

Wonen in Erfgoed

2024	2025	2026	2027
-100	-100	-100	-100

We gaan leegstand en verval van monumentale panden terugdringen door panden te restaureren en (met name bovenverdiepingen) geschikt te maken voor bewoning. In 2024 pakten we 2 concrete projecten aan waarbij 'wonen in erfgoed' wordt gerealiseerd. We willen in de lijn van de Erfgoednota en het 'Plan Binnenstad' ondernemers en vastgoedeigenaren stimuleren om leegstaand vastgoed met erfgoedwaarde in de binnenstad (veelal de bovenverdiepingen) in te vullen. We investeren in erfgoed omdat dit meerwaarde heeft voor de leefbaarheid en de aantrekkingskracht van de stad.

In samenspraak met ondernemers, eigenaren en VenloPartners ontwikkelen we een strategische aanpak voor gevelrestauratie. De focus ligt op het historische stratenkruis in de binnenstad: Vleesstraat-Lomstraat en Parade-Gasthuisstraat met de Markt als historisch middelpunt. Fysieke maatregelen aan monumentale gevels gaan we financieel ondersteunen.

De gemeentelijke middelen worden met name ingezet om provinciale en rijkssubsidies voor restauratie en herbestemming te kunnen genereren. Met deze middelen is de afgelopen periode een enorme multiplier bereikt: elke Venlose euro heeft 8 euro aan middelen van andere overheden en investeringen van marktpartijen in erfgoed in Venlo opgeleverd.

Duurzaam lichtsnoer Binnenstad

2024	2025	2026	2027
-100			

We investeren op bijzondere plekken in de binnenstad in erfgoed, groen en ruimtelijke kwaliteit van de openbare ruimte omdat dit meerwaarde heeft voor de leefbaarheid en de aantrekkingskracht van de stad. Een aantrekkelijke avondbeleving is van belang om bezoekers aan de binnenstad zo lang mogelijk vast te houden, met name gedurende de donkere periode van het jaar. Monumentale, beeldbepalende gebouwen en pleinen en de historische/economische hoofdroutes worden in samenhang verlicht, waardoor de bezoekers op een logische en aansprekende manier door de binnenstad worden geleid. Tevens is sprake van een duurzaamheidsslag omdat de huidige verlichtingsbronnen worden vervangen door energiezuinige verlichting. We gaan de avondbeleving van monumentale pleinen, hotspots en routes in de binnenstad in de lijn van het "Plan Binnenstad" versterken. Op de Keulse Poort is de eerste fase in 2023 tot uitvoering gebracht. Het is zaak nu door te

pakken. Een mooie kans ligt daarvoor bij de Luif aan Maaskade. Tevens is onderzoek nodig naar waar de verdere uitrol van het lichtsnoer het meest kansrijk is.

Voor deze aanpak wordt € 100.000,- gevraagd.; € 50.000,- voor de Luif en € 50.000,- voor nader onderzoek.

6. Circulaire en duurzame hoofdstad

De kernopgave van het programma is om Venlo een toekomstbestendige gemeente te laten zijn die de kansen benut in de energietransitie, klimaatadaptatie en circulariteit.

In juni 2019 is het Nationale Klimaatakkoord ondertekend. Daarin zijn maatregelen afgesproken om de uitstoot van CO₂ te beperken. De nationale aanpak richt zich op vijf pijlers, namelijk: Gebouwde omgeving, Mobiliteit, Industrie, Landbouw en Elektriciteit. Op alle schaalniveaus zoals het Rijk, de provincies en gemeenten zijn ambities geformuleerd en werken we aan de opgave om de uitstoot van CO₂ te reduceren. Inmiddels is duidelijk dat gemeenten een belangrijke rol gaan vervullen in de uitvoering van de Rijksambities. De grondslag van onze gemeentelijke opgave ligt dan ook in het verlengde van het Nationale Klimaatakkoord. Binnen Venlo is de klimaatopgave verankerd in het programma Circulaire en duurzame hoofdstad met de drie programmalijnen: Energietransitie, Klimaatadaptatie en Circulariteit. In de Venlose uitvoeringsstrategie is niet alleen sprake van het behalen een kwantitatieve opgave, maar wordt ook vooral ingezet op een kansenperspectief waarbij verbinding met andere opgaven en ruimtelijke projecten, zoals bijvoorbeeld het nieuwe Kazernekwartier, actief plaatsvindt.

De opgaven van het programma zijn te kenmerken als een combinatie van verschillende transities met een lange doorlooptijd voordat het eindresultaat wordt bereikt. Ook kenmerkend aan deze transities is de rol van bewustwording. Het is dan ook niet voor niets dat bewustwording en activatie van onze inwoners, bedrijven, én onze eigen organisatie een speerpunt is van het programma. Als gemeente staan we als lokale overheid relatief dicht bij onze inwoners, maar we zien vooral graag dat inwoners, verenigingen, bedrijven, woningcorporaties en andere partners elkaar inspireren. Bewustwording vormt bovendien de basis voor uitvoering en stappen maken.

Om voorbereid te zijn op die uitvoering hebben we de afgelopen jaren beleidskaders en werkwijzen ontwikkeld. Daarnaast hebben we recent ook meer uitvoeringsmiddelen van het Rijk toegewezen gekregen. Een voorbeeld hiervan is de CDOKE-regeling waarmee we lokaal een uitvoeringsorganisatie vormgeven. Dat doen we binnen de gemeentelijke organisatie en ook op regionaal niveau (RES). Daarbij zoeken we de juiste schaal voor maximale doelrealisatie en efficiënte uitvoering. De actualiteit van hoge inflatie, mede door prijs van energie en grondstoffen, maakt dat we de komende tijd sterk de nadruk leggen op uitvoering, om zodoende inwoners en bedrijven van dienst te zijn en daarmee ook klimaatwinst te boeken. Daarin zoeken we ruimte voor experimenten, maar gaan we vooral ook meters maken.

Het programma Duurzame en circulaire hoofdstad bestaat uit drie programmalijnen met eigen subdoelstellingen en indicatoren.

Middelen per Programmalijn inclusief mutaties reserves	Baten/ Lasten	Realisatie 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Energietransitie	Baten	2.232	10.626	4.248	4.265	2.000	
	Lasten	3.699	14.233	7.629	9.598	3.045	1.042
Subtotaal Energietransitie		-1.467	-3.607	-3.381	-5.333	-1.045	-1.042
Klimaatadaptatie	Baten	1.681					
	Lasten	1.513	342	84	84	84	84
Subtotaal Klimaatadaptatie		168	-342	-84	-84	-84	-84
Circulariteit	Baten	457	551	634	887	734	290
	Lasten	909	1.748	1.856	2.061	1.917	1.478
Subtotaal Circulariteit		-451	-1.198	-1.221	-1.174	-1.183	-1.187
Totaal saldo Programma		-1.750	-5.146	-4.687	-6.591	-2.313	-2.313

Investeringsvoorstellen

Programmalijn	Budget		Voorportaal		
	2023	2024	2025	2026	2027
Energietransitie					
Klimaatadaptatie					
Circulariteit					
Totaal programma 6					

Energietransitie

Inleiding

Deze programmalijn richt zich op het bieden van zekerheid van energie en warmte uit hernieuwbare en schone (lokale) bronnen in Venlo

Wat willen we bereiken?

Binnen de programmalijn energietransitie onderscheiden we vier kernopgaven, namelijk grootschalige duurzame elektriciteitsopwek, energiebesparing, een toekomstbestendig energiesysteem én de warmtetransitie (van het aardgas af). Al deze opgaven hebben zowel grote ruimtelijke als sociale impact, waar al onze inwoners en bedrijven mee van doen hebben.

Maatschappelijke instellingen die worden geconfronteerd met fors gestegen energieprijzen, bedrijven die geen netaansluiting kunnen krijgen; zomaar een greep uit de nieuwe werkelijkheid. De onzekere energiemarkt heeft ons er allemaal van bewust gemaakt dat we de regie weer meer in handen moeten nemen. Door als huishouden, maatschappelijke instelling of bedrijf energie te besparen, duurzaam op te wekken, op te slaan of slim uit te wisselen, worden we minder afhankelijk van derden en kunnen aanmerkelijke voordelen behalen. Als gemeente pakken we onze rol door daarin te faciliteren en door zelf het goede voorbeeld te geven. Naast techniek is het vooral ook een forse gedragsverandering om te transformeren naar het nieuwe energiesysteem van de toekomst dat fundamenteel afwijkt van de bestaande situatie.

De nieuwe Transitievisie Gebouwde omgeving (2.0) is dit jaar vastgesteld. Daarbij zijn aanpassingen doorgevoerd in de warmteoplossingen per buurt waarbij een verandering zichtbaar is naar een grotere toepassing van de individuele warmteoplossing. De beleidsmatige vertaling hiervan heeft plaatsgevonden, waarbij nu versterkte aandacht is voor de uitvoering. Onder andere door

gemeentebreed inwoners vanuit verschillende regelingen en advies te helpen met slimme maatregelen om te besparen en verduurzamen zoals isoleren, zonnepanelen en een (hybride) warmtepomp.

De energietransitie is ook een sociale transitie. We streven naar een rechtvaardige verdeling van lusten en lasten waarbij iedere inwoner mee kan doen. We gaan daarom samen met landelijke onderzoeksinstellingen en planbureaus aan de slag om inzicht te krijgen in de mogelijkheden om lokaal te sturen op een rechtvaardig energiebeleid. We wachten niet af op landelijke richtlijnen over rechtvaardigheid, maar nemen het voortouw om te bekijken wat er in Venlo nodig is om energie bereikbaar en betaalbaar te houden voor huishoudens en maatschappelijke instellingen. Daarbij blijven we aandacht hebben voor huishoudens met energiearmoede, door verder te gaan met onze bestaande passende regelingen zoals gratis advies, energievouchers en gratis isolatie. Ook continueren we, in aanvulling op de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed, de stimuleringslening om maatschappelijk vastgoed versneld te verduurzamen en daarmee gemeenschaps- en sportaccommodaties te ondersteunen.

De noodzaak om de elektriciteitsinfrastructuur uit te breiden is een gevolg van de groeiende vraag naar duurzame elektriciteit. Een toekomstbestendig energiesysteem is betrouwbaar en flexibel en maakt gebruik van nieuwe energiedragers. Dit vraagt om slimme oplossingen, maar ook om grote investeringen vanuit de netbeheerder en het Rijk. Tegelijkertijd biedt de doorontwikkeling van ons energiesysteem ook kansen voor innovatie en meer autonomie. De productie van elektriciteit uit zon en wind is weersafhankelijk en niet stabiel. Een brede energiemix is daarom noodzakelijk. Nieuwe ontwikkelingen op het gebied van energieopwek, opslag en warmte nemen we mee in de periodieke bijstelling van ons lokale energiebeleid.

Ook in regionaal verband wordt ingezet om te komen van beleid naar uitvoering. De RES regio Noord- en Midden Limburg ligt goed op koers. Niet alleen met plannen maar ook in de uitvoering worden resultaten geboekt. Zo zijn er ook binnen Venlo gebiedsverkenningen voor grootschalige opwek om op gemeenteniveau invulling te geven aan de RES-doelstellingen. Het opzetten van een kwalitatief toegeruste RES-organisatie waar in 2023 mee is gestart, is daarbij een belangrijke succesfactor voor toekomstig resultaat.

Binnen deze programmaliijn meten we de emissie van CO₂ en de hoeveelheid hernieuwbare energie. Tevens meten we het verbruik van elektriciteit per huishouden en aandeel van de woningen dat van het 'gas af' is.

Wat gaan we daarvoor doen?

In 2023 wordt de ingezette lijn om te komen van voorbereiding naar uitvoering voortgezet en opgeschaald naar meer massa in uitvoering.

Onderwerp	Bestaande actie opschalen
Energiearmoede	Incidenteel ondersteunen én structureel energielasten verlagen
Energieopwek	Project zon op particuliere daken Gebiedsverkenningen grootschalige opwek
Warmtenetten	Aanbesteding warmtenet Hagerhof Optimale schaal warmtenet Hagerhof/uitbreiding warmtekavel Verkenning lokale ambities publieke rol warmtenetten
Isolatieaanpak	Lokale uitvoering Nationaal isolatieprogramma
Advies en voorlichting	Duurzaamheidsloket professioneel advies en team Goede Buren
Verduurzamen vastgoed	Pilotprojecten uitvoering en fonds voor verduurzaming

Onderwerp	Nieuwe activiteiten
Uitvoering optimaliseren	Opzet RES organisatie Positionering uitvoeringsteam klimaatopgave Venlo
Energieopwek	Project zon op particuliere daken 3e tranche Verkenning zon op bedrijfsdaken
Warmtetransitie	Ontwikkelen en uitvoeren wijk/straat aanpak verduurzaming Project inkoop warmteoplossingen
Loket 2.0	Verbreding dienstverlening energieloket (met o.a., fysieke locatie, ondernemersloket, klimaatadaptatie en circulariteit).
Rechtvaardige transitie	Uitwerking en vertaling van rechtvaardige energietransitie in praktijk
Energiesysteem	Combinatie van beleid en uitvoering op gebied van toekomstig en betrouwbaar energiesysteem, gericht op oplossen knelpunten Onderzoek energiemodaliteiten in relatie tot Delta Rhine Corridor

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmaliijn gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmaliijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2024.

Middelen per Programmaliijn inclusief mutaties reserves	Baten/ Lasten	Realisatie 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Energietransitie	Baten	2.232	10.626	4.248	4.265	2.000	
	Lasten	3.699	14.233	7.629	9.598	3.045	1.042
Totaal saldo Programmaliijn		-1.467	-3.607	-3.381	-5.333	-1.045	-1.042

Begrotingsvoorstellen 2024-2027	2024	2025	2026	2027
Programmaliijn Energietransitie				
Een succesvolle warmtetransitie ervaring met een collectieve wijkaanpak	-350	-350	-350	-350
Warmteconcepten en energiebesparing	-250	-250		
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen	-75	-25		
Totaal programmaliijn Energietransitie	-675	-625	-350	-350

Een succesvolle warmtetransitie ervaring met een collectieve wijkaanpak

	2024	2025	2026	2027
	-350	-350	-350	-350

Venlo heeft gebruik gemaakt van de mogelijkheid om met behulp van overheidssubsidie (Proeftuin Aardgasvrije Wijken, hierna PAW) een warmtenet in Hagerhof-Oost te gaan realiseren. De toegekende subsidie is bedoeld om tegemoet te komen in de onrendabele top van het warmtenet om zodoende de businesscase te versterken en de haalbaarheid van het project te vergroten.

Bij de start van het project in 2021 zijn geen projectkosten opgevoerd, waardoor deze kosten jaarlijks incidenteel vanuit de reguliere programmamiddelen worden gefinancierd. Deze middelen staan voor de toekomst onder spanning doordat het programma ook op andere opgaven om middelen vraagt.

Door een incidentele toekenning voor 5 jaar van budget voor Hagerhof borgen we de voortgang van dit project, zonder dat dit ten koste gaat van de reguliere uitvoeringsmiddelen voor het programma Circulaire en duurzame hoofdstad. Dit wordt onder andere besteed aan de noodzakelijke communicatie en participatie, grondonderzoeken, een bodem-energieplan en inzet van de benodigde technische en juridische expertise.

Voorgesteld wordt om een projectbudget beschikbaar te stellen voor de realisatie van het warmtenet Hagerhof, voor de periode van de doorlooptijd van het project van 5 jaar (tot en met 2028). Het betreft een incidentele aanvraag van € 1.750.000, gemiddeld € 350.000 per jaar. Daarnaast is voor de uitvoering van dit project jaarlijks een bedrag van € 150.000 beschikbaar gesteld in de vorm van personele capaciteit. Dit betreft co-financiering vanuit het Rijk door de tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE), waarvoor geen extra middelen worden gevraagd.

Warmteconcepten en energiebesparing

	2024	2025	2026	2027
	-250	-250		

We gaan onze woningen verduurzamen door ze (stapsgewijs) van het aardgas af te halen. Dit doen we door energie te besparen en duurzaam te verwarmen. In de Transitievisie Gebouwde omgeving 2.0 omschrijven we dat dit voor een groot deel van de woningen gebeurt met een individuele oplossing (warmtepomp). Een warmtepomp vraagt om een financiële investering én om de juiste kennis. We willen voor inwoners deze drempel verlagen door het ontwikkelen van een aantrekkelijke regeling voor een brede groep woningeigenaren. Daarbij willen we voorzien in de (financiële en/of administratieve) bijdrage aan woningeigenaren in de aanschaf van een breed aanbod duurzame individuele warmteconcepten, uiteenlopend van maatregelen die resulteren in een forse

energiebesparing (zoals een hybride warmtepomp), tot maatregelen waarmee de woning volledig van het aardgas af kan (all-electric warmtepomp). Met dit voorstel geven we ook invulling aan de aangenomen motie bij de Transitievisie Gebouwde omgeving die het college verzoekt om de lokale warmtetransitie een boost te geven en daarbij gebruik te maken van de kennis en ervaring van inwoners en lokale bedrijven.

We vragen een incidenteel budget van € 500.000 voor een lokale aanpak warmteconcepten en energiebesparing.

Besteding van de middelen vindt plaats in 2024 en 2025, gelet op de noodzakelijke voorbereidingstijd (opstellen regeling) en doorlooptijd van de subsidie en het project.

De continuering van de middelen is meerjarig gekoppeld aan het 'scenario van hoop' voor 2026. Dit betekent dat de financiële vertaling in meerjarenperspectief vooralsnog alleen heeft plaatsgevonden voor 2024 en 2025.

Klimaatadaptatie

Inleiding

Deze programmaliijn richt zich op de realisatie van een groene, leefbare en veilige stad die voorbereid is op, zich verhoudt tot en zich aanpast aan de klimaatverandering.

Wat willen we bereiken?

De klimaatopgave is een complexe en meerjarige opgave. In plaats van alle knelpunten tegelijkertijd aan te pakken, ligt de focus op het benutten van de prioritaire knelpunten én kansen. De klimaatverandering vraagt om een actieve aanpak van gemeenten, voor nu, én voor de langere termijn. Klimaatadaptatie gaat over wateroverlast, hitte, droogte en in Venlo nemen we ook biodiversiteit mee. Binnen de programmaliijn Klimaatadaptatie onderscheiden we vijf actielijnen: Nieuwbouw stelt het voorbeeld, Robuuste groenblauwe structuren, Gevarieerd en vitaal buitengebied, Klimaatbestendige bedrijventerreinen en Bewustwording.

Om Venlo klimaatbestendig te maken is er gekozen voor vier fysieke gebiedstypen en hebben we continue aandacht voor bewustwording. De gebiedstypen zijn: centrumgebieden, woonbuurten, werkgebieden en het buitengebied. Elke gebied heeft een andere problematiek en vraagt een andere aanpak. Daarnaast maken we een duidelijke onderverdeling in de verschillende schaalniveaus waarop klimaatadaptatie plaatsvindt. Daarbij hanteren we de schaalniveaus: regionaal, gebied- straat- en perceelniveau. Ook voor de programmaliijn klimaatadaptatie geldt dat we de kaders en werkwijzen hebben gesteld, en nu de focus leggen op de uitvoering.

Klimaatadaptatieve maatregelen in bouw- en inrichtingsprojecten nemen we standaard mee en we richten ons op groene, gezonde wijken en buurten. Dit betekent samenwerken met ondernemers, partijen en initiatiefnemers in Venlo en in de regio. We zetten in onze eigen projecten de toon. We zijn inspirerend, overtuigend en een voorbeeld voor anderen. We blijven leren en delen onze opgedane kennis met andere partijen in de stad en regio. Klimaatdata geven ons inzicht om gericht te werk te gaan. Zo kunnen we prioriteren. In 2019 heeft de klimaatstresstest plaatsgevonden. In 2025 volgt de volgende klimaatstresstest. Hieruit worden veranderingen inzichtelijk wordt de eerste impact van

onze doelen zichtbaar. In 2022 is de Nationale klimaatadaptatiestrategie (NAS) en de uitvoering ervan geëvalueerd. De conclusie is dat de uitvoering moet worden versneld. In 2023 verschijnt een Nationaal Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie 2023-2030. In dit uitvoeringsprogramma komt een uitgebreid overzicht van alle impactvolle lopende en geplande adaptatie-acties in heel Nederland.

Binnen deze programmalijs meten we de mate waarin inwoners het regenwater afkoppelen aan het rioleringsstelsel.

Wat gaan we daarvoor doen?

In 2023 wordt de ingezette lijn om te komen van voorbereiding naar uitvoering voorgezet en opgeschaald naar meer massa in uitvoering.

Onderwerp	Bestaande actie opschalen
Groenblauwe schoolpleinen	Voortzetten project groenblauwe schoolpleinen
Vergroeningsactie	Voortzetten project Tegels eruit, plantjes erin
Project Groene Straat	Voortzetten projectaanpak Groene straat
Regeling afkoppelen regenwater	Verhogen aantal deelnemers voor de afkoppelregeling
Transitie Nationaal Park de Maasduinen	Voortzetten samenwerking Nationaal Park de Maasduinen, uitvoeren gezamenlijke projecten
Grenspark Maas-Swalm-Nette	Voortzetten samenwerking Grenspark Maas-Swalm-Nette, uitvoeren gezamenlijke projecten

Onderwerp	Nieuwe activiteiten
Beleidsregel klimaat	Opstellen, implementeren en toepassen beleidsregel klimaat en verbreden afkoppelbeslisboom bij ruimtelijke initiatieven
Beleidsregel natuurinclusief bouwen	Opstellen, implementeren en toepassen toets natuurinclusief Bouwen bij ruimtelijke initiatieven
Subsidieregeling groene daken	Opstellen en implementeren subsidieregeling groene daken
Advies en voorlichting	Duurzaamheidsloket professioneel advies en team Goede Buren verbreden met klimaatadaptatie
Verduurzamen vastgoed	Pilotprojecten uitvoering en fonds voor verduurzaming verbreden met klimaatadaptatie

Wat mag het kosten?

In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmalijs gepresenteerd. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmalijs en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2024.

Middelen per Programmalijn inclusief mutaties reserves	Baten/ Lasten	Realisatie 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Klimaatadaptatie	Baten	1.681					
	Lasten	1.513	342	84	84	84	84
Totaal saldo Programmalijn		168	-342	-84	-84	-84	-84

Circulariteit

Inleiding

Deze programmalijn richt zich op de ontwikkeling van een circulaire economie die gekenmerkt wordt door groei zonder verlies, verspilling of belasting en meer specifiek op de beschikbaarheid van grondstoffen en het reduceren van milieu-impact van grondstoffengebruik.

Wat willen we bereiken?

De afgelopen jaren is de impact van een tekort aan grondstoffen op de economie en de samenleving steeds duidelijker geworden. Vanuit het verleden heeft Venlo een herkenbaar profiel opgebouwd als circulaire koploper. Inmiddels is circulariteit voor veel gemeenten en bedrijven een belangrijk aandachtsveld. De voorsprong die Venlo heeft opgebouwd in de gebouwde omgeving met gerealiseerde innovatieve projecten krijgt binnen nieuwe projecten in Venlo een vervolg. De pilots van Venlo dienen als voorbeeld om anderen te inspireren en uiteindelijk meer impact te realiseren. Tenslotte draagt een circulaire economie fors bij aan het realiseren van CO₂-reductie en daarmee aan het bereiken van de klimaatdoelstellingen.

Ook wordt vanuit opdrachtgeverschap ingezet op kansen in nieuwe projecten waarin Venlo de circulaire economie kan doorontwikkelen. Een van deze voorbeelden is een circulaire gebiedsontwikkeling met marktpartijen die in 2024 wordt verkend. De impact die de gemeente in de circulaire economie binnen haar eigen bedrijfsvoering kan maken is daarbij enigszins beperkt. De grootste winst is te behalen in de markt en de overheid kan dit nationaal en lokaal stimuleren en aanjagen. Het is uiteindelijk aan de markt om dit over te nemen en op bredere schaal toe te passen, waarbij deze bedrijven ook hun concurrentiepositie kunnen verbeteren door een toekomstbestendiger product of dienst met lagere kosten.

Met gericht onderzoek naar de waarde van circulariteit in Venlo is aangetoond dat in projecten tal van voordelen kunnen ontstaan. Voordelen van kostenreductie, gezondheidswinst, CO₂-reductie en het ontstaan van nieuwe markten voor het lokale bedrijfsleven. Met de opgedane kennis in Venlo wordt in 2024 ook actief een bijdrage geleverd in het beïnvloeden van het rijksbeleid door deel te nemen nationaal netwerk Circulaire Koplopers en een vervolg te geven aan het internationale netwerk Healthy Buildings. Medio 2023 is het Interreg project Healthy Buildings Netwerk opgevolgd door een nieuw internationaal project Healthy Buildings Movement waarvan Venlo het leadpartnerschap heeft.

Naast het waardebewaren van grondstoffen bij nieuwe projecten wordt ook steeds meer de aandacht gericht op bestaande grondstoffen. In het kader van het nieuwe afvalbeleid worden afvalstromen gereduceerd. Ook worden lokaal ervaringen opgedaan in de toepassing van Venloos circulair ambachtscentrum. Daarmee zijn we de eerste van Limburg en extra bijzonder is dat het idee is ontstaan vanuit een inwonersinitiatief. Daarmee worden in Venlo belangrijke stappen gezet in de

realisatie van een volledig circulaire economie in 2050. De vastgestelde beleidsvisie en het uitvoeringsplan vormen de kaders voor meer herbruikbare grondstoffen.

Binnen deze programmajijn meten we de hoeveelheid huishoudelijk restafval per huishouden.

Wat gaan we daarvoor doen?

In 2023 wordt de ingezette lijn om te komen van voorbereiding naar uitvoering voortgezet en opgeschaald naar meer massa in uitvoering.

Naast de inzameling van afval is er een preventiekant en worden nieuwe maatregelen geïntroduceerd. Het ontwikkelen van een grondstoffenbank door een coalitie van marktpartijen en met ondersteuning van de gemeente is daarin een belangrijke bouwsteen.

Voor nieuwe grondstoffen liggen kansen in de ontwerpfase van nieuwe projecten. In 2024 is een rekenmodel beschikbaar waarin de financiële effecten van circulaire ontwerp toepassingen op basis van de ervaring van de gemeente Venlo voor de markt inzichtelijk zijn.

We zetten vervolgstappen op het gebied van circulair inkopen en investeren in het breder uitzetten van de opleiding circulaire economie samen met Fontys. In 2023 was deze enkel gericht op interne collega's. In 2024 betrekken we ook sectoren uit het bedrijfsleven.

Onderwerp	Bestaande actie opschalen
Circulair ambachtscentrum	Verbreden en opschalen in verbinding met meer partijen en hogere volumes
Kennisbevordering circulaire toepassingen	Opleiding circulaire economie Venlo / Fontys opschalen
Klimaatwijkakkoorden	Meer klimaatwijkakkoorden en inwonersinitiatieven realiseren

Onderwerp	Nieuwe activiteiten
Grondstoffenbeleid	Start uitvoeringprogramma grondstoffenplan
Gezond binnenklimaat	Uitvoering Healthy Building Movement
Circulaire gebiedsontwikkeling	Circulaire gebiedsontwikkeling verkennen
Economisch model circulair boven lineair	Rekenmodel circulair bouwen operationeel
Grondstoffenbank	Inzet grondstoffenmakelaar voor initiatief grondstoffenbank

Wat mag het kosten?

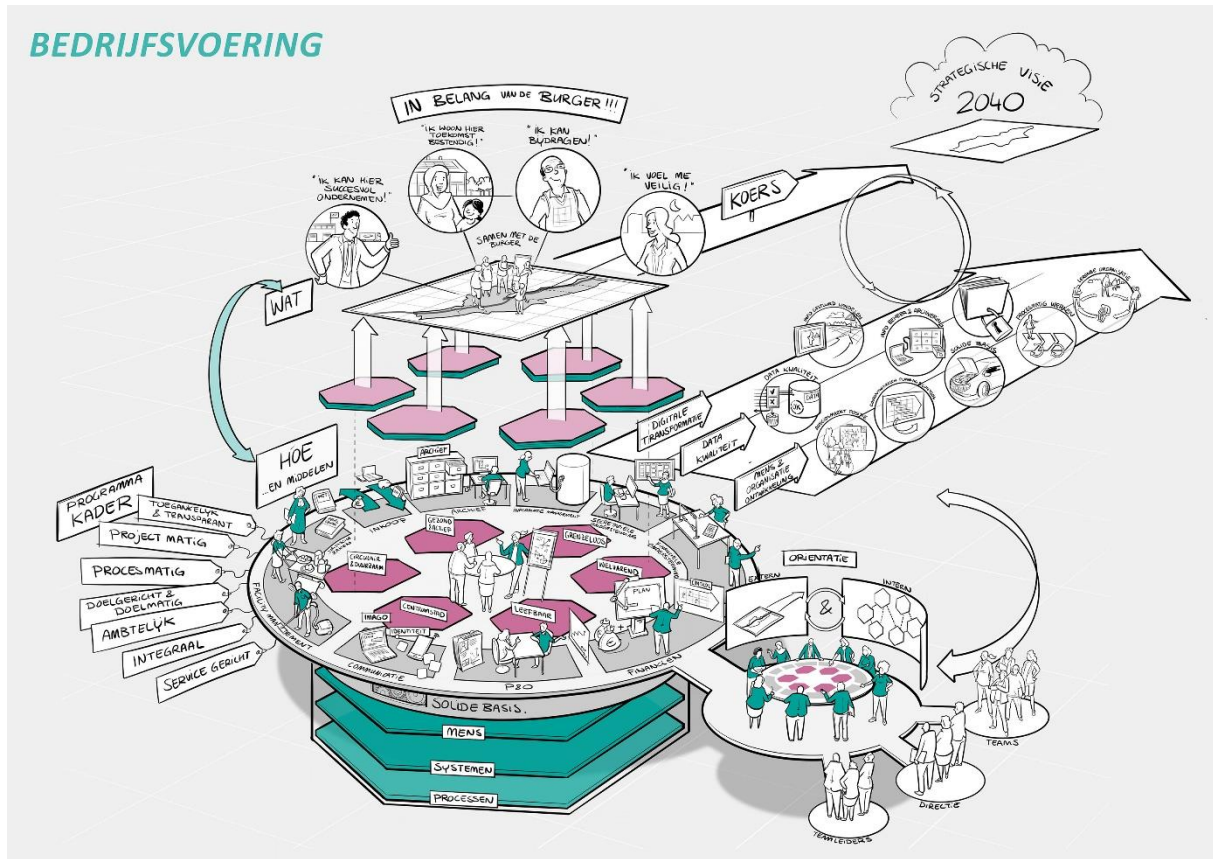
In deze paragraaf wordt het totaal van de baten en lasten per programmalijn gepresenteerd.

Daarnaast wordt een toelichting gegeven op de begrotingsvoorstellen die gerelateerd zijn aan deze programmalijn en op de investeringen uit het investeringsprogramma 2024.

Middelen per Programmalijn inclusief mutaties reserves	Baten/ Lasten	Realisatie 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Circulariteit	Baten	457	551	634	887	734	290
	Lasten	909	1.748	1.856	2.061	1.917	1.478
Totaal saldo Programmalijn		-451	-1.198	-1.221	-1.174	-1.183	-1.187

Algemene middelen

BEDRIJFSVOERING

Algemene middelen

Inleiding

Het overzicht algemene middelen bevat de baten en lasten die niet rechtstreeks toewijsbaar zijn aan één van de zes inhoudelijke programma's. Het overzicht algemene middelen is geen programma en gaat daarom ook niet in op de beantwoording van de vragen 'Wat willen we bereiken?' en 'Wat gaan we daarvoor doen?'

Wel presenteren we hier een financieel overzicht en geven we een toelichting op de begrotingsvoorstellen die onder Algemene middelen vallen.

Wat mag het kosten?

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

	Realisatie 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Baten						
Financiering	6.388	15.053	13.314	11.883	10.905	10.824
Onroerend zaakbelasting	43.023	41.529	42.339	42.339	42.339	42.339
Overheadkosten	727	142	364	364	364	364
Overige algemene dekkingsmiddelen	16.334	5.713	22.476	828	586	584
Overige belastingen	2.652	2.675	2.992	2.992	2.992	2.992
Uitkeringen gemeentefonds	301.093	297.150	311.540	312.572	290.124	287.905
Totaal baten	370.218	362.262	393.026	370.978	347.310	345.009
Lasten						
Financiering	3.785	10.942	14.624	14.168	11.611	11.575
Onroerend zaakbelasting	407	1.169	2.468	2.568	2.968	199
Overheadkosten	46.212	46.362	49.052	47.770	46.492	46.173
Overige algemene dekkingsmiddelen	-256	7.495	27.179	3.594	3.610	3.636
Overige belastingen	1.341	1.816	1.855	1.912	1.965	2.009
Post onvoorzien		464	539	539	539	539
Vennootschapsbelasting						
Totaal lasten	51.489	68.246	95.716	70.551	67.185	64.131
Saldo algemene dekkingsmiddelen	318.729	294.016	297.310	300.427	280.125	280.878

Uitkeringen gemeentefonds

De uitkeringen uit het gemeentefonds zijn de grootste inkomstenbronnen van de gemeente Venlo. Via circulaire ontvangen wij belangrijke informatie omtrent de ontwikkelingen ten aanzien van het gemeentefonds. De meicirculaire van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is een belangrijke bouwsteen voor de (programma)begroting en de septembercirculaire is dit voor de kadernota.

Onderstaande tabel geeft de financiële effecten van de meicirculaire 2023 weer.

	2024	2025	2026	2027
Meicirculaire 2023	311.540	312.572	290.124	287.905
Vastgestelde begroting gemeentefonds 2023-2027 incl. vorap 2023 en Kadernota 2024	300.805	305.189	290.087	281.623
Bruto resultaat meicirculaire 2023	10.735	7.384	37	6.282
A. Toevoegingen/onttrekkingen gemeentefonds	4.798	5.912	3.522	3.509
B. Netto resultaat meicirculaire 2023	5.937	1.472	-3.485	2.773

Door het Rijk worden er bedragen aan het gemeentefonds toegevoegd of onttrokken (taakmutaties). Deze toevoegingen of onttrekkingen kunnen leiden tot een toe- of afname van uitgaven op andere beleidsterreinen van zowel de lokale als de regionale taken. In RIB 2023-87 heeft de gemeenteraad een totaaloverzicht van de toevoegingen en onttrekkingen als gevolg van taakmutaties inclusief een toelichting hierop ontvangen. De taakmutaties zijn inhoudelijk in de programma's c.q. programmalijnen van de voorliggende begroting verwerkt.

Hervormingsagenda

De provincies hebben als begrotingsrichtlijn voor de jeugdzorg bepaald dat gemeenten in de jaarschijven 2026 en 2027 van de meerjarenbegroting de middelen zoals die in de hervormingsagenda jeugdzorg zijn afgesproken mogen meenemen als structurele en reële raming. Het gaat landelijk om € 284 miljoen voor 2026 en € 211 miljoen voor 2027. Voor Venlo komt dit neer op ca. € 1,8 miljoen voor 2026 en ca. € 1,3 miljoen voor 2027 en verder. Dit leidt tot een stijging van het gemeentefonds ten opzichte van de in RIB 2023-87 gemelde uitkeringen uit het gemeentefonds.

Daarnaast mogen gemeenten in hun begroting rekening houden met een besparing op de uitgaven op de jeugdzorg van € 500 miljoen in 2025, € 500 miljoen in 2026 en vanaf 2027 € 511 miljoen structureel als gevolg van maatregelen die het Rijk zal uitwerken. Immers is afgesproken, dat het Rijk het budgettaire risico draagt als (een deel van) deze maatregelen geen of niet tijdig doorgang vinden. In afwachting op de concrete invulling c.q. maatregelen van het Rijk is deze verwachte besparing gedeeltelijk ingeboekt als stelpost in het programma Gezond en Actief. Het gaat om € 1,7 miljoen in 2026 en € 0,9 miljoen vanaf 2027.

Netto resultaat gemeentefonds

Rekening houdende met de begrotingsrichtlijn stijgt het nettoresultaat van het gemeentefonds ten opzicht van het in RIB 2023-87 vermelde nettoresultaat.

	2023	2024	2025	2026	2027
Actualisatie loon- prijscompensatie	975	-1.828	-1.674	-1.873	-1.437
Hoeveelheidsverschillen	-1.143	-1.182	-2.116	-2.397	-2.533
Rekentarief WOZ		-953	-953	-953	-953
Compensatie jeugdzorg		9.961	6.021	1.800	1.300
Nieuwe financieringssystematiek					6.245
Overige	-38	-61	193	-62	151
Totaal	-207	5.937	1.472	-3.485	2.773

- Actualisatie loon- prijscompensatie (circa -€ 1,8 miljoen in 2024, 2025 en 2026 oplopend naar -€ 1,4 miljoen structureel vanaf 2027)

Sinds de meicirculaire 2022 is het accres gesplitst in een volume- en een nominaal deel, waarbij het nominale deel ter compensatie is van loon- en prijsstijging en het volumedeel ter compensatie van bevolkingstoename en reëel accres. In de meicirculaire 2023 zijn de accessen loon- prijsontwikkeling voor de jaren 2023 tot en met 2027 bijgewerkt. Deze valt lager uit dan op basis van de eerdere berichtgeving – die als basis voor de Kadernota 2024 is gebruikt – mocht worden verwacht. Dit komt met name doordat de nabetaling over 2022 landelijk structureel €371 miljoen lager uitvalt omdat enkel de prijsontwikkeling gecompenseerd wordt als gevolg van de besluiten die het Rijk bij de Rijksvoorjaarsnota heeft genomen.

Voor Venlo gaat het om € 1,8 miljoen nadelig in 2024, € 1,7 miljoen nadelig in 2025, € 1,9 miljoen nadelig in 2026 en vervolgens € 1,4 miljoen nadelig voor 2027 en verder.

- Nieuwe financieringssystematiek (+ € 6,2 miljoen structureel vanaf 2027)

Het kabinet heeft eenzijdig besloten om het gemeentefonds voor de volume-ontwikkeling vanaf 2027 te indexeren op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product. In de meicirculaire 2023 is een beschrijving van de hoofdlijnen van de nieuwe financieringssystematiek opgenomen. De nieuwe financieringssystematiek houdt in dat de volumeontwikkeling van het gemeentefonds vanaf 2027 wordt gebaseerd op een historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). Hiervoor is in de Voorjaarsnota 2023 van het Rijk alvast een budget gereserveerd. In de meicirculaire 2023 is de nieuwe financieringssystematiek nog niet verwerkt, dit volgt in een latere circulaire.

Vooruitlopend op een nieuwe financieringssystematiek heeft het kabinet in de septembercirculaire 2022 voor 2026 eenmalig € 1 miljard beschikbaar gesteld. Dit bedrag is in de meicirculaire 2023 vanaf 2027 weliswaar structureel opgenomen maar nog altijd ontoereikend. De problematiek van de structurele financiering van het zogenaamde ‘ravijn’ blijft een belangrijk aandachtspunt en

onderwerp van gesprek vanuit de VNG. Later dit jaar, in de septembercirculaire 2023, wordt van dit bedrag nog een deel in het BTW-compensatiefonds (BCF) gestort. We schatten in dat hierdoor per saldo via de algemene uitkering € 924 miljoen beschikbaar blijft en € 76 miljoen aan het BTW-compensatiefonds wordt toegevoegd. Het financiële effect voor Venlo is € 6,2 miljoen, op basis van het basisscenario en de vastgestelde kadernota, structureel voordelig vanaf 2027.

- **Hoeveelheidsverschillen**

De hoeveelheidsverschillen bestaan in deze circulaire uit twee componenten. Enerzijds gaat het om "echte" hoeveelheidsverschillen (zoals bijvoorbeeld de ontwikkeling van het aantal inwoners en de bijstandsontvangers), anderzijds gaat het om hoeveelheidsverschillen die samenhangen met de herijking van het gemeentefonds.

Het nieuwe verdeelmodel is ingegaan per 1 januari 2023, waarbij ook nieuwe maatstaven zijn geïntroduceerd en enkele bestaande maatstaven een nieuwe definitie hebben gekregen. Bij de circulaire van 2022 waren voor deze maatstaven alleen de berekende landelijk eenheden bekend (zie tevens RIB 2022-94). Voor de meicirculaire 2023 zijn inmiddels de actuele basisgegevens beschikbaar. Dit leidt tot een financieel nadelig effect.

Rekentarief WOZ

Voor uitkeringsjaar 2023 wordt de waarde op peildatum 1 januari 2022 gehanteerd. Voor uitkeringsjaar 2024 wordt de waarde op peildatum 1 januari 2023 gehanteerd. Het verschil tussen die twee is de waardeontwikkeling gedurende 2022. Die ontwikkeling is als gemiddelde in het land volgens de meicirculaire 2023 +3% voor woningen en +2% voor niet-woningen. Voor uitkeringsjaar 2024 heeft het ministerie van BZK de rekestarieven aangepast aan deze landelijk gemiddelde waarde mutatie. Voor Venlo leidt deze aanpassing binnen het gemeentefonds tot een structureel nadelig financieel effect ad € 953.000.

- **Compensatie Jeugdzorg**

Het Rijk en de VNG hebben 18 april dit jaar een financieel principeakkoord bereikt voor de Hervormingsagenda Jeugd. In de meicirculaire 2023 wordt voor jeugdzorg, onder voorbehoud van omzetting naar een definitief akkoord op de Hervormingsagenda, voor 2024 € 1.454 miljoen en voor 2025 € 954 miljoen beschikbaar gesteld.

Van de extra middelen wordt een deel vanuit de begroting van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) ingezet voor de investeringen en uitvoeringskosten van de Hervormingsagenda. Voor 2024 gaat het om een bedrag van € 91 miljoen en voor 2025 € 95 miljoen. Per saldo wordt hierdoor voor 2024 € 1.363 miljoen en voor 2025 € 859 miljoen aan de algemene uitkering toegevoegd. Voor de jaren 2026 en verder blijven de middelen gereserveerd en zal toevoeging aan de algemene uitkering plaatsvinden na het advies van de deskundigencommissie en besluitvorming daarover.

- Overige

Dit betreft een optelsom van voornamelijk lagere onderuitputting BTW compensatiefonds, in de circulaire niet nader gespecificeerde overige ontwikkelingen en afrondingen.

Invloed op budgettaire context Kadernota 2024 als vertrekpunt voor de begroting 2024-2027

In de budgettaire context van de Kadernota 2024 is het vertrekpunt voor de begroting 2024-2027 opgenomen. Als gevolg van het netto resultaat van de meicirculaire 2023 wijzigt deze als volgt:

	2023	2024	2025	2026	2027
Financieel perspectief VoRap 2023 / Budgettaire context Kadernota 2024	2.712	1.440	1.640	6.018	305
Netto resultaat meicirculaire 2023	-207	5.937	1.472	-3.548	2.773
Saldo vertrekpunt	2.505	7.377	3.112	2.533	3.078

Begrotingsvoorstellen 2024-2027	2024	2025	2026	2027
Algemene middelen				
Binnenhalen en binden - Arbeidsmarktpositie	-1.221	-1.163	-1.000	-1.000
Vervanging financieel systeem benodigde capaciteit	-1.001	-99		
Meerjarenbegroting ICT NML 2024-2027	-407	-407	-407	-407
Digitale transformatie/ digitalisering	-325	-150		
Toekomstbestendig maken applicatielandschap	-225	-200		
Meerjarenbegroting BsGW 2024-2027	-214	-299	-377	-326
Leren en ontwikkelen	-165	-145		
Formatieverhoging salarisadministratie	-119	-119		
Hervormingsagenda			1.800	1.300
Bijstellen toerekening overheadkosten a.g.v. tariefstijging	92	92	113	154
Toeristenbelasting	200	200	200	200
Macro economische ontwikkeling / maatschappelijke opgave	370	2.958		
Areaaluitbreiding OZB	500	500	500	500
Vrijval Reserves 2024	876			
Ontwikkeling energietarieven	1.428			
Taakmutaties meicirculaire 2023	1.977	3.089	698	686
Prijs en volumeontwikkeling	2.415	1.442	619	
Actualisatie kapitaallasten en financieringslasten	3.838	1.723	-703	-208
Overige voorstellen < € 0,1 miljoen	-457	-370	-233	-143
Totaal Algemene middelen	7.561	7.052	1.210	756

Binnenhalen en binden - Arbeidsmarktpositie

2024	2025	2026	2027
-1.221	-1.163	-1.000	-1.000

We zien vanuit de arbeidsmarktanalyse een krimpende arbeidsmarkt, vergrijzend personeelsbestand en groei van het aantal moeilijk invulbare vacatures. Om het groeiende takenpakket van de gemeentelijke organisatie te kunnen blijven oppakken zal er steeds meer ingezet moeten worden op het werven en behouden van goed opgeleide professionals. Inzetten op het werkgeversmerk 'Gemeente Venlo' en het investeren in markt conforme arbeidsvoorwaarden moet bijdragen aan het binnenhalen en binden van professionals. Het investeren in ons personeel en onze arbeidsmarktpositie is nu extra noodzakelijk vanwege de groeiende concurrentie vanuit de agglomeraties Eindhoven, Nijmegen en Maastricht en om onze bestuurlijke opgaven überhaupt uit te kunnen blijven voeren. Dit voorstel en de omvang is tevens opgebouwd uit diverse activiteiten/instrumenten o.a. op het gebied van werving, onboarding en arbeidsmarktcommunicatie voor zowel het werven van nieuwe als het behouden van bestaande medewerkers. De continuering van deze activiteiten op minimaal gelijkblijvend niveau is meerjarig gekoppeld aan het 'scenario van hoop' voor 2026 e.v. Dit betekent dat de financiële vertaling in meerjarenperspectief voor de jaren 2026 en 2027 beperkt heeft plaatsgevonden.

Vervanging financieel systeem benodigde capaciteit

2024	2025	2026	2027
-1.001	-99		

Het Financieel Systeem wordt opnieuw aanbesteed. Dit betekent dat deze kernapplicatie waarin de centrale boekhouding plaats vindt, wordt vervangen voor een nieuw pakket. De uiterlijke deadline voor livegang is 1 januari 2026. Het vervangen van een financieel systeem is een intensief traject waarbij naast pakketselectie en gunning, diverse modules worden ingericht en een periode schaduw gedraaid en getest moet worden omdat de reguliere processen moeten doorlopen. Om een bijdrage aan de werkgroepen te leveren en de reguliere planning & control processen te blijven uitvoeren, is vervangende capaciteit nodig in 2024 en 2025.

Voor de projectsturing zijn de kosten geraamd op € 95.000 voor 2024 en € 5.000 voor 2025. De geraamde leverancierskosten voor implementatie worden geraamd op € 190.000 voor 2024 en € 10.000 voor 2025. De kosten voor vervangende capaciteit, welke gebaseerd zijn op een plan van aanpak alsmede ervaringen bij collega gemeenten, wordt geraamd op € 716.250 in 2024 en € 84.050 in 2025.

De vervangingskosten voor het systeem zijn reeds gedekt in de begroting. De verwachting is dat de nieuwe softwarekosten voor de SAAS-oplossing (cloud oplossing) niet hoger zijn dan bestaande huidige licentiekosten. De totale implementatiekosten bedragen eenmalig € 1.100.300, verdeeld over de jaren 2024 en 2025. Afhankelijk van de start van de implementatieperiode na het moment van gunning kunnen de lasten doorschuiven.

Meerjarenbegroting ICT NML 2024-2027

2024	2025	2026	2027
-407	-407	-407	-407

Uit het dreigingsbeeld 2023-2024 van de Informatiebeveiligingsdienst blijkt duidelijk dat er meer aandacht nodig is voor informatiebeveiliging. Tegelijk zien we zowel op nationaal als op Europees niveau dat er wetgeving komt om het nemen van basismaatregelen en het hebben van een werkende informatiebeveiligingscyclus af te dwingen. SIEM-SOC is een fundamenteel component in deze en wordt naast software ook versterkt met formatie om dit component te beheren. Een SIEM-systeem is een technologie en een SOC is een team van experts die deze technologie gebruiken om de beveiliging van een organisatie te waarborgen. Naast deze implementatie hebben we een verhoging van loonkosten conform CAO aanpassing en diverse indexeringen op IT/software gebied die conform landelijke trend zijn te classificeren.

Bijgaande begrotingswijziging brengt de Venlose begroting in lijn met de benodigde deelnemersbijdrage conform de begroting ICT NML. Kosten liggen conform landelijke benchmark in lijn met landelijke IT kosten.

Digitale transformatie/ digitalisering

2024	2025	2026	2027
-325	-150		

Voor het toekomstbestendig archiveren van dossiers is het noodzakelijk een centrale recordmanagement oplossing te organiseren. Deze vanuit wetgeving ingegeven digitale transformatie minimaliseert beheerlast en voorkomt een veelvoud van lastig te beheersen en verbinden decentrale archiveringsoplossingen. Een bulk aan lopende archiefdossiers zal in de komende jaargang vanuit centrale sturing worden gecorrigeerd om de basis op orde te houden en dit ook op de juiste manier te archiveren. Hiernaast kent het gebruik van digitale ondertekening inmiddels zijn succes en zal organisatie breed worden doorgevoerd. Ten slotte bestaat dit voorstel uit middelen benodigd voor verdere robotisering en (verkenning van de) inzet van nieuwe technologieën. Deze activiteiten voor de noodzakelijke digitale transformatie is meerjarig gekoppeld aan het 'scenario van hoop' voor 2026 e.v. Dit betekent dat de financiële vertaling in meerjarenperspectief vooralsnog alleen heeft plaatsgevonden voor 2024 en 2025.

Toekomstbestendig maken applicatielandschap

2024	2025	2026	2027
-225	-200		

Ons applicatielandschap vraagt om een doorontwikkeling voor bestendig gebruik en adoptie. Het betreft hierin aanpassingen en uitbreidingen voor noodzakelijk gebruik en borging van primaire processen waarin doorontwikkeling en optimalisatie centraal staat.

In het voorstel zitten de onderdelen borging van het zaakstelsel, search oplossing in het kader van vindbaarheid en toegankelijkheid (WOO) van informatie, verplaatsen van kernapplicaties naar de

cloud i.r.t. bedrijf continuïteit en implementatie Microsoft componenten begrepen. Noodzakelijke ontwikkelingen waarbij is rekening gehouden met de balans wat de organisatie aan kan.

Meerjarenbegroting BsGW 2024-2027

2024	2025	2026	2027
-214	-299	-377	-326

Met betrekking tot de meerjarenbegroting 2024-2027 van BsGW is de begroting vastgesteld door het algemeen bestuur BsGW in de vergadering van 29 juni 2023. Voor Venlo betekent dit een budgetophoging ten opzichte van de huidige jaarschijf 2023. Dit betreft de loonindexering en de indexering van goederen en diensten, extra fte's vanwege toename taken en een correctie vanwege het vervallen van landelijke bijdrage GDI (Generieke Digitale Infrastructuur)-voorzieningen.

Leren en ontwikkelen

2024	2025	2026	2027
-165	-145		

De behoeften en vragen vanuit de maatschappij zijn niet alleen groeiende maar ook continue aan verandering onderhevig. Dit betekent dat het vakmanschap van onze medewerkers ook continue in beweging is om hier flexibel en wendbaar op te kunnen reageren. Het is noodzakelijk om een volgende stap te zetten om een lerende organisatie te worden. Er zijn voldoende samenhangende leerinterventies nodig om medewerkers geschikt te houden en krijgen om hun werk uit te voeren. Het bouwen aan een samenhangend geheel van leeractiviteiten, zowel op individueel als collectief niveau, geeft onze professionals de integrale kennis, kunde, vaardigheden en competenties om vakbekwaam te worden en blijven. Deze noodzakelijke impuls aan leren en ontwikkelen is structureel, echter dit voorstel is meerjarig gekoppeld aan het 'scenario van hoop' voor 2026 e.v. Dit betekent dat de financiële vertaling in meerjarenperspectief vooralsnog alleen heeft plaatsgevonden voor 2024 en 2025.

Formatieverhoging salarisadministratie

2024	2025	2026	2027
-119	-119		

Vanwege de complexiteit en toename van werkzaamheden binnen de salarisadministratie, heeft deze administratie, zowel in kwantitatieve en kwalitatieve zin moeite om structureel te kunnen blijven voldoen aan de eisen die aan een salarisadministratie worden gesteld. Om dit toekomstbestendig te borgen wordt deze structurele formatie-uitbreiding voorgesteld. Structurele inzet van deze formatie is echter meerjarig gekoppeld aan het 'scenario van hoop' voor 2026 e.v. Dit betekent dat de financiële vertaling in meerjarenperspectief vooralsnog alleen heeft plaatsgevonden voor 2024 en 2025.

Hervormingsagenda

2024	2025	2026	2027
		3.482	2.164

Op de rijksbegroting (Aanvullende Posten) staan middelen gereserveerd voor de sector gemeenten voor 2026 en verder als bijdragen in het gemeentefonds

- De beschikbaarstelling van deze middelen voor de jaren 2026 en verder vindt plaats na het advies van de deskundigencommissie en de besluitvorming daarover.
- Op basis van de 'puntensystematiek' gaat het om de volgende bedragen voor Venlo:
- 2026 € 1,8 miljoen
- 2027 € 1,3 miljoen structureel

Voor een verdere toelichting op de hervormingsagenda wordt verwezen naar Programma 1 Gezond en Actief.

Bijstellen toerekening overheadkosten a.g.v. tariefstijging

2024	2025	2026	2027
92	92	113	154

Het overheadtarief stijgt met € 4 per uur. Deze stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door de toename van het volume in begrote overheadkosten van in totaal € 3,3 miljoen t.o.v. 2023.

In 2023 is het overheadtarief vastgesteld op € 45 en vanaf 2024 wordt via deze begroting voorgesteld dit conform vastgesteld beleid te verhogen naar € 49.

Toeristenbelasting

2024	2025	2026	2027
200	200	200	200

Op basis van de recent (07-09-2023) van BsGW ontvangen prognose, aangaande de te verwachten overnachtingsaantallen 2024, en de onlangs ontvangen resultaten over het jaar 2022 kan de begroting voor 2024 met € 200.000 worden verhoogd. De stijging is met name het gevolg van een toename bij het onderdeel 'Vakantie en stacaravans'.

Macro economische ontwikkeling / maatschappelijke opgave

2024	2025	2026	2027
370	2.958		

De in deze begroting opgenomen inhoudelijke voorstellen sluiten aan bij de door uw Raad gedane kaderstelling, autonome ontwikkelingen en wettelijke verplichtingen. Hierdoor kan de bij de programmabegroting 2023-2026 incidentele gereserveerde middelen voor de macro economische ontwikkeling / maatschappelijke opgave vrij vallen.

Areaaluitbreiding OZB

2024	2025	2026	2027
500	500	500	500

Een grofmazige inschatting op basis van de afgelopen jaren maakt dat vooralsnog € 500.000 als structurele areaaluitbreiding wordt opgevoerd. In de loop van augustus 2023 levert BsGW verdere data aan welke aan de hand van de berekening leidt tot een bijstelling van de opgevoerde schatting.

Vrijval Reserves 2024

2024	2025	2026	2027
876			

Uit onderzoek binnen de gemeentelijke organisatie is gebleken dat een zestal reserves bij de begroting vrij kunnen vallen. Dit betreft reserves waarvan de looptijd is verlopen of op korte termijn gaat verlopen en waarvoor geen bestemming wordt verwacht. Het betreft hier de reserve regionale samenwerkingsverbanden € 261.000, versterken beroepsonderwijs € 256.000, middelen derden door substitutie € 250.000, algemene bestemmingsreserve € 80.000 en het restant van de reserve mitigeren afval, riolen en woonlasten € 28.000

Ontwikkeling energietarieven

2024	2025	2026	2027
1.428			

De energielasten zijn bij de begroting 2023-2026 a.g.v. de ontwikkelingen op de internationale energiemarkt en de contractuele verplichtingen incidenteel voor de jaarschijven 2023 en 2024 verhoogd. Op basis van de meest recente inkoopcontracten (april 2023) wordt de begroting voor 2024 aangepast.

Taakmutaties meicirculaire 2023

2024	2025	2026	2027
1.977	3.089	698	686

Jaarlijks verschijnen meestal drie circulaire. De meicirculaire geeft de vertaling van de Voorjaarsnota van de rijksoverheid, de septembercirculaire van de vertaling van de Miljoenennota, de decembercirculaire is op basis van de Najaarsnota en rondt het uitkeringsjaar zoveel mogelijk af.

De meicirculaire bevat naast de eerder geschetste netto ontwikkeling taakmutaties van jaarlijks wisselende omvang. Zie tevens RIB 2023-87. Deze taakmutaties kunnen leiden tot een toe- of afname van uitgaven op andere beleidsterreinen. Hierbij kan het zowel de lokale als de regionale taken gaan.

Overeenkomstig de bestendige gedragslijn worden deze ontwikkelingen voor de jaren 2024-2027 bij de integrale afweging van de begroting 2024-2027 afgewogen. Daar waar van toepassing zijn separate voorstellen ingediend.

Prijs en volumeontwikkeling

2024	2025	2026	2027
2.415	1.442	619	

Voorgesteld wordt om de in de begroting 2024-2027 reservering voor prijs- en volumeontwikkeling tot een bedrag van € 898.000 vrij te laten vallen. Een uitgebreide toelichting is in het navolgende hoofdstuk in de begroting opgenomen.

Actualisatie kapitaallasten en financieringslasten

2024	2025	2026	2027
3.713	1.598	-828	-333

Betreft de bijstelling van kapitaallasten a.g.v. aanpassen kasstromen restantkredieten en de actualisatie van de financieringslasten.

Prijs- en volumeontwikkelingen 2022 en 2023

In onderstaande tabellen is de ontwikkeling van de bij de Kadernota 2024 beschikbaar gestelde middelen t.b.v. de prijsindexering 2023 en de concernreservering inflatie en volume - ontwikkeling 2022 weergegeven. De bedragen groter dan € 100.000 worden vervolgens inhoudelijk toegelicht.

Programma	Naam	Krediet	Bedrag				
			2023	2024	2025	2026	2027
	Beschikbaar cf kadernota 2024 concernreservering inflatie en volume - ontwikkeling 2022		3.878	4.630	3.754	3.098	2.466
	Beschikbaar cf kadernota 2024 prijsinflatie 2023			2.300	2.300	2.300	2.300
	A: subtotaal Beschikbaar		3.878	6.930	6.054	5.398	4.766
	Vorap 2023	9.484	2.179	1.736	2.080	2.215	2.204
	B: subtotaal Vorap	9.484	2.179	1.736	2.080	2.215	2.204
	Meerjarenbegroting 2024-2027						
1. Gezond en actief	Toepassen OVA-index budgetten			608	454	454	454
Venlo	Jeugd						
	Extra meerkosten tijdelijke opvanglocatie maatschappelijke opvang als gevolg van inflatie / CAO beveiligers			117			
	Actualisatie regionale begroting vrouwenopvang			101	91	90	87
	Inflatie hulp bij huishouden			100	100	100	100
	Leerlingenvervoer NEA-index			75	75	75	75
	Toepassen OVA Index sociale basis			67	90	90	90
	Inflatie woonvoorzieningen			50	50	50	50
	Inflatie doelgroepenvervoer			-9	1	35	35
2. Leefbaar Venlo	Jaarlijkse kosten beheer openbare verlichting			120	120	120	120
	Contributie VNG			10	10	10	10
	Contributie Euregio Rijn Maas Noord			6	6	6	6
3. Grenzeloos Venlo	Indexatie regiobureau Noord-Limburg			53	53	53	53
Algemene middelen	Inhaalindexering culturele basisinstellingen			584	584	584	584
	C: subtotaal Meerjarenbegroting 2024-2027			1.881	1.634	1.666	1.663
	subtotaal restant prijs- en volumeontwikkeling 2022-2023 (+A-B-C)	9.484	1.699	3.313	2.340	1.517	898
	vrijval middelen prijs-volumeontwikkeling			-2.415	-1.442	-619	
	totaal restant prijsontwikkelingen 2022-2023		1.699	898	898	898	898

Toelichting prijsontwikkeling investeringsvoorstellen Meerjarenbegroting 2024-2027:

- Toepassen OVA index budgetten Jeugd
De Nederlandse zorgautoriteit (Nza) heeft het percentage voor de Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling (OVA) bijgesteld. Dit percentage is ca. 1% hoger dan het indexpercentage dat de gemeente Venlo hanteert. Daarom zijn een aantal jeugdbudgetten met 1% verhoogd. Daarnaast is sprake van extra indexering als gevolg van een toename van het budget vanaf 2024. Over dit bedrag moet ook de concern brede index (3,9%) nog toegepast worden.
- Extra meerkosten tijdelijke opvang als gevolg van inflatie/CAO beveiligers
Tot de tijd dat de duurzame opvang locatie voor zowel de winteropvang als ook ter vervanging van de opvanglocatie aan de Hogeweg 297 operationeel is, zijn hier meerkosten voor Venlo aan verbonden die voornamelijk bestaan uit beveiligingskosten en het organiseren van een winteropvang. De loonkosten voor beveiligers stijgen in 2023 met 14,5% en in 2024 met nog eens 6%, hiermee is in de huidige begroting geen rekening gehouden. Deze meerkosten worden gedekt uit de reserve.
- Actualisatie regionale begroting vrouwenopvang
Dit betreft de indexering van de begroting van de regionale voorziening vrouwenopvang. De perceptiekosten zijn gebaseerd op de geïndexeerde loonkosten. Verder zijn de inkomsten en kosten geïndexeerd conform OVA index en meicirculaire. De definitieve raming van de kosten zijn pas bekend in het najaar 2023 omdat de subsidieaanvraag Veilig thuis dan pas plaatsvindt.
- Inflatie hulp bij huishouden
Ten opzichte van 2023 verwachten we in 2024 een indexering van 4,7%. Dit is 0,8% hoger dan de indexering die vanuit de kadernota 2024 is toegepast
- Jaarlijkse kosten beheer openbare verlichting
Op het beheer Openbare Verlichting is structureel te kort doordat de contractwaarde (contract SPIE bovengronds) van het beheer jaarlijks meer is dan het vastgestelde budget. De hogere kostprijs (bovenop de jaarlijkse indexering) is in de afgelopen jaren niet aangepast in de begroting.
- Inhaal indexering culturele basisinstellingen
Betreft structurele inhaalslag, inclusief indexering op indexering, met betrekking tot de aanvullende subsidie-indexering 2022 en 2023 van de culturele basisinstellingen. Ten laste van stelpost inflatiecorrecties.

In de begroting 2024 -2027 zijn voorstellen gedaan als gevolg van inflatoire ontwikkelingen van in totaliteit € 1.881.000 aflopend naar € 1.643.000 structureel vanaf 2027. Voorgesteld wordt om deze ten laste van de middelen voor prijs- en volumeontwikkeling te brengen.

Tevens wordt voorgesteld om de middelen tot een bedrag van € 898.000 vanaf 2024 vrij te laten vallen. Dit is het niveau van 2027 waarbij onvoorziene effecten structureel kunnen worden

opgevangen. De verwachting is dat nagenoeg alle financiële effecten als gevolg van de inflatoire ontwikkelingen grotendeels binnen deze begroting zijn verwerkt. Dit heeft voor het budgettaire beeld een voordelig effect in 2024 van € 2.415.000; 2025 € 1.442.000 en 2026 € 619.000.

PARAGRAFEN

Lokale heffingen

Actuele ontwikkelingen

Uitbreiding belastinggebied

De afgelopen jaren is verruiming van het lokaal belastinggebied een nadrukkelijk item geweest. Er zijn diverse onderzoeken gedaan en is dit eveneens onderdeel geweest van lobbytrajecten van o.a. de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

In juni 2022 is tussen het Rijk en gemeenten gesproken over een nieuwe of aangepaste financieringssystematiek. De wens was om per 2026 tot een nieuwe wijze van bekostigen te komen, waarbij verruiming van het lokale belastinggebied een te onderzoeken onderdeel is.

In het rapport 'Betalen betekent betalen' uit 2015 is aanbevolen om te komen tot een significante uitbreiding van het gemeentelijk belastinggebied. Het gaat daarbij om autonome keuzes, niet om het bekostigen van rijksdoeleinden. De auteurs van dit rapport Alexander Rinnooy Kan en Maarten Allers schreven op verzoek van de VNG een notitie ter actualisering van de analyse.

Het VNG-bestuur onderschrijft de conclusie (verschuiving van rijksbelastingen naar lokale belastingen) uit deze notitie, dat de redenen om te komen tot een significante uitbreiding onverkort gelden. Daarmee is het reeds eerder geformuleerde VNG-standpunt door het bestuur herbevestigd: 'Om maatschappelijke opgaven vanuit de lokale samenleving en met de juiste democratische afweging op te kunnen pakken, is beleidsmatige én financiële armslag noodzakelijk. Er dient daarom een verschuiving plaats te vinden van rijksbelastingen naar het lokale belastinggebied. Daarbij gelden wel enkele randvoorwaarden'.

De VNG zal zich hiervoor dan ook inzetten. Uitbreiding kan echter in 2026 slechts aan de orde komen als aan de geformuleerde randvoorwaarden is voldaan. Daarbij vormen met name 'de financiële verhoudingen op orde' en 'geen verhoging van de lastendruk' harde ijkpunten.

Een verruiming van het gemeentelijke belastinggebied vraagt om een wetswijziging. De looptijd van het wetgevingstraject in combinatie met de implementatie van de nieuwe belastingsoort(en) bij gemeenten is naar verwachting 3 jaar.

Ondanks de voorliggende rapporten en gezien voorgaande beschreven actuele situatie zal naar verwachting de gemeente Venlo ook de komende kabinetsperiode grotendeels afhankelijk blijven van inkomsten die van het Rijk worden ontvangen. Het eigen belastinggebied blijft hiermee dus voorlopig beperkt. Dit betekent eveneens dat er voorlopig nog geen hervormingsplan ligt om het evenwicht tussen betalen, bepalen en verantwoorden beter in balans te brengen met de vele taken die gemeenten de laatste jaren erbij hebben gekregen.

Uitgangspunten toerekening overhead

In de kostendekkende tarieven wordt een opslag voor overhead meegenomen. In de Financiële verordening 2023 heeft uw raad de volgende methode voor de berekening van deze overheadopslag opgenomen:

- Voor het bepalen van de geraamde kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, wordt een extracomptabel stelsel van kostentoerekening gehanteerd. Bij deze kostentoerekening worden naast de directe kosten, de overheadkosten en de rente van de inzet van vreemd vermogen, reserves en voorzieningen voor de financiering van de in gebruik zijnde activa betrokken.

Voor de toerekening van de overheadkosten wordt uitgegaan van een vaste opslag per uur, waarbij de toe te rekenen overhead aan een product/taakveld is gebaseerd op het aantal fte per product/taakveld.

De hoogte van de opslag wordt jaarlijks bepaald bij vaststelling van de begroting en is gebaseerd op de totale overhead, gerelateerd aan het totaal aantal productieve uren. Voor 2024 bedraagt de overheadopslag € 49 per uur.

Beleid per belastingsoort

Lokale heffingen zijn opgedeeld in twee soorten:

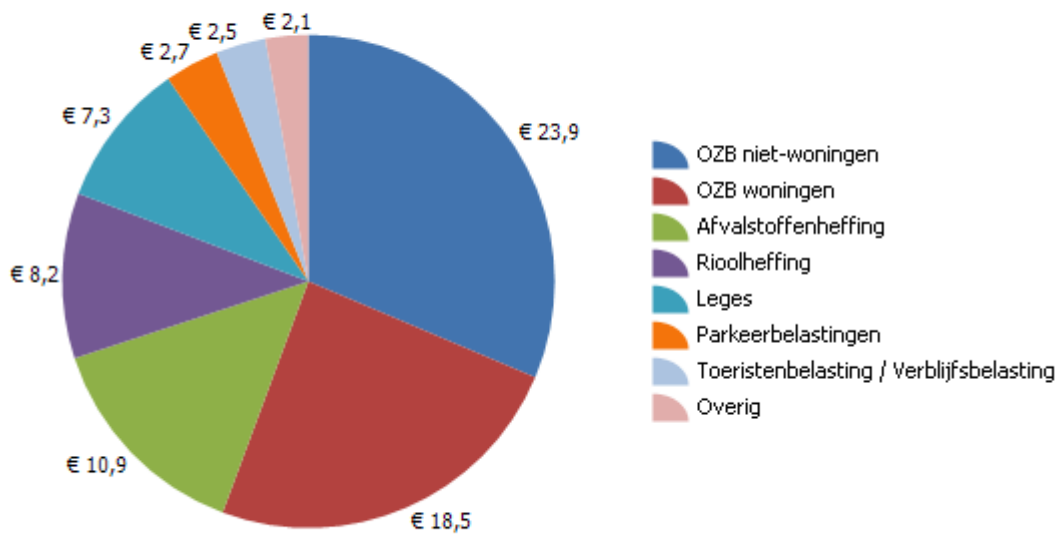
- (Algemene) belastingen. Gemeenten zijn beperkt in de soorten (algemene) belastingen die ze mogen heffen. Deze zijn limitatief opgesomd in de wet. Deze belastingen worden ook wel **'Ongebonden belastingen'** genoemd. De gemeente is vrij in de besteding van de opbrengsten van deze belastingen.
- Rechten en leges (retributies). Daarnaast heft de gemeente rechten en leges voor individuele dienstverlening aan de burgers. De wet geeft voor de mogelijke rechten en leges geen limitatieve opsomming. De rechten en leges worden ook wel **'Gebonden belastingen'** genoemd. De tarieven dienen zodanig vastgesteld te worden dat de geraamde opbrengsten de geraamde kosten voor het verlenen van de diensten niet overschrijden, de opbrengst dient alleen ter bestrijding van de kosten die de gemeente voor de desbetreffende dienstverlening maakt.

De gemeentelijke belastingen en retributies die in 2024 worden geheven zijn:

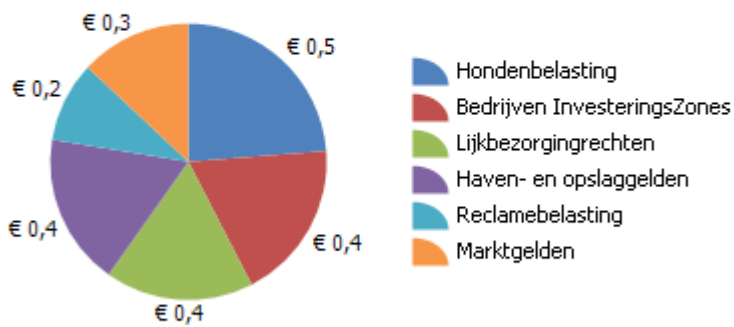
	Belastingvoorstel 2024					
	Jaar-rekening 2022	Actuele begroting 2023	Begroting 2024*	Begroting 2025*	Begroting 2026*	Begroting 2027*
OZB eigenaren niet-woningen	14.426	14.177	14.066	14.066	14.066	14.066
OZB eigenaren woningen	18.306	17.600	18.489	18.489	18.489	18.489
OZB gebruikers niet-woningen	10.291	9.753	9.784	9.784	9.784	9.784
Totaal OZB	43.023	41.529	42.339	42.339	42.339	42.339
Hondenbelasting	446	485	507	507	507	507
Parkeerbelasting	2.314	2.179	2.721	2.721	2.721	2.721
Reclamebelasting	3	201	201	201	201	201
Toeristenbelasting / Verblijfsbelasting	2.206	2.189	2.486	2.486	2.486	2.486
Totaal overige ongebonden belastingen	4.969	5.054	5.914	5.914	5.914	5.914
Totaal ongebonden belastingen	47.992	46.584	48.253	48.253	48.253	48.253
Afvalstoffenheffing	10.934	10.736	10.864	10.862	10.862	12.430
Rioolheffing	8.332	8.180	8.247	8.247	8.247	10.444
Totaal afval en riool	19.266	18.916	19.112	19.110	19.110	22.874
Bedrijven InvesteringsZones	333	399	399	399	399	399
Haven- en opslaggeld	406	364	379	381	381	381
Leges	6.961	5.369	7.261	7.845	7.886	7.886
Lijkbezorgingsrechten	409	355	371	371	371	371
Marktgeden	198	266	278	278	278	278
Totaal overig gebonden belastingen	8.308	6.753	8.688	9.273	9.315	9.315
Totaal gebonden belastingen	27.573	25.669	27.799	28.383	28.424	32.188
Totaal opbrengst gemeentelijke heffingen	75.566	72.252	76.052	76.636	76.678	80.441

* Begrote opbrengsten 2024-2027 zijn inclusief prijsindex 2024 van 4,4%, Kadernota 2024

Lokale heffingen 2024: € 76,1 miljoen

Specificatie overig

Relatie met programma's

Onroerende zaakbelasting

De OZB is een algemeen dekkingsmiddel en is daarmee onderdeel van het programma algemene middelen. De middelen worden niet specifiek ingezet voor een bepaald programma maar in de breedte voor alle programma's.

Hondenbelasting

De hondenbelasting is eveneens een algemeen dekkingsmiddel. Daarnaast heeft dit onderwerp indirect een relatie met het programma 2 Leefbaar Venlo omdat in dit programma de doelstelling aantrekkelijke leefomgeving is opgenomen, waarbij een deel van de budgetten wordt gebruikt voor o.a. bestrijding van overlast en aanbrengen van voorzieningen.

Parkeerbelasting

Parkeerbelasting is een algemeen dekkingsmiddel met een regulerend karakter. Met parkeerbelasting wordt het parkeergedrag van bewoners en bezoekers van een gemeente gereguleerd. In die hoedanigheid sluit dit aan bij het programma 2, Leefbaar Venlo en dan in het bijzonder met de programmalijn bereikbaarheid, het realiseren van een verkeersveilige en bereikbare stad.

Toeristenbelasting / Verblijfsbelasting

Toeristenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel met een sterk inhoudelijke verbinding met programma 4 Welvarend Venlo. Binnen dit programma is programmalijn 2 opgenomen waarbinnen activiteiten zijn vermeld om de regionale economie op het gebied van toerisme te ondersteunen.

Reclamebelasting

De opbrengst van deze belasting wordt in de vorm van subsidie uitgekeerd aan de Stichting Venlo Partners voor uitvoering van activiteiten. Dit valt binnen het programma 5 Centrumstad Venlo. Waarbij genoemde Stichting o.a. middels de reclamebelasting de stad Venlo promoot als aantrekkelijke stad om te wonen, te werken en te bezoeken.

Afvalstoffenheffing en rioolheffing

Deze heffingen dienen ter financiering van de kosten voor beheer, onderhoud en verwerking van afval en riool. Aangezien deze producten de directe leefwereld van de inwoners raakt, is er een directe verbinding met het programma 2 Leefbaar Venlo.

Leges

Binnen de legesheffing is sprake van een diversiteit aan producten. Het overgrote deel van deze producten valt binnen het programma 2 Leefbaar Venlo. Waarbij met name de programmalijn dienstverlening het meest van toepassing is met als doelstelling het leveren van gemeentelijke diensten.

Lijkbezorgingsrechten

Lijkbezorging heeft een sterke relatie met het programma 2 Leefbaar Venlo. Hierbij is de programmalijn dienstverlening het meest van toepassing. Dienstverlening wordt zoveel mogelijk aangepast aan de wensen en behoeften van de inwoners, waarbij wordt gedacht vanuit de leefwereld van de inwoners.

Haven- en opslagelden

Binnen programma 4 Welvarend Venlo ligt de nadruk op diverse facetten waaronder economie, bereikbaarheid, logistiek en infrastructuur. Hieraan kunnen de haven- en opslagelden worden gelinkt.

Marktelden

Programma 5 Centrumstad Venlo, programmalijs basis sterk houden, heeft als doelstelling een breed basisaanbod aan te bieden aan de inwoners. Onderdeel hiervan is een gedegen en divers aanbod van winkels, restaurant, cafés, hotels en markten.

Bedrijven Investeringszones

De BIZ-verordening biedt ondernemers de mogelijkheid om gezamenlijk te investeren in een aantrekkelijke en veilige bedrijfsomgeving, waar alle ondernemers in de zone aan meebetalen. Dit sluit het meest aan bij het programma Welvarend Venlo met een nadruk op het onderdeel een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven.

Onroerende zaakbelasting

Jaarlijks wordt een nieuwe WOZ-waarde voor onroerende zaken vastgesteld. In 2024 is deze gebaseerd op de waardepeildatum 1 januari 2023. De OZB-tarieven worden gecorrigeerd voor de gemiddelde waardeontwikkeling van het vastgoed, om de geraamde opbrengsten en de woonlastennota gelijk te kunnen houden.

De volgende uitgangspunten zijn meegenomen bij de berekening van de OZB:

- De gemiddelde woonlasten (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing) voor woningen en niet-woningen worden voor 2024 nominaal niet meer verhoogd;
- In totaal neemt de OZB-opbrengst t.o.v. de begroting 2023 toe met ongeveer € 1,3 miljoen;
- De belastingtarieven zullen separaat worden voorgelegd aan uw raad na ontvangst van de waardeontwikkeling van BsGW (Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen) omstreeks medio november 2023.

Omschrijving	OZB opbrengst € miljoen
Eigenaren woning	18,49
Eigenaren niet-woning	14,07
Gebruikers niet-woning	9,78
Totaal	42,3

Hondenbelasting

Hondenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel. De tarieven voor 2024 zijn gelijk aan die van 2023. Dit resulteert in een totaal begrote opbrengst van € 485.000.

Omschrijving / Tarief	2022	2023	2024	2025	2026
1 Hond	€ 60,87	€ 62,64	€ 62,64	€ 62,64	€ 62,64
Extra honden	€ 91,37	€ 93,96	€ 93,96	€ 93,96	€ 93,96
Kennels	€ 334,98	€ 344,64	€ 344,64	€ 344,64	€ 344,64

Parkeerbelasting

In dit onderdeel zijn de opbrengsten van de parkeerterreinen en het straatparkeren opgenomen. Daarnaast zijn eveneens de opbrengsten vanuit de naheffingsaanslagen meegenomen. Het totale bedrag aan inkomsten bedraagt € 2.721.000.

Toeristenbelasting / Verblijfsbelasting

In toenemende mate wordt er toeristenbelasting geheven over short-stay huisvesting van arbeidsmigranten. Het ligt in lijn der verwachting dat dit aandeel in de totale opbrengst de komende jaren toeneemt. De belasting zal daarom worden hernoemd naar verblijfsbelasting. De voorbereidingen hiervoor zijn bij het schrijven van deze begroting in gang gezet. De tarieven voor 2024 worden alleen inflatoir bijgesteld met 4,4%. Dit resulteert in een totaal begrote opbrengst van € 2.486.000. De indexering leidt tot de volgende tarieven per persoon per overnachting:

Omschrijving	2023	2024
Hotels	€ 2,20	€ 2,30
Vakantie-onderkomens en stacaravans	€ 1,82	€ 1,90
Mobiele onderkomens en vakantie accommodaties	€ 1,58	€ 1,65

Reclamebelasting

De reclamebelasting is van toepassing binnen het gebied binnenstad Venlo. Onder het gebied binnenstad Venlo wordt verstaan: het bij de verordening aangewezen gebied in de gemeente, dat nader is aangegeven op de bij de verordening horende kaart, zijnde het kernwinkel-, horeca-, kantoren- en dienstengebied van de binnenstad.

De opbrengst van de belasting wordt, na aftrek van de perceptiekosten beschikbaar gesteld aan de Stichting Venlo Partners voor de uitvoering van activiteiten die in het businessplan zijn opgenomen. Voor de jaren 2021 en 2022 is de reclamebelastingverordening ingetrokken om zodoende de lasten van de betrokken ondernemers te verlichten. De tarieven van 2024 zijn (net als in 2023) gelijk aan de tarieven van 2020. De totale opbrengst bedraagt ongeveer € 200.000.

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing dient ter financiering van de kosten voor beheer en verwerking van afval. De afvalstoffenheffing maakt net als de OZB en de rioolheffing onderdeel uit van de woonlastendruk. De gemeente Venlo maakt onderscheid in de heffing tussen eenpersoonshuishoudens en meerpersoonshuishoudens. De inkomsten in 2024 uit de afvalstoffenheffing worden op € 10.864.000 geraamd. De kostendekkendheid komt uit op 87,6%. Het tekort wordt aangevuld vanuit de reservering.

Voor 2024 worden de woonlasten voor woningeigenaren en huurders en de gemeentelijke lasten voor niet-woningen (totaal van OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing) nominaal niet verhoogd. Daarmee worden navolgende tarieven gehandhaafd:

€ 164,53 voor een eenpersoonshuishouden;

€ 274,21 voor een meerpersoonshuishouden.

Het afvalbeleidsplan wordt in 2023 opgesteld; er is op dit moment nog niet inzichtelijk welke inhoudelijke en financiële effecten dit beleidsplan zal hebben.

Heffing	Lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Overige inkomsten	Heffing	Totale baten	Kostendek-kendheid
Afvalstoffen-heffing	11.243	881	1.905	14.030	3.165	10.864	14.030	100%

Rioolheffing

Rioolheffing dient ter financiering van de gemeentelijke waterzorgplichten, waaronder het beheer en onderhoud van gemeentelijke riolering, afvalwater, hemelwater en grondwater. De gemeente Venlo heft rioolheffing van de gebruiker van een perceel. Er wordt onderscheid gemaakt tussen kleinverbruik (t/m 1.000 m³) en grootverbruik (boven 1.000 m³). De rioolheffing maakt net als de OZB en afvalstoffenheffing onderdeel uit van de woonlastendruk. Op basis van de kostenbegroting 2024 wordt de opbrengst rioolheffing geraamd op € 8.247.000. De kostendekking komt uit op 82,4%. De overige geraamde inkomsten van totaal € 1.754.000 komen vanuit de Voorziening Egalisatie tarief GRP.

Voor 2024 worden de woonlasten voor woningeigenaren en huurders en de gemeentelijke lasten voor niet-woningen (totaal van OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing) nominaal niet verhoogd. Daarmee wordt voor 2024 het tarief rioolheffing van € 155,30 per aansluiting gehandhaafd.

Heffing	Lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Overige inkomsten	Heffing	Totale baten	Kostendek-kendheid
Rioolheffing	7.645	1.188	1.168	10.002	1.754	8.247	10.002	100%

Leges

Hoofdstuk 1. Algemene dienstverlening

- Burgerlijke stand

Aangiftes burgerlijke stand zijn legesvrij (zoals geboorte, huwelijk, echtscheiding). Leges voor afschriften worden geheven overeenkomstig Legesbesluit akten Burgerlijke stand (wettelijk tarief). Het product Burgerlijke stand is niet volledig kostendekkend. Werkzaamheden voor kosteloze huwelijken e.d. worden niet toegerekend (wettelijke plicht). Voor leges huwelijken e.d. geldt een differentiatie.

- Reisdocumenten

Voor paspoorten en identiteitskaarten stelt het Ministerie van Binnenlandse Zaken jaarlijks de hoogte van rijksleges vast. Daarnaast geldt een tariefplafond voor de verschillende producten. Als gevolg hiervan kunnen niet alle lasten verhaald worden. Kosten worden toegerekend binnen het wettelijk kader. De wettelijke (tarief)differentiaties worden gevolgd, zoals lagere leges voor minderjarigen. Jaarlijks zijn er fluctuaties in het aantal aanvragen. Dit heeft gevolgen voor de baten/inkomsten. Omdat reisdocumenten vanaf 2014 een geldigheidsduur hebben gekregen van 10 jaar in plaats van 5 jaar, hebben we de afgelopen jaren minder aanvragen voor reisdocumenten ontvangen. Vanaf 2024 start de zogeheten 'reisdocumentenpiek', waardoor we weer meer aanvragen krijgen. Dit geldt zowel voor de ingezetenen als de niet-ingezetenen.

- **Rijbewijzen**
Voor rijbewijzen stelt het Ministerie voor Infrastructuur en Waterstaat jaarlijks de hoogte van de rijksleges (afdracht/inkoop) vast. Daarnaast geldt een tariefplafond. Kosten worden toegerekend binnen het wettelijk kader. Jaarlijks zijn er fluctuaties in het aantal aanvragen. Dit heeft gevolgen voor de baten/inkomsten.
- **Persoonsdocumenten en basisregistratie personen**
Lasten BRP worden toegerekend. Beheer en bewerking Basisregistratie personen is legesvrij (o.a. mutaties verhuizing, correcties BRP, audit BRP, adresonderzoeken). Leges persoonsdocumenten (uittreksels BRP, VOG) worden geheven. VOG-leges zijn gemaximeerd. Niet alle lasten kunnen verhaald worden.
- **Gemeentearchief**
Als gevolg van de Wet hergebruik van overheidsinformatie (Wet ho) kunnen gemeentelijke archieven niet meer dan beperkt leges heffen. De lasten voor beheer en archief wijzigen niet. Kosten die gemaakt worden voor de aanvraag worden in beperkte mate verwerkt in de leges (marginale kosten).
- **Naturalisaties**
Voor naturalisaties en opties stelt de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid jaarlijks de wettelijke tarieven en rijksleges vast. Daarnaast geldt een tariefplafond. Naturalisatie- en optie-leges zijn gemaximeerd. Niet alle lasten kunnen verhaald worden. Kosten worden toegerekend binnen het wettelijk kader. De gemeente besteedt relatief veel tijd aan informatieverstrekking voor naturalisatie of optie. Informatieverstrekking in het kader van "kom ik al in aanmerking" is een verplichting. De wettelijke (tarief)differentiaties worden gevolgd (optie minderjarige - lager tarief dan regulier).
- **Kansspelen**
Leges zijn conform de wettelijke tarieven speelautomatenbesluit (kansspelen). Voor de aanvraag loterijvergunning worden de lasten volledig toegerekend in de leges. Het hoofdstuk is vrijwel kostendekkend. De inkomsten zijn de afgelopen jaren stabiel.
- **Overige leges**
Voor een aantal producten (uittreksels BRP), geldt dat deze digitaal aangevraagd kunnen worden. Hier gold een korting voor promotie van het digitaal kanaal. Dit gebeurde op basis van de Nota lokale heffingen. Door verdergaande digitalisering is de korting vervallen; de kostendekkendheid zal toenemen. Verder vallen onder deze rubriek onder andere de heffingen voor kabels/leidingen en de parkeerontheffingen. Bij beide onderdelen zijn er geen begrotingswijzigingen aan de orde.

Hoofdstuk 2. Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet

- Omgevingsvergunningen

Door de grote wetswijzigingen die waarschijnlijk per 1 januari 2024 in werking treden (Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen) treden er veranderingen op in de grondslag van het heffen van leges voor omgevingsvergunningen. De consequenties hiervan zijn doorgerekend en de begrote legesopbrengsten zijn daarbij op € 4.100.000 geraamd. Aan de kostenkant is sprake van een toename als gevolg van een stijging van de loonkosten en een stijging van de gemeentelijke overhead. Hierdoor komt het kostendekkendheidspercentage uit op 91% in 2024. In 2024 worden de gemeenten hiervoor hoogstwaarschijnlijk vanuit het Rijk gecompenseerd (Decentralisatie-uitkeringen Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen). Voor de begroting 2025 en verder worden op basis van de eerste ervaringen nieuwe berekeningen gemaakt en beoordeeld of de tarieven van leges moeten worden gewijzigd.

Indien de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet ligt na 1 januari 2024, blijft de verordening van 2022 voor hoofdstuk 2 gelden voor de tussenliggende periode.

Hoofdstuk 3. Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn

- Drank- en horecawet

Voor de aanvragen horecavergunningen en bijschrijvingen van leidinggevendens worden de lasten volledig toegerekend in de leges. Het hoofdstuk is vrijwel kostendekkend. De inkomsten zijn de afgelopen jaren stabiel.

- Evenementen

Voor het organiseren van evenementen is een APV-vergunning vereist. Uitgezonderd zijn kleinere evenementen, waarvoor een melding volstaat (raadsbesluit 04-25478). Kosten voor evenementenmeldingen noch kosten voor handhaving worden toegerekend aan de leges. Voor evenementen geldt een gedifferentieerd tarief afhankelijk van het aantal bezoekers (raadsbesluit dec. 2012). De evenementenleges zijn van oudsher niet kostendekkend. Om de leges kostendekkend te krijgen zou het tarief ongeveer moeten worden verviervoudigd.

- Sexinrichtingen/escort

Kosten voor de aanvraag van een vergunning worden toegerekend. Kosten voor handhaving mogen niet worden toegerekend aan de leges, met uitzondering van de eerste controle.

- Winkeltijdenwet

De kosten en baten zijn dermate gering dat hier geen specifiek beleid op wordt gevoerd.

- Overige leges

Hieronder valt onder andere de Wet Kinderopvang. Naar verwachting wijzigt het aantal aanvragen voor exploitatie van een kinderopvanglocatie in 2024 niet t.o.v. voorgaande jaren. Het betreft voornamelijk verhuizingen en geen uitbreiding met nieuwe kinderopvangvoorzieningen. De leges betreffen de tarieven die de GGD in rekening brengt bij de gemeente voor de uitoefening van haar taak als toezichthouder van de Wet Kinderopvang. Deze leges zijn niet kostendekkend, de kosten die de gemeente maakt als handhaver worden niet in rekening gebracht bij de houder. Door het heffen van leges leggen we als gemeente de verantwoordelijkheid voor het starten van nieuwe, kwalitatief voldoende en volwaardige kinderopvanglocaties rechtstreeks bij de houder neer.

Leges	Lasten	Over- head	BTW	Totale lasten	Overige inkomsten	Heffing	Totale kosten	Kostendek- kendheid*
Hoofdstuk 1:								
Burgerlijke stand	93	33		126		115	115	91%
Reisdocumenten	1.763	231		1.994		1.622	1.622	81%
Rijbewijzen	245	122		367		385	385	105%
Persoonsdocumenten en Basisregistratie personen	170	47		217		195	195	90%
Gemeentearchief	1	1		2		1	1	50%
Naturalisaties	140	21		161		149	149	93%
Kansspelen	1	1		2		4	4	200%
Overige leges	311	226	10	547		508	508	93%
Totaal hoofdstuk 1	2.724	682	10	3.416	0	2.979	2.979	87%
Hoofdstuk 2:								
Omgevingsvergunning	2.658	1.811	54	4.523		4.100	4.100	91%
Totaal hoofdstuk 2	2.658	1.811	54	4.523	0	4.100	4.100	91%
Hoofdstuk 3:								
Drank en horecawet	18	17		35		34	34	97%
Evenementen	114	120		234		40	40	17%
Sexinrichtingen/escort	1	1		2		2	2	100%
Winkeltijdenwet								
Overige leges	35	2	7	44		13	13	30%
Totaal hoofdstuk 3	168	140	7	315	0	89	89	28%
Totaal hoofdstuk 1 t/m 3	5.550	2.633	71	8.254	0	7.168	7.168	87%

* Kostendekkendheid wordt toegelicht in bovenstaande tekstpassage

Lijkbezorgingsrechten

Lijkbezorgingsrechten worden geheven voor het gebruik van de begraafplaatsen en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaatsen. Er is sprake van een verschuiving van begraven naar cremen. Het aantal begravingen neemt structureel af. Bestaande grafrechten worden minder vaak verlengd of voor kortere duur. Daarom nemen de inkomsten af. In de begroting is rekening gehouden met de motie vanuit de gemeenteraad om het kwaliteitsniveau van de begraafplaatsen te verhogen.

Heffing	Lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Overige inkomsten	Heffing	Totale baten	Kostendekkendheid
Lijkbezorging	750	236		986		367	367	37%

Haven- en opslagelden

Haven- en opslagelden worden geheven voor het bevaren en/of verblijven in de haven. Tarieven worden gezien in regionaal verband en zijn ten opzichte van 2023 geïndexeerd met 4,4%.

Heffing	Lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Overige inkomsten	Heffing	Totale baten	Kostendekkendheid
Haven- en opslagelden	268	59	5	332		332	332	100%

Marktelden

Marktelden worden geheven voor het gebruik van een standplaats op gemeentegrond, die als markt is aangewezen of nog zal worden aangewezen (leges voor individuele standplaatsen of huur ondergrond zijn hiervan uitgezonderd), alsmede het genot van de door of vanwege het gemeentebestuur ontplooiende promotieactiviteiten. De opbrengsten zijn met 4.4% verhoogd, maar doordat het aantal standplaatsen de afgelopen jaren afgenomen is, komt de kostendekkendheid slechts uit op 86%. Het uitgangspunt is 100% kostendekkendheid, dit betekent dat de begrote kosten van de markt volledig gedekt worden door de opbrengst uit de marktelden. Maar om dit te realiseren voor 2024, zouden de tarieven met 21% moeten worden verhoogd, hierdoor zouden deze niet meer in verhouding staan met de tarieven in de regio.

Heffing	Lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Overige inkomsten	Heffing	Totale baten	Kostendekkendheid
Marktelden	116	55		171		147	147	86%

Bedrijven InvesteringsZones (BIZ) Blerick, Tegelen en Venlo

De wet op de Bedrijveninvesteringszones biedt voor gemeenten en ondernemers de mogelijkheid om op structurele basis te voorzien in een gebiedsgerichte bestemmingsheffing voor gezamenlijke investeringen door ondernemers in de kwaliteit van de bedrijfsomgeving. In september 2015 zijn de drie BIZ-verordeningen voor deze gebieden geaccordeerd door de raad en vastgesteld voor de periode 2016-2020. In juni 2020 is de raad akkoord gegaan met een verlenging voor de periode 2021-2025. Vervolgens zijn de benodigde draagvlakmetingen uitgevoerd wat ertoe heeft geleid dat de 3 BIZ-verordeningen werden verlengd voor nog eens 5 jaar.

Lokale lastendruk

Woonlasten

De gemeentelijke woonlasten worden als volgt gedefinieerd: het gemiddelde bedrag dat een huishouden in een woning met gemiddelde waarde in een gemeente betaalt aan OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing, minus een eventuele heffingskorting.

De beleidsuitgangspunten zijn:

- Voor de periode 2024-2026 (coalitieperiode) worden de woonlasten voor woningeigenaren en huurders en de gemeentelijke lasten voor niet-woningen (totaal van OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing) nominaal niet meer verhoogd;
- Vanaf 2027 sturen op 100% kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing en rioolheffing.

Op basis van de per medio 2023 bekende parameters wordt de ontwikkeling van de woonlasten als volgt berekend:

bedragen x €

Lokale lastendruk woningeigenaren, meerpersoonshuishouding					
Uitgangspunten					
Huishouden (woning in eigendom)	> 1 persoon				
Gemiddelde WOZ-waarde koopwoning	347.000	2023			
Gemiddelde waardeontwikkeling	0,0%				
Gemiddelde WOZ-waarde koopwoning	347.000	2024			
	2023	2024	mutatie	mutatie tarief	mutatie woonlasten
OZB	439,97	439,97	0,00	0,0%	0,0%
Afvalstoffenheffing	274,21	274,21	0,00	0,0%	0,0%
Rioolheffing	155,30	155,30	0,00	0,0%	0,0%
Totale woonlasten	869,48	869,48	0,00		0,00%

Toelichting

- OZB

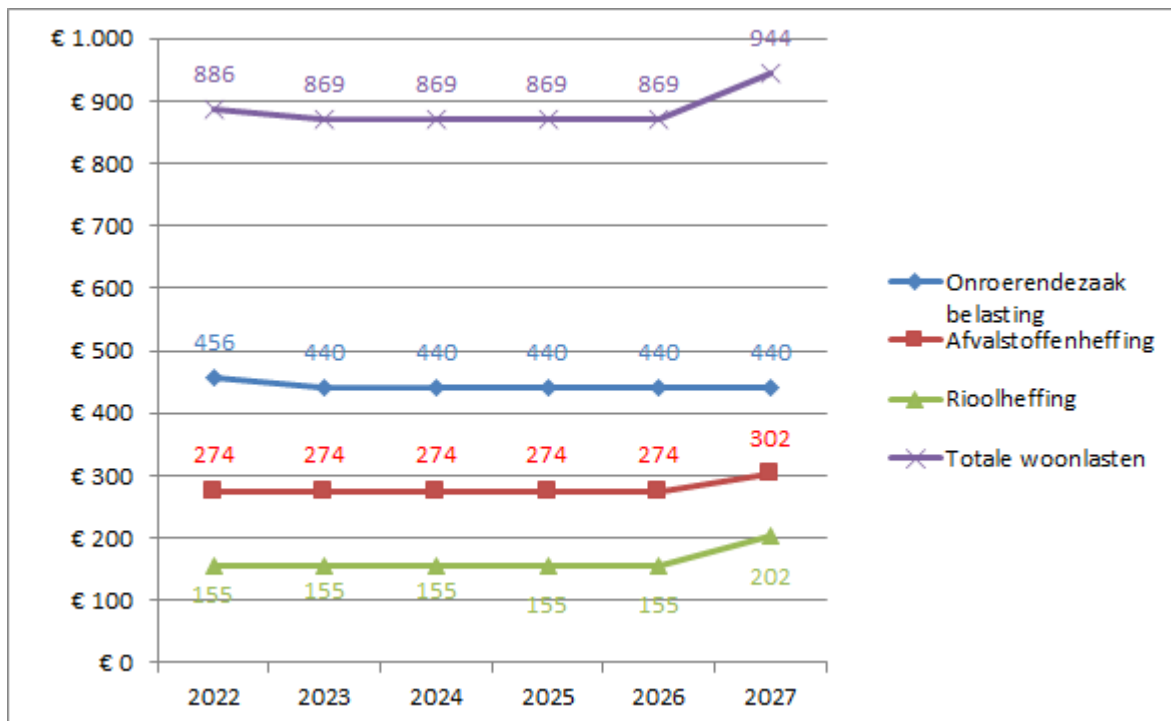
De woonlastendruk is gebaseerd op de gemiddelde waarde van een koopwoning ad € 347.000 (*Bronnen: CBS en Waarderingskamer*). Dit is de begrote waarde van een woning die als basis wordt genomen voor de gemeente Venlo voor het belastingjaar 2024. Hierbij wordt opgemerkt dat er wel individuele verschuivingen kunnen plaatsvinden.

Jaarlijks vindt een herwaardering plaats waarbij alle objecten opnieuw worden getaxeerd naar de waardepeildatum 1-1-2023. De herwaardering, c.q. nieuwe taxatieronde WOZ voor belastingjaar 2024 is bij het opstellen van onderhavige begroting nog niet afgerond. In het kader van de herwaardering wordt gewerkt met de waardepeildatum 1-1-2023. Voor het belastingjaar 2024 is in deze begroting gerekend met een waardeontwikkeling van 0%, omdat er op dit moment nog geen zicht is op de waardeontwikkeling van het vastgoed in de gemeente. De waardeontwikkeling heeft overigens geen effect op de geraamde OZB-opbrengsten. Conform bestendig beleid worden de OZB-tarieven verhoogd bij een waardedaling. Bij een waardestijging doet zich uiteraard het tegenovergestelde voor.

- Afvalstoffenheffing en rioolheffing
In het kader van stabilisatie woonlasten wordt voor het begrotingsjaar 2024 gekozen voor gelijkblijvende tarieven t.o.v. 2023 (zie tevens beleidsuitgangspunten).

De gelijkblijvende tarieven voor OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing houden in dat de gemiddelde woonlastendruk in 2024 niet wijzigt.

Over de periode 2022-2027 bezien, zijn de volgende effecten in de woonlastendruk herkenbaar:

Overige effecten

Naast de effecten op de woonlastendruk brengen wij jaarlijks de gevolgen van de belastingontwikkelingen voor een woninghuurder en voor de categorie niet-woningen in beeld.

Voor de woninghuurder blijven de gemeentelijke lasten gelijk aan die van 2023.

Voor de categorie niet-woningen (ondernemers) leiden de belastingvoorstellen eveneens tot een stabilisatie van de lastendruk in 2024 t.o.v. 2023.

Dit geldt voor een ondernemer die een bedrijfspand zowel in eigendom als in gebruik heeft. De begrote gemiddelde waarde van een niet-woning in onze gemeente bedraagt € 752.000 (*bron: CBS, vaststelling voorlopige belastingcapaciteit 2023*) voor het belastingjaar 2023. Deze is gelijkgesteld aan die van 2022 om dezelfde reden als in de toelichting bij de OZB voor de woningen (herwaarderingsronde en nieuwe taxaties zijn medio 2023 nog niet afgerond).

Benchmark referentiegemeenten

Jaarlijks presenteren wij de ontwikkeling van de gemeentelijke woonlasten van Venlo, afgezet tegenover een aantal referentiegemeenten.

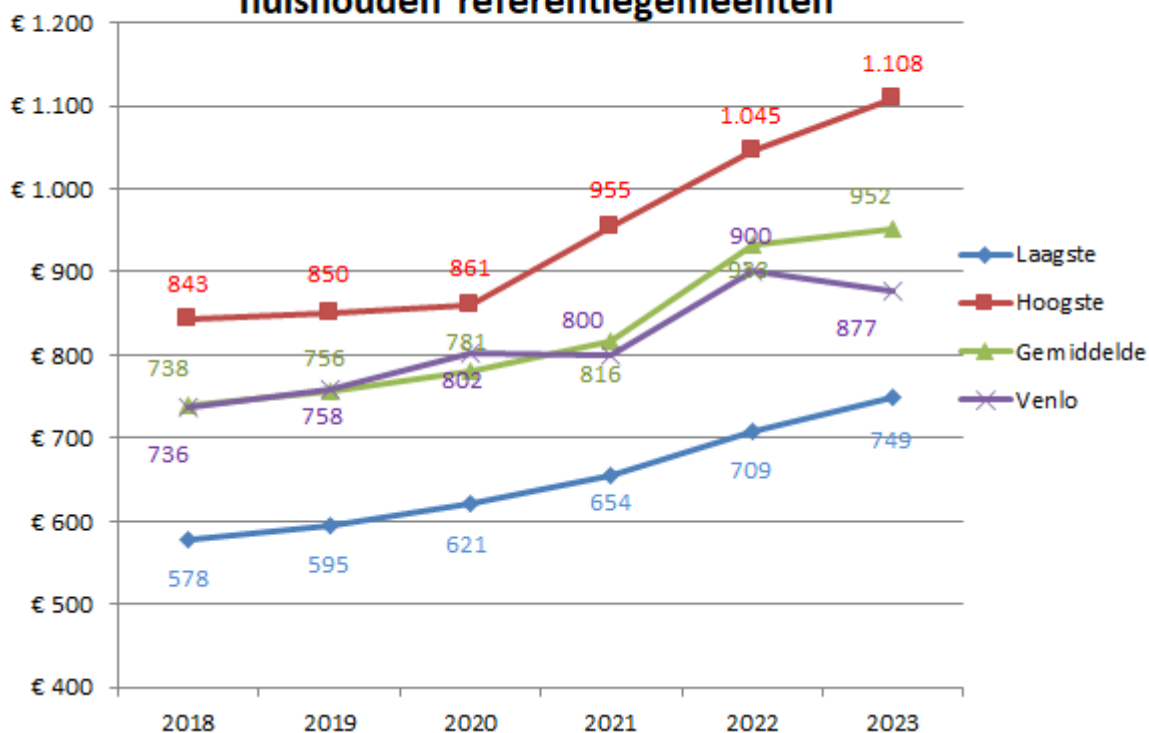
De bedragen van de referentiegemeenten worden daarbij weergegeven als percentage van het bedrag van de gemeente Venlo. Het bedrag van de gemeente Venlo is daarbij dus gelijkgesteld aan 100%. De gegevens in onderstaande tabel zijn overgenomen uit de 'Atlas van de lokale lasten' van het Coelo. Om tot een zo goed mogelijke vergelijkbaarheid van de gemeenten te komen hanteert Coelo een aantal uitgangspunten waardoor de gepresenteerde tarieven kunnen afwijken van de gemeentelijke tarieven. In deze atlas worden de woonlasten vergeleken voor zowel een éénpersoonshuishouden als een meerpersoonshuishouden. Wanneer er gemeenten zijn met verschillende tarieven voor meerpersoonshuishoudens van verschillende grootte, wordt in de Atlas uitgegaan van een driepersoonshuishouden.

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden referentiegemeenten

bedragen x €

	2019	% van Venlo	2020	% van Venlo	2021	% van Venlo	2022	% van Venlo	2023	% van Venlo
Alkmaar	595	78%	621	77%	654	82%	709	79%	749	85%
Delft	850	112%	861	107%	867	108%	1045	116%	1078	123%
Deventer	730	96%	779	97%	815	102%	917	102%	919	105%
Heerlen	764	101%	786	98%	815	102%	969	108%	964	110%
Helmond	757	100%	766	96%	785	98%	935	104%	974	111%
Hengelo	817	108%	729	91%	795	99%	901	100%	928	106%
Hilversum	767	101%	784	98%	827	103%	920	102%	938	107%
Leeuwarden	692	91%	739	92%	753	94%	868	96%	840	96%
Maastricht	759	100%	800	100%	827	103%	995	111%	1024	117%
Sittard-Geleen	812	107%	850	106%	894	112%	1021	113%	1108	126%
VENLO	758	100%	802	100%	800	100%	900	100%	877	100%
Westland	771	102%	849	106%	955	119%	1016	113%	1021	116%
Gemiddeld	756		781		816		933		952	

Gemeentelijke woonlasten meerpersoons- huishouden referentiegemeenten

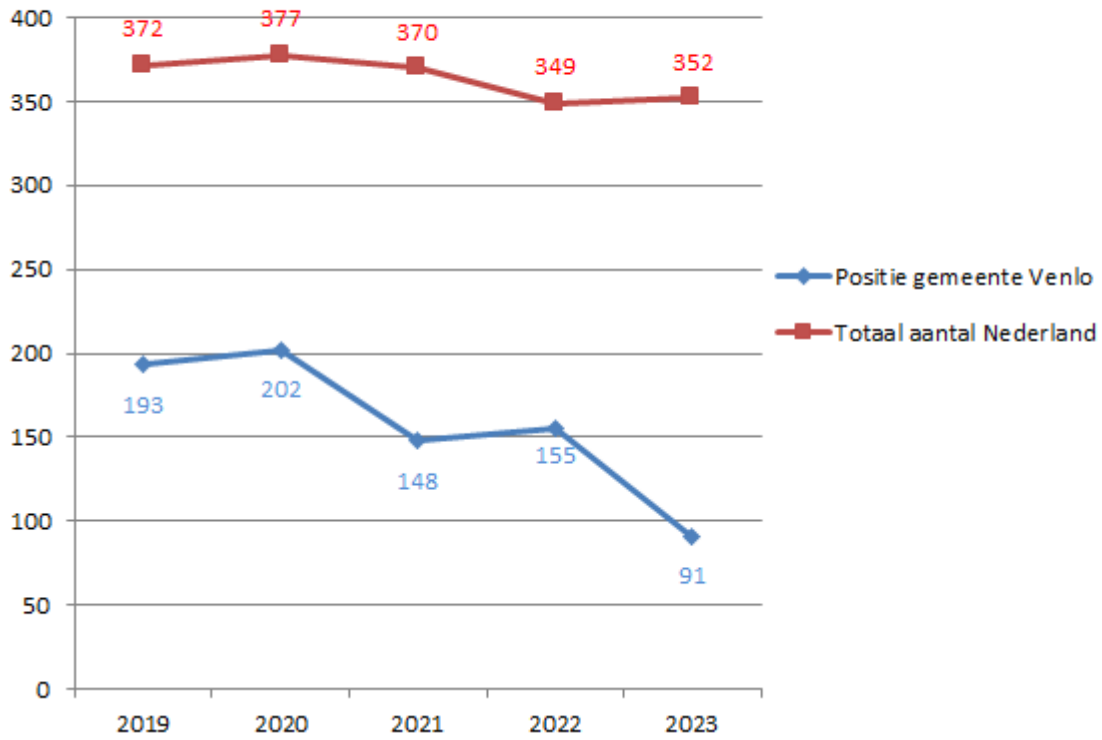

Ten opzichte van de referentiegemeenten is de positie van Venlo in 2023 verbeterd. In 2022 lag Venlo al onder het gemiddelde; in 2023 is dit verschil toegenomen en bedraagt € 75 als gevolg van de stabilisatie van de woonlasten. In de referentiegroep zijn er in 2023 nog maar 2 gemeenten waarvan de woonlasten lager zijn dan die van Venlo. Gezien de gelijkblijvende woonlasten voor 2024 is de verwachting dat de positie van Venlo ten opzichte van de referentiegemeenten ook gelijk blijft.

Ranglijst woonlasten

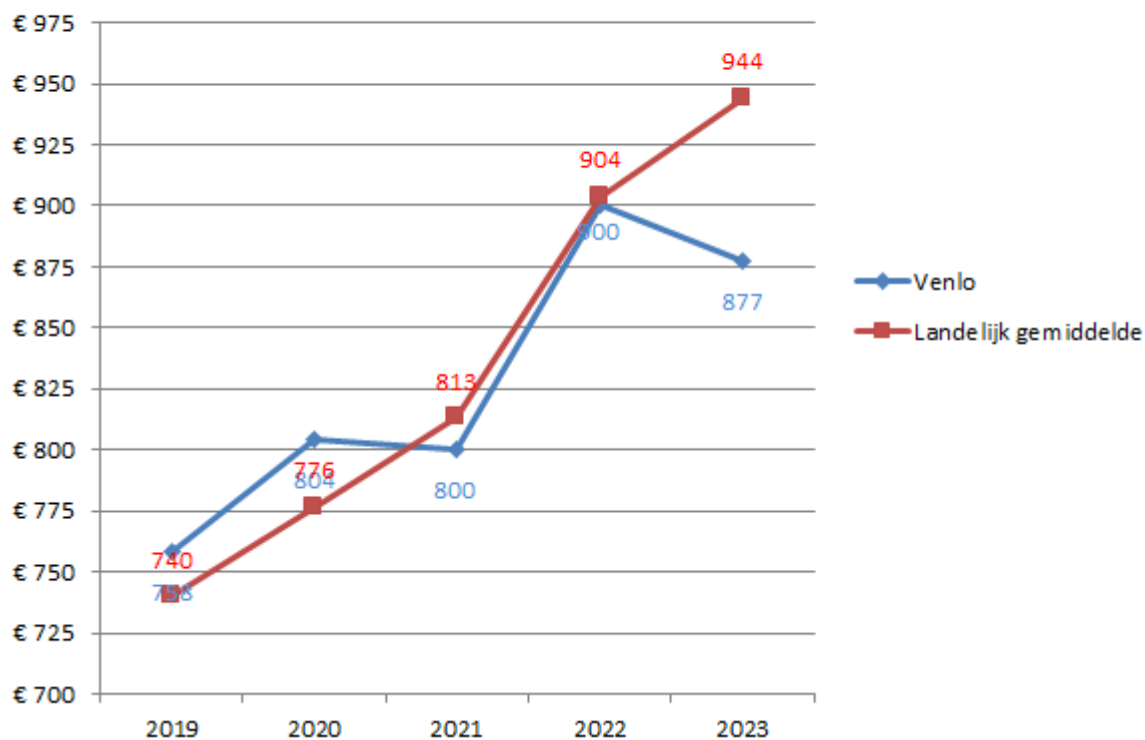
Uit de *Atlas lokale lasten 2023* van het Coelo blijkt dat de positie van Venlo op de ranglijst van de woonlasten het afgelopen jaar beduidend is verbeterd t.o.v. 2022. De sterke daling in 2023 is een direct gevolg van de stabilisatie van de woonlasten. Venlo bevindt zich ruim onder de middenmoot. De verwachting voor 2024 is dat de positie van Venlo op de ranglijst nog verder zal verbeteren gezien het wederom stabiliseren van de woonlasten (*nr. 1 op de ranglijst heeft de laagste lasten*).

Rangnummer Coelo

Als we naar onderstaande grafiek kijken, dan blijkt dat de woonlasten voor meerpersoonshuishoudens in Venlo in 2023 zijn gedaald t.o.v. het landelijk gemiddelde. De woonlasten voor een meerpersoonshuishouden bedragen in Venlo € 877 ten opzichte van het landelijk gemiddelde van € 944.

Woonlasten meerpersoonshuishoudens

Kwijtscheldingsbeleid

Voor de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en voor zover van toepassing het tarief van een eerste hond bestaat de mogelijkheid van kwijtschelding. De kosten (of: gedeerde inkomsten) die verband houden met kwijtschelding komen ten laste van de algemene middelen.

Op basis van een geautomatiseerde (opgericht door het Inlichtingenbureau van het ministerie van SoZaWe) of individuele toets wordt bepaald of iemand in aanmerking komt voor kwijtschelding. Alle burgers die in 2023 kwijtschelding hebben ontvangen worden geautomatiseerd getoetst en krijgen bij een positief advies automatisch kwijtschelding van de afvalstoffenheffing, rioolheffing en voor zover van toepassing hondenbelasting (alleen de eerste hond). In alle andere gevallen zal een burger nog het gebruikelijke kwijtscheldingsformulier moeten invullen en inzenden. Deze worden door BsGW individueel getoetst.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Kengetallen financiële positie

In het streven naar meer transparantie, verbetering van het inzicht in de financiële positie en voor de vergelijking met andere gemeenten worden zowel in de begroting als jaarrekening een set van financiële kengetallen opgenomen. Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of balans. De kengetallen zijn het uitgangspunt voor de beoordeling van de financiële positie van de gemeente Venlo. Bij de vaststelling van de Financiële verordening gemeente Venlo 2018 zijn deze kengetallen door uw raad voorzien van streefwaarden waarbij tevens de context is aangegeven. Bij de kadernota 2021 is de streefwaarde van het weerstandsvermogen en vervolgens bij het coalitieakkoord zijn de streefwaarden van de solvabiliteitsratio, netto schuldquote, netto schuldquote (gecorrigeerd) en de structurele exploitatieruimte bijgesteld.

De kengetallen maken inzichtelijk over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of op te vangen. Ze geven inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid. De kengetallen worden in samenhang gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een beeld geven van de financiële positie.

De financiële positie is geen doel op zich en moet altijd gezien worden in het licht van de totale maatschappelijke opgave van de stad. Het te bereiken maatschappelijke rendement en de bijdrage aan de inhoudelijke beleidsdoelstellingen zijn hierbij van evident belang. De financiële positie is ondersteunend aan het afwegingsproces en moet het bestuur helpen verantwoorde keuzes te kunnen maken voor de (middel)lange termijn.

Samenvatting beoordeling onderlinge verhouding tussen de kengetallen (financiële positie)

In deze paragraaf wordt ingegaan op de analyse en individuele beoordeling van de financiële kengetallen. In onderstaande tabel is een samenvatting opgenomen van de financiële kengetallen. De door BBV voorgeschreven kengetallen zijn voorzien van een grafiek.

Financiële kengetallen	Streefwaarde	NL 2021*	2022 Rekening	2023 Begr**	2024 Begr	2025 Begr	2026 Begr	2027 Begr
Netto schuldquote (netto schuld/exploitatie)	< 90%	47%	26%	33%	45%	52%	56%	55%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	41%	20%	27%	40%	47%	51%	51%
Solvabiliteitsratio	25-30%	36%	34%	35%	35%	34%	34%	35%
Grondexploitatie	< 20%	8%	5%	4%	3%	2%	1%	0%
Structurele exploitatieruimte	> 0%	2,9%	11,0%	0,5%	1,7%	2,4%	0,8%	0,1%
Belastingcapaciteit	<= 105%	102,7%	96,2%	96,2%	92,1%	92,1%	92,1%	92,1%
Weerstandsvermogen	>=1,4<2,0	NB	1,86	2,06	1,70	1,75	1,80	1,84
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen per inwoner	Nvt	NB	€ 1.021	€ 1.401	€ 2.143	€ 2.449	€ 2.389	€ 2.314
Rentedruk (netto rentelasten/exploitatie)	Nvt	NB	1,38%	0,90%	0,97%	1,52%	1,83%	1,75%

* Het gerealiseerde gemiddelde van alle Nederlandse gemeenten (bron: Findo.nl)

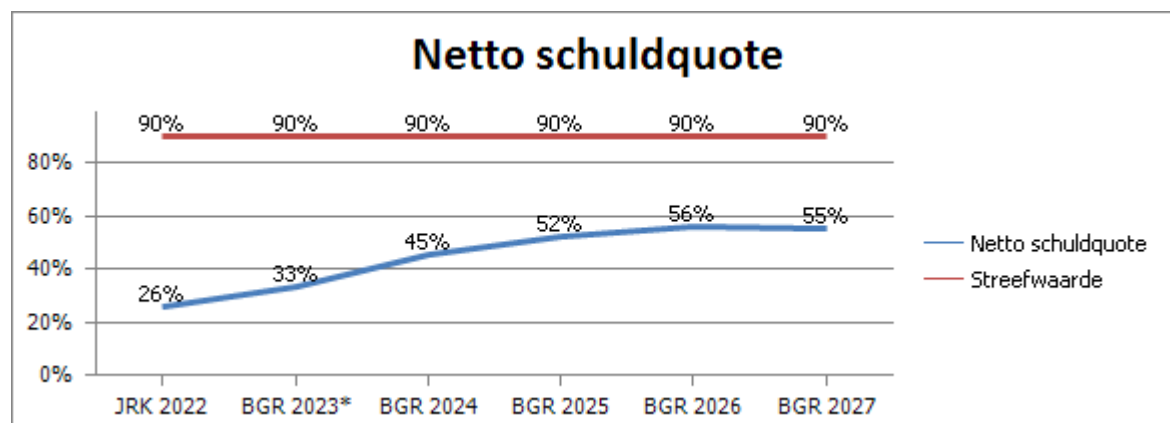
** Begroting na wijziging

In het algemeen kan worden gesteld dat de gemeente Venlo voor alle kengetallen voldoet aan de door u vastgestelde streefwaarden. Met name het structureel in evenwicht houden van de exploitatie is vanaf 2026 een belangrijk aandachtspunt.

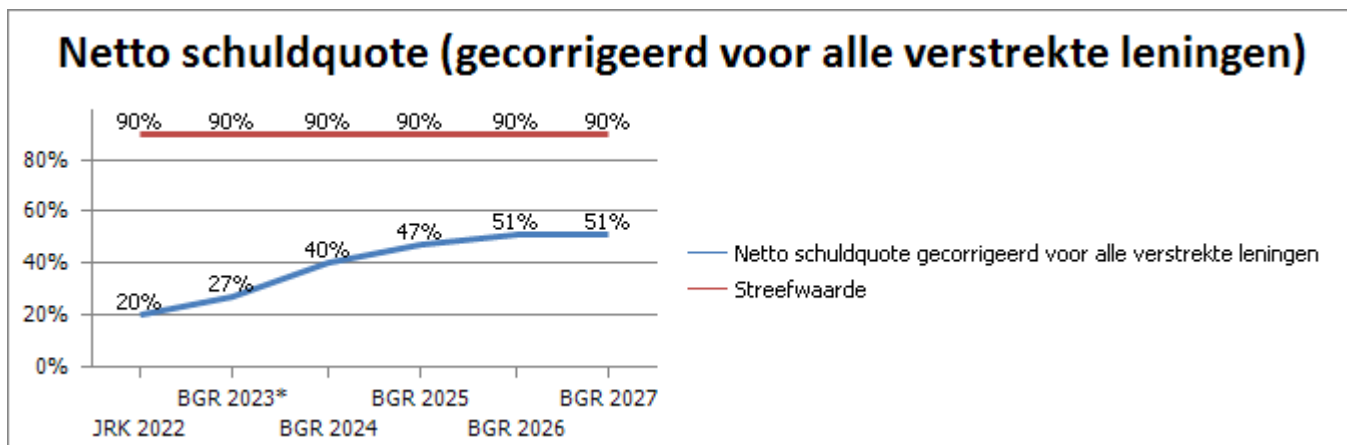
Individuele beoordeling kengetallen

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De schuldquote geeft aan hoe hoog de netto schuld is ten opzichte van de inkomsten. Hoe hoger de inkomsten, des te meer schulden een gemeente zou kunnen dragen. De netto schuld betreft het totaal aan schulden -/- de geldelijke bezittingen die niet zijn ingezet voor de publieke taak. Bij de inkomsten wordt uitgegaan van inkomsten vóór bestemming van reserves, omdat de inzet van reserves geen inkomsten zijn. Bij een schuldquote hoger dan 130% is sprake van zeer hoge schuld. De door Uw raad vastgestelde streefwaarde is < 90%. Volgens de VNG bevindt de schuldquote van een gemeente zich normaal tussen de 0% en 100%. De schuldquote ultimo 2024 wordt geraamd op 45% en stijgt naar 55% in 2027 als gevolg van nieuw aan te trekken financiering. Ten opzichte van de primaire begroting 2023-2026 zijn de schuldquotes vergelijkbaar.

* Begroting na wijziging

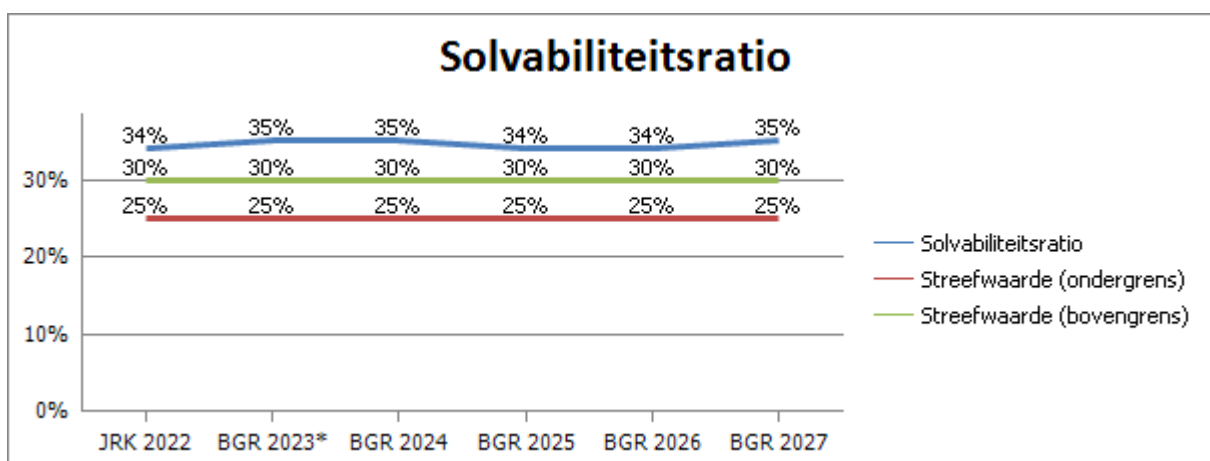

* Begroting na wijziging

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de weerbaarheid van de gemeente. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe hoger de weerbaarheid. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens artikel 42 BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. Uw raad heeft de streefwaarde bijgesteld naar een minimale bandbreedte van 25-30%.

De solvabiliteitsratio is met ingang van eind 2022 34% en blijft voor de komende jaren stabiel. Dit betekent dat de solvabiliteit voldoet aan de door uw raad vastgestelde minimale streefwaarde van 25-30%. De solvabiliteit bevindt zich iets onder het landelijk gemiddelde.

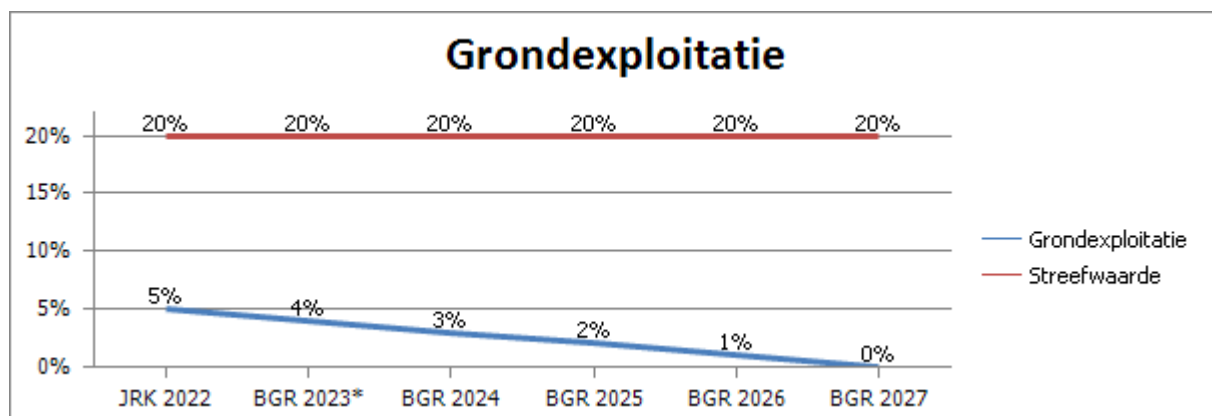

* Begroting na wijziging

Grondexploitatie

Grondexploitaties kunnen een forse impact hebben op de financiële positie van een gemeente. Indien gemeenten leningen hebben afgesloten om grond te kopen voor (toekomstige) projecten om deze op termijn te verkopen hebben zij een schuld. Bij de beoordeling van een dergelijke schuld is het van belang om te weten of deze schuld kan worden afgelost wanneer de verkopen worden geëffectueerd. Van de opbrengst van de verkopen kan immers de schuld worden afgelost.

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Wanneer de waarde van de grond laag is, loopt een gemeente relatief weinig risico maar is er relatief weinig waarde om de schuld te kunnen verlagen uit grondverkoppen. Uw raad heeft een streefwaarde van <20% vastgesteld.

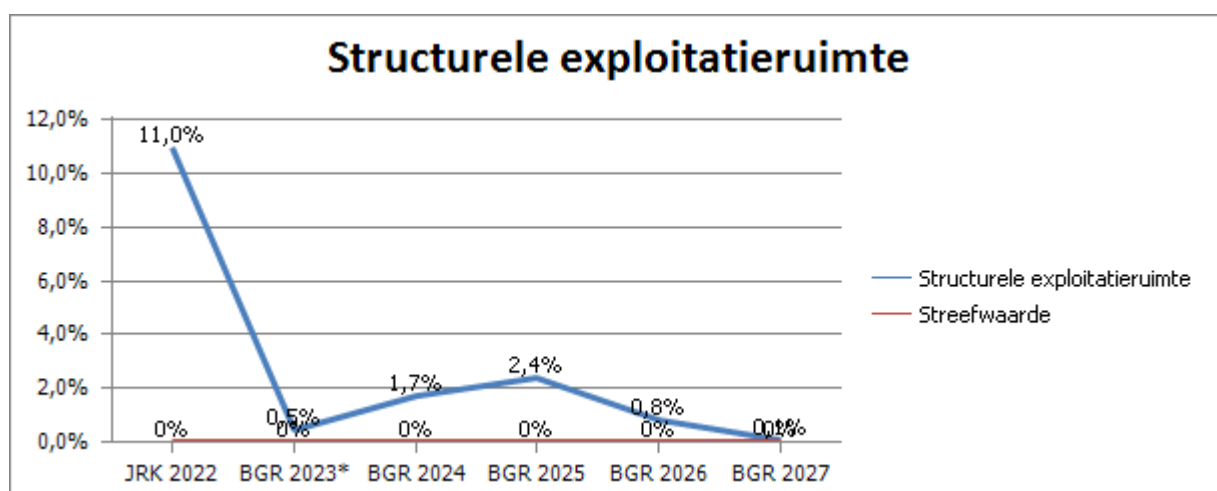
* Begroting na wijziging

De ratio grondexploitatie laat een geleidelijke afname zien die in zich positieve zin ver onder de streefwaarde bevindt. Enerzijds betekent dit dat het risico relatief gering is en anderzijds dat er relatief weinig waarde is om de schuld te kunnen verlagen.

Belangrijke kanttekening hierbij is dat in ogenschouw moet worden genomen dat de gemeente voor materiële bedragen deelneemt in - en financieringen heeft verstrekt aan BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo. Dit is een entiteit waarin de corebusiness wordt gevormd door grondexploitaties. Zouden de Venlose aandelen in deze grondexploitaties meegeteld worden dan zou het percentage beduidend hoger uitkomen.

Structurele exploitatieruimte

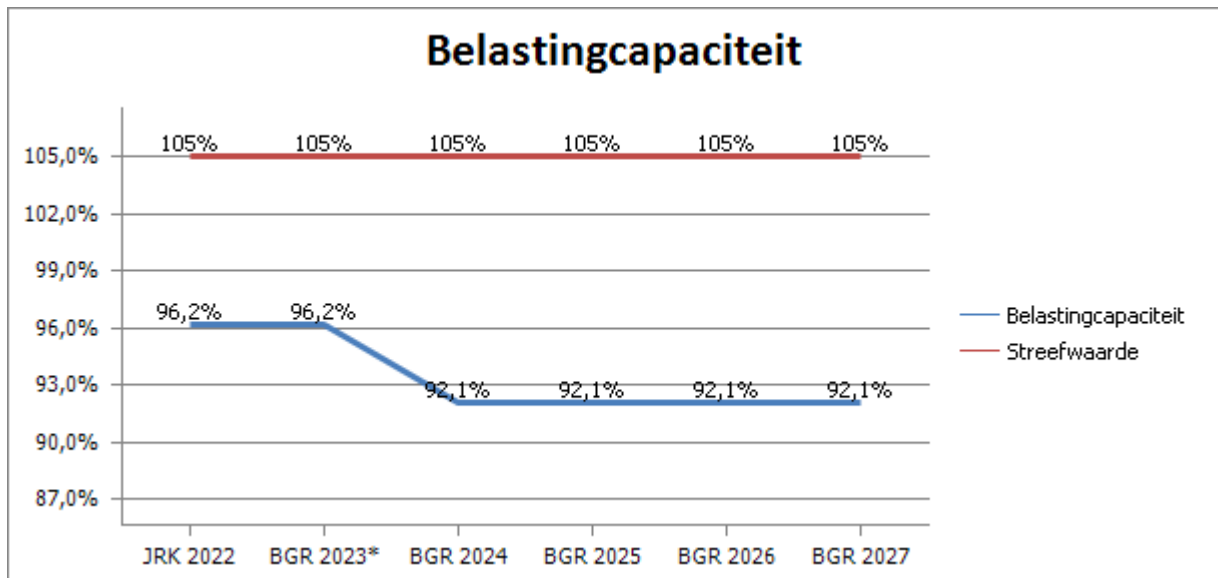
De structurele exploitatieruimte bedraagt in 2024 1,7%, in 2025 loopt deze op naar 2,4% waarna de ruimte afloopt naar -0,1% in 2027. De structurele exploitatieruimte begeeft zich hierbij tot en met 2026 boven het minimum van > 0%. In 2027 wordt de streefwaarde van > 0% niet gehaald.

* Begroting na wijziging

Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de woonlasten van een meerpersoonshuishouden met een gemiddelde WOZ-waarde zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t (2024) te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 (2023). Het geeft weer wat de "ruimte" is om belastingen te verhogen ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Het is de bevoegdheid van uw raad te bepalen met welke omvang de belastingen en heffingen worden verhoogd. Om de wendbaarheid van de begroting te duiden ten opzichte van het landelijk gemiddelde heeft u een streefwaarde vastgesteld van $\leq 105\%$.

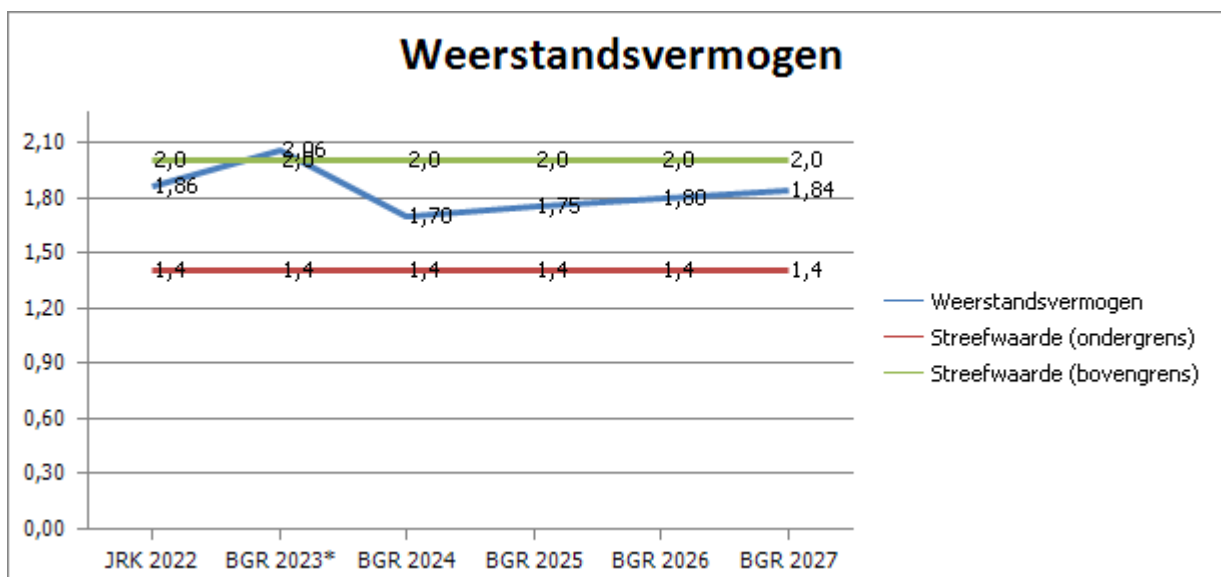

* Begroting na wijziging

Weerstandsvermogen

De doelstelling is het beschikbaar hebben van voldoende middelen (weerstandscapaciteit) voor het opvangen van de geïdentificeerde risico's, waarbij de risicobereidheid is: "Venlo wil geen risicomijdende gemeente zijn". De ratio weerstandsvermogen zal zowel in 2023; 2,06 als ook meerjarig aan of boven de 1,70 uitkomen (2027: 1,84).

Bij de kadernota 2024 heeft u de streefwaarde vastgesteld op een (minimale) bandbreedte tussen de 1,4 en 2,0. Het gemeenschappelijk financieel toezichtkader van provincies geeft bij deze de classificatie 'Ruim Voldoende'. Op basis van deze begroting voldoen wij ruimschoots aan de beoogde doelstelling. Het weerstandsvermogen wordt verder toegelicht in de volgende paragraaf.

* Begroting na wijziging

Netto schuld gecorrigeerd voor verstrekte leningen per inwoner

Deze indicator betreft de netto schuld gecorrigeerd voor verstrekte leningen afgezet tegen het aantal inwoners. De verwachting is dat deze gaat stijgen tot € 2.314 in 2027.

Rentedruk

De rentedruk geeft de netto rentelasten weer ten opzichte van de inkomsten vóór bestemming van reserves. Deze indicator geeft weer welk deel van de exploitatie gebonden is door het betalen van rente. In 2023 en 2024 leiden overtollige liquide middelen tot lagere netto rentelasten waardoor de rentedruk ook lager is. Vanaf 2025 zien we weer een stijging in verband met nieuw aan te trekken financiering. Volgens de financiële barometer, een financiële stresstest die in ontwikkeling is bij een landelijke overleg groep van financiële beleidsmakers van 100.000+ gemeenten, is een rentedruk tussen de 1% en 3% normaal voor een gemeente.

Weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre de gemeente Venlo in staat is om de financiële gevolgen van risico's op te vangen. Voor een goed inzicht in onze financiële positie is het van belang om beeld te krijgen in de potentiële mee- en tegenvallers en in onze mogelijkheden om deze tegenvallers op te vangen. Dit inzicht geeft een beeld van de robuustheid van onze financiële situatie.

Risicobeheersing stelt zich als doel om in de eerste plaats inzicht te krijgen in de risico's. Daarnaast worden er adequate maatregelen getroffen. We streven ernaar dat het optreden van risico's zo weinig mogelijk effect heeft op de uitvoering van bestaande beleid. Het weerstandsvermogen wordt berekend door de beschikbare weerstandscapaciteit (beschikbare middelen) af te zetten tegen de benodigde weerstandscapaciteit (risico's). Tweemaal per jaar, bij de programmabegroting en bij de jaarstukken, actualiseren we onze risico's en beoordelen we in hoeverre ons weerstandsvermogen toereikend is.

Uitgangspunten

Bij de berekening van de ratio weerstandsvermogen gelden de volgende beleidsuitgangspunten:

- De gemeenteraad heeft de risicobereidheid als volgt geformuleerd: "De gemeente Venlo moet geen risicomijdende gemeente zijn. Risico's dienen inzichtelijk gemaakt en genomen te worden. Dit houdt in, het voeren van een risicomanagement waarbij ook naar de dekking wordt gekeken en waarin alle soorten risico's worden weergegeven."
- De minimale omvang van de algemene reserve is vastgesteld op € 9 miljoen.
- De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit:
 - de algemene reserve
 - de stelpost onvoorzien
 - de algemene grondreserve
- De (overige) bestemmingsreserves worden niet meegenomen bij de bepaling van de weerstandscapaciteit en de berekening van de ratio weerstandsvermogen.
- De streefwaarde van de ratio weerstandsvermogen ligt tussen 1,4 en 2,0 (classificatie: $\geq 1,4$ < 2,0). Het gemeenschappelijk financieel toezichtkader van provincies geeft bij deze classificatie 'ruim voldoende'.
- De benodigde weerstandscapaciteit wordt berekend door de financiële impact van het risico te vermenigvuldigen met de inschatting van de kans dat het risico zich daadwerkelijk voordoet.
- De volgende kanspercentages worden gehanteerd bij inschattingen van risico's: 10%, 25%, 50% en 75%.
- Risico's zijn geprioriteerd op basis van de benodigde weerstandscapaciteit.

Na vaststelling van de programmabegroting 2024 bedraagt de beschikbare weerstandscapaciteit circa € 81,9 miljoen (= getal A). Deze is opgebouwd uit de algemene reserve, post onvoorzien en de

algemene grondreserve. In de algemene reserve is € 71,4 miljoen beschikbaar voor het afdekken van incidentele risico's.

Op basis van bovenstaande beleidsuitgangspunten is de ratio weerstandsvermogen berekend:

	JRK 2022	BGR 2023*	BGR 2024	BGR 2025	BGR 2026	BGR 2027
Algemene reserve	83.878	88.359	71.382	74.171	76.999	79.853
Algemene grondreserve	10.000	10.118	9.948	9.472	8.879	8.171
Post onvoorzien		464	539	539	539	539
Beschikbare weerstandscapaciteit (A)	93.878	98.941	81.869	84.182	86.417	88.563
Benodigde weerstandscapaciteit (B)	50.588	48.111	48.111	48.111	48.111	48.111
Ratio weerstandsvermogen (= A / B)	1,86	2,06	1,70	1,75	1,80	1,84

* Begroting 2023 na wijziging (na actualisatie risico's en reserves t.b.v. BEGR 2024)

Weerstandsvermogen

De berekening van de ratio van 1,70 is volgens de systematiek van het Gemeentelijke Financieel Toezichtkader van de Provincies 'ruim voldoende' (kleiner dan 0,6 = ruim onvoldoende, tussen 0,6 en 0,8 = voldoende, tussen 0,8 en 1,0 = matig, tussen 1,0 en 1,4 = voldoende, tussen 1,4 en 2,0 is ruim voldoende en groter dan 2 = uitstekend).

De beschikbare weerstandscapaciteit is ten opzichte van de jaarrekening 2022 met circa € 12 miljoen afgenomen. De ratio weerstandsvermogen ligt dus in het niveau "ruim voldoende". Het weerstandsvermogen is een momentopname. Nieuwe projecten, economische ontwikkelingen en investeringsbeslissingen kunnen het risicoprofiel beïnvloeden waardoor het weerstandsvermogen een andere waardering kan krijgen.

Overzicht risico's

Risicomanagement

Voor de programmabegroting zijn de risico's die de gemeente loopt geactualiseerd. De financiële impact van de risico's voor de begroting 2024 is afgerond € 103 miljoen waarbij de benodigde weerstandscapaciteit afgerond € 48 miljoen bedraagt. De grootste risico's zitten in de grondexploitaties en de ondertunneling van de Vierpaardjes. Opgeteld dragen deze risico's voor meer dan de helft bij aan de totaal benodigde weerstandscapaciteit. Het risicoprofiel (de benodigde weerstandscapaciteit) is ten opzichte van de jaarrekening 2022 met € 2,5 miljoen afgenomen. Deze afname is een optelsom van de gewijzigde risico's, nieuwe risico's en vervallen risico's, waarbij risico's die onveranderd van kracht blijven niet zorgen voor een mutatie.

Een toelichting op alle risico's is te vinden in het "Bijlagenboek toelichting risico's Programmabegroting 2024-2027" dat onderdeel uitmaakt van deze begroting.

Nr.	Risico	Kans	Financiële impact	Benodigde weerstandscapaciteit Begroting 2024
3	Ondertunneling Vierpaardjes	Diverse percentages*	13.000	9.000
1	Grondexploitatie - Grondverkoop	Diverse percentages*	14.700	7.430
2	Grondexploitatie - Bouw- en woonrijp maken	Diverse percentages*	9.690	4.470
5	Grondexploitatie - Plankosten	Diverse percentages*	6.490	3.320
52	Flexwoningen Daelweg	50%	5.000	2.500
6	Jeugd	75%	3.250	2.438
32	Inflatie zorgaanbieders	75%	3.000	2.250
11	Juridische risico's	Diverse percentages*	3.900	1.950
30	Regeling Vervroegde Uittreding (RVU)	75%	2.151	1.613
56	Hoogwateropgaven	50%	2.700	1.350
33	Zwembad de Wisselslag	25%	5.350	1.338
4	Grondexploitatie - Bijdragen van andere overheden	Diverse percentages*	3.900	1.030
18	Regio Noord-Limburg	25%	3.600	900
10	Afval	50%	1.734	867
22	BTW sport projecten	25%	2.700	675
16	Bedrijfsgevolgschade brand	10%	5.000	500
25	Ontwikkeling uitgaven gemeentelijk energieverbruik	50%	800	400
9	BV Campus Vastgoed	25%	1.550	388
7	Transportschaarste energie	75%	500	375
54	Uitvoerbaarheid irt (wettelijke) ontwikkelingen Participatiewet	75%	500	375
19	Uitblijven klimaatpakkoord uitvoeringsmiddelen	10%	3.500	350
14	Grondexploitatie - Tijdelijk beheer	50%	700	350
44	Gevolgen klimaatverandering voor maatschappij en samenleving in Venlo	50%	700	350

Nr.	Risico	Kans	Financiële impact	Benodigde weerstands capaciteit Begroting 2024
46	Rente	50%	700	350
8	Toename bezetting beschermd wonen	75%	441	331
21	Calamiteiten Groenbeheer	75%	400	300
51	Effecten hoge gasprijzen en beschikbaarheid aardgas	75%	400	300
27	BTW sport	50%	500	250
28	Extra Armoedelasten tgv meer aanvragen vanwege energiearmoede	25%	1.000	250
57	Claim toekomstig voordeel IU-Beschermd wonen	50%	500	250
20	Steekproef Belastingdienst	75%	300	225
24	Openbare verlichting	75%	300	225
26	Uitbreiding bargeterminal	25%	800	200
12	Digitale toegankelijkheid	75%	250	188
43	Vertraging project Herinrichting woonwagenlocaties	50%	350	175
34	Meldplicht datalekken	75%	200	150
35	Privacy	75%	200	150
37	Informatieveiligheid	25%	500	125
45	Grondstoffenschaarste en duurzaamheidsopgave	25%	500	125
40	Frictiekosten inwerkingtreding Omgevingswet	50%	230	115
29	Wmo maatwerk	50%	200	100
47	Gladheidbestrijding	10%	400	40
48	Extra uitgaven als gevolg van het niet voldoen aan de wettelijke norm	10%	250	25
49	Calamiteiten	10%	200	20
Benodigde weerstandscapaciteit totaal				48.111

* Deze risico's bestaan uit een aantal sub risico's die ieder een afzonderlijk kanspercentage hebben. In de risicomatrix is bij deze risico's uitgegaan van het gemiddelde kanspercentage

Analyse risicoprofiel begroting 2024 ten opzichte van jaarrekening 2022

Risico	Mutatie BGR 2024 t.o.v. JRK 2022
Gewijzigd risico	
Ondertunneling Vierpaardjes	-2.000
Extra Armoedelasten tgv meer aanvragen vanwege energiearmoede	-250
Vertraging project Herinrichting woonwagencentrales	-175
Grondexploitatie - Plankosten	-150
Grondexploitatie - Bouw- en woonrijp maken	-130
Grondexploitatie - Grondverkoop	-60
Frictiekosten inwerkingtreding Omgevingswet	15
Toename bezetting beschermd wonen	43
Rente	200
BTW sport project nieuwbouw zwembad en Herungerberg	225
Jeugd	1.188
	-1.095
Nieuw risico	
Digitale toegankelijkheid en beheer/ontwikkeling nieuwe digitaal toegankelijke hoofdwebsite NuVenlo	188
Steekproef Belastingdienst	225
Claim toekomstig voordeel IU-Beschermd wonen	250
Uitvoerbaarheid irt (wettelijke) ontwikkelingen Participatiewet	375
Ontwikkeling uitgaven gemeentelijk energieverbruik	400
Hoogwateropgaven	1.350
Regeling Vervroegde Uittreding (RVU)	1.613
Inflatie zorgaanbieders	2.250
Herplaatsingsrisico flexwoningen Daelweg	2.500
	9.151
Vervallen risico	
Prijsinflatie	-8.000
Garantstelling Provincie Laerbroeck	-1.875
Veiligheidsregio Limburg-Noord	-362
Beschermd wonen	-142
Project Kaldenkerkerweg Tegelen	-100
Juridisch risico	-54
	-10.534

Risico's in matrix

Op basis van een inschatting van de kans van optreden en de impact zijn de risico's visueel weergegeven in onderstaande matrix. Bij de financiële impact is onderscheid gemaakt tussen "hoog", "middel" en "laag".

We spreken van een hoge financiële impact bij een bedrag hoger dan of gelijk is aan € 1 miljoen en van een middel (hoge) financiële impact bij een bedrag dat gelijk is aan of hoger is dan € 0,5 miljoen en lager is dan € 1 miljoen. We spreken van een lage financiële impact bij een bedrag lager dan € 0,5 miljoen.

Te zien is dat er zich vier risico in de donkerrode zone bevinden (ondertunneling Vierpaardjes, jeugd, Regeling Vervroegde Uittreding (RVU), inflatie zorgaanbieders). Er zijn negen risico's die zich in de rode zone bevinden, omdat deze een mogelijke tot waarschijnlijke kans van optreden (50% of 75%) hebben in combinatie met een middel (€ 0,5 - € 1 miljoen.) tot hoge financiële impact (\geq € 1 miljoen).

De overige 31 risico's zijn verspreid over de oranje-, gele- en groene zones waarbij de kans van optreden varieert tussen de 10% en 75% in combinatie met een laag- tot hoge financiële impact afhankelijk van het kans percentage.

Risicomatrix

Financiële impact (€)	hoog \geq € 1 miljoen	16, 19	4, 9, 18, 22, 28, 33	1, 2, 5, 10, 11, 52, 56	3, 6, 30, 32
	middel \geq € 0,5 < € 1,0		26, 37, 45	14, 25, 27, 44, 46, 57	7, 54
	laag < € 0,5 miljoen	47, 48, 49		29, 40, 43	8, 12, 20, 21, 24, 34, 35, 51
		zeer onwaarschijnlijk 10%	onwaarschijnlijk 25%	mogelijk 50%	waarschijnlijk 75%
		Kans (%)			

Grondbeleid

Inleiding

De paragraaf Grondbeleid geeft de hoofdlijn van het te voeren grondbeleid en de risico's weer.

Visie op het grondbeleid

Via het grondbeleid intervenueert de overheid doelgericht op de grondmarkt. Grond wordt gekocht, geëxploiteerd, ontwikkeld en verkocht. Het omvat zaken zoals grondaankoop op vrijwillige basis, dan wel via onteigening, vestigen van een voorkeursrecht tot koop, tijdelijk beheer, opstellen van de grondexploitatie, bouwrijp maken, aanleg nutsvoorzieningen, inrichting van de openbare ruimte en kostenverhaal.

Het grondbeleid draagt bij aan:

- de realisering van maatschappelijk gewenste doelstellingen van de gemeente Venlo door het ontwikkelen van ruimtelijke fysieke initiatieven;
- de verbetering van de kwaliteit van de ruimtelijke inrichting;
- een rechtvaardigere verdeling van kosten en baten als gevolg van interventies door de gemeente, en/of particulieren op het terrein van de ruimtelijke inrichting.

De gemeente Venlo kan kiezen uit actief en faciliterend (of passief) grondbeleid en diverse tussenvormen daarvan. In Venlo is sprake van "situationeel" grondbeleid. Gebouwd wordt vooral in het stedelijk centrum waarmee bij voorkeur ruimtelijke knelpunten worden opgelost. Bij de ruimtelijke ontwikkelingen maakt de gemeente zoveel mogelijk gebruik van bestaand (leegstaand) vastgoed en van gronden die hun functie hebben verloren. Herstructureringsprojecten in het stedelijk centrum zullen in het algemeen een beduidend hoger krediet vragen dan ontwikkelingen "in de groene wei". Hierdoor is het moeilijker om een grondexploitatie kostendekkend te maken.

De economische en marktsituatie, in samenhang met de verbeterde financiële positie van de gemeente, bieden perspectief om invulling te geven aan een meer actief grondbeleid voor zowel de woningbouwopgave als andere doeleinden.

Werkwijze uitvoering grondbeleid

Algemeen

Het grondbeleid van de gemeente Venlo is doelgericht van aard waarmee bijgedragen wordt aan de totstandkoming van de doelstellingen opgenomen in de Strategische Visie 2040, de Ruimtelijke Structuurvisie en de raadsprogramma's.

Het grondbeleid wordt uitgevoerd door de teams Grondbedrijf en Vastgoed en Project- en Procesmanagement van de gemeente Venlo. Met het oog op de geplande inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 worden alle ruimtelijk fysieke initiatieven eerst via de zogenaamde intaketafel op wenselijkheid beoordeeld. Hiermee krijgt de initiatiefnemer in een pril stadium een reactie of het initiatief in behandeling wordt genomen om samen verder te ontwikkelen. Vervolgens

wordt het initiatief in enkele omgevingstafels getoetst op haalbaarheid. Na een positief advies van de omgevingstafel wordt het initiatief ter besluitvorming voorgelegd aan het College of de Raad. Na instemming en het beschikbaar stellen van een krediet worden deze grondexploitaties/projecten via de methode van projectmatig werken verder ontwikkeld.

Het grondbedrijf monitort de voortgang van de onderhanden zijnde grondexploitaties. Dit gebeurt via periodieke rapportages, die inzicht geven in de stand van zaken van exploitaties en die het management in staat stelt om bij te sturen. De Raad wordt bij de voortgangsrapportage en financiële rapportage geïnformeerd over de voortgang van de (majeure) projecten.

Uitgangspunten grondexploitatie

- Een exploitatieplan voor een grondexploitatie, dat ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de Raad, is altijd financieel sluitend. De opbrengsten moeten altijd groter of gelijk zijn aan de kosten.
- Gedurende de looptijd van een grondexploitatie kunnen er financiële afwijkingen optreden. Deze komen ten laste cq ten gunste van de Algemene Grondreserve; uitzondering hierop zijn inhoudelijke planwijzigingen.
- Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt een voorziening getroffen voor een verwacht tekort van een lopende grondexploitatie.
- Van een grondexploitatie wordt (tussentijds) winst genomen volgens de voorgeschreven POC (percentage of completion) methode.
- Een grondexploitatie wordt afgesloten wanneer nagenoeg alle werkzaamheden zijn verricht en alle verkopen zijn gerealiseerd.
- Een winst of verlies op een grondexploitatie wordt, na afsluiten van de exploitatie, toegevoegd of onttrokken aan de Algemene Grondreserve.

Actualiteiten

Prijsstijgingen, woningmarkt en Didam-arrest

Mede door de oorlog in Oekraïne kampen onderdelen van de economie met een tekort aan materialen en personeel. Tevens is sprake van lange levertijden en forse prijsstijgingen.

De woningmarkt bevindt zich in een overspannen situatie. De gemiddelde koopprijs voor een woning steeg de laatste jaren met meer dan 10%. Overbieden was regel. Inmiddels is de lage hypotheekrente verdubbeld en de prijs voor woningen licht gedaald. Van vraaguitval naar gemeentelijk vastgoed is geen sprake. Nieuwe bouwlocaties voor extra woningen voor diverse doelgroepen wordt voortvarend opgepakt. Waar zich binnenstedelijke kansen voordoen zal het Grondbedrijf ook actief grondbeleid toepassen.

Het Didam-arrest van 26 november 2021 legt bij uitgifte van grond en ander vastgoed stevig beperkingen op. In het Didam-arrest heeft de Hoge Raad geoordeeld dat overheden bij verkoop van onroerende zaken op grond van het gelijkheidsbeginsel gelegenheid moeten bieden aan potentiële gegadigden om mee te dingen. Uitgifte vindt plaats via de website vastgoed.venlo.nl, tenzij onderhandse verkoop gemotiveerd toegestaan is.

Prognose

De gemeente Venlo heeft ca. 30 grondexploitaties als onderhanden werk. Toekomstige winsten uit grondexploitaties worden nog slechts beperkt verwacht.

Voor de verliesgevende exploitaties is conform voorschriften de Voorziening Nadelige Exploitatieresultaten gevormd. Deze heeft begin 2023 een stand van € 24,5 miljoen.

De Algemene Grondreserve heeft op 31 december 2023 een verwachte stand van € 10,1 miljoen. Verwacht wordt dat deze reserve de komende jaren rond de € 9 miljoen zal schommelen. Dit is nadrukkelijk afhankelijk van ontwikkelingen in de lopende exploitaties zoals Kazernekwartier en de grote woningbouwlocaties.

Voor nadere detaillering van het grondbeleid verwijzen we naar de Nota Grondbedrijf en Vastgoed 2024 die tevens in november aan de Raad wordt aangeboden.

Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen zijn artikelen opgenomen over

1. Riolering en regenwatersystemen
2. Wegen
3. Groenvoorzieningen
4. Vastgoed
5. Sportvoorzieningen

Onderhoud kapitaalgoederen is onderdeel van het programma leefbaar Venlo – programmalijs Omgeving.

De kapitaalgoederen zijn een belangrijk onderdeel in de beleving van de openbare ruimte.

Voor het onderhoud van kapitaalgoederen zijn voorzieningen gevormd conform artikel 44 lid 1c van de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording). Voorzieningen worden gevormd om de (groot) onderhoudslasten van een kapitaalgoed over een aantal jaren te egaliseren en kunnen alleen worden ingesteld en gevoed op basis van een beheerplan van het desbetreffende kapitaalgoed. Dit beheerplan dient periodiek te worden geactualiseerd.

Onderhoud is niet levensduur verlengend, maar dient om het kapitaalgoed gedurende haar levensduur actief in goede staat te houden. Onderhoud is het uitvoeren van preventieve dan wel correctieve maatregelen om een object in goede staat te houden of te brengen (op een vooraf door de raad vastgesteld kwaliteitsniveau).

Onderhoud kan worden onderscheiden in groot onderhoud en klein onderhoud. Onder groot onderhoud wordt verstaan onderhoud van veelal ingrijpende aard dat op een groot deel van het object wordt uitgevoerd en na een langere gebruiksperiode moet worden verricht. Klein onderhoud is het onderhoud dat in het eerste of het lopende planjaar op een klein gedeelte van het object wordt uitgevoerd. Onderhoudskosten worden gemaakt om het object gedurende de levensduur op een bepaald kwaliteitsniveau te houden (naar behoren laten functioneren en een bepaalde representativiteit laten behouden). De kosten van klein en groot onderhoud zijn dus niet levensduur verlengend en mogen dus niet worden geactiveerd. Kosten van klein onderhoud dienen in het jaar van uitvoering ten laste van de exploitatie te worden gebracht. Kosten van groot onderhoud worden in het jaar van uitvoering ten laste van een vooraf gevormde voorziening gebracht. Kosten van het wegwerken van uitgesteld onderhoud dienen ineens ten laste van de exploitatie te worden gebracht. Tenminste éénmaal in de vijf jaar stelt de raad een integrale beleidsnota over het beleidskader onderhoud kapitaalgoederen vast en de hoofdlijnen daarvan worden jaarlijks opgenomen in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen (artikel 9, tweede lid, onder c BBV).

Riolering en regenwatersystemen

Beheerareaal:

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het bestaande beheerareaal.

Totalen in kilometers	2022	2023
Vrij verval riolering	687,6	701,7
Drukriolering	107,9	109,5
Duikers	24,4	25,2
Lijnafwatering	4,2	4,2
Totalen	824,1	840,6

Totalen in stuks	2022	2023
Nooduitlaten (externe overstorten)	61	146
Gemaal objecten	495	555
Berg bezinkvoorzieningen	15	15
Niveaumeters	3	3
Debietmeters	2	1
Overstortmeters	16	11
Afsluiters (schuiven/kleppen)	186	115
Kolken	51.966	41.796
Grondwaterpeilbuizen	31	64
Totalen	52.775	42.706

Vastgesteld kwaliteitsniveau:

Een van de uitgangspunten bij het GRP is het principe 'sober en doelmatig'. In het GRP zijn in verband met het op een doelmatige wijze invulling geven aan de zorgplichten voor regen-, afval- en grondwater vijf doelen opgesteld. De in het GRP omschreven beleidsdoelstellingen dragen hoofdzakelijk bij aan:

- Het op een doelmatige en milieu-verantwoorde wijze inzamelen en afvoeren van afvalwater.
- Het op een doelmatige wijze inzamelen, afvoeren en verwerken van overtollig regenwater en overtollig grondwater.
- Het verminderen van de kans op wateroverlast als gevolg van (hevige) neerslag.
- De kwaliteit van het oppervlaktewater en de bodem niet negatief beïnvloeden, door ongewenste emissies naar oppervlaktewater, grond en grondwater te voorkomen.
- Het op een doelmatige en duurzaam mogelijke wijze invulling geven aan de stedelijke (afval)watertaken.
- Deze doelstellingen zijn in het GRP vertaald voor de volgende hoofdthema's:
 - Afvalwater
 - Hemelwater
 - Grondwater
 - Waterkwaliteit oppervlaktewateren

- Doelmatig beheer / instandhouding
- Duurzaamheid, nieuwe sanitatie

Het vastgestelde kwaliteitsniveau en de gewenste doelstellingen zijn in hoofdlijnen en concrete maatregelen vertaald. De uit te voeren maatregelen worden in een jaarlijks uitvoeringsprogramma door het college vastgesteld.

Actuele onderhoudstoestand:

De staat van de riolering en (regen)watersystemen wordt gemonitord. Hiertoe bestaat een reiniging- en inspectiecyclus. Op basis van de analyse van de inspectieresultaten worden de noodzakelijke beheer en onderhoudsmaatregelen vastgesteld. Hierbij worden ook de landelijke richtlijnen gevolgd en rekening gehouden met de omgevingsfactoren. Integrale afstemming vindt plaats met andere beheerdisciplines, beleidsontwikkelingen en de omgeving in het kader van Ontwikkeld Beheer.

Zijn de onderhouds- en beheersplannen actueel:

De resultaten van het onderhoud en beheersplannen zijn verwerkt in het in juni 2021 vastgestelde financiële actualisatie exploitatie GRP (Gemeentelijk Rioleringsplan).

Wat zijn de benodigde onderhoudsbudgetten (beïnvloedbaar):

De benodigde onderhoudsbudgetten zijn weergegeven onder instandhouding en exploitatielasten in de financiële actualisatie exploitatie GRP 2021-2031 en als zodanig in de (hiertoe gewijzigde) begroting opgenomen.

Planning en actiepunten voor 2024:

Begin 2024 zal het uitvoeringsprogramma (UVP) ter goedkeuring aan het college voorgelegd worden. Deze jaarlijkse operationele programma's geven een nadere uitwerking van het GRP waarin voor het betreffende jaar concreet wordt aangegeven welke voorzieningen worden aangelegd (watertaken), welke onderzoeken worden uitgevoerd en welke instandhoudingsmaatregelen worden getroffen. In overeenstemming met het vastgestelde beleidskader is in juni 2021 de financiële exploitatie van het GRP geactualiseerd met de vaststelling van de financiële exploitatie GRP 2021-2031 door de gemeenteraad.

Bij de in 2021 uitgevoerde actualisatie van de exploitatie van het GRP en de jaarlijkse operationele programma's is bij de capaciteit- en budgetplanning meer rekening gehouden met het te verwachten moment van de uitgaven. Prognose en werkelijkheid zullen daarmee naar verwachting beter op elkaar aansluiten.

Wegen

Beheerareaal:

Het beheerareaal wegen omvat hoofdwegen, wegen in wijken, fiets- en voetpaden, wegen buiten de bebouwde kom en onverharde wegen. Daarnaast valt het wegareaal te verdelen in verhardingssoort zoals in onderstaande tabel is weergegeven.

Wegen in m2	2022	2023
Asfalt	3.413.137	3.397.927
Elementen	2.867.456	2.793.882
Onverhard	447.194	354.166
Beton	8.610	81.196
Onbekend	12.277	7.311
Totalen	6.748.674	6.634.482

Vastgesteld kwaliteitsniveau:

Het beoogde maatschappelijke resultaat is het beheren en in standhouden van een aantrekkelijke, hele en veilige duurzame leefomgeving. De kwaliteitsniveaus zijn in 2023 door uw raad vastgesteld in het Meerjaren-onderhoudsplan Verhardingen 2023-2027.

Het minimale kwaliteitsniveau van de wegen in de gemeente Venlo is daarmee vastgesteld op kwaliteitsniveau C (sober).

Actuele onderhoudstoestand:

De gemeente Venlo hanteert de CROW-richtlijn (minimaal C) als kwaliteitsambitie voor wegen en verhardingen. De huidige kwaliteit wordt aan deze richtlijn gespiegeld om te peilen wat de huidige uitgangspositie is.

Beeldkwaliteit Integraal/generiek	Technische kwaliteit Verhardingen	Onderhoudsbehoefte Verhardingen
A+	Goed	Voorlopig Geen onderhoud
A		
B	Voldoende/matig	3-5 jaar
C		
D	Onvoldoende	1-2 jaar

→ Waarschuwingsgrens

→ Richtlijn (minimaal geaccepteerde basis kwaliteit volgens normen CROW)

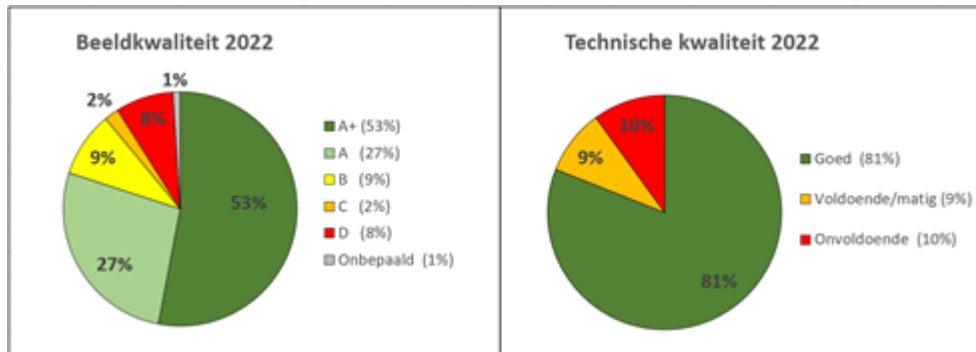
Weginspecties vinden jaarlijks plaats. En kennen de volgende cyclus:

- Het ene jaar is dat een grote weginspectie.
In 2022 heeft de grote weginspectie plaatsgevonden. De resultaten van de grote weginspectie zijn opgenomen in het Meerjaren Onderhoudsplan Verhardingen 2023-2027. Deze resultaten vormen de basis voor de geplande uitvoering van onderhoud aan de Venlose wegen.

- Het daaropvolgende jaar een kleine inspectie.

In 2023 is de wegininspectie klein onderhoud uitgevoerd. Op het moment van schrijven zijn de resultaten van deze kleine inspectie helaas nog niet bekend.

In de maanden maart tot en met augustus 2022 is, middels de grote visuele wegininspectie, van alle verhardingen in Venlo de kwaliteit gemeten. Vanuit deze inspectiecijfers is de huidige kwaliteit van onze verhardingen bepaald en in beeld gebracht conform de wegbeheersystematiek van CROW. Hierbij is vanuit de technische kwaliteit ook de vertaalslag gemaakt de beeldkwaliteit.

De meest recente stadspeling dateert van 2021. Daarin wordt het onderhoud van straten, paden en trottoirs beoordeeld met een 5,9. Dit is beter dan het rapportcijfer van 2019 (5,7).

Zijn de onderhouds- en beheersplannen actueel:

Het Meerjaren-onderhoudsplan Verhardingen 2023-2027 is opgesteld op basis van de landelijk erkende CROW-methodiek voor wegininspecties. Dit onderhoudsplan is opgesteld overeenkomstig de beleidslijnen uit de 'Nota reserves en voorzieningen', september 2013. Het meerjaren-onderhoudsplan Verhardingen 2023-2027 wordt vijfjaarlijks bijgesteld aan de hand van inspecties waarin de ontwikkeling van de onderhoudsbehoeftes en het benodigd onderhoudsbudget wordt opgenomen en aan uw raad wordt voorgelegd.

Wat zijn de benodigde onderhoudsbudgetten (beïnvloedbaar):

De kosten verbonden aan het Meerjaren-onderhoudsplan Verhardingen 2023-2027 worden gedekt uit de in 2023 ingestelde voorziening 'groot onderhoud Groot Onderhoud Wegen (GOW)'. Uitvoering van de noodzakelijke werkzaamheden op basis van de inspecties past binnen de door uw raad beschikbaar gestelde middelen.

Planning en actiepunten voor 2024:

In 2023 is een nieuw beheerplan Verhardingen vastgesteld, waarin naast vaststelling van de wijze van beheer ook een correctie heeft plaatsgevonden op de indexatie van de kosten. Met dit beheerplan is de ontwikkeling ingezet naar een verdere integrale, adaptieve en duurzame wijze van beheer: Ontwikkeland beheer.

De reeds ingezette wijze van integraal programmeren van onderhouds- en meer beleidsmatige opgaven in de openbare ruimte zal in 2024 zijn vervolg krijgen waarbij er ter voorbereiding op de programmabegroting 2025 gewerkt wordt aan een voorstel ontwikkelend beheer passend binnen de kaders.

In 2024 zullen diverse contracten en overeenkomsten opnieuw worden aanbesteed (oa weginspecties en planmatig onderhoud wegen). Bij de inspecties wordt gezocht naar de mogelijkheden tot een meer integrale aanpak (bijvoorbeeld weginspectie combineren met andere elementen). Hierbij zal het nieuwe beheerplan als kader fungeren voor de uitgangspunten van deze aanbestedingen. Het onderhoudsplan Wege vormt de basis voor de uitvoering van klein en groot onderhoud in 2024.

Groenvoorzieningen

Beheerareaal:

In dit product wordt binnen het beheerareaal onderscheid gemaakt, zoals onderstaand tabel weergeeft.

Totalen in stuks	2022	2023
Bomen	59.194	59.267
Solitaire heesters	1.166	1.269
Totalen	60.360	60.536

Totalen in m2	2022	2023
Bosplantsoen	696.786	713.144
Heesters	325.083	331.843
Rozen	2.698	3.567
Hagen	153.490	151.819
Bodembedekkers	141.309	138.318
Bodembedekkende kruidachtigen	9.364	10.660
Gevelbeplanting	-	213
Gazon (incl. wadi)	1.244.377	1.388.735
Graslandvegetatie (incl. talud)	2.545.687	2.527.334
Hondenpaden en uitrenplekken	74.883	75.884
Natuurbos	243.673	265.309
Productiebos	359.719	317.650
Stadsbos	373.623	354.191
Heide	970	971
Begrazingsvegetatie	371.912	521.813
Oevers/slootkant	163.912	163.561
Greppel	237.590	226.510
Sloot	39.472	51.247
Totalen	6.984.548	7.242.769

Vastgesteld kwaliteitsniveau:

Voor het beheer en onderhoud van het areaal groenvoorzieningen hanteren we in 2024 de in het vigerende beheerplan Groen en Water vastgestelde kwaliteitsniveaus.

Actuele onderhoudstoestand:

De maatregelen die noodzakelijk zijn om deze kwaliteitsniveaus te borgen zijn opgenomen in het Integraal Onderhoudsbestek 2023 en het Bomenbestek 2023.

De kwaliteit van diverse groenvoorzieningen en met name bomen staat onder druk.

Klimaatverandering in combinatie met een vaak slechte groeiplaats maakt beplanting onvoldoende weerbaar voor extreem weer (droogte/storm), maar ook voor (nieuwe) plagen en ziektes, zoals de Eikenprocessierups en de roetschorsziekte. Ook in 2024 wordt nadrukkelijk verder gewerkt aan het

weer op orde brengen van de verschillende onderdelen binnen de groenvoorzieningen en zetten we extra in op het verhogen van de waarde van ons groen voor de leefbaarheid van de openbare ruimte.

Zijn de onderhouds- en beheersplannen actueel:

In 2021 is het nieuwe beheerplan Groen en Water vastgesteld. De uitvoering van de maatregelen voortkomend uit het beheerplan is geborgd met het Integraal Onderhoudsbestek 2023 en Bomenbestek 2023.

Wat zijn de benodigde onderhoudsbudgetten (beïnvloedbaar):

Diverse groenvoorzieningen hebben technisch het einde van de levensduur bereikt of zijn door invloeden van buitenaf (vandalisme, gebruik, droogte, ziekte en plagen) in het dagelijks beheer en onderhoud niet meer op het gewenste kwaliteitsniveau te houden. Daarnaast vormen de beperkte (bio)diversiteit en de klimaatverandering knelpunten in het groenareaal. Mede hierdoor is er een stijging in het aantal meldingen van bewoners over groenvoorzieningen. Op de meerjarenbegroting wordt € 3,2 miljoen beschikbaar gesteld voor investeringen in groen. Deze middelen worden met name ingezet voor uitgesteld groot onderhoud en omvormingen, waarbij zo veel mogelijk ook integraal de kansen wordt benut om beleidsdoelen (klimaatadaptatie) en de wensen van bewoners te laten meeliften.

De kosten voor het dagelijks beheer en onderhoud conform het integraal bestek en bomenbestek verlopen via de exploitatie.

Planning en actiepunten voor 2024:

Ook in 2024 ligt de focus op het weer verder op orde brengen van de basis van het groen. Met het nieuwe Integraal Onderhoudsbestek 2023 en het Bomenbestek 2023 hebben we hiervoor de juiste tools in handen. In deze contracten zitten zowel de maatregelen voor het dagelijks beheer en onderhoud als ook de maatregelen die noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van het groot onderhoud en de omvormingen. De uitvoering van het groot onderhoud en omvormingen stemmen we daarbij integraal af conform de kaders van IVOR en IBOR en het daarbij opgestelde ontwikkelend beheer.

In het Integraal Onderhoudsbestek 2023 wordt ook al voorgesorteerd op ecologisch maaibeheer. In dit bestek zijn nu al posten opgenomen die een andere wijze van het maaien van bermen en graslanden mogelijk maken. In 2024 wordt op basis van een beheerplan "Kleurkeur" uitvoering gegeven aan het ecologisch maaibeheer. De bestekposten die hiervoor noodzakelijk zijn maken onderdeel uit van Integraal Onderhoudsbestek 2023.

In het ontwikkelplan bomen dat begin 2024 wordt vastgesteld zijn de visie en de ambities op bomen in de gemeente Venlo beschreven. Dit ontwikkelplan is daarbij weer een nadere uitwerking van de IVOR en het beheerplan Groen en Water, specifiek voor bomen. Met het Bomenbestek 2023 hebben we al een groot deel van de tools en beheermaatregelen in handen om deze visie en ambities met bomen uit te voeren.

Vastgoed

Beheerareaal:

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het beheerareaal gebouwen bekostigd vanuit een voorziening in 2023. Naast deze aantallen zijn er nog gebouwen in bezit waarvan is ingeschat dat de exploitatieduur korter is dan 5 jaar en om die reden geen planmatig onderhoud meer wordt gepland/uitgevoerd. Deze gebouwen hebben enkel nog kosten voor preventief en klein onderhoud die worden gedekt uit de exploitatiebudgetten. Er zijn voor deze gebouwen geen budgetten meer meegenomen in de onderhoudsvoorziening. Ook is er nog vastgoed in bezit waarvan de onderhoudskosten worden gedekt vanuit een project of het grondbedrijf. Dit betreft vastgoed dat in bezit is voor het ruimtelijk ordeningsbeleid of overtollig vastgoed. Het gaat hier veelal om gebouwen die uiteindelijk worden gesloopt of verkocht, bijvoorbeeld Q4 of het kazerneterrein.

Beheerareaal vastgoed in stuks	2023
Sportgebouwen	39
Sportgebouwen (sporthal, gymzaal, zwembad, kleedlokalen buitensport)	
Ambtelijke huisvesting (o.a. stadhuis, kantoorgebouwen, steunpunten BOR en dienstgebouwen)	14
Commercieel, cultureel en maatschappelijk vastgoed (o.a. peuterspeelzaal, verenigings- en wijkgebouwen, wijkgebouwen en gemeenschapsaccommodaties, cultuurgebouwen, commercieel vastgoed)	46
Totalen	99

Vastgesteld kwaliteitsniveau:

In het beheerplan 2023-2027 is vastgesteld dat de gemeentelijke gebouwen in stand dienen te worden gehouden op conditieniveau 3 conform de NEN 2767. Dit is een landelijk uniforme inspectiemethodiek waarbij op een schaal van 1 tot 6 niveau 3 staat voor een redelijke onderhoudsconditie.

	Conditie-score	Omschrijving	Toelichting
	1	Uitstekend	Incidenteel geringe gebreken.
	2	Goed	Incidenteel beginnende veroudering.
	3	Redelijk	Plaatselijk zichtbare veroudering. Functievervulling van bouw- en installatiedelen incidenteel niet in gevaar
	4	Matig	Functievervulling van bouw- en installatiedelen incidenteel in gevaar.
	5	Slecht	De veroudering is onomkeerbaar.
	6	Zeer slecht	Technisch rijp voor de sloop

Zijn de onderhouds- en beheersplannen actueel?

Conform de BBV richtlijnen en nota reserves en voorzieningen van de gemeente Venlo moet elke vijf jaar een herijking plaatsvinden voor wat betreft de onderhoudsvoorziening van de vastgoed portefeuille.

Begin 2021 zijn er nieuwe conditiemetingen van het gemeentelijk vastgoed uitgevoerd welke zijn vertaald naar actuele meerjaren onderhoudsplannen. Resultaat van deze conditiemeting was dat het gemeentelijk vastgoed er over het algemeen goed bij staat en dat alle gebouwen, op een uitzondering daargelaten, voldoen aan het door de raad vastgestelde geaggregeerde conditieniveau 3. In de onderhoudsplannen zijn geen investeringskosten meegenomen om te komen tot verduurzaming. De verduurzamingsambitie van gemeente Venlo met betrekking tot het gemeentelijk vastgoed loopt momenteel via een apart project met eigen kredieten. De verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed zal integraal worden afgestemd met de reguliere meerjaren onderhoudsplannen.

Drie jaarlijks worden door een externe partij her-inspecties van de gebouwen uitgevoerd (monumenten twee jaarlijks) waarbij opnieuw de conditieniveaus van de gebouwen worden gemeten en indien nodig de meerjaren onderhoudsplannen worden bijgesteld.

In oktober 2022 heeft de raad het beheerplan onderhoud gemeentelijke gebouwen 2023-2027 vastgesteld en aansluitend in november van dat jaar de bijhorende begroting. Voor de komende jaren zijn de beheer en onderhoudsplannen actueel. In 2027, of eerder indien hier aanleiding toe is, zal opnieuw een geactualiseerd beheerplan met begroting aan de raad ter vaststelling worden voorgelegd.

Wat zijn de benodigde onderhoudsbudgetten (beïnvloedbaar)?

Voor 2023-2027 zijn de benodigde onderhoudsbudgetten geactualiseerd en toereikend. Hiervoor wordt verwezen naar de staat van reserves en voorzieningen. De stand van de voorziening wordt op peil gehouden door een jaarlijkse vaste dotatie van diverse beleidsteams die het vastgoed als middel hebben om hun beleidsdoelen te realiseren. Met de vaststelling van het beheerplan 2023-2027 zijn we terug gegaan van 3 verschillende onderhoudsvoorzieningen (Sport, Ambtelijk en Commercieel, cultureel en maatschappelijk vastgoed) naar 1 onderhoudsvoorziening met 3 dealkredieten.

Planning en actiepunten voor 2024:

Er zal uitvoering worden gegeven aan het groot (planmatig) onderhoud aan het gemeentelijk vastgoed middels de jaarplannen welke met de diverse belanghebbenden is afgestemd.

Sportvoorzieningen

Beheerareaal:

De gemeente Venlo beheert en exploiteert zelf of via anderen de kapitaalgoederen conform onderstaand overzicht.

De onderhoudstoestand van de sportgebouwen staan omschreven in de paragraaf Vastgoed.

Beheerareaal sportvoorzieningen in stuks	2022	2023
Gemeentelijk zwembad inclusief buitenbad (De Wisselslag)	1	1
Gemeentelijke sporthallen	7	7
Niet gemeentelijke sporthallen	1	1
Gemeentelijke sportzaal	1	1
Gemeentelijke gymzalen	16	16
Niet gemeentelijke gymzalen	1	1
Gemeentelijke buitensportaccommodaties	14	14
Totalen	41	41

Gemeentelijke buitensportaccommodaties

Vastgesteld kwaliteitsniveau:

Er is een conditiecataloog opgesteld waarmee de kwaliteit van de velden, de inrichtingselementen, de verhardingen en de beplanting inzichtelijk kan worden gemaakt. De kaders sluiten aan bij de betreffende normen voor velden (NOC*NSF) en inrichting (CROW). Deze normen zijn reeds vastgelegd en landelijk geaccepteerd. De raad heeft het onderhoud kwaliteitsniveau van het buitensportvelden conform norm conditiecataloog sportparken gemeente Venlo vastgesteld op niveau voldoende (raadsbesluit december 2022).

Actuele onderhoudstoestand:

De kwaliteit van de sportvelden en overige inrichtingselementen binnen de gemeente Venlo is conform de normering van NOC*NSF en de aangesloten bonden en het vastgestelde niveau voldoende conform norm conditiecataloog sportparken gemeente Venlo.

Zijn de onderhouds- en beheersplannen actueel:

In december 2022 heeft de raad het Meerjaren Onderhoud Plan voor de sportparken binnen de gemeente Venlo goedgekeurd. In 2027 wordt er een nieuw meerjarenplan geschreven.

Wat zijn de benodigde onderhoudsbudgetten (beïnvloedbaar):

Op basis van het Meerjaren plan onderhoud Buitensport Venlo 2023-2032 is per jaar gemiddeld € 557.000 (inclusief BTW) benodigd.

Planning en actiepunten 2024:

Een aantal toplagen van grasvoetbalvelden wordt in 2024 vervangen.

Voor het uitvoeren van groot onderhoud en klein onderhoud aan alle soorten sportvelden is een bestaande overeenkomst actief.

Financiering

Algemeen

De paragraaf financiering is in samenhang met het treasury statuut een belangrijk instrument voor het transparant maken van de financieringsfunctie. In het treasury statuut zijn de wettelijke kaders uit de wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) verwerkt en zijn de doelstellingen voor de financieringsfunctie opgenomen. De uitwerking van de doelstellingen van het treasury statuut wordt in de paragraaf financiering in de begroting en in het jaarverslag opgenomen.

In het treasury statuut zijn de volgende doelstellingen opgenomen:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities.
- Het beschermen van gemeentelijke vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's, liquiditeitsrisico's en valutarisico's.
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet Fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van het treasury statuut.

Het waarborgen van de toegang tot de financiële markten (doelstelling 1) vindt plaats door het op regelmatige basis onderhouden van de relaties met banken en financiële dienstverleners.

Wat in het komende begrotingsjaar wordt gedaan om de overige drie doelstellingen te realiseren wordt hieronder verder toegelicht.

Risicomanagement financieringsfunctie

Om gemeentelijke vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's, liquiditeitsrisico's en valutarisico's te beschermen worden de volgende activiteiten uitgevoerd:

Renterisico's

Renterisico's op korte financieringen worden beperkt door er voor te zorgen dat de wettelijk voorgeschreven kasgeldlimiet niet wordt overschreden. Onder kortlopende financieringen vallen alle financieringen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar. De kasgeldlimiet wordt conform de Wet Fido bepaald op basis van een bij ministeriële regeling vastgesteld percentage van de begrote uitgaven van de gemeente. Voor het jaar 2024 is dat 8,5% van € 595.359.000. Dit betekent dat de kasgeldlimiet 2024 voor de gemeente Venlo € 50.606.000 bedraagt.

Onderstaande tabel geeft de gemiddelde liquiditeitspositie weer over de afgelopen vier kwartalen. Als de gemiddelde liquiditeitspositie van drie achtereenvolgende kwartalen de kasgeldlimiet overschrijdt, dan dient de gemeente de drie kwartaalrapportages toe te zenden aan de toezichthouder, met daarbij een plan om weer te voldoen aan de kasgeldlimiet. De kasgeldlimiet is in

de laatste twee kwartalen van 2022 en in de eerste twee kwartalen van 2023 niet overschreden, wat inhoudt dat geen overmatig risico is gelopen op korte financieringen.

Bedragen x € 1.000.000

Kasgeldlimiet	3e kwartaal 2022	4e kwartaal 2022	1e kwartaal 2023	2e kwartaal 2023
1 Kasgeldlimiet	40,12	40,12	44,17	44,17
2 Gemiddelde schuld				
3 Gemiddeld overschot	141,86	146,20	125,46	142,52
Ruimte (+) / overschrijding (-) (1+2+3)	181,98	186,32	169,63	186,69

Renterisico's op lange financieringen worden beperkt door de wettelijk voorgeschreven renterisiconorm niet te overschrijden. De renterisiconorm heeft als doel het renterisico bij herfinanciering te beheersen. Dit houdt in dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet méér mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Bij het aantrekken van langlopende geldleningen wordt ervoor gezorgd dat de renterisiconorm niet overschreden wordt. Onderstaande tabel toont aan dat de verwachting is dat de renterisiconorm de komende vier jaren niet overschreden zal worden en dat er dus geen overmatige renterisico's worden gelopen op langlopende financieringen door renteherzieningen of aflossingen.

Bedragen x € 1.000.000

Renterisiconorm en renterisico's vaste schuld	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
1 Renteherziening	0,00	0,00	0,00	0,00
2 Aflossingen	8,97	8,98	8,99	8,55
3 Renterisico (1+2)	8,97	8,98	8,99	8,55
4 Renterisiconorm (20% van het begrotingstotaal)	119,07	109,73	97,32	94,97
5 Ruimte (+) / overschrijding (-); (4-3)	110,10	100,75	88,33	86,42

Koersrisico's

Koersrisico's worden beperkt door uitzettingen uit hoofde van treasury te beperken tot producten met een vastrentende waarde of garantieproducten en uitzettingen af te stemmen op de liquiditeitsplanning.

Kredietrisico's

Kredietrisico's bestaan uit het risico dat uitgeleend geld niet wordt terug ontvangen. Deze kredietrisico's kunnen worden onderscheiden in:

- uitzettingen van middelen uit hoofde van treasury
- garanties van geldleningen
- verstrekte langlopende geldleningen
- debiteuren.

Uitzettingen van middelen uit hoofde van treasury

Bij het uitzetten van middelen uit hoofde van treasury zijn de risico's in sterke mate beperkt door de verankering van het schatkistbankieren in de Wet Fido. Schatkistbankieren houdt in dat tegoeden verplicht worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Uitgezonderd hierop zijn de middelen onder het drempelbedrag. Dit betreft 2,00% van het begrotingstotaal tot € 500.000.000 plus 0,2%

van het surplus en is ingesteld om voldoende saldo aan te houden voor het dagelijks betalingsverkeer. Voor de middelen die zijn uitgezonderd van het schatkistbankieren geldt dat uitzettingen uitsluitend plaatsvinden bij instellingen die voldoen aan de zeer strenge ratingeisen zoals gesteld in de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo). Onderstaande tabel geeft het gemiddelde kwartaalsaldo van de liquide middelen ten opzichte van het drempelbedrag weer voor het 3e en 4e kwartaal van 2022 en het 1e en 2e kwartaal van 2023. Hieruit kan worden geconcludeerd dat er ruim binnen de norm wordt gebleven.

Bedragen x € 1.000.000

Drempelbedrag SKB	3e kwartaal 2022	4e kwartaal 2022	1e kwartaal 2023	2e kwartaal 2023
Drempelbedrag (2,00% van begroting)	9,43	9,43	10,04	10,04
Gemiddeld saldo buiten 's Rijks schatkist	0,62	0,59	0,58	0,56
Ruimte binnen limiet (+), overschrijding (-)	8,81	8,84	9,46	9,48

Garanties van geldleningen

De gemeente heeft garanties afgegeven voor geldleningen waar zij direct voor garant staat als ook geldleningen waarvoor de garantstelling via een waarborgfonds plaatsvindt. De beheersing van de kredietrisico's bij gegarandeerde geldleningen vindt voor het grootste deel van de verstrekte garanties plaats door waarborgfondsen. De fondsen betreffen:

- Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)
- Stichting Waarborgfonds Eigen Woning (WEW) / Nationale Hypotheek Garanties (NHG)
- Stichting Waarborgfonds Sport (SWS).

Per 31 december 2022 bedroeg de som van het toegerekende deel van de gegarandeerde geldleningen voor de gemeente Venlo € 459.800.000. Hiervan had het grootste deel betrekking op garanties via het WSW en WEW: € 436.200.000. Daarnaast had een bedrag van € 23.600.000 betrekking op directe garantieverstrekingen.

Verstreckte langlopende geldleningen

De Wet Fido staat gemeenten toe leningen te verstrekken uit hoofde van de publieke taak. Aan BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo is een vaste lening verstrekt ter hoogte van € 19.250.000 en een revolverende kredietfaciliteit met een maximum van € 6.600.000. Met BV Campus Vastgoed Greenport Venlo is in 2020 een lening van € 4.400.000 overeengekomen voor de bouw van Brighthouse en Brightworks. Daarnaast bevat de portefeuille van verstrekte geldleningen ook nog een aantal woningbouwleningen. Als gevolg van de oprichting van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) komen hier geen nieuwe leningen meer bij. Het restantbedrag van het totaal aan verstrekte geldleningen wordt eind 2024 begroot op € 28.200.000.

Debiteuren

Debiteurenrisico's worden in eerste instantie afgedekt via adequaat debiteurenbeheer inclusief aanmanings- en incassotraject. Op vorderingen die moeilijk invorderbaar blijken te zijn vindt, afhankelijk van de invorderingsstatus, een afwaardering plaats via de voorziening dubieuze debiteuren.

Liquiditeitsrisico's

Het liquiditeitsrisico kan worden omschreven als het risico dat niet kan worden voldaan aan de korte termijn betalingsverplichtingen. Doordat gemeenten in het geval zij niet meer aan haar betalingsverplichtingen kunnen voldoen, een aanvullende uitkering (artikel 12 van de Financiële Verhoudingswet) ontvangen, is het liquiditeitsrisico feitelijk nihil. Echter de artikel 12 status kan worden beschouwd als een faillissement en dit is een status die absoluut niet past binnen het financiële beleid ("het hebben van een duurzaam gezonde financiële huishouding") van de gemeente Venlo. Op liquiditeit wordt derhalve gestuurd en liquiditeitsrisico's worden gemitigeerd door het hanteren van zowel een kortlopende liquiditeitsplanning als ook een meerjarige liquiditeitsplanning (minimaal 4 jaar).

Valutarisico's worden uitgesloten door uitsluitend gelden uit te zetten in euro's en uitsluitend leningen te verstrekken, aan te gaan of te garanderen in euro's.

Doelmatigheid financiering

Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities is de derde doelstelling uit het treasury statuut. Hierin wordt met name invulling gegeven door te werken met integrale financiering. Dit houdt in dat niet voor iedere investering een aparte lening wordt aangetrokken, zoals zou plaatsvinden indien projectfinanciering zou worden gehanteerd, maar dat het totaal van investeringen wordt gefinancierd. De rentelasten hiervan worden via een administratieve rekenrente omgeslagen naar de producten en maken vervolgens deel uit van de programma's. Deze methode is minder arbeidsintensief dan projectfinanciering. Daarnaast heeft integrale financiering met renteomslag een stabiliserend effect op de begroting.

Middels onderstaand renteschema wordt o.a. inzicht gegeven in de rentelasten externe financiering, het renteresultaat en de wijze van toerekening. In de begroting 2024 zijn de volgende rentebedragen verwerkt:

Rentescema		Bedragen x € 1	
		2024	
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		8.303
b.	De externe rentebaten	-/-	3.469
Saldo rentelasten en rentebaten			4.834
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	352
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	160
c3.	De rentebaar van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/+	160
Niet via de omslagrente toe te rekenen rente		-/-	352
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente			4.482
d1.	Rente over eigen vermogen		3.607
d2.	Rente over voorzieningen		463
De aan taakvelden toe te rekenen rente			8.552
e.	De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	-/-	9.008
Renteresultaat op taakveld treasury			456
	Gemiddeld rentepercentage langlopende en kortlopende financieringen		3,55%
	Berekende omslagrente		2,38%
	Gehanteerde administratieve rekenrente		2,50%

De aan de taakvelden toe te rekenen rente moet worden toegerekend aan de boekwaarde van de investeringen per 01-01-2024 ad € 358.900.000. Dit leidt tot een omslagrente van 2,38%. Doordat er 2,50% wordt doorbelast naar de producten ontstaat er op het taakveld Treasury een positief financieringsresultaat. Het rentepercentage over de opgenomen langlopende én kortlopende leningen bedraagt in 2024 gemiddeld 3,55%.

Optimalisatie renteresultaten

Rentevisie

De gemeente Venlo volgt de rentevisies van enkele grote banken en volgt de ontwikkelingen op de kapitaal- en geldmarkt continu. De rente ontwikkeling laat zich namelijk, zoals de afgelopen jaren is aangetoond, erg moeilijk voorspellen. Wel worden de rente ontwikkelingen nauwlettend gevolgd via landelijke media, websites van enkele banken en wekelijkse rentenotitie's van financiële dienstverleners.

Financieringspositie

Kasstroomplanning 2024-2027	2024	2025	2026	2027
Kasstroom uit exploitatie:				
Saldo baten en lasten na bestemming	810	731		
Mutaties reserves	-1.122	4.913	608	2.700
Mutaties voorzieningen	-513	697	964	687
Afschrijvingen + aflossingen leningen U/G	15.569	18.553	20.602	21.450
Kasstroom uit exploitatie (A)	14.744	24.894	22.174	24.837
Kasstroom uit investeringen:				
Netto investeringen	-92.167	-61.660	-19.505	-16.209
Mutatie OHW grexen	3.899	8.221	5.945	1.539
Kasstroom uit investeringen (B)	-88.268	-53.439	-13.560	-14.670
Kasstroom uit financiering:				
Aflossingen leningen O/G (C)	-8.968	-10.481	-14.492	-15.051
Mutatie netto werkkapitaal:				
Overlopende activa				
Overige vlottende schulden (excl. kasgeld)				
Overlopende passiva	-12.667	-1.000	-1.000	-100
Mutatie netto werkkapitaal (D)	-12.667	-1.000	-1.000	-100
Mutatie liquiditeit (A+B+C+D)	-95.159	-40.026	-6.878	-4.984
Aanwending eigen middelen (Schatkistbankieren)	80.159	26	-3.122	2.484
Financieringsbehoefte	-15.000	-40.000	-10.000	-2.500

-/- = uitgaande kasstroom, + = inkomende kasstroom

Op basis van de voorliggende begroting 2024-2027 wordt de kasstroomprognose opgesteld. Hieruit resulteert een mutatie liquide middelen van -/- € 95.200.000 in 2024, -/- € 40.000.000 in 2025, -/- € 6.900.000 in 2026 en -/- € 5.000.000 in 2027. De liquiditeitsbehoefte ontstaat met name vanuit de investeringsuitgaven en de aflossingen op langlopende leningen O/G. In 2024 kan grotendeels worden voorzien in de liquiditeitsbehoefte vanuit de eigen middelen die zijn gestald in 's Rijksschatkist in het kader van het verplicht schatkistbankieren.

Zoals uit de kasstroomplanning blijkt is er in de jaren 2024 t/m 2027 behoefte aan aanvullende financiering om te voorzien in de benodigde liquide middelen. De planning is om dit als volgt in te vullen:

Financieringsplan:	2024	2025	2026	2027
Nieuwe financiering kortlopend (< 1 jaar)				2.500
Nieuwe financiering langlopend (> 1 jaar)	15.000	40.000	10.000	
Financieringsplan	15.000	40.000	10.000	2.500

De rentelasten van deze nieuwe financieringen zijn verwerkt en gedekt in deze begroting. Voor de rentelasten van de nieuw aan te trekken leningen is rekening gehouden met 3% voor kortlopende en 4% voor langlopende financieringen.

Bedrijfsvoering

Inleiding

Deze paragraaf gaat in op de kaders van de bedrijfsvoering die moeten worden doorontwikkeld om bij te dragen aan de dienstverlening richting onze burgers en de maatschappij. Het doel is om alle voor aspecten ten aanzien van bedrijfsvoering (personeel, organisatie, informatie, financiën, inkoop, juridische zaken, communicatie, administratie) binnen de gemeente Venlo de basis op orde te brengen. Dit in termen van processen, data, systemen, administraties, beheer, sturing, kennis, competenties en houding en gedrag. Daarbij wordt tevens vooruit gekeken met het doel om de bedrijfsvoering toekomstvast door te ontwikkelen conform onze visies en besturingsfilosofie.

Wij willen dat onze bedrijfsvoering staat voor een positieve servicebeleving van onze organisatie en daarmee ook bijdraagt aan de positieve uitstraling naar onze inwoners toe. Daar waar de inhoudelijke programma's de gestelde doelen richting onze samenleving nastreven zal het programma bedrijfsvoering zich ook (integraal) moeten blijven aanpassen om dit op de juiste wijze te blijven faciliteren en gezamenlijk de doelen te realiseren. De hiervoor in het programma bedrijfsvoering benodigde focus zal in deze paragraaf nader worden toegelicht.

Programma bedrijfsvoering

"Een wendbare bedrijfsvoering gekoppeld aan de inhoud"

Om de ambities in de inhoudelijke programma's te realiseren, zijn ondersteunende processen van groot belang. De bedrijfsvoering, met onderdelen als personeel, organisatie, informatie, financiën, inkoop, juridische zaken, communicatie en administratie, speelt een cruciale rol in het waarborgen van de interne dienstverlening, waardoor de organisatie zich kan richten op externe dienstverlening aan inwoners, ondernemers en de maatschappij. We streven naar continue professionalisering van deze ondersteunende processen, gebaseerd op de behoeften vanuit inhoudelijke programma's, nieuwe wetgeving en trends/ontwikkelingen. Onze bedrijfsvoering moet wendbaar en flexibel zijn om de inhoudelijke programma's optimaal, snel en adequaat te kunnen ondersteunen.

De bedrijfsvoering wordt langs drie programmalijnen vormgegeven:

1. Digitale transformatie
2. Doelmatigheid en Rechtmatigheid
3. Mens en Organisatie

Digitale transformatie

De kernpunten van deze programmalijn zijn reeds verwoord in de kadernota en in lijn met de Digitale Agenda Gemeenten 2024 (VNG):

1. We houden aandacht voor de digitale 'basis op orde' (infrastructuur);
2. We integreren de mogelijkheden van data en digitalisering meer en meer in de vorming en uitvoering van beleid (overheid);

3. We onderzoeken en gebruiken nieuwe technologieën, gericht op de bescherming van publieke waarden (samenleving).

In deze begroting geven we hier in 2024 verder invulling aan door een veelvoud van activiteiten:

- In 2024 zetten we de organisatiebrede beweging van informatiegestuurd handelen verder door. Onze basis van stuurinformatie en dashboards wordt verder uitgebreid (BI & Analyse) en we verankeren informatiegestuurd handelen bij de beleidsvorming in verdergaande mate. Randvoorwaardelijk zetten we in op het verbeteren van de digitale vaardigheid in de organisatie. Tevens zorgen we ervoor dat het beheer en de kwaliteit van data is geborgd met de nadruk op privacy en informatieveiligheid. Als kapstok voor onze kaders actualiseren we onze I-(nformatiserings)strategie.

- Het applicatie- en systeemlandschap wordt verder geoptimaliseerd. Dit zijn benodigde aanpassingen om up-to-date te blijven, koppelbaar met interne en externe voorzieningen en te voldoen aan kwaliteits- en veiligheidsnormen. Het bijbehorende beheer wordt ook verder geprofessionaliseerd en waar nodig vindt er opschoning plaats. Bijbehorende transitie van diverse applicaties en/of systemen naar de Cloud wordt ook in 2024 verder georganiseerd. Door vervanging, opschoning en vernieuwing van de ICT-omgeving moeten de bij de applicaties behorende licentiestructuur en overeenkomsten worden aangepast.
- De beschikbaarheid en inzet van data uit onze basis-bron en kernregistraties zal moeten groeien en beschikbaar worden gesteld met moderne technologie zoals 3D technieken en nog meer vanuit samenhangende (GEO) analyses. Dit betekent meer samenhang creëren in de GEO-infrastructuur en het omvormen van de bestaande GEO-basisregistraties tot een samenhangende objectenregistratie. Dit is een uniforme registratie met daarin basisgegevens over objecten in de fysieke ruimte die zich voor onze burgers en gebruikers als één registratie en toegang gedraagt.
- We bouwen door aan de datakwaliteit in onze registraties. Deze dienen op orde te zijn en goed gemonitord te worden (dit geldt voor alle kernregistraties maar met name ook voor de basisregistratie personen en ruimtelijke basisregistraties uit ons informatiehuis). In 2024 en verder ligt de focus op het verder herbruikbaar en toegankelijk maken van data voor de samenleving en onze dienstverlening.

- Uit het dreigingsbeeld 2023-2024 van de Informatiebeveiligingsdienst blijkt duidelijk dat er meer aandacht nodig is voor informatiebeveiliging. In 2024 zullen we daarom verder inzetten op het verhogen van het beveiligingsbewustzijn, het borgen van de monitoring op het gebied van informatieveiligheid en een goed werkende informatiebeveiligingscyclus. We zetten verder in op het voldoen aan het landelijke basisnormenkader Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en de verantwoording aan uw raad hierover.
- In het verlengde hiervan zullen we op het gebied van privacy verder gaan met het implementeren van het door uw raad vastgestelde privacybeleid en de monitoring ervan via het monitorings- en verantwoordingsplan privacy met opvolging van bevindingen.
- We onderzoeken en gebruiken nieuwe technologieën, gericht op de bescherming van publieke waarden (samenleving). Om de kansen te benutten van technologieën als kunstmatige intelligentie (of Artificial Intelligence), robotisering en Big Data, en in de toekomst bijvoorbeeld virtual reality, moeten we dit nader onderzoeken en verkennen. Daar waar het passend en gelegitimeerd is zetten we via pilots nieuwe technologieën in. Zo wordt bijvoorbeeld in 2024 de robotisering van de administratie verder doorontwikkeld.

Doelmatigheid en Rechtmatigheid

- Vanaf het verslagjaar 2023 is het college van burgemeester en wethouders verplicht een rechtmatigheidsverantwoording af te leggen in de jaarrekening. De accountant heeft onze voorbereidingen hierop en het proefdraaien over het verslagjaar 2022 positief beoordeeld. Hiermee zijn we dus goed op weg om te voldoen aan deze verplichting. We zetten in 2024 vervolgens in op een efficiënter proces en maken verder vervolgstappen naar het in bredere 'control statement'. Dit brengt meer met zich mee dan de tot nu toe gerealiseerde financiële rechtmatigheid.
- Kijkend naar de P&C-cyclus gaan we in 2024 conform de nieuwe financiële verordening de zomernota en de slotnota implementeren.
- Een belangrijke basis hiervoor is de verdere uitrol van de maandafsluitingen en maandrapportages. Om de financiële positie op ieder moment in beeld te hebben zetten we in 2024 verder in op volwaardige maandafsluitingen inclusief koppelingen naar de subadministraties voor een continue data- en informatie-uitwisseling. De uitrol van maandafsluitingen en maandrapportages bij de teams zal de interne sturing en monitoring verbeteren. Op deze manier wordt via een verbeterde en meer actuele interne P&C cyclus ook een bijdrage geleverd aan een betere (bij)sturing en meer control in de externe P&C cyclus
- Daarnaast willen we een meer directe verbinding creëren tussen de interne P&C-cyclus (met verantwoordingsgesprekken, maandafsluitingen en - rapportages) en de P&C-producten (begroting, zomernota, slotnota en jaarrekening).
- In 2024 vindt de aanbesteding voor een nieuw financieel systeem plaats. Dit nieuwe systeem moet de continuïteit borgen en financiële processen en stuurinformatie een impuls geven en wordt in 2024 met overloop naar 2025 ingericht en geïmplementeerd. Dit draagt bij aan het in control zijn, sturingsinformatie en efficiënt werken.

Mens en Organisatie

Binnen de programmalijs Mens en Organisatie zijn er voor 2024 en verder twee grote pijlers.

- De eerste pijler betreft de arbeidsmarktpositie. Uit de omgevingsanalyse blijkt dat het voor de gehele organisatie dat in de komende jaren misschien wel de grootste uitdaging is om de juiste mensen te vinden én te behouden. Dit maakt dat we ook in 2024 nader moeten inzetten op:
 - Versterking van de arbeidsmarktpositie en verder vormgeven arbeidsmarktstrategie;
 - Strategische personeelsplanning en mobiliteit;Hierbij zetten we tevens we de ingezette lijn ten behoeve van een diverse en inclusieve organisatie onverminderd door.
- We zien vanuit de arbeidsmarktanalyse een krimpende arbeidsmarkt, vergrijzend personeelsbestand en groei van het aantal moeilijk invulbare vacatures. Om het groeiende takenpakket van de gemeentelijke organisatie te kunnen blijven oppakken zal er steeds meer ingezet moeten worden op het werven en behouden van goed opgeleide professionals. Inzetten op het werkgeversmerk 'Gemeente Venlo' en het investeren in markt conforme arbeidsvoorwaarden moet bijdragen aan het binnenhalen en binden van professionals. Het investeren in ons personeel en onze arbeidsmarktpositie is nu extra noodzakelijk vanwege de groeiende concurrentie vanuit de agglomeraties Eindhoven, Nijmegen en Maastricht en om onze bestuurlijke opgaven überhaupt uit te kunnen blijven voeren.
- De tweede pijler betreft Permanent Leren en Ontwikkelen. De vragen vanuit de maatschappij zijn niet alleen groeiende maar ook continue aan verandering onderhevig. Dit betekent dat het vakmanschap van onze medewerkers ook continue in beweging moet zijn. We bouwen in 2024 verder aan een leerhuis met een samenhangend geheel van leeractiviteiten, zowel op individueel als collectief niveau. We werken leerlijnen per generiek functieprofiel uit. Dit met het uiteindelijke doel dat onze professionals de integrale kennis, kunde, vaardigheden en competenties eigen maken om vakbekwaam te worden en blijven.

Personeelskostenbegroting

We zien vanuit de omgevingsanalyse een krappe en verder krimpende arbeidsmarkt, vergrijzend personeelsbestand en groei van het aantal moeilijk invulbare vacatures in de sector. In aanvulling op deze spanning op de arbeidsmarkt zien we ook de beweging dat de gemeente in toenemende mate wordt ingezet bij calamiteiten en bij de oplossing van vraagstukken die voorheen bij het Rijk lagen. Om het groeiende takenpakket van de gemeentelijke organisatie te kunnen blijven oppakken zal er steeds meer ingezet moeten worden op het werven en behouden van goed opgeleide professionals. Naast het in lijn brengen van de personele capaciteit is het investeren in ons personeel en onze arbeidsmarktpositie nu extra noodzakelijk vanwege de groeiende concurrentie vanuit de agglomeraties Eindhoven, Nijmegen en Maastricht om onze bestuurlijke opgaven überhaupt uit te kunnen blijven voeren. Het blijft onverminderd een uitdaging zelfs bij voldoende beschikbaarheid van middelen goed personeel te vinden en te behouden voor het realiseren van de opgaven.

Vanuit de lijn van de begroting wordt de inhoudelijke opgave zoveel als mogelijk binnen de bestaande capaciteit gerealiseerd. De context van de programmabegroting is echter dynamisch en levert nieuwe inhoudelijke uitdagingen op. Ter uitvoering van de doelstellingen in de programmabegroting is op enkele gebieden (o.a. armoedebeleid, basisregistratie personen, digitalisering en WAA/gemeentearchief) beperkt meer personele inzet nodig dan waarin het huidige formatieplan van Venlo voorziet. De voorgestelde uitbreiding van noodzakelijke capaciteit betreft wettelijke en nieuwe taken en enkele inhoudelijke knelpunten die toekomstbestendig moeten worden opgelost. Voorgesteld wordt de noodzakelijke extra capaciteit structureel uit te breiden met € 1,8 miljoen. Het betreft een relatief geringe uitbreiding van tijdelijke en structurele capaciteit (de omvang van voorstellen loopt af van circa € 3,6 miljoen naar circa € 1,8 miljoen structureel en is hiermee 2% van het totale budget voor personele capaciteit). De voorstellen zijn in lijn met het coalitieakkoord, passend binnen het totaal aan beschikbare middelen in de begroting en worden inhoudelijk toegelicht in de diverse programma's.

Beleidsindicatoren bedrijfsvoering

Vanaf het begrotingsjaar 2017 lichten gemeenten de effecten van beleid toe door een vaste set beleidsindicatoren op de nemen in de begroting en de jaarrekening. De meeste van deze indicatoren zijn te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl, onder het dashboard "Besluit Begroting en Verantwoording". Dit geldt niet voor de beleidsindicatoren op het gebied van bedrijfsvoering. Hiervoor is geen landelijke bron beschikbaar. Deze indicatoren zijn gebaseerd op eigen gemeentelijke informatie.

In deze paragraaf worden de beleidsindicatoren bedrijfsvoering gepresenteerd en nader toegelicht.

Beleidsindicatoren bedrijfsvoering	2024 Begroting	2025 Begroting	2026 Begroting	2027 Begroting
1. Formatie: aantal fte per 1.000 inwoners	10	10	10	10
2. Bezetting: aantal fte per 1.000 inwoners	10	10	10	10
3. Kosten externe inhuur als % van totale loonsom	3%	3%	3%	2%
4. Overhead; % van totale lasten	9%	9%	10%	10%
5. Apparaatskosten per inwoner	1.088	1.096	1.058	1.052

1+2 Formatie en bezetting

De gepresenteerde fte's zijn exclusief formatie en bezetting van B&W, Raad en Raadsgriffie. De begrote formatie geeft een doorkijk naar de ontwikkeling van formatie in fte conform de voorgestelde meerjarenbegroting. Het uitgangspunt voor de personele bezetting is inzet van personele capaciteit op alle begrote taken in de formatie. Als gevolg van het ontstaan van vacatures in de loop van het jaar zal de bezetting feitelijk altijd wat afwijken van de formatie. In de formatie wordt geen expliciet onderscheid gemaakt tussen fte formatie werken voor derden, en fte formatie van Venlo zelf.

3. Externe inhuur

Jaarlijks wordt een relatief klein gedeelte aan inhuur vooraf ook als separate inhuurpost vooraf begroot. Binnen de personeelsbegroting kan, afhankelijk van te maken capaciteitskeuzes en noodzakelijkheid, een gedeelte van het loonkostenbudget van een team worden besteed aan inhuur in plaats van reguliere bezetting op basis van een aanstelling. Hiervan is met name sprake bij piekbelastingen, vervanging in verband met ziekte of tijdelijke formatieplaatsen; de zogeheten flexibele schil. Keuzes en noodzaak gedurende het jaar maken dat er inhuur plaatsvindt voor het realiseren van de opgave.

4. Overhead

Onder de overheadkosten vallen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Met primair proces worden de activiteiten bedoeld die rechtstreeks een bijdrage leveren aan de totstandkoming van de producten en diensten voor onze burgers en bedrijven.

5. Apparaatskosten

De apparaatskosten bestaan uit de loonkosten voor het ambtelijk apparaat, de inhuur en de totale kosten voor overhead. Kosten voor diensten die zijn uitbesteed, zoals de belastingsamenwerking BsGW vallen niet onder de apparaatskosten. Gemeenten die veel diensten uitbesteden hebben dan ook naar verwachting relatief lage apparaatskosten ten opzichte van gemeenten met weinig uitbestede taken.

De apparaatskosten zijn ten opzichte van de begroting 2023-2026 hoger met name door een stijging van de loonkosten.

Samenwerkingspartners

Inleiding

Gemeentelijke taken worden grotendeels door onszelf uitgevoerd, maar in een aantal gevallen besteden we deze taken uit aan derden, werken we samen met andere overheden of verlenen we subsidies. Daarmee kunnen derden een belangrijke rol krijgen bij de realisatie van onze programmadoelstellingen. Vaak gaat het om uitvoering. Dergelijke samenwerkingen kunnen vorm krijgen in diverse verschijningsvormen: bijvoorbeeld door deel te nemen in gemeenschappelijke regelingen, aandeelhouder te zijn of een bestuurder te leveren in een private entiteit. Waar we als gemeente zowel een bestuurlijk alsook een financieel belang hebben, spreken we over 'Verbonden Partijen'. Waar we louter een financieel belang hebben, maar waar dat wel een substantieel belang is, spreken we over Samenwerkingspartners. Middels deze paragraaf rapporteren we over onze verbonden partijen en samenwerkingspartners. In de begroting blikken we vanzelfsprekend vooruit. In 2024 gaan we namelijk het beleid op verbonden partijen en samenwerkingspartners herijken.

Wat zijn verbonden partijen?

Verbonden partijen zijn privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties waarin de gemeente een bestuurlijk én financieel belang heeft. Deze definitie sluit aan bij het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Van een bestuurlijk belang is sprake indien de gemeente rechtstreeks invloed heeft op de besluitvorming binnen de verbonden partij, bijvoorbeeld door een zetel in het bestuur en/of door stemrecht.

Van een financieel belang is sprake als de gemeente middelen aan de verbonden partij ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van die partij of het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Wat zijn Samenwerkingspartners?

In de Financiële Verordening hebben we het begrip 'Verbonden Partijen' uitgebreid met Samenwerkingspartners. Dit zijn zwaar gesubsidieerde instellingen (€ 250.000 of meer per jaar) en/of instellingen die een belangrijke unieke maatschappelijke functie vervullen. Op deze instellingen is het regime van verbonden partijen ook van toepassing. Derhalve wordt ook gerapporteerd over Samenwerkingspartners.

Voor- en nadelen van samenwerkingsverbanden

De gemeente kan diverse redenen hebben om samen te werken met een maatschappelijke partner. Zo kan een gemeente samenwerken om bijvoorbeeld schaal- en efficiencyvoordelen te bereiken, kennis te delen, risico's te spreiden of om een maatschappelijk initiatief te ondersteunen.

Aan de andere kant brengt samenwerken ook risico's met zich mee. Ondanks dat de gemeente een deel van de uitvoering van haar beleid bij een partner heeft ondergebracht, blijft zij wel verantwoordelijk voor het uitgevoerde beleid. Daardoor kan de gemeente aanzienlijke

maatschappelijke, financiële en fiscale risico's lopen wanneer een partner in financiële problemen komt of zijn taken niet goed uitvoert. De gemeente heeft daarom een controlerende taak op het gevoerde beleid.

Om de controlerende taak van de gemeente te kunnen uitvoeren, is het van belang om de risico's van maatschappelijke partners in beeld te hebben. Deze paragraaf heeft tot doel deze taak te ondersteunen. De maatschappelijke partners waarmee de gemeente op dit moment samenwerkt staan hieronder weergegeven.

Totaaloverzicht samenwerkingspartners

Overzicht samenwerkingspartners

Een actueel totaaloverzicht van de verbonden partijen waarmee gemeente Venlo op dit moment samenwerkt is te vinden op onderstaande website:

<https://venlo.dashboardsamenwerking.nl>

Onderdeel van de samenwerkingswijzer van de gemeente is het digitaal 'dashboard'. Daarin wordt per samenwerkingsverband naast de basis informatie inzicht gegeven in het doel van samenwerking, de beoogde resultaten, inzet van middelen, zeggenschap, mogelijke risico's, rol raad/college etc.

Nr.	Categorie	Naam samenwerkingspartner
1	Gemeenschappelijke regelingen	GR Grenspark Maas-Swalm-Nette
2	Gemeenschappelijke regelingen	Modulaire GR Sociaal Domein Limburg-Noord
3	Gemeenschappelijke regelingen	GR Gemeenschappelijk Orgaan Toezicht Primair Openbaar Onderwijs
4	Gemeenschappelijke regelingen	GR ICT Noord- en Midden Limburg
5	Gemeenschappelijke regelingen	GR AntiDiscriminatieVoorziening Limburg (ADV-Limburg)
6	Gemeenschappelijke regelingen	GR Maasveren Limburg Noord
7	Gemeenschappelijke regelingen	Regionale Uitvoerings Dienst Limburg Noord
8	Gemeenschappelijke regelingen	GR Euregio Rijn-Maas-Noord
9	Gemeenschappelijke regelingen	GR WAA
10	Gemeenschappelijke regelingen	GR Veiligheidsregio Limburg-Noord
11	Gemeenschappelijke regelingen	GR Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen
12	Gemeenschappelijke regelingen	Gemeenschappelijke Regeling Omnibuzz
13	Vennootschappen en coöperaties	CSV Amsterdam BV
14	Vennootschappen en coöperaties	Nazorg Limburg B.V.
15	Vennootschappen en coöperaties	Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV
16	Vennootschappen en coöperaties	BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo
17	Vennootschappen en coöperaties	BV Campus Vastgoed Greenport Venlo
18	Vennootschappen en coöperaties	N.V. Waterleiding Maatschappij Limburg
19	Vennootschappen en coöperaties	NV Enexis Holding
20	Vennootschappen en coöperaties	BNG Bank N.V.
21	Stichtingen en verenigingen	Theater de Maaspoort
22	Stichtingen en verenigingen	Co, de Cultuurontwikkelaar (Kunstencentrum Venlo)
23	Stichtingen en verenigingen	Stichting Openbare Bibliotheek Venlo
24	Stichtingen en verenigingen	Poppodium Grenswerk
25	Stichtingen en verenigingen	Onderwijsgemeenschap Venlo en Omstreken
26	Stichtingen en verenigingen	Omroep Venlo
27	Stichtingen en verenigingen	Afval Samenwerking Limburg
28	Stichtingen en verenigingen	Stichting Venlo Partners
29	Stichtingen en verenigingen	Stichting Museum van Bommel van Dam
30	Overige verbonden partijen	Regio Noord-Limburg
31	Overige verbonden partijen	Regionaal Mobiliteitsoverleg Noord-Limburg - Trendsportal
32	Overige verbonden partijen	BanenpleinLimburg
33	Overige verbonden partijen	Zorg- en Veiligheidshuis Noord-Limburg

Rekenkameronderzoeken

Sinds 2019 wordt de interne doorwerking van de aanbevelingen van de onderzoeken van de Rekenkamer periodiek gemonitord. Op twee momenten in de P&C-cyclus wordt hierover gerapporteerd, te weten in de jaarrekening en de programmabegroting. In de jaarrekening kijken we terug op de onderzoeken die in het betreffende jaar hebben plaatsgevonden en wat de stand van zaken is van de interne doorwerking van de aanbevelingen. Hierover bent u middels raadsinformatiebrief 2023-22 in februari jl. geïnformeerd aan de hand van een stoplichtrapportage. Op dit moment wordt gewerkt aan een geactualiseerde rapportage.

In de programmabegroting kijken we vooruit. Voorheen konden we hiervoor putten uit de meerjarenplanning van de Rekenkamer. Op het moment van schrijven beschikken wij alleen over het Jaarplan Rekenkamer Venlo 2023. Het kan dus zijn dat we op het moment dat uw raad deze paragraaf leest, op onderdelen zijn ingehaald door de tijd. Gelet op de volle onderzoeksagenda voor 2023 kan worden aangenomen dat een deel van deze onderzoeksonderwerpen doorschuift naar 2024.

De volgende onderzoeken worden naar verwachting nog in 2023 afgerond:

- Evaluatie aansturing Inluzio Sociale Basis Venlo;
- Onderzoek subsidiebeleid grote culturele instellingen;
- DoeMee-onderzoek: Klachtenafhandeling;
- Financiën: Begroting en Rekening.

Evaluatie aansturing Inluzio Sociale Basis Venlo

Sinds april 2020 is Inluzio Sociale Basis in Venlo met zes sociale teams actief in de zogenoemde sociale basis, ook wel het voorliggend veld genoemd. In nauwe samenwerking met de inwoners, maatschappelijke organisaties en informele zorgpartijen (vrijwilligers, mantelzorgers, burgerinitiatieven en stagiaires) wordt zorg en ondersteuning verleend aan die (groepen) burgers die dat nodig hebben. De Rekenkamer Venlo wil uw raad inzicht bieden in de wijze waarop wij Inluzio aansturen als het gaat om de effectieve en efficiënte besteding van de gemeentelijke subsidie.

Cultuurbeleid

Cultuurbeleid en de subsidiëring daarvan is een (grotendeels) autonome taak van gemeenten. Uw raad bepaalt zelf wat de prioriteiten zijn en hoeveel financiële middelen eraan worden besteed. In het Programma Centrumstad Venlo zijn de doelstellingen en budget voor cultuur terug te vinden onder de drie programmalijnen 'De basis sterk houden', 'Verbreden en robuust maken' en 'Verdiepen en onderscheiden'. Met de dit onderzoek wil de rekenkamer inzichtelijk maken of - en op welke wijze - de subsidiesystematiek ertoe bijdraagt dat de met subsidies gefinancierde beleidsdoelstellingen bereikt worden en hoe dat inzichtelijk is of (beter) inzichtelijk kan worden gemaakt voor uw raad.

DoeMee-onderzoek: Klachtenafhandeling

De Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK) organiseert elk jaar een gezamenlijk onderzoek (DoeMee-onderzoek) waar rekenkamers zich voor kunnen inschrijven.

Het thema voor 2023 is klachtenafhandeling, een thema dat aansluit bij de wens van diverse fracties om naar de gemeentelijke dienstverlening te kijken. Om die reden doet de Rekenkamer hieraan mee. Het DoeMee-onderzoek levert een beknopte rapportage per deelnemende gemeente op; de Rekenkamer zal op basis daarvan bepalen of een eigen verdieping op de resultaten zal worden gemaakt.

Financiën: Begroting en Rekening

In de onderzoeksagenda voor 2023 heeft de Rekenkamer een onderzoek met een financiële invalshoek opgenomen. Op basis van de jaarlijkse ronde langs de fracties heeft dit geresulteerd in twee verschillende onderzoeken, over de Begroting en over de Rekening. Voor deze onderzoeken heeft de Rekenkamer gekeken naar de periode 2017-2023. Op deze manier zijn vijf jaarrekeningen en zeven begrotingen in het onderzoek betrokken en is het mogelijk om over twee raadsperiodes terug te kijken. Deze periode is tevens gekozen omdat 2017 het jaar met grote tekorten in het sociaal domein was. Naar wij aannemen zijn de onderzoeken opgeleverd op het moment dat u deze paragraaf leest.

Binnenkort wordt u een geactualiseerde rapportage met betrekking tot de opvolging van rekenkameronderzoeken toegestuurd. Voor de volledige groslijst aan onderzoeksonderwerpen verwijzen wij graag naar het [Jaarplan Rekenkamer Venlo 2023](#). Wij zijn net als uw raad in afwachting van de onderzoeken die in 2024 zullen worden uitgevoerd.

Openbaarheid

Inleiding

Voor het eerst treft u de openbaarheidsparagraaf aan, voorgeschreven door de Wet open overheid (Woo) die op 1 mei 2022 in werking is getreden en de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) vervangt. In artikel 3.5 (Openbaarheidsparagraaf) van de Woo wordt voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens.

De Woo regelt het recht van burgers op informatie van de overheid. De wet beoogt overheden transparanter te maken door overheidsinformatie beter vindbaar en digitaal toegankelijker te maken, en daarmee vertrouwen van onze inwoners in de overheid te vergroten.

De drie pijlers waarop de Woo rust zijn: passieve openbaarmaking (voorheen het Wob-verzoek), de actieve openbaarmaking en de bredere beweging van het op orde brengen van de informatiehuishouding. Dit laatste is iets waar overigens al jaren vanuit het programma bedrijfsvoering aan wordt gewerkt en over wordt verantwoord.

Passieve openbaarmaking (Woo-verzoek)

Een Woo-verzoek kan men elektronisch indienen via een formulier op onze website, tevens is er al een WOO-contactpersoon aangewezen. Voor een zorgvuldige en tijdige afhandeling van deze verzoeken is het van belang dat de informatiehuishouding en bijbehorende werkprocessen op orde zijn. De afgelopen jaren zijn hier al de nodige stappen in gezet en ook voor de komende jaren zetten we hier verder op in. Bovendien zullen ook de WOO-verzoeken actief openbaar gemaakt gaan worden.

Actieve openbaarmaking

De Wet open overheid verplicht ons om op termijn een aantal categorieën informatie actief openbaar te maken. Daarnaast bevat de wet een inspanningsverplichting die vereist om waar dat kan, documenten actief openbaar te maken. De implementatie van de actieve openbaarmaking loopt al sinds afgelopen jaar en conformeert zich aan de strategie en planning die de landelijke overheid (VNG) hanteert. De focus zal ook in 2024 en verder liggen op het openbaar maken van verplichte informatiecategorieën in de door de VNG geadviseerde fasering. Dit betekent concreet het afmaken van de categorieën Raadsstukken, Organisatiegegevens, Convenanten en Woo-verzoeken. Voor 2024 komen daar in elk geval de categorieën Collegestukken, Adviezen van adviescolleges, Wet- en regelgeving bij. Kanttekening hierbij is dat er tot op heden nog geen formele definitie van de categorieën is wat implementatie enigszins bemoeilijkt.

Informatiehuishouding

We hebben in de afgelopen jaren significante stappen gezet om te komen tot een goed beheer en gebruik van informatie. De komende jaren zullen we hier mee doorgaan, waarbij we de verbetering

langs 3 sporen bewandelen, namelijk de verbetering van de techniek, de inrichting van de werkprocessen en de mentale aspecten voor medewerkers die bij de veranderingen van belang zijn.

Technische verbeteringen:

- In 2024 zullen we een centraal documentmanagement- en archiefsysteem realiseren, waarmee we informatie beter kunnen beheren en vindbaar kunnen maken.
- De ingezette migratie naar Microsoft Teams en Office 365 zal verder vorm krijgen wat bijdraagt aan een verbeterde informatiedeling, beheer en archivering.
- De digitalisering van de milieudossiers wordt afgerond en zijn voor betrokken medewerkers direct opvraagbaar.
- We zetten in op de doorontwikkeling van ons E-depot.
- Binnen het sociaal domein wordt een stap gezet naar een burgerportaal waarin betrokken burgers hun eigen dossier kunnen inzien en zelf gevraagde informatie kunnen toevoegen.

Werkprocessen:

- Het organisatiebrede project digitale toegankelijkheid wordt doorgezet waarbij documenten in de werkprocessen zo worden omgezet dat ze voldoen aan de nieuwe toegankelijkheidsnormen.
- Het informatiebeheer binnen de processen die betrekking hebben op de omgevingswet wordt verder ingericht en geborgd.
- Binnen het sociaal domein worden de processen aangepast, zodat ze voldoen aan de eisen van de archiefwet en de algemene verordening gegevensbescherming (AVG).
- Anonimiseren en ondertekenen maken we nog meer mogelijk vanuit de gangbare werkprocessen

Mentale aspecten:

Vanuit een integrale aanpak, wordt gelijktijdig op meerdere onderdelen de medewerker geleerd hoe om te gaan met aangepaste systemen en werkwijze. Bewustwording en training wordt zoveel mogelijk integraal vormgegeven en ziet in 2024 i.i.g. toe op het vlak van informatiesystemen, informatiebeheer, informatieveiligheid, privacy en nieuwe informatiewetgeving zoals Woo en Wmebv. Dit start met het creëren van bewustwording en vervolgens worden de medewerkers getraind en begeleid in de nieuwe manier van werken.

Bijlage I Totaaloverzicht meerjarenbegroting

Deze paragraaf presenteert een totaaloverzicht van de baten en lasten van alle programma's samen over de jaren 2023 tot en met 2027. Allereerst toont de tabel de totale baten en lasten per programma exclusief verrekeningen met reserves. Aan het eind worden de totalen met de reserves verrekend, waaruit het resultaat na bestemming voortvloeit.

Programma's	Realisatie 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Baten (excl. onttrekkingen aan reserves)						
1. Gezond en actief Venlo	80.423	85.902	79.234	64.249	66.258	66.196
2. Leefbaar Venlo	42.843	45.451	62.015	54.858	53.575	52.546
3. Grenzeloos Venlo	7.009	21.157	15.017	14.725	2.854	2.854
4. Welvarend Venlo	11.845	4.368	2.901	1.987	1.595	1.528
5. Centrumstad Venlo	27.784	10.307	23.907	26.693	9.398	3.719
6. Circulaire en duurzame hoofdstad	2.246	3.302	2.882	3.152	734	290
Algemene middelen	354.651	357.049	371.050	370.650	347.224	344.925
Totaal baten	526.801	527.536	557.007	536.315	481.638	472.057
Lasten (excl. toevoegingen aan reserves)						
1. Gezond en actief Venlo	280.648	299.448	295.173	278.110	271.322	271.754
2. Leefbaar Venlo	89.670	99.457	118.216	111.727	107.147	106.420
3. Grenzeloos Venlo	7.110	21.409	14.962	14.631	2.714	2.714
4. Welvarend Venlo	17.975	13.921	11.807	9.742	6.892	6.750
5. Centrumstad Venlo	37.266	26.330	40.320	41.061	23.633	17.920
6. Circulaire en duurzame hoofdstad	5.537	14.023	7.568	7.742	5.045	2.602
Algemene middelen	52.816	62.667	69.273	67.659	64.276	61.196
Totaal lasten	491.020	537.254	557.319	530.670	481.030	469.357
Resultaat programma's (voor bestemming)	35.780	-9.718	-312	5.644	608	2.700

Onttrekkingen aan reserves

1. Gezond en actief Venlo	2.122	11.121	4.199	1.593	899	522
2. Leefbaar Venlo	5.875	11.293	8.521	8.983	1.865	2.075
3. Grenzeloos Venlo		383		37		
4. Welvarend Venlo	3.498	1.483	1.121	78	48	48
5. Centrumstad Venlo	860	3.024	1.345	45	45	45
6. Circulaire en duurzame hoofdstad	2.125	7.875	2.000	2.000	2.000	
Algemene middelen	15.567	5.213	21.976	328	86	84
Totaal onttrekkingen aan reserves	30.046	40.392	39.162	13.064	4.942	2.773

Toevoegingen aan reserves

1. Gezond en actief Venlo	14.615	6.959	592	399	399	399
2. Leefbaar Venlo	18.847	9.375	5.578	7.927	828	725
3. Grenzeloos Venlo			5			
4. Welvarend Venlo	3.879	70	32			
5. Centrumstad Venlo	8.941	3.678	3.390	2.757	1.413	1.413
6. Circulaire en duurzame hoofdstad	584	2.300	2.001	4.001	1	1
Algemene middelen	-1.327	5.579	26.443	2.893	2.909	2.935
Totaal toevoegingen aan reserves	45.538	27.962	38.041	17.977	5.550	5.473
Totaal verrekening met reserves	-15.492	12.430	1.122	-4.913	-608	-2.700
Totaal resultaat	20.288	2.712	810	731	0	0

	Realisatie 2022	2023	2024	2025	2026	2027
Totaal baten na bestemming	556.847	567.927	596.169	549.379	486.580	474.830
Totaal lasten na bestemming	536.558	565.216	595.359	548.647	486.580	474.830
Totaal resultaat	20.288	2.712	810	731	0	0

Bijlage II Investerings 2024-2027 inclusief kapitaallasten

Naam	E/M*	Budget		Voorportaal			Kapitaallasten			
		2023	2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
1. Gezond en actief Venlo										
Aanvraagmodule armoedebeleid	E		99					22	22	21
Basisschool De Springbeek	E		200					11	11	10
Beweegtoestellen voor senioren	E		500					63	61	60
Buitengymzaal BS Sterrenpad	E		330					21	21	21
MFC Hout-Blerick	E		9.000					63	188	482
Nieuwbouw zwembad De Wisselslag	E		4.925							
Pilot collectorveld sportkern Herungerberg	E		250					22	22	21
Project De Harlekijn	E		2.925					27	190	187
Sporthal Gulick	E		7.000					25	125	375
Uitbreiding Groeneveldschool	E		125					8	8	8
Velddijk vervangende nieuwbouw	E		-7.380					-50	-369	-364
Totaal 1. Gezond en actief Venlo			-7.380	25.354				212	278	822

Naam	E/M*	Budget		Voorportaal			Kapitaallasten			
		2023	2024	2025	2026	2027	2024	2025	2026	2027
2. Leefbaar Venlo										
Basis op orde houden groen	M		1.875	1.875	1.875			43	168	306
Camerasysteem	E		700					158	154	151
Documentendistributiesysteem	E		175					22	21	21
Hardware documenten-/ID-fraude	E		100					13	12	12
Herinrichting woonwagenlocaties	E		1.244					93	92	90
Maasopgaven: Meekoppelkansen Arcen en Belfeld	M		4.000					50	260	256
Maasopgaven: Maaskade/'t Bat	M		2.074					68	75	84
Maasopgaven: Laerbroeck (Realisatie Tangveld/Herinrichting Middengebied)	M				2.500					25
Maasopgaven: Vierwaarden/Jachthaven (onderzoek en proceskosten)	M		2.100					137	134	132
Maasopgaven: Vierwaarden/Jachthaven (verplaatsing)	M					17.000				
Netwerk openbare verlichting	M		300					23	22	22
Verkeersregelininstallaties	M			451	426	235			29	67
Vervangen bomen Arcen 2023-2026	M		500					25	25	24
Vervangen Civiele objecten	M		195	638	221			6	33	61
Vervangen Openbare verlichting	M		866	866	866	866		50	99	148
Vervangen voertuigen	E		860	802	705	803		108	206	290
Totaal 2. Leefbaar Venlo			14.989	4.632	6.593	18.905		794	1.331	1.688
4. Welvarend Venlo										
Campusontwikkeling Greenport Venlo	E			4.900					123	123
Flexwoningen Daelweg	E		16.643					781	770	759
Maatregelen t.b.v. MHP Californië/Venrayseweg	M		1.213							
Totaal 4. Welvarend Venlo			17.856	4.900				781	892	881

Naam	E/M*	Budget		Voorportaal			2024	Kapitaallasten		
		2023	2024	2025	2026	2027		2025	2026	2027
5. Centrumstad Venlo										
Herinrichting O.R. Antoniuslaan	M		340					22	22	21
Bewaakte fietsenstallingen Venlo en Blerick	E		300					23	22	22
Verbinding Maaswaard en binnenstad	M		100							
Totaal 5. Centrumstad Venlo			740					45	44	43
Totaal investeringen inclusief kapitaallasten		-7.380	58.940	9.532	6.593	18.905		1.831	2.546	3.435

* E = Economisch nut / M = Maatschappelijk nut

Naam	E/M*	Budget		Voorportaal			2024	Kapitaallasten		
		2023	2024	2025	2026	2027		2025	2026	2027
Totaal investeringen economisch nut	E	-7.380	45.376	5.702	705	803		1.408	1.678	2.288
Totaal investeringen maatschappelijk nut	M		13.563	3.830	5.888	18.102		423	868	1.147
Totaal investeringen		-7.380	58.940	9.532	6.593	18.905		1.831	2.546	3.435

Bijlage IIA Kasstromenoverzicht investeringen

Kasstromenoverzicht (inclusief voorportaal 2025 t/m 2027) op basis van de ingediende voorstellen

Naam	Budget	Kasstroom				
		2024	2025	2026	2027	2028 e.v.
1. Gezond en actief Venlo						
Aanvraagmodule armoedebeleid	99	99				
Basischool De Springbeek	200	200				
Beweegtoestellen voor senioren	500	500				
Buitengymzaal BS Sterrenpad	330	330				
MFC Hout-Blerick	9.000	2.500	5.000	1.500		
Nieuwbouw zwembad De Wisselslag	4.925	2.400	2.525			
Pilot collectorveld sportkern Herungerberg	250	250				
Project De Harlekijn	2.925	1.070	1.855			
Sporthal Gulick	7.000	1.000	4.000	2.000		
Uitbreiding Groeneveldschool	125	125				
Velddijk vervangende nieuwbouw	-7.380	-2.000	-5.380			
Totaal 1. Gezond en actief Venlo	17.974	6.474	8.000	3.500		

Naam	Budget	Kasstroom				
		2024	2025	2026	2027	2028 e.v.
2. Leefbaar Venlo						
Basis op orde houden groen	5.626	725	2.026	2.150	725	
Camerasysteem	700	700				
Documentendistributiesysteem	175	175				
Hardware documenten-/ID-fraude	100	100				
Herinrichting woonwagenlocaties	1.244	1.244				
Maasopgaven: Meekoppelkansen Arcen en Belfeld	4.000	2.000	2.000			
Maasopgaven: Maaskade/'t Bat	2.074	1.040	134	160	160	580
Maasopgaven: Laerbroeck (Realisatie Tangveld/Herinrichting Middengebied)	2.500			1.000	1.500	
Maasopgaven: Vierwaarden/Jachthaven (onderzoek en proceskosten)	2.100	2.100				
Maasopgaven: Vierwaarden/Jachthaven (verplaatsing)	17.000				2.000	15.000
Netwerk openbare verlichting	300	300				
Verkeersregelininstallaties	1.112		451	426	235	
Vervangen bomen Arcen 2023-2026	500	500				
Vervangen Civiele objecten	1.054	98	416	429	111	
Vervangen Openbare verlichting	3.465	866	866	866	866	
Vervangen voertuigen	3.170	860	802	705	803	
Totaal 2. Leefbaar Venlo	45.120	10.708	6.695	5.736	6.401	15.580
4. Welvarend Venlo						
Campusontwikkeling Greenport Venlo	4.900		4.900			
Flexwoningen Daelweg	16.643	16.643				
Maatregelen t.b.v. MHP Californië/Venrayseweg	1.213	1.213				
Totaal 4. Welvarend Venlo	22.756	17.856	4.900			

Naam	Budget	Kasstroom				
		2024	2025	2026	2027	2028 e.v.
5. Centrumstad Venlo						
Herinrichting O.R. Antoniuslaan	340	340				
Bewaakte fietsenstallingen Venlo en Blerick	300	300				
Verbinding Maaswaard en binnenstad	100	100				
Totaal 5. Centrumstad Venlo	740	740				
Totaal kasstromen	86.590	35.778	19.595	9.236	6.401	15.580

Bijlage III Kerngegevens

	Aantallen begroting 2024
A. Sociale structuur	
Aantal inwoners	103.328
Huishoudens met lage inkomens	16.700
Bijstandsontvangers	2.564
- Participatiewet	2.385
- IOAW / IOAZ	179
Inwoners met een migratie-achterstand	13.228
Aantal eenpersoonshuishoudens	19.389
B. Fysieke structuur	
Oppervlakte gemeente (in ha.)	12.405
Oppervlakte bebouwing (in ha.)	967
Oppervlakte binnenwater (in ha.)	494
Woningen	48.553
Recreatiewoningen	760

C. Financiële structuur

Ongebonden belastingen	48.253
Uitkeringen uit het Gemeentefonds	311.540
Totaal reserves en voorzieningen per 1 januari	207.942
waarvan:	
- reserves	183.079
- voorzieningen	24.864
Boekwaarde investeringen (geactiveerde kapitaaluitgaven)	368.912
Gehanteerd rentepercentage	2,5%
Totaal langlopende geldleningen (vaste schuld per 1-1-2024)	233.713

D. Woonlastenbepalende kengetallen

Waarde woningen en niet-woningen	20.683.120
waarvan:	
- WOZ waarde woningen eigenaren	13.662.868
- WOZ waarde niet-woningen gebruikers	3.510.126
- WOZ waarde niet-woningen eigenaren	3.510.126

Naam reserve / voorziening	Boekwaarde		Mutaties 2024		Boekwaarde		Mutaties 2025		Boekwaarde		Mutaties 2026		Boekwaarde		Mutaties 2027		Boekwaarde		
	1-1-2024		Toevoeging	Onttrekking	31-12-2024		Toevoeging	Onttrekking	31-12-2025		Toevoeging	Onttrekking	31-12-2026		Toevoeging	Onttrekking	31-12-2027		
Reserve Kwaliteitsontwikkelbudget																			
Reserve POK middelen	920			300	620			300	320			200	120				120		
Reserve OZB woningen																			
Reserve Versnelling aanpak verduurz.maatschap.vastgoed	64	2.000	2.000		64	4.000	2.000		2.064		2.000		64						64
Reserve Versterking wetenschappelijk onderzoek en onderwijs	1.000			1.000															
Reserve Middengebied-Veilingterrein	167				167				167				167						167
Reserve Innovatie preventie vitale en gezonde Venlonaren	650			325	325		325												
Reserve Co-financiering (oa. Volkshuisvesting, woningbouw, stikstof,energietransitie, klimaatadaptatie)	1.000				1.000				1.000				1.000						1.000
Reserve Armoedeloket																			
Reserve Inburgering en Statushouders	676	193	193		676				676				676						676
Reserve Renovatie Stadhuis																			
Reserve Aanpak dak- en thuislozen	849			315	534				534				534						534
Reserve Ontwikkeling Beheer Inrichting Openbare Ruimte	1.766	2.000	3.000		766	4.000	4.000		766				766						766
Reserve Energietoeslag																			
Reserve Venlo-Fonds	1.355			1.355															
Reserve Wachtlijsten	660			297	363		300		63		63								
Reserve Onderwijsachterstanden Beleid (OAB)	829			300	529		300		229		229								
Reserve Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw)	3.811			388	3.422				3.422				3.422						3.422
Reserve Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming																			
Reserve Verplaatsingskosten Flexwoningen Daelweg		503			503	1.329			1.832	391			2.224	403					2.627
Reserve Strategisch Investeringsfonds	17.707	20.000			37.707				37.707				37.707						37.707
Totaal overige Bestemmingsreserves	44.797	29.072	16.508		57.362	10.429	10.768		57.023	792	2.717		55.098	803	340				55.561
2 Reserves met een Inkomensfunctie																			
Reserve Kapitaallasten	15.606	1.700			17.306	1.077			18.383				18.383						18.383
Reserve Cumulatieve afschrijving activa	-32		326		-358		490		-848		556		-1.404		616				-2.021
Reserve Kapitaallasten Kazernekwartier	18.343	2.590	257		20.676	2.757	407		23.026	1.413	557		23.882	1.413	707				24.587
Totaal reserves met een Inkomensfunctie	33.917	4.290	583		37.624	3.835	897		40.561	1.413	1.113		40.861	1.413	1.323				40.950
3 Egalisatiereserves																			
Egalisatiereserve Fondsvorming hangengelden	99	32			131				131				131						131
Egalisatiereserve Middelen derden door substitutie	250			250															
Egalisatiereserve Mitigeren afval, riolen woonlasten	28			28															
Egalisatiereserve Pensioenvoorziening wethouders	2.832				2.832				2.832				2.832						2.832
Egalisatiereserve Stimuleringsbudget evenementen	43				43				43				43						43
Totaal Egalisatiereserves	3.252	32	278		3.006				3.006				3.006						3.006
TOTAAL RESERVES	180.443	38.041	39.162		179.321	17.977	13.064		184.234	5.550	4.942		184.842	5.473	2.773				187.542

Naam reserve / voorziening	Boekwaarde		Mutaties 2024		Boekwaarde		Mutaties 2025		Boekwaarde		Mutaties 2026		Boekwaarde		Mutaties 2027		Boekwaarde		
	1-1-2024		Toevoeging	Onttrekking	31-12-2024		Toevoeging	Onttrekking	31-12-2025		Toevoeging	Onttrekking	31-12-2026		Toevoeging	Onttrekking	31-12-2027		
4 Saldo van baten en lasten																			
Saldo van baten en lasten	2.636				2.636				2.636				2.636						2.636
Totaal saldo baten en lasten	2.636				2.636				2.636				2.636						2.636
TOTAAL RESERVES incl. Saldo baten en Lasten	183.079	38.041	39.162	181.957	17.977	13.064	186.870	5.550	4.942	187.478	5.473	2.773	190.178						
II VOORZIENINGEN																			
1 Voorzieningen Planmatig Onderhoud																			
Voorziening Groot onderhoud Wegen	1.309	4.280	4.030	1.559	4.280	4.030	1.809	4.280	4.030	2.059	4.280	4.030	2.309						
Voorziening onderhoud GRP+	2.723	2.921	3.213	2.432	3.347	3.208	2.570	3.347	3.169	2.747	3.347	3.219	2.875						
Voorziening Groot onderhoud Civiele objecten	200	148	224	124	148	174	98	148	140	106	148	149	105						
Voorziening Groot onderhoud Buitensport	541	557	390	708	557	538	726	557	229	1.054	557	892	718						
Voorziening Groot onderhoud Begraafplaatsen	386	100	249	237	100	250	87	40	87	40	87	40	87						
Voorziening Groot onderhoud Vastgoed	115	2.799	2.555	359	2.799	1.736	1.423	2.799	2.058	2.164	2.799	2.560	2.403						
Totaal voorzieningen Planmatig onderhoud	5.274	10.805	10.661	5.417	11.231	9.936	6.712	11.171	9.666	8.216	11.171	10.890	8.497						
2 Voorziening Middelen van derden																			
Voorziening Collectie Knecht-Drenth	615	47		663	47		710	47		758	47		805						
Voorziening Egalisatie tarief GRP	1.696	2.012	1.754	1.954	1.236	2.090	1.100	1.236	2.181	155	12	167							
Voorziening Reparatie derde jaar WW	273	40		313	40		353	40		393	40		433						
Voorziening Egalisatie Afval	1.858	269	1.743	384	1.145	1.528		1.545	1.542	4		4							
Totaal voorziening Middelen van derden	4.443	2.369	3.498	3.314	2.468	3.618	2.164	2.868	3.723	1.309	99	1.409							
3 Voorzieningen Overige																			
Voorziening Pensioenkosten Wethouders	5.803	265		6.068	265		6.333	265		6.598	265		6.863						
Voorziening Deelneming Staat Vennootschap BV																			
Voorziening Restwerken Grondbedrijf	930	500	500	930	500	500	930	250	500	680	250	500	430						
Voorziening Landschapsplan DCGV	2.500			2.500			2.500			2.500			2.500						
Voorziening Functioneel Leeftijd Ontslag (FLO)	2.992	300	92	3.199	300	12	3.487	300	1	3.785	300	7	4.078						
Voorziening Woonwagenlocaties																			
Voorziening Verlofsparen	1.180			1.180			1.180			1.180			1.180						
Voorziening Nadelig exploitatie resultaat Grondbedrijf	1.743			1.743			1.743			1.743			1.743						
Totaal Voorzieningen Overige	15.147	1.065	592	15.620	1.065	512	16.173	815	501	16.486	815	507	16.794						
TOTAAL VOORZIENINGEN	24.864	14.239	14.752	24.351	14.764	14.067	25.048	14.854	13.890	26.012	12.085	11.398	26.699						
RESERVES EN VOORZIENINGEN INCL. SALDO BATEN EN LASTEN	207.942	52.280	53.914	206.308	32.741	27.131	211.918	20.404	18.832	213.490	17.558	14.171	216.877						

Toelichting

Algemene Reserve

- Toevoegingen

De rente opslag Brightland Campus is conform raadsbesluit 2019-044 toegevoegd, vanaf 2021 € 148.000 per jaar. De bespaarde rente bedraagt voor 2024 € 2.895.000, 2025 € 2.745.000, 2026 € 2.761.000 en 2027 € 2.787.000.

- Onttrekkingen

In het jaar 2024 en 2025 wordt er € 20.000 onttrokken conform raadsbesluit 2022-038 voor Werkgroep de Grens. Daarnaast wordt er in 2025 € 83.000, 2026 € 81.000 en 2027 € 80.000 onttrokken uit de reserve conform raadsbesluit 2023-054 voor het project Ondertunneling Vierpaardjes. Daarnaast heeft er een storting van € 20 miljoen plaatsgevonden in het strategisch investeringsfonds.

Algemene Grondreserve

- Toevoegingen

De geactualiseerde rentecomponent bedraagt in 2024 € 854.000, 2025 € 670.000, 2026 € 387.000 en 2027 € 372.000.

Het resultaat op overtollige gronden wordt vastgesteld in 2024, 2025 en 2026 op -€ 50.000 en in 2027 - € 150.000.

Het resultaat op overtollig vastgoed wordt vastgesteld in 2025 op € 200.000 en in 2026 en 2027 op € 100.000. In 2024 is er een positief exploitatie resultaat van € 800.000.

- Onttrekkingen

Er vindt een overheveling plaats naar de voorziening 'Nadelig exploitatieresultaat' in 2024 €474.000, 2025 € 296.000, 2026 en 2027 elk € 30.000 ter dekking van verwachte toekomstige nadelige resultaten op majeure projecten.

Post onvoorzien wordt voor 2024 en 2025 vastgesteld op € 1.000.000 en voor 2026 en 2027 op € 750.000.

Vanaf 2026 wordt een VPB claim verwacht van € 250.000 per jaar.

In 2024 wordt er € 300.000 afgeboekt op de boekwaarden van panden.

Reserve Versterking beroepsonderwijs

- Onttrekkingen

In 2024 wordt € 75.000 onttrokken voor de uitvoeringsagenda "Werken in Venlo".

Tevens is er een vrijval van de reserve in 2024 van € 256.000.

Reserve Arbeidsmarktbeleid regio

- Toevoegingen

Om de regiefunctie van de centrumgemeente, voor de samenwerking en de gezamenlijke publieke werkgeversdienstverlening in de arbeidsmarktregio's duurzaam te ondersteunen en versterken wordt vanaf 2022 jaarlijks € 399.000 toegevoegd.

- Onttrekkingen

Vanaf 2022 wordt voor het Werkgeversservicepunt jaarlijks € 220.000 onttrokken.

Ten behoeve van de inzet van een transitiecoach wordt in 2024 € 68.000 onttrokken.

Voor de overige regionale projecten zal er € 87.000 onttrokken worden uit de reserve.

Reserve Bodemkwaliteit

- Onttrekkingen

In 2024 en 2025 zal er € 138.000 onttrokken worden uit de reserve ten behoeve van bodembeleid, saneringen en informatiebeheer.

Reserve Regionale Samenwerkingsverbanden

- Toevoeging

De beëindiging van de samenwerking werkplein Venlo-Venray zorgt in 2024 voor een toevoeging van € 5.000.

- Onttrekkingen

In 2024 is er een vrijval van de reserve van € 261.000. De beëindiging van de samenwerking werkplein Venlo-Venray zorgt in 2025 voor een onttrekking van € 178.000.

Reserve Herbezettingsmiddelen Generatiepact

- Onttrekkingen

Het aan trekken van personeel waarvan de loonkosten geheel of gedeeltelijk ten laste komen van de reserve herbezettingsmiddelen Generatiepact betreft in 2024 € 9.000. Het restant in de reserve van € 1.000 valt vrij in 2024.

Reserve Circulaire hoofdstad

- Toevoegingen

Vanaf 2024 jaarlijks een toevoeging van € 1.000 per jaar vanuit het project zonnepanelen.

Reserve Regionaal Actieplan Perspectief op Werk

- Onttrekkingen

Inzet middelen Regionaal Actieplan Perspectief Op Werk in 2024 € 174.000.

Reserve Regiodeal/Investeringsagenda

- Toevoegingen

In 2024 wordt er € 2.900.000 aan regionale investeringsmiddelen toegevoegd.

- Onttrekkingen

Bij de vaststelling van de kadernota 2021 is aandacht gevraagd voor de ambities zoals die staan opgenomen in regionale strategische visie en de vertaling daarvan in de regionale investeringsagenda en de regiodeal. Bij de bestemming van het rekeningresultaat 2020 is incidenteel € 4.000.000 gereserveerd als bijdrage aan deze opgave. In 2024 wordt € 488.000 aan de reserve onttrokken t.b.v. regiodeal en investeringsagenda. In 2025 bedraagt de onttrekking € 95.000.

Reserve Basis op Orde Openbare ruimte

- Toevoegingen

Voor het op orde brengen van de openbare ruimte wordt in 2024 € 1.071.000 en in 2025 € 700.000 gestort.

- Onttrekkingen

Onderhoud aan openbare verlichting in 2024 € 200.000.

Impuls groenonderhoud in 2024 € 400.000 en in 2025 € 1.077.000. Dit wordt onttrokken uit de reserve en toegevoegd aan de reserve afschrijvingen.

Reserve Transformatiefonds

- Onttrekkingen

De afgelopen periode is de noodzakelijke transformatie van de binnenstad en de stadscentra van Tegelen en Blerick ingezet. Om plannen te ontwikkelen, de samenwerking te verbeteren, de centra te vergroenen en projecten uit te voeren wordt er in 2024 € 1.000.000 onttrokken.

Voor het reclamebeleid wordt er € 100.000 onttrokken.

Quick wins voor het vergroenen van de binnenstad in 2024 € 200.000

Voor het voorbereidingskrediet "Maaswaard en Binnenstad" wordt er in 2024 € 100.000 onttrokken uit de reserve.

Reserve Vastenavondkamp

- Onttrekkingen

Dekking sociaal-maatschappelijke regelingen in 2024 € 85.000 en in 2025 € 90.000.

Reserve Algemene Bestemmingsreserve

- Onttrekkingen

In 2021 is via resultaatbestemming jaarrekening 2020 € 4.398.000 gestort in de reserve, te bestemmen aan een urgente en concrete uitvoering van maatregelen ten behoeve van: Coronafonds, Verduurzaming, Bijzondere kwetsbare groepen, Schoon heel en veilig en Mobiliteit. In 2024 en 2025 wordt er € 80.000 jaarlijks onttrokken uit de reserve.

In 2024 is er vrijval uit de reserve van € 80.000.

Reserve zelfsluitende waterkering Arcen

- Onttrekkingen

In 2021 is via resultaatbestemming jaarrekening 2020 € 500.000 gestort in de reserve, te bestemmen aan zelfsluitende waterkering Arcen. Deze wordt in 2024 hiervoor bestemd.

Reserve Innovatiebudget Sociaal Domein

- Onttrekkingen

In 2024 vindt er vrijval plaats van € 100.000 uit de reserve.

Reserve Groen en water

- Onttrekkingen

Met de vaststelling van het IVOR, de Agenda Groen en Water en de daarbij behorende beheerplannen is vastgelegd op welke wijze en op welk niveau beheer en onderhoud van groen en water gewenst en noodzakelijk is.

In 2024 en 2025 wordt jaarlijks € 1.660.000 bestemd voor groen en water.

Voor het impuls groen onderhoud wordt er in 2024 € 800.000 onttrokken uit de reserve en toegevoegd aan de reserve afschrijvingen.

Reserve POK middelen

- Onttrekkingen

Voor de herverdeling van de POK middelen wordt er in 2024 en 2025 jaarlijks € 300.000 onttrokken uit de reserve. In 2026 bedraagt dit € 200.000 en in 2027 € 120.000.

Reserve Versnelling aanpak verduurzamen maatschappelijk vastgoed

- Toevoegingen

Voor de integrale verduurzaming zijn additionele middelen nodig bovenop de € 5.000.000 uit het coalitieakkoord die beschikbaar is gesteld voor de versnelling van de aanpak van de verduurzaming van het maatschappelijk/sport vastgoed inclusief accommodaties die niet ons eigendom zijn. Hierdoor wordt er in 2024 € 2.000.000 en in 2025 € 4.000.000 extra gestort in de reserve om dit te kunnen realiseren.

- Onttrekkingen

Voor de verduurzaming van het maatschappelijk vastgoed wordt er in 2024 € 4.500.000, in 2025 € 4.000.000 en in 2026 en 2027 jaarlijks € 2.000.000 onttrokken uit de reserve.

Reserve Versterking wetenschappelijk onderzoek en onderwijs

- Onttrekkingen

Voor de doorontwikkeling van de Brightlands Campus Greenport Venlo zijn meerjarig stimuleringsmiddelen nodig. In 2024 zal € 1.000.000 worden onttrokken.

Reserve Innovatiefonds preventie t.b.v. vitale en gezonde Venlonaren

- Onttrekkingen

Het coalitieakkoord bouwt, op basis van het beleidskader Fier op Venlo en de Gezondste Regio, de ambities verder uit op het gebied van gezondheid en vitaliteit. De kosten voor lokaal gezondheidsbeleid bedraagt in 2024 en 2025 jaarlijks € 325.000

Reserve Inburgering en Statushouders

- Toevoegingen

In 2024 wordt er € 193.000 toegevoegd aan de reserve voor inburgering.

- Onttrekkingen

Voor inburgering wordt er in 2024 € 193.000 onttrokken uit de reserve.

Reserve Brede Aanpak dak- en thuislozen

- Onttrekkingen

In 2024 wordt € 315.000 onttrokken uit de reserve voor de aanpak van dak- en thuislozen.

Reserve Ontwikkeling Beheer Inrichting Openbare Ruimte

- Toevoegingen

Voor de realisatie van ontwikkelend beheer wordt er in 2024 € 2.000.000 en in 2025 € 4.000.000 toegevoegd.

- Onttrekkingen

Het uitvoeringsbudget bedraagt in 2024 € 3.000.000 en in 2025 € 4.000.000.

Reserve Wachtlijsten

- Onttrekkingen

Om de wachtlijsten aan te pakken bij jeugd wordt er in 2024 € 297.000, 2025 € 300.000 en in 2026 € 63.000 onttrokken uit de reserve.

Reserve Onderwijsachterstanden Beleid (OAB)

- Onttrekkingen

Voor het voorkomen van onderwijsachterstanden wordt in 2024 en 2025 € 300.000 en in 2026 € 229.000 onttrokken uit de reserve.

Reserve Wet Sociale Werkvoorziening (WSW)

- Onttrekkingen

In 2024 wordt er € 388.000 onttrokken uit de reserve, door de vertaling van de begroting WAA NV 2024.

Reserve Verplaatsingskosten Flexwoningen Daelweg

- Toevoegingen

Voor de verplaatsingskosten van de Flexwoningen Daelweg wordt er een toevoeging gedaan in de reserve:

- 2024: € 503.000
- 2025: € 1.329.000
- 2026: € 391.000
- 2027: € 403.000

Reserve Strategisch Investeringsfonds

- Toevoegingen

Om een robuuste 'start' mogelijk te maken en in te kunnen spelen op "actuele ontwikkelingen" een éénmalige toevoeging vanuit de algemene reserve van € 20 miljoen in het jaar 2024.

Reserve Kapitaallasten - Cumulatieve Afschrijving activa

Conform de wettelijke kaders wordt het eigen vermogensbestanddeel van investeringen met een economisch nut (welke geheel of gedeeltelijk worden gedekt uit bestemmingsreserves) overgeheveld naar de reserve 'Afschrijvingen'. Gedurende de diverse afschrijvingstermijnen valt vervolgens het corresponderende (door uw raad vastgestelde) bedrag vrij uit deze reserve ter dekking van de afschrijvingslast van het betreffende actief. Met andere woorden: het gaat hier om meerjarige cumulatieve onttrekkingen ter dekking van afschrijvingslasten.

- Toevoegingen **Reserve Kapitaallasten**

Voor impuls toekomstbestendig groenonderhoud wordt in 2024 en 2025 € 1.159.000 gestort.

2024 € 500.000 gestort vanuit de reserve zelfsluitende waterkering Arcen.

2024 € 41.000 gestort vanuit de reserve Groen en Water. In 2025 wordt er € 82.000 terug gestort naar de reserve Groen en Water.

- Onttrekkingen **Reserve Cumulatieve afschrijvingen**

Ter dekking van de afschrijvingslasten in 2024 € 326.000, 2025 € 490.000, 2026 € 556.000 en 2027 € 616.000.

Reserve Kapitaallasten Kazernekwartier

In 2020 is conform raadsbesluit 2020-002 een nieuw financieel raamwerk Kazerne Kwartier vastgesteld.

De investeringen in de openbare ruimte Kazernekwartier (verharding, groen en Fort) worden geactiveerd en de meerjarige rentelasten worden ten laste gebracht van de genoemde reserve.

- Toevoegingen

In 2024 bedraagt de toevoeging € 2.037.000, in 2025 € 2.137.000, in 2026 € 779.000 en in 2027 € 779.000.

De rentecomponent bedraagt in

- 2024 € 553.000
- 2025 € 620.000
- 2026 € 634.000
- 2027 € 665.000
- Onttrekkingen

Ter dekking van de rentelasten vind een onttrekking plaats in;

- 2024 € 257.000
- 2025 € 407.000
- 2026 € 557.000
- 2027 € 707.000

Egalisatiereserve Fondsvorming havengelden

- Toevoegingen

In 2024 wordt € 32.000 toegevoegd aan de egalisatiereserve. Deze middelen worden ingezet om schommelingen met betrekking tot havengelden op te vangen.

Egalisatiereserve Middelen voor derden door substitutie

- Onttrekkingen

In 2024 zal het restant van € 250.000 vrijvallen uit de egalisatiereserve.

Egalisatiereserve Mitigeren afval, riolen, woonlasten

- Onttrekkingen

In 2024 zal er € 28.000 vrijvallen uit de egalisatiereserve.

In te stellen reserves en voorzieningen

Aard	Naam	Toelichting
Bestemmingsreserve	Reserve Verplaatsingskosten Flexwoningen Daelweg	Verplaatsing Flexwoningen Daelweg
Bestemmingsreserve	Reserve Strategisch Investeringsfonds	Ten behoeve van strategische opgaven dekking van financiële bijdragen en cofinanciering aan (economisch onrendabele) projecten en initiatieven met een groot investeringsvolume.

Reserve Verplaatsingskosten Flexwoningen Daelweg

Besluit instelling reserve	Begroting 2024-2027
Aard van de reserve	Overige Bestemmingsreserve
Programma	4. Welvarend Venlo
Team	Grondbedrijf en vastgoed

Doelstelling

Verplaatsing Flexwoningen Daelweg

Onderbouwing

Ter hoogte van de locatie Daelweg 6/10 worden flexwoningen geplaatst voor een termijn van 10 jaar. De exploitatietermijn van de woningen bedraagt ca. 25 jaar. Na 10 jaar dienen de woningen verplaatst te worden naar een alternatieve locatie. Jaarlijks wordt een bedrag ten laste van de exploitatie gereserveerd om de verplaatsing ,geraamd op ca 3,0 miljoen, mogelijk te maken. (omdat de verplaatsingskosten hoger kunnen uitvallen afhankelijk van de grondwaarde van de alternatieve locatie wordt voorgesteld eventuele resterende voordelige resultaten uit de exploitatie toe te voegen aan de reserve verplaatsing)

Volume	€ 3.000.000
Voeding	In 2024 wordt er € 450.000 toegevoegd Vanaf 2025 structureel € 275.065 per jaar
Looptijd	2024 - 2034

Reserve Strategisch Investeringsfonds

Besluit instelling reserve	Begroting 2024-2027
Aard van de reserve	Overige Bestemmingsreserve
Programma	Algemene middelen
Team	Concernstaf

Doelstelling

Ten behoeve van strategische opgaven dekking van financiële bijdragen en cofinanciering aan (economisch onrendabele) projecten en initiatieven met een groot investeringsvolume.

Onderbouwing

De gemeente Venlo streeft doelen na zoals deze zijn vastgelegd in de strategische visie Venlo 2040. Projecten en initiatieven die passen binnen dit perspectief kunnen uit dit fonds middelen ontvangen voor zover deze eenmalig zijn, economisch onrendabel en substantieel. Het is niet het doel van het fonds om te dienen als integrale dekking voor het totaal aan strategische projecten en initiatieven, maar om het project -op korte termijn- mogelijk te maken. In die zin heeft het fonds het karakter van 'mogelijkmaker' of 'kansenfonds'.

Volume Gemaximeerd op €50 miljoen te voeden uit een eenmalige onttrekking uit de algemene reserve en (jaarlijks) uit de resultaatbestemming m.b.t. het voorafgaande jaar.

Voeding Resultaten jaarrekeningen

Looptijd 2024 - 2039

Uitputting voorzieningen

Voorziening Groot onderhoud GRP+

Instandhouding-Watertaken

Voorziening GRP 2024-2027 verdeling 3,9% inflatiecorrectie over Instandhouding en Watertaken in 2024 € 110.000 en in 2025. 2026 en 2027 jaarlijks € 126.000.

Verdeling inflatiecorrectie GRP 2024-2027;

Instandhouding 2024 45% - Watertaken 2024 55%

Instandhouding 2025 50% - Watertaken 2025 50%

Instandhouding 2026 48% - Watertaken 2026 52%

Instandhouding 2027 50% - Watertaken 2023 50%

Bijlage V Gewaarborgde geldleningen

Omschrijving onderdeel	Oorspronkelijke hoofdsom gewaarborgde geldlening	Restantbedrag van de gewaarborgde geldlening aan het begin van dienstjaar 2022	Bedrag van de in de loop van het dienstjaar te waarborgen / gewaarborgde geldleningen	Totaalbedrag van de gewone en buitengewone aflossing	Restantbedrag gewaarborgde geldlening ultimo 2022 (Totaal 2+3-4)
	1	2	3	4	5
Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)	664.884	381.433	257.109	8.639	629.903
Waarborgfonds Eigen Woning (WEW)	NB	3.713		1.348	2.365
Overige (door de gemeente gesubsidieerde instellingen)	27.552	1.577	22359	348	23.588
Bankgaranties					0
TOTAAL GENERAAL	692.436	386.723	279.468	10.335	655.856

Bijlage VI Beleidsindicatoren

Het is wettelijk vastgelegd dat gemeenten, provincies en waterschappen jaarlijks begrotings- en verantwoordingsstukken moeten opstellen. Voor gemeenten en provincies is de regelgeving hieromtrent vastgelegd in het Besluit begroting en verantwoording (BBV). In het BBV is een aantal verplichte beleidsindicatoren opgenomen die met ingang van 2017 in de Programmabegroting opgenomen moeten worden. Deze indicatoren dragen bij om de begroting en jaarverslagen beleidsmatiger te maken, zodat staten- en raadsleden op de belangrijke momenten in een beleidscyclus zich een beeld kunnen vormen over behaalde beleidsresultaten en te behalen beleidsresultaten.

Per programma en per programmaliijn hebben wij, in overleg met een vertegenwoordiging uit uw raad en uw auditcommissie nieuwe indicatoren samengesteld. Wij hebben deze indicatoren geactualiseerd voor u bij elkaar gezet in een aparte bijlage "Meetbaar Venlo".

Bijlage VII Overzicht geraamde baten en lasten per taakveld

Taakveld	Raadsprogramma	2024		2025		2026		2027	
		Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
0.1 Bestuur		15.017	20.506	14.725	20.136	2.854	8.239	2.854	8.194
	2. Leefbaar Venlo		5.543		5.506		5.525		5.479
	3. Grenzeloos Venlo	15.017	14.962	14.725	14.631	2.854	2.714	2.854	2.714
	6. Circulaire en duurzame hoofdstad								
0.10 Mutaties reserves		39.162	38.041	13.064	17.977	4.942	5.550	2.773	5.473
	1. Gezond en actief Venlo	4.199	592	1.593	399	899	399	522	399
	2. Leefbaar Venlo	8.521	5.578	8.983	7.927	1.865	828	2.075	725
	3. Grenzeloos Venlo		5	37					
	4. Welvarend Venlo	1.121	32	78		48		48	
	5. Centrumstad Venlo	1.345	3.390	45	2.757	45	1.413	45	1.413
	6. Circulaire en duurzame hoofdstad	2.000	2.001	2.000	4.001	2.000	1		1
	Algemene middelen	21.976	26.443	328	2.893	86	2.909	84	2.935
0.11 Resultaat baten en lasten	Algemene middelen								
0.2 Burgerzaken		3.739	5.517	4.339	6.195	4.395	5.985	4.395	5.980
	2. Leefbaar Venlo	3.739	5.517	4.339	6.195	4.395	5.985	4.395	5.980
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden		800	29		29		29		29
	2. Leefbaar Venlo		29		29		29		29
	5. Centrumstad Venlo	800							
0.4 Overhead		364	49.052	364	47.770	364	46.492	364	46.173
	Algemene middelen	364	49.052	364	47.770	364	46.492	364	46.173
0.5 Treasury		13.314	8.775	11.883	8.220	10.905	7.233	10.824	6.837
	Algemene middelen	13.314	8.775	11.883	8.220	10.905	7.233	10.824	6.837
0.61 OZB woningen		18.489	3.256	18.489	3.383	18.489	3.808	18.489	1.060
	Algemene middelen	18.489	3.256	18.489	3.383	18.489	3.808	18.489	1.060
0.62 OZB niet-woningen		23.850	957	23.850	983	23.850	1.008	23.850	1.028
	Algemene middelen	23.850	957	23.850	983	23.850	1.008	23.850	1.028
0.63 Parkeerbelasting	2. Leefbaar Venlo								

Taakveld	Raadsprogramma	2024		2025		2026		2027	
		Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
0.64 Belastingen overig		708	221	708	224	708	227	708	229
	5. Centrumstad Venlo	201	184	201	184	201	184	201	184
	Algemene middelen	507	37	507	40	507	43	507	46
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		311.540		312.572		290.124		287.905	
	Algemene middelen	311.540		312.572		290.124		287.905	
0.8 Overige baten en lasten		500	6.952	500	7.028	500	5.472	500	5.845
	1. Gezond en actief Venlo								
	2. Leefbaar Venlo		-1		-1		-1		-1
	Algemene middelen	500	6.953	500	7.029	500	5.473	500	5.846
1.1 Crisisbeheersing en brandweer			9.695		10.001		10.270		10.273
	2. Leefbaar Venlo		9.695		10.001		10.270		10.273
1.2 Openbare orde en veiligheid		1.376	5.173	1.376	5.287	1.376	5.126	376	4.029
	2. Leefbaar Venlo	1.117	5.173	1.117	5.287	1.117	5.126	117	4.029
	5. Centrumstad Venlo	259		259		259		259	
2.1 Verkeer en vervoer		1.962	25.668	1.697	27.375	1.440	23.421	1.373	23.722
	2. Leefbaar Venlo	745	22.547	745	24.755	745	21.079	745	21.470
	4. Welvarend Venlo	1.217	3.021	952	2.620	695	2.343	628	2.252
	5. Centrumstad Venlo		100						
2.2 Parkeren		2.756	2.201	2.756	2.064	2.756	1.962	2.756	1.964
	2. Leefbaar Venlo	2.756	2.201	2.756	2.064	2.756	1.962	2.756	1.964
	4. Welvarend Venlo								
2.4 Economische havens en waterwegen		1.164	952	516	362	381	270	381	267
	4. Welvarend Venlo	1.164	952	516	362	381	270	381	267
3.1 Economische ontwikkeling		634	7.108	887	6.046	734	3.468	290	3.021
	4. Welvarend Venlo		3.500		3.382		974		972
	5. Centrumstad Venlo		1.677		577		577		571
	6. Circulaire en duurzame hoofdstad	634	1.931	887	2.086	734	1.917	290	1.478
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur		120	1.530	120	1.578	120	1.567	120	1.521
	2. Leefbaar Venlo								
	4. Welvarend Venlo	120	1.530	120	1.578	120	1.567	120	1.521

Taakveld	Raadsprogramma	2024		2025		2026		2027	
		Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
3.3 Bedrijvenloket en -regelingen		677	1.918	677	895	677	835	677	835
	2. Leefbaar Venlo								
	4. Welvarend Venlo	399	1.800	399	794	399	733	399	733
	5. Centrumstad Venlo	278	110	278	93	278	93	278	93
	Algemene middelen		8		8		8		8
3.4 Economische promotie		2.486	695	2.486	696	2.486	696	2.486	697
	4. Welvarend Venlo		301		301		301		301
	5. Centrumstad Venlo		322		322		322		322
	Algemene middelen	2.486	73	2.486	73	2.486	74	2.486	75
4.2 Onderwijshuisvesting		137	8.843	136	9.471	188	9.870	187	9.994
	1. Gezond en actief Venlo	137	8.843	136	9.471	188	9.870	187	9.994
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken		6.889	11.293	6.201	10.661	6.146	8.997	6.471	9.093
	1. Gezond en actief Venlo	6.889	11.293	6.201	10.661	6.146	8.997	6.471	9.093
5.1 Sportbeleid en activering		915	2.587	915	2.888	915	2.571	912	2.570
	1. Gezond en actief Venlo	915	2.587	915	2.888	915	2.571	912	2.570
5.2 Sportaccommodaties		3.125	8.795	3.125	8.979	3.125	9.853	3.125	10.048
	1. Gezond en actief Venlo	3.125	8.795	3.125	8.979	3.125	9.853	3.125	10.048
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		113	9.116	113	8.116	113	8.094	113	8.072
	1. Gezond en actief Venlo								
	5. Centrumstad Venlo	113	9.116	113	8.116	113	8.094	113	8.072
5.4 Musea		254	3.516	254	3.488	254	3.484	254	3.454
	2. Leefbaar Venlo	11	1.524	11	1.500	11	1.499	11	1.472
	5. Centrumstad Venlo	243	1.992	243	1.988	243	1.985	243	1.982
5.5 Cultureel erfgoed			572		577		577		577
	2. Leefbaar Venlo		472		477		477		477
	5. Centrumstad Venlo		100		100		100		100
5.6 Media			2.769		2.769		2.665		2.664
	5. Centrumstad Venlo		2.769		2.769		2.665		2.664

Taakveld	Raadsprogramma	2024		2025		2026		2027	
		Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie		2.272	13.135	2.288	13.140	24	10.957	24	10.969
	2. Leefbaar Venlo	23	8.885	23	9.072	23	9.167	23	9.182
	3. Grenzeloos Venlo								
	4. Welvarend Venlo		704		704		704		704
	5. Centrumstad Venlo		242		42		42		42
	6. Circulaire en duurzame hoofdstad	2.248	3.303	2.265	3.322		1.044		1.041
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		15.183	40.201	1.441	26.234	1.441	25.230	1.303	24.894
	1. Gezond en actief Venlo	15.183	39.996	1.441	25.987	1.441	25.013	1.303	24.657
	2. Leefbaar Venlo		205		247		217		238
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen		1.312	8.244	1.342	8.457	1.383	8.157	1.368	8.116
	1. Gezond en actief Venlo	1.312	8.244	1.342	8.457	1.383	8.157	1.368	8.116
6.3 Inkomensregelingen		44.205	54.378	43.445	54.523	44.259	53.864	44.185	53.559
	1. Gezond en actief Venlo	44.205	54.378	43.445	54.523	44.259	53.864	44.185	53.559
6.4 WSW en beschut werk		130	17.844	130	17.400	130	17.392	130	17.393
	1. Gezond en actief Venlo	130	17.844	130	17.400	130	17.392	130	17.393
6.5 Arbeidsparticipatie		1.653	11.175	1.634	9.734	977	8.516	977	8.511
	1. Gezond en actief Venlo	1.653	11.175	1.634	9.734	977	8.516	977	8.511
6.6 Maatwerkvoorzieningen WMO		225	5.765	231	5.804	237	5.844	237	5.844
	1. Gezond en actief Venlo	225	5.765	231	5.804	237	5.844	237	5.844
6.71A Huishoudelijke hulp WMO		990	14.027	990	14.028	2.454	14.030	2.404	14.030
	1. Gezond en actief Venlo	990	14.027	990	14.028	2.454	14.030	2.404	14.030
6.71B Begeleiding WMO			2.988		2.988		2.988		2.988
	1. Gezond en actief Venlo		2.988		2.988		2.988		2.988
6.71C Dagbesteding WMO			1.350		1.200		1.200		1.200
	1. Gezond en actief Venlo		1.350		1.200		1.200		1.200
6.71D Overige maatwerkarrangementen WMO			5.363		5.763		4.142		4.880
	1. Gezond en actief Venlo		5.363		5.763		4.142		4.880
6.72A Jeugdzorg begeleiding			5.834		5.384		5.375		5.375
	1. Gezond en actief Venlo		5.834		5.384		5.375		5.375

Taakveld	Raadsprogramma	2024		2025		2026		2027	
		Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
6.72B Jeugdzorg behandeling			4.833		4.431		4.423		4.423
	1. Gezond en actief Venlo		4.833		4.431		4.423		4.423
6.72C Jeugdhulp dagbesteding			1.977		1.813		1.810		1.810
	1. Gezond en actief Venlo		1.977		1.813		1.810		1.810
6.72D Jeugdhulp zonder verblijf overig		37	1.772	37	1.741	37	1.707	14	1.707
	1. Gezond en actief Venlo	37	1.772	37	1.741	37	1.707	14	1.707
6.73A Pleegzorg			2.816		2.582		2.577		2.577
	1. Gezond en actief Venlo		2.816		2.582		2.577		2.577
6.73B Gezinsgericht			1.642		1.496		1.496		1.496
	1. Gezond en actief Venlo		1.642		1.496		1.496		1.496
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig			4.523		4.147		4.140		4.140
	1. Gezond en actief Venlo		4.523		4.147		4.140		4.140
6.74A Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf			6.788		6.226		6.213		6.213
	1. Gezond en actief Venlo		6.788		6.226		6.213		6.213
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf			4.269		3.645		3.416		3.416
	1. Gezond en actief Venlo		4.269		3.645		3.416		3.416
6.74C Gesloten plaatsing			1.284		1.205		948		948
	1. Gezond en actief Venlo		1.284		1.205		948		948
6.81A Beschermd wonen WMO		351	42.287	351	43.833	351	43.665	351	43.665
	1. Gezond en actief Venlo	351	42.287	351	43.833	351	43.665	351	43.665
6.81B Maatschappelijke- en vrouwenopvang WMO		663	11.123	615	10.313	621	9.852	608	9.837
	1. Gezond en actief Venlo	663	11.123	615	10.313	621	9.852	608	9.837
6.82A Jeugdbescherming		3.000	6.503	3.211	6.503	3.527	6.606	3.527	6.606
	1. Gezond en actief Venlo	3.000	6.503	3.211	6.503	3.527	6.606	3.527	6.606
6.82B Jeugdreclassering		339	737	363	737	386	735	386	735
	1. Gezond en actief Venlo	339	737	363	737	386	735	386	735
7.1 Volksgezondheid		82	6.138	82	6.172	82	5.926	10	5.928
	1. Gezond en actief Venlo	82	6.138	82	6.172	82	5.926	10	5.928
7.2 Riolering		10.002	7.604	10.337	7.940	10.428	8.031	10.444	8.035
	2. Leefbaar Venlo	10.002	7.604	10.337	7.940	10.428	8.031	10.444	8.035

Taakveld	Raadsprogramma	2024		2025		2026		2027	
		Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
7.3 Afval		14.030	11.189	13.813	10.995	13.826	11.008	13.852	11.025
	2. Leefbaar Venlo	14.030	11.189	13.813	10.995	13.826	11.008	13.852	11.025
7.4 Milieubeheer			849		809		670		670
	2. Leefbaar Venlo		765		725		586		586
	6. Circulaire en duurzame hoofdstad		84		84		84		84
7.5 Begraafplaatsen en crematoria		400	794	400	791	400	731	400	731
	2. Leefbaar Venlo	400	794	400	791	400	731	400	731
8.1 Ruimte en leefomgeving			1.548		1.128		1.128		1.128
	2. Leefbaar Venlo		1.085		1.085		1.085		1.085
	5. Centrumstad Venlo		463		43		43		43
	6. Circulaire en duurzame hoofdstad								
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)		44.092	45.080	38.973	39.467	21.168	21.779	15.405	16.130
	2. Leefbaar Venlo	22.078	23.066	13.374	13.868	12.864	13.475	12.780	13.505
	5. Centrumstad Venlo	22.014	22.014	25.599	25.599	8.304	8.304	2.625	2.625
8.3 Wonen en bouwen		7.114	15.565	7.943	14.820	7.008	14.258	7.023	12.207
	2. Leefbaar Venlo	7.114	11.922	7.943	11.192	7.008	10.897	7.023	10.861
	5. Centrumstad Venlo		1.231		1.228		1.224		1.222
	6. Circulaire en duurzame hoofdstad		2.250		2.250		2.000		
	Algemene middelen		162		150		137		124
Totaal		596.169	595.359	549.379	548.647	486.580	486.580	474.830	474.830

Bijlage VIII Financiële positie

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Gemeenten dienen in de begroting in te gaan op de zogenaamde jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Onder arbeidsrechtelijke verplichtingen worden verstaan de aanspraken op toekomstige uitkeringen door huidig dan wel voormalig personeel. Het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) schrijft voor dat jaarlijkse arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume via de exploitatie moeten lopen. Als de verplichtingen niet van een vergelijkbaar volume zijn, dan moet hiervoor een voorziening worden getroffen. Toepassing van deze voorschriften leidt tot de volgende situatie:

WW-conforme uitkeringen en bovenwettelijke WW-uitkeringen

Voor nog lopende verplichtingen is meerjarig een bedrag van € 270.000 gebudgetteerd. De gemeente Venlo is eigen risicodragers met betrekking tot de WW-uitkeringen en verplichte bovenwettelijke WW-uitkeringen voor voormalig werknemers. Voor voormalig werknemers die recht hebben op een WW uitkering ontvangt de gemeente nota's.

In de CAO gemeenten is een reparatie -uitkering ter compensatie van de versoberingen in de WW overeengekomen. Voor toekomstige aanspraken in relatie tot het 3e WW jaar is een voorziening gevormd. De voorziening kent per 1 januari 2023 een omvang van afgerond € 232.765 euro. De voeding vindt plaats op basis van ingehouden werknemerspremies. Hiervoor is een bedrag ter aangroei van de voorziening begroot van € 40.000 per jaar.

Uitkeringen oud wethouders

Voor thans lopende verplichtingen is meerjarig een bedrag van € 523.000 gebudgetteerd. Het budget is ter dekking van aanspraken ingevolge de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa) en wachtgelden.

Toekomstige Pensioenaanspraken wethouders

De verplichtingen inzake pensioenen van wethouders zijn ondergebracht in de voorziening Pensioenkosten Wethouders. De voorziening kent per 1 januari 2023 een omvang van € 5.603.427. Ingevolge artikel 44 van het BBV dient de gemeente een voorziening te treffen voor toekomstige pensioenverplichtingen van de wethouders (pensioenvoorziening bij het ABP is (thans) nog niet mogelijk). De hoogte is afhankelijk van jaarlijkse uitkomst van de actuariële berekening.

De voeding vindt plaats op basis van:

- Eventuele waardeoverdracht van elders opgebouwde pensioenaanspraken door wethouders.
- Benodigde (bij)storting op basis van actuariële berekening.
- Ingehouden pensioenpremie (=Appa premie) op de bezoldiging van de wethouders.

Verlofsparen

De verplichtingen inzake verlofsparen als onderdeel van de CAO afspraken zijn ondergebracht in de voorziening Verlofsparen. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskostengerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, dient hier een voorziening voor gevormd te worden. De voorziening kent per 1 januari 2023 een omvang van € 1.179.666. De voorziening wordt 2-jaarlijks bijgesteld op basis van de stortingen en opnames van spaarverlof door medewerkers welke zijn geregistreerd in de verlofsparmodule van het E HRM systeem.

Voormalig personeel brandweer; FLO

Voor lopende verplichtingen is meerjarig een bedrag van € 300.000 gebudgetteerd ten behoeve van FLO verplichtingen van gelijke omvang. Functioneel leeftijdsontslag geldt voor ambtenaren in fysiek zware beroepen, zoals de brandweer. Het functioneel leeftijdsontslag is een speciale regeling waarbij FLO kan worden verleend. Deze regeling houdt in dat de ambtenaar wordt ontslagen bij het bereiken van een bepaalde leeftijd. Na het verlenen van FLO ontvangt de ambtenaar een zogeheten FLO uitkering om zijn inkomen tot zijn pensioengerechtigde leeftijd aan te vullen. Bij de overgang van de Brandweer naar de Veiligheidsregio in 2011 is besloten dat Gemeente Venlo verantwoordelijk blijft voor kosten Functioneel Leeftijdsontslag en 2e loopbaanbeleid van het Brandweerpersoneel district Venlo. In september 2019 zijn er landelijke afspraken gemaakt over het overgangsrecht FLO. Hiervoor is bij de jaarrekening 2019 een voorziening getroffen. Deze heeft op 1 januari 2023 een omvang van € 2.789.110.

Geprognosticeerde balans

Met ingang van het begrotingsjaar 2017 stelt het BBV een geprognosticeerde balans verplicht voor het begrotingsjaar en de drie daarop volgende jaren uit de meerjarenraming. Hiermee wordt inzicht verschaft in de ontwikkeling van de investeringen, de reserves en voorzieningen en in de financieringsbehoefte.

Activa	Verkorte balans ultimo jaar					
	R2022	B2023	B2024	B2025	B2026	B2027
Vaste activa						
Immateriële vaste activa						
Materiële vaste activa	280.534	302.951	378.988	424.692	426.204	423.585
Financiële vaste activa	59.862	63.370	63.931	61.334	58.725	56.103
Totaal vaste activa	340.396	366.321	442.919	486.026	484.929	479.688
Vlottende activa						
Onderhanden werk grondbedrijf	23.904	22.650	18.751	10.530	4.585	3.046
Overige vlottende activa	194.840	138.917	57.948	57.191	60.313	57.829
Financiële vlottende activa	598	597	597	597	597	597
Totaal vlottende activa	219.342	162.164	77.296	68.318	65.495	61.472
	559.738	528.485	520.215	554.344	550.424	541.160

Passiva	Verkorte balans ultimo jaar					
	R2022	B2023	B2024	B2025	B2026	B2027
Vaste passiva						
Eigen vermogen	192.769	183.079	181.957	186.870	187.478	190.178
Voorzieningen	28.565	24.864	24.351	25.048	26.012	26.699
Vaste schulden > 1 jaar	242.707	233.751	239.783	269.302	264.810	249.759
Totaal vaste passiva	464.041	441.694	446.091	481.220	478.300	466.636
Vlottende passiva						
Overige vlottende passiva	95.697	86.791	74.124	73.124	72.124	74.524
Financiële vlottende passiva						
Totaal vlottende passiva	95.697	86.791	74.124	73.124	72.124	74.524
	559.738	528.485	520.215	554.344	550.424	541.160

EMU-saldo

De Europese eisen en afspraken over reductie van het begrotingstekort en de staatsschuld vormen de basis van de Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet Hof). Het EMU-saldo is het vorderingensaldo van de collectieve sector op transactiebasis. Met andere woorden, het moment van transactie is bepalend. Dit in tegenstelling tot het in het BBV voorgeschreven stelsel van baten en lasten.

Ook gemeenten, provincies en waterschappen moeten zich houden aan de doelstellingen uit de Wet Hof. Om provincies en gemeenten tijdig een beeld te geven wat dit voor hen betekent, publiceert het Ministerie van BZK individuele EMU-referentiewaarden. Een individuele EMU-referentiewaarde is geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat een provincie of gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft. De individuele referentiewaarde voor de gemeente Venlo bedraagt in 2023 € 18.937.000 (bron: septembercirculaire gemeentefonds 2022). De referentiewaarde voor 2024 wordt bekendgemaakt in de septembercirculaire gemeentefonds 2023 die bij het schrijven van deze begroting nog niet beschikbaar was).

Tot dusver heeft de Wet Hof voor Venlo geen gevolgen gehad, omdat het EMU-saldo op macro-niveau niet wordt overschreden. Onderstaande tabel geeft de EMU-saldi voor de jaren 2023-2027 weer op basis van de begrotingscijfers. In de jaren 2023-2025 wordt verwacht dat het EMU-tekort groter zal zijn dan de individuele referentiewaarde. Het EMU-saldo wordt met name beïnvloed door de investeringsuitgaven die voor betreffende jaren zijn gepland.

Van exploitatiesaldo lokale overheid naar EMU-saldo		Begroting 2023 na wijz	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	-9.718	-312	5.644	608	2.700
- 2	Mutatie (im)materiële vaste activa	22.417	76.037	45.704	1.512	-2.619
+ 3	Mutatie voorzieningen	-3.701	-513	697	964	687
4	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-1.254	-3.899	-8.221	-5.945	-1.539
- 5	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
= Berekend EMU-saldo gemeente Venlo		-34.582	-72.963	-31.142	6.005	7.545

Overzicht van incidentele baten en lasten

Onderstaand overzicht geeft de belangrijkste incidentele posten in de begroting weer. Tot en met 2027 zijn de incidentele lasten groter dan de incidentele baten. Daarmee kan de conclusie getrokken worden dat de begroting structureel sluitend is. De structurele lasten worden gedekt door structurele baten en er is dus sprake is van een "materieel" begrotingsevenwicht.

	Programma	2024	2025	2026	2027
Baten	1. Gezond en actief Venlo	14.431	656		
	2. Leefbaar Venlo	23.078	14.374	13.864	12.780
	3. Grenzeloos Venlo				
	4. Welvarend Venlo	878	326	69	
	5. Centrumstad Venlo	22.814	25.599	8.304	2.625
	6. Circulaire en duurzame hoofdstad	634	887	734	290
	Algemene middelen				4
Totaal baten		61.835	41.843	22.971	15.699
Onttrekking aan reserves	1. Gezond en actief Venlo	3.700	1.225	492	120
	2. Leefbaar Venlo	6.347	7.029		
	3. Grenzeloos Venlo		37		
	4. Welvarend Venlo	1.111	31		
	5. Centrumstad Venlo	1.300			
	6. Circulaire en duurzame hoofdstad	2.000	2.000	2.000	
	Algemene middelen	21.972	324	82	80
Totaal onttrekking aan reserves incidenteel		36.430	10.646	2.574	200
Totaal incidentele baten		98.265	52.489	25.545	15.900

Lasten	1. Gezond en actief Venlo	18.830	4.310	-846	-149
	2. Leefbaar Venlo	30.467	20.933	14.927	13.961
	3. Grenzeloos Venlo	377	45		
	4. Welvarend Venlo	4.535	2.590	16	9
	5. Centrumstad Venlo	23.379	25.601	8.306	2.627
	6. Circulaire en duurzame hoofdstad	3.535	3.724	3.274	808
	Algemene middelen	869	831	6.002	831
Totaal lasten	81.992	58.035	31.679	18.086	
Toevoeging aan reserves	1. Gezond en actief Venlo	193			
	2. Leefbaar Venlo	4.774	7.107	391	403
	3. Grenzeloos Venlo	5			
	4. Welvarend Venlo	32			
	5. Centrumstad Venlo				
	6. Circulaire en duurzame hoofdstad	2.001	4.001	1	1
Algemene middelen	23.548	148	148	148	
Totaal toevoeging aan reserves incidenteel	30.553	11.256	541	552	
Totaal incidentele lasten	112.545	69.290	32.220	18.638	
Totaal saldo incidentele baten en lasten	-14.280	-16.802	-6.675	-2.739	

Toelichting incidentele baten en lasten

Hieronder volgt een korte omschrijving van de incidentele baten en lasten 2024.

Baten

- De incidentele baten binnen programma 1 hebben met name betrekking op Oekraïne-opvang en asielzoekers (€ 13.022.000)
- Voor programma 2 hebben de incidentele baten betrekking op de grondexploitaties (€ 22.078.000)*
- Bij programma 5 bestaan de incidentele baten met name uit de grondexploitaties (€ 22.813.000)*

* Over alle programma's heen is het resultaat grondexploitaties voor de gemeente Venlo neutraal hetgeen per programma niet het geval hoeft te zijn.

Lasten

- De incidentele lasten binnen programma 1 hebben met name betrekking op de Oekraïne-opvang (€ 11.720.000).
- Voor programma 2 hebben de incidentele lasten met name betrekking op de grondexploitaties (€ 23.428.000)* .
- Bij programma 5 bestaan de incidentele lasten met name uit de grondexploitaties (€ 22.013.000)* en het transformatiefonds (€ 1.000.000).

*Over alle programma's heen is het resultaat grondexploitaties voor de gemeente Venlo neutraal hetgeen per programma niet het geval hoeft te zijn.

De toelichting op de mutaties in reserves is terug te vinden in de toelichting van de baten en lasten per programma in de jaarrekening.

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Naam reserve	Mutaties 2024		Mutaties 2025		Mutaties 2026		Mutaties 2027	
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
Algemene reserve (bespaarde rente)	2.895		2.745		2.761		2.787	
Algemene Grondreserve	1.604	1.774	820	1.296	437	1.030	322	1.030
Reserve Arbeidsmarktbeleid regio	399	375	399	225	399	225	399	220
Reserve Kapitaallasten Kazernekwartier	2.590	257	2.757	407	1.413	557	1.413	707
Reserve Cumulatieve afschrijving		326		490		556		616
Totaal structurele baten en lasten	7.488	2.732	6.721	2.418	5.010	2.368	4.921	2.573

Structureel begrotingsaldo

Presentatie van het structureel begrotingsaldo	2024	2025	2026	2027
Saldo baten en lasten	5.507	4.975	2.641	2.348
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	1.122	-4.913	-608	-2.700
Begrotingsaldo na bestemming	6.628	63	2.033	-352
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-8.267	-16.031	-4.619	-2.256
Structureel begrotingsaldo	14.895	16.093	6.652	1.904

In 2027 daalt het structureel begrotingsaldo. Een belangrijke oorzaak hiervan is dat vanaf 2027 minder Rijksmiddelen worden ontvangen.

